

NELJAPÄEV, 15. JAANUAR 2009

ISTUNGI JUHATAJA: Luigi COCILOVO

Asepresident

1. Istungi algus

(Istung algas kell 10.05.)

2. Loomade vedamine (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on suuliselt vastatav küsimus loomade vedamise kohta (O-0134/2008 - B6-0496/2008), mille esitas komisjonile Neil Parish põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel.

Neil Parish, autor. – Härra juhataja, tõusen täna siin, et küsida kõnealuse suuliselt vastatava küsimuse mitte ainult põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, vaid ka loomade heaolu töörühma nimel, sest usun, et meil on Euroopa Liidus väga tugev põllumajandus. Siiski, et meil oleks tugev põllumajandus, peab meil olema ka tugev heaolupoliitika, sest minu arvates on Euroopa põllumajanduse tulevik väga kõrge kvaliteediga toode, millel on väga kõrge heaolustandardid. Võime seda kasutada oma toodete positiivseks edendamiseks ning seetõttu ei ole loomade vedamine üksnes ajend, vaid on äärmiselt oluline, et kehtiksid nõuetekohased õigusaktid.

Mitmes mõttes tahan käesoleval hommikul keskenduda sellele, et meil on õigusaktid kehtestatud. Võime vaielda selle üle, kas need on piisavad või mitte, kuid hetkel on peamine õigusakte kontrollida ja olla täielikult veendunud, et liikmesriigid neid täidavad, sest teame näiteks, et mõnes liikmesriigis on probleeme seoses sellega, et riikide valitsused kehtestavad õigusaktid ja piirkondlikud valitsused peavad neid rakendama. Siis tekivad probleemid. Lõppkokkuvõttes kannatavad loomad.

Võiksin rõhutada paljusid asju, kuid üks konkreetne asi, mis meil Euroopas probleeme valmistab, on hobuste vedamine. Oma karjääri lõpus satuvad paljud hobused Itaalias salaamiks ja nende vedamine ei toimu mingis mõttes parimates tingimustes. Oleme lasknud paljusid kõnealuseid sõidukeid jälitada läbi meie enda Euroopa Liidu liikmesriikide, kus eeskirju ei ole täidetud, veoautod ei ole õigetele aegadel peatunud, sõidukite tüüpi ei ole olnud õige ning on puudunud nõuetekohane kliimaseade ja vesi ning sellistel asjadel ei saa lubada jätkuda.

Sageli avaldan vastupanu ja ütlen komisjonile, et nad ei lisaks kulusid, kuid mitmes mõttes, kui loomad viiakse tapmisele ja transpordikulu on suurem, et saaks teha head tööd, peavad neil olema nõuetekohased sõidukid ja neid sõidukeid ei tohi üle koormata, ma ütlen, et olgu see nii! Sest paljudel juhtudel tuleks loomad, kes peavad tapmisele jõudmiseks pikki vahemaid reisima, tappa liikmesriigis ja vedada sügavkülmutatud lihana. Seega on meil selles osas palju teha.

Samuti ütleksin teile, et hr Kyprianou, tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadi eelmine volinik, kinnitas meile volinik olles samuti, et lisaks olemasolevate õigusaktide nõuetekohasele rakendamisele vaataks ta olukorra ametiaja lõppedes üle. Oleme nüüd väga kiiresti liikumas käesoleva parlamendi istungjärgu ning praeguse komisjoni lõpu suunas ning ma kutsuksin pr Vassilioud, kes on olnud hr Kyprianou väga hea asendaja, üles seda kohustust täitma, sest loomade vedamine on üks nendest küsimustest, millesse peame äärmiselt tõsiselt suhtuma.

Oleme nendest asjadest varem mitmeid kordi rääkinud, kuid oleme tsiviliseeritud ühiskond ja mitmel viisil hinnatakse tsiviliseeritud ühiskonda mitte ainult selle järgi, kuidas ta kohtleb oma inimesi, vaid ka oma loomi. Seetõttu ei saa ma, nagu juba öeldud, seda teemat üle rõhutada.

Mu viimased mõtted puudutavad suuliselt vastatavat küsimust ennast ning seda, et loomade vedamist käsitlev määrus on kehtinud alates 2007. aastast. Komisjon peaks seega olema saanud esimesed aastaaruanded liikmesriikidelt määruse jõustamise kohta. Kas komisjon saab anda ülevaate selle kohta, millised liikmesriigid on oma aruanded edastanud? Kas komisjon on juba viinud läbi aruannete esialgse analüüsi, mis võimaldaks mõne väite esitamist puuduste ja probleemide kohta, aga ka suurte saavutuste kohta õigusaktide jõustamisel? Kas komisjon koostab hiljem raporti määruse jõustamisprotsessi kohta liikmesriikides? Selline analüüs oleks hädavajalik loomade vedamist käsitleva määruse läbivaatamise kavandamise kontekstis. Seega, volinik, tahaksin vastuseid nendele küsimustele.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, olen hr Parishiga üsna nõus, et viis, kuidas kohtleme loomi, sealhulgas karju, on küsimus, mis kahtlemata hõlmab nii eetikat kui tsivilisatsiooni. Komisjon on teadlik, et loomade vedamine kaubanduslikel põhjustel võib põhjustada loomadele tõsiselt kannatusi. Selliseid kannatusi surutakse eriti peale nn väheväärtuslikele loomadele, nt tapmisele saadetavatele loomadele. Pikamaatranspordi õigusaktide jõustamine ei ole rahuldav. Viimastel kuudel on komisjon saanud kaebusi loomade julma kohtlemise juhtumite kohta. Komisjon toetab jätkuvalt parimaid olemasolevaid võimalusi olukorra parandamiseks. Lõppeesmärk on ELi õigusaktide parem jõustamine ning seeläbi tervemad loomad ja korralikud elamistingimused kõnealustele loomadele. Teadusuuringute Ühiskeskuse teostatud uurimuse alusel järeldati, et uued ja tõhusamad kontrollsüsteemid, nt transpordi seire satelliitpositsioneerimise süsteemide abil, aitaks olukorda parandada ja võimaldaks eeskirjade läbipaistvamat rakendamist. Kõnealuste tehnoloogiate kasutamise aitaks vähendada ka riikidevaheliste ametiasutuste ja organisatsioonide halduskoormust.

Enne praeguse mandaadi aegumist kaalub komisjon ka ettepaneku tegemist uute standardite kohta, mis põhinevad teadusuuringute tulemustel, seoses transpordiaegade, laaditud loomade arvu ja laaditud loomade arvuga sõidukites. Komisjon hindab ELi õigusaktide rakendamist liikmesriikide esitatud aruannete põhjal vastavalt kehtivatele ELi määrustele. Kõnealustes aruannetes sisalduv teave kombineeritakse kohapealsete kontrollide tulemustega, mida teostavad veterinaarala eksperdid liikmesriikides. Nende komisjoni ekspertide teostatud kontrollide tulemused avaldatakse komisjoni veebilehel. Samuti on käimas hindamine seoses andmetega, mis on saadud rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide, kes on selles valdkonnas aktiivsed, aruannetest.

Enamik liikmesriike on juba esitanud komisjonile aruande loomade vedamise kohta 2007. aastal. 2008. aasta lõpus olid aruanded veel esitamata Küprosel, Leedul, Maltal, Bulgaarial ja Luksemburgil. Komisjon tuletas neile kohustust meelde ja olukorda jälgitakse tähelepanelikult. Siiski, määrus (EÜ) nr 1/2005 ei nõua komisjonilt raporti koostamist edusammude kohta määruse jõustamisel liikmesriikides. Komisjon nõustub, et jõustatavus on mis tahes kavandatud õigusakti peamine aspekt. Seetõttu pöörab komisjon erilist tähelepanu liikmesriikide aruannete analüüsile ja ühenduse kõnealuse valdkonna määruste võimalikule muutmisele tulevikus.

Struan Stevenson, fraktsiooni PPE-DE nimel. – Härra juhataja, vaadake kõigepealt kõnealuse teema tausta. Loomade vedamise kaheksatunnises kohustuslikus ajapiirangus lepiti kokku 2004. aasta detsembris ning see jõustus kõigis 27 liikmesriigis 2007. aasta jaanuaris pikematele vedudele kohaldatavate eranditega, mille puhul oli võimalik tõestada, et sõiduki standardeid on ajakohastatud, võimaldades loomadele juurdepääsu veele, temperatuuri reguleerimist, piisavat ventilatsiooni ning mille puhul reisi aeg hõlmas sagedasi puhkeaege.

Samuti lubati erandeid kaugetele maapiirkondadele ja saartele, nagu näiteks Orkney ja Shetland minu valimispiirkonnas, kus pikemad sõiduajad on vältimatud. Sellistel juhtudel on siiski kavandatud allapanuga boksid, milles on juurdepääs veele, et loomi saaks vedada suhteliselt mugavates tingimustes. Lisaks võeti kasutusele teatavate loomade täielik transpordikeeld, näiteks alla 10 päeva vanuste vasikate ja vähem kui nädala vanuste lambatallede puhul.

Ütlen teatava rahuloluga, et kõnealuseid transpordieeskirju on rangelt järgitud, eelkõige riikides nagu Šotimaa, kus hoiame jätkuvalt alal ühte kõrgeimat parimate tavade taset kogu ELis. Kuid olen mures teadete pärast, et Neil Parish'i sõnade kohaselt ei järgita kõnealuseid eeskirju samamoodi teistes ELi piirkondades, eelkõige mõnes Vahemere lõunaosas asuvas liikmesriigis ja mõnes uues liitunud Ida-Euroopa riigis ning eelkõige – jällegi, nagu Neil Parish rõhutas – tapmisele saadetavate hobuste vedamise osas.

Loomade heaoluga tegelevad valitsusvälised organisatsioonid esitavad endiselt tõendeid kohutava väärkohtlemise kohta, mille puhul hobuseid ja mõnikord teisi loomakarju veetakse pikki vahemaid kõrvetavas kuumuses ilma juurdepääsuta veele või korraliku ventilatsioonita, ilma puhkeagadeta pungil täis veokites. Teekonna käigus muutuvad loomad üha kurnatumaks ja dehüdreeritumaks, mõned varisevad kuumastressi käes kokku ning hingeldavad ja ahmivad meeletult õhku ning halvimal juhul paljud surevad. See tegutsemisviis tuleb lõpetada ja määruse range järgimine tuleb tagada kõikides liikmesriikides.

Toetan Neil Parish'i tänase suuliselt esitatava küsimuse tingimusi, mille eesmärk on kontrollida vastavuse taset kõnealuste meetmetega. Loodan, et komisjon saab nüüd pakkuda meile vastavat teavet ja kinnitada, et astutakse samme, tagamaks loomade vedamise kaheksa tunni pikkuse piirangu ranget rakendamist asjakohaste eranditega, mida mainisin, ning lõpetamaks olemasolevate ELi määruste julm rikkumine, mis jätkuvalt aset leiab.

Rosa Miguélez Ramos, *fraktsiooni PSE nimel*. – (ES) Härra juhataja, daamid ja härrad, mõne Euroopa riigi jaoks, sõltuvalt nende geograafilisest asukohast, nagu hr Stevenson mainis, ning nende pindalast ja kaubavoogude suurusest, on loomade vedamine eriti oluline teema.

Volinik, tahaksin viidata kahele konkreetsele küsimusele. Esiteks tundub mulle selge, et komisjonil on raskusi olukorra analüüsi teostamisel kogu ühenduse territooriumi lõikes. Ehkki vastavalt praegusele määrusele peaksid liikmesriigid, nagu oleme näinud, esitama igal aastal raporti eelmisel aastal läbi viidud kontrollide kohta, ei sätestata määrukses kontrollide minimaalset arvu ning samuti näib puuduvat ühtsus statistilise aluse suhtes. See takistab erinevate riikide poolt esitatavate andmete võrdlust. Volinik, arvan, et kõikide asjaomaste isikute huvides tuleks see olukord parandada nii kiiresti kui võimalik.

Siiski tekitab mulle muret ka teine küsimus. Oma kõnes kirjeldasite tapmisele saadetavaid loomi väheväärtuslikena. Volinik, ma ei ole teiega sugugi nõus. Mina isiklikult pean neid majanduslikult väga väärtuslikuks ning olen kindel, et tööstus on minuga nõus. Kuna see on nii ning kõnealusel lihal on kõrge majanduslik väärtus, on nõuetekohased transporditingimused vajalikud, sõltumata lõplikust sihtpunktist – isegi, kui selleks on tapamaja – ning sõltumata läbitud vahemaast. Teisisõnu, on väga oluline – tegelikult kõige olulisem – küsimus, et loomasid veetakse soodsates tingimustes.

Seega paluksin teil võtta need kaalutlused arvesse määruse kavandatud muudatustes, mille kallal komisjon töötab. Teame, et lisaks uutele tehnoloogiatele käsitleb reform muutusi seoses maksimaalse transpordiajaga, nagu siin on räägitud, ning loomade vedamise maksimaalse ja minimaalse temperatuuriga.

Palun veel kord, volinik, ning palun komisjoni, et enne selliste oluliste küsimuste muutmist tuleks otsida ja leida tugev teaduslik alus kavandatavatele muudatustele. Lisaks paluksin, et seni, kuni meil seda tugevat teaduslikku alust, mis hetkel mõnedes küsimustes puudub, ei ole, peaksime hoiduma vargsi kehtestamast kavandatavaid muudatusi raportitele kohaldatavatesse määrustesse, millel pole transpordiga midagi pistmist – räägin loomade kaitsest tapmise ajal, raport, millega me praegu tegeleme. Arvan, et sellistes olulistest küsimustes peaksime me kõik – komisjon ja parlament – oma kaardid lauale panema.

Anne E. Jensen, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (DA) Härra juhataja, volinik, tahaksin öelda, et olen natuke pettunud, et pärast nelja aastat ei ole me ikka näinud komisjoni ettepanekut seoses sellega, kuidas muuta rangemaks õigusakte loomade vedamise kohta. On olnud häid kavatsusi ja konstruktiivset koostööd hr Kyprianou, ja nüüd ka pr Vassiliou, ning parlamendi vahel. Kuid millal tuleb ettepanek? Seda tahaksin ma väga teada. Samuti on oluline, et saavutaksime õigusaktide nõuetekohase jõustamise. On oluline tagada, et me ka tegelikult piiraksime tapmisele saadetavate loomade vedamise aega kaheksa tunnini. Peaksime siiski veel kaugemale minema. Me ei peaks rääkima üksnes ajalimiidist. Uurimused on näidanud, et üks tund võib olla liiga palju, kui loom ei ole piisavalt tugev vedamiseks ning pikemad reisid võivad olla sobivad, kui loom on tugev ja terve ja teda veetakse heades tingimustes. Tõenäoliselt jätkame aretusloomade vedu pikkadel vahemaadel ning seoses sellega on parlament muidugi teinud katseprojekti ettepaneku puhkejaamade kohta, kus loomad peavad puhkama pärast 24 tundi. Tahaksin teada, kuidas see puhkejaamade projekt edeneb. Kavatus on muidugi ühendada kontrolljaamade käigushoidjad, veterinaarasutused, teadlased ja loomade heaolu organisatsioonid, et nad saaksid ühiselt määratleda head tavad kõnealuses valdkonnas. Sellist projekti on raske käivitada, kuid see on üritust väärt, sest on väga oluline, et meie teadmised ja teadusuurimused loomade heaolu kohta transpordi käigus kajastuksid ka õigusaktides ja tegutsemisviisides.

Janusz Wojciechowski, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, hr Parish tuletas meile õigustatult meelde midagi, millele oleme siin parlamendikojas palju kordi viidanud. Nimelt ütleb see, kuidas kohtleme loomi, midagi meie kohta – selle kohta, kui kultuursed ja tsiviliseeritud me oleme. Transpordi käigus koheldakse loomi sageli julmalt. Teatavaid parandusi on tehtud, võttes kasutusele kõrgemad standardid loomade vedamiseks, kuid nendest meetmetest ei piisa.

Minu arvates oleks asjakohane lahendus, mille kohta tehti esmane ettepanek kaua aega tagasi, piirata loomade vedamise aega kaheksa tunnini ning kogu aega, mil loomi veetakse ja nad tapamajas viibivad, kaheteistkümne tunnini. Meie eesmärgiks on esitada kõnealune ettepanek praeguse töö raames koos määrusega loomade kaitse kohta tapmise ajal.

Austatud daamid ja härrad! Humaansete meetmete eest seismine on üks asi, kuid on ka teine argument, nimelt rahandusalane (mis on teatavate inimeste jaoks paeluvam). Mõte on selles, et kõnealused pikaajalised veod suurendavad kulusid, mis lõppkokkuvõttes kanduvad tarbijale. Peaksime hindama neid kulusid ja kasutama neid argumendina, seadmaks lõpuks pärast aastaid vaidlemist piirangud loomade vedamisele ja leevendama loomade kannatusi.

Carl Schlyter, *Verts/ALE fraktsiooni nimel.* – (SV) Härra juhataja, ühiskonna arengutaset saab hinnata selle alusel, kuidas ta kohtleb oma kõige kaitsetumaid elavaid liikmeid. Selle alusel, kuidas kohtleme oma loomi, oleme endiselt barbarid.

Mäletan, kui Rootsi liitus ELiga, millest on peagi viisteist aastat möödas. Paljud arutelud enne meie liitumist puudutasid loomade vedamist. See oli valdkond, milles pidime olukorda parandama. Siis tuli esimene direktiiv 2005. aastal. Kuid tingimused loomade jaoks ei paranenud ja siis öeldi meile hoopis, et jälgimine hakkab töötama *nüüdsest alates*, et GPS-süsteemid võetakse kasutusele *nüüdsest alates*, et veokijuhte koolitatakse *nüüdsest alates* ning veokid töötavad paremini *nüüdsest alates*. Viis riiki pole vaevunud isegi raportit esitama. Nõuan, et komisjon teeks kõnealustele riikidele kohe trahvi. Seoses ülejäänud 22 riigiga, kui palju kontrollle on nemad läbi viinud? Kuidas on nad eeskirju täitnud? Kas see toimib? Paljudel juhtudel tuleb kahjuks vastata eitavalt.

Siis lubas hr Kyprianou meile, et ta tuleb siia tagasi enne oma mandaadi aegumist, kui see on vajalik – see on vajalik – ning kui avalik arvamus seda toetab – ning avalik arvamus toetab seda! Paljud uued liikmesriigid on tegelikult väikesed ja võib-olla ei ole vajadust 24 tunni pikkuse reisi järele, millele järgneb järgmine 24 tunni pikkune reis. Saame uue tapmist käsitleva direktiivi, mis võimaldab mobiilseid tapamajasid ja mis vähendab vajadust reisimise järele.

Peame üle vaatama loomade tingimused vedamise käigus. Kui paljudele meist meeldiks neli lehma või kümme lammast oma kaheinimese voodis 24 tundi järjest? Just nii tihedalt on loomad hetkel autodele laaditud. Või kujutage ette, et tegelikult ei hoita ära veoki ülemisel korrusel paiknevate kanade väljaheidete kukkumist alumisel korrusel olevatele loomadele. Kes tahaks sellistes tingimustes reisida? Kutsun kõiki ELi põllumajandusministreid endaga reisile Stockholmist Brüsselisse loomadega samades tingimustes. Huvitav, kui paljud kutse vastu võtavad. Võib-olla muudaksid nad parema meelega õigusakte.

Me räägime kuludest. Kõrgeim kulu sellega seoses on pikkade reiside tagajärjel tekkiv kulu keskkonnale. Samuti on kulu seoses loomade kannatustega pikkadel reisidel. Nende pikkade reiside tagajärg on ka halvem liha kvaliteet. Nende tagajärg on tõeline väärtuse langus. Stressis loomad annavad palju halvema kvaliteediga liha ning seega mõjuvad kannatused läbi kogu keti. Mõelge talupidajale, kes on näinud palju vaeva ja paigutanud palju raha, tootmaks head looma, kes seejärel viimases eluetapis ära rikutakse.

Ei, vajame uut ettepanekut enne valimisi. Ma ei saa aru, kuidas peame olema suutelised pidama valimiskampaaniat, kui meil pole vähemalt ettepanekut komisjonilt, mis näitab, et me nüüd lõpuks parandame tingimusi loomade jaoks.

Jens Holm, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (SV) Härra juhataja, kõnealuse arutelu lähtepunkt on muidugi see, et loomad on aistmisvõimelised olevused. Loomadel on võime tunda valu, stressi ja kannatusi täpselt nagu meil. Peame seda õigusakte sätestades arvesse võtma. Praegu seda ei tehta.

ELis transporditakse üha enam loomi. See on siseturu otsene tagajärg. Siseturu tagajärg on spetsialiseerumine. Loomi kasvatatakse ühes kohas, tapetakse teises kohas ja liha transporditakse kolmandasse kohta. Liikmesriikidel ei lubata isegi keelata loomade vedamist loomade heaolu huvides. See on täiesti vastuvõetamatu. Rootsi uurimuses tuvastati, mitu looma kokku veeti ELis üle piiride. Tehti kindlaks, et 15 liikmega ELis, veeti igal aastal kõikides suundades ELi liikmesriikide vahel 22 miljonit neljajalgset looma, nagu sead, hobused ja lehmad, ning 500 miljardit lindu. See toimus siis, kui EL koosnes 15 liikmesriigist. Võib ainult ette kujutada, millised on arvud 27 liikmesriigi puhul. Need on muidugi palju suuremad.

Tahaksin küsida komisjonilt, millal saame uue loomade vedamise direktiivi. Hr Kyprianou lubas muidugi, et saame uue direktiivi praeguse parlamendi ametiaja jooksul. Kas komisjon suudab anda meile lubaduse, mida meie Euroopa Parlamendis ootame, nimelt kaheksa tunni pikkuse maksimaalse piirangu loomade vedamiseks? Samuti tahaksin küsida paar küsimust hr Špidla käest. Ütlete, et viis liikmesriiki ei ole esitanud raporteid – olukord, mis on muidugi üsna šokeeriv. Mida te seal komisjonis nende liikmesriikide raportitega ette võtate? Kas analüüsitate neid mingil viisil? Meie parlamendis sooviksime analüüsi, raportit komisjonilt, milles teete kokkuvõtte kõigest ja näitate selgelt meetmed, mis võimaldavad muuta tingimusi, milles loomi veetakse. Ning millal saame uue direktiivi kaheksatunnise piiranguga ja kas saaksime analüüsida liikmesriikide raportite kohta?

Godfrey Bloom, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – Härra juhataja, on paeluv nagu tavaliselt. Siin parlamendikojas puudub jälle arusaam irooniast. Üks meie suurimaid probleeme, eelkõige Ühendkuningriigis, on koletult tobe eeskirjade ja määruste laviin, mis tabas tapamajasid 10 aastat tagasi, mille tagajärjel suleti üle 1 000 tapamaja Ühendkuningriigis ning mis põhjustas palju pikemad reisiajad loomadele.

Mu õmmees on lihunik. Tal on tapamaja Yorkshire'is ja ükskord – ning seda kajastati ajakirjas *Private Eye* – oli kohal külastav loomaarst, kes teostas järelevalvet loomaarsti üle, kes teostas järelevalvet lihainspektori üle, kes teostas järelevalvet kahe lihuniku üle! Selline mõttetu olukord tekib, kui puutud kokku selle organisatsiooni eeskirjade ja määrustega. Probleem on reisiaegades. Nüüd veetakse minu valimispiirkonnast Bridlingtonist sigu, lambaid ja veiseid läbi kogu Inglismaa Manchesteri kõikide nende tapamajade sulgemise tõttu. Sellele peame me tähelepanu pöörama.

Samuti räägin hobuste vedamisest. Mu kolleeg Nigel Farage räägib, et Euroopa Liidus leidub riike, kes peavad hobuseid toiduks! Inglasena pean täiesti uskumatuks, et inimesed söövad oma hobuseid. Inglise ei sööks oma hobust, nagu ta ei sööks oma koera ega oma lapsi, kuid samas näitab see ilmselt lihtsalt tohutut kultuuridevahelist lõhet meie ja teiste liitu kuuluvate riikide vahel.

(Naer)

Jim Allister (NI). – Härra juhataja, selle järgimine ei pruugi olla lihtne! Lubage öelda, et mul ei ole mingeid probleeme seoses loomade heaolu reguleerivate tõhusate ja nõuetekohaste eeskirjadega, kuid olen mures, et astume jooksurajale, kus tõmbame silmuse oma põllumajandustööstuse ümber nii pingule, et selle praktiline toimimine muutub võimatuks. Näen märku sellisest arengust ilmnemas komisjoni konsultatsioonides maksimaalsete reisiaegade ja loomkoormuste ülevaatamise kohta loomade vedamisel.

Komisjon, lubage meenutada, ei saanud oma tahtmist 2005. aasta määruse puhul. Siiski, vähem kui kaks aastat pärast selle jõustumist, püüab ta uuesti kõrvaldada kaheksa tunni pikkuse piirangu korratavust. Pean ütleva, et minu valimispiirkonna jaoks Põhja-Iirimaa oleks see hävitav, sest loomade eksportimiseks, mida me teeme, peame kasutama meretransporti ja kui on lubatud ainult üks kaheksa tunni pikkune periood, oleks see täiesti ebapiisav ja täiesti vastuvõetamatu.

Tuleksin täiskogule meelde, et sellised karmid tingimused ei ole sugugi võrreldavad loomade vedamise suurte vahemaadega Lõuna-Ameerikas, kust me hea meelega impordime! Seega karistaksime jällegi oma talupidajaid, pööramata vähimatki tähelepanu sellele, mis puudutab importi.

Pean ütleva, et peame jõudma punkti, kus vabaneme oma kinnisideest tegutseda mõtlematult, muutes sellega olukorra veel hullemaks.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, see on järjekordne teema, mille puhul arutelu väga kiiresti paljastab, et ühelt poolt on asjasse segatud tugevad emotsioonid ja teiselt poolt ka karm reaalsus. Tahaksin väljendada oma erilist tänu meie põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehele hr Parishile kõnealuse küsimuse eest. See on oluline küsimus mitte selleks, et emotsioone näidata, vaid selleks, et küsida komisjonilt järgmised üsna konkreetsed küsimused. Mis on juhtunud? Kuidas on neid arenguid võimalik tõestada? Kas teil on tõendeid ja kui on, siis milliseid? Milliseid arvestusi teil on?

Volinik, mainisite mõnda arvu, kuid olen kindlal seisukohal, et liikmesriikide vahel esineb erinevusi, mis ulatuvad palju kaugemale kui asjaolu, et mõned liikmesriigid on raportid esitanud ja teised mitte. Milline on olukord seoses rakendamisega? Kuidas jälgitakse pikki reise? Kuidas jälgitakse neid üksikutes liikmesriikides?

Teine suur põhiprobleem, mis vajab kiiret arutamist, on probleemid, mis tekivad selle tagajärjel, et määratleme põllumajandust üksnes majandusvaldkonnana ja võrdsustame asjad, mida peaksime ehk eristama. Näiteks, missugust täiendavat ametialast koolitust transpordi valdkonnas peaksid saama koolitatud talupidajad? Kuidas seda tuleks korraldada ja kes sellist koolitust pakuks? Kus peavad talupidajad seda näitama, et saada oma kvalifikatsiooni?

Kordamaks: talupidajaid koolitatakse tegelema loomadega, aga veoettevõtjad palkavad juhte, kes pole võib-olla elu sees loomadega kokku puutunud. Need on kaks asja, mida ei saa võrdsustada, aga mingil määral oleme seda teinud.

Teine asjaolu, mis suuri probleeme põhjustab, on järgmine. Kui talupidajad transpordivad oma veiseid, võivad nad seda teha kuni 50 km. Lubage mul siinkohal öelda, et peame tõesti kiiremas korras rohkem kaaluma, kuidas saame aidata väiksematel tapamajadel majanduslikult tegutseda ja seeläbi vähendada vajadust täiendavate reiside järele.

Seega lubatakse talupoegadel vedada oma loomi kuni 50 km, kuid neil tekivad probleemid, kui nad võtavad kaasa naabri looma. Ka see vajab järelemõtlemist. Kas 50 km piirang on nõuetekohaselt seatud või peaksime ehk ka tapamajadest otsima põhjust sellistele arengutele? Kui talupidajad veavad hobust vaba aja veetmise eesmärgil, ei ole mingit probleemi ning kõnealust määrust ei kohaldata, aga kui nad veavad need turule,

kohaldatakse määrust ning nad peavad vastama nõuetele. Neid küsimusi tuleks edasistes aruteludes arutada ja neile vastus leida.

Luis Manuel Capoulas Santos (PSE). – (PT) Loomade vedamise ja heaolu küsimus on selline, nagu hr Parish ja teised on väga hästi märkinud, mida tuleb põhiliselt käsitleda tsivilisatsiooni vaatenurgast. Loomade kannatuste piiramine nii palju kui võimalik on eetiline kohustus, mis on osa meie kultuuripärandist, vaatamata näilisele paradoksile, et püüame kaitsta nende heaolu ajal, mis on paljude jaoks viimane reis.

Teisest küljest ei tohi unustada, et jõustatud nõudlike ja rahanduslikult kulukate eeskirjade rakendamise hinnaks on probleemid, mis moonutavad konkurentsi ja mõjutavad tugevalt mõne Euroopa Liidu piirkonna maaelu arengut.

Piirkonnad ja liikmesriigid, mis ei suuda varustada teatavaid liike oma turgudelt ning asuvad tootmiskeskustest kaugemal, nagu minu kodumaa puhul, seisavad nüüd silmitsi suuremate raskustega konkurentsi vallas oma tööstustes seoses tapmise ja töötlemisega, samal ajal kui ülejääkidega piirkonnad ja liikmesriigid kogevad rohkem eeliseid, sest nende jaoks on muutunud lihtsamaks müüa tooteid, mis on juba töödeldud, kaasnevate eelistega tööhõive ja lisaväärtuse osas.

Kuna need õigusaktid on kaks aastat kehtinud, on täiesti õigustatud, et komisjon peaks esitama hindamise, mis on nii ulatuslik kui võimalik, mitte üksnes konkreetsetes küsimustes, mis puudutavad vedamisega seotud määruste ranget rakendamist, vaid ka majanduslikes ja sotsiaalsetes tagajärgedes piirkondade ja liikmesriikide jaoks, millel on madal tootmiskaht teatavatele loomaliikidele, mis on inimtarbimise seisukohast olulised.

Seetõttu arvan, et komisjon peaks reageerima neile küsimustele nii kiiresti, objektiivselt ja täielikult kui võimalik.

Mojca Drčar Murko (ALDE). – (SL) Läbi Sloveenia käivad paljud loomade veod, mis peamiselt tulevad Ida-Euroopast ja suunduvad Itaaliasse. Meie veterinaarasutuste kogemuse kohaselt on kehtivad Euroopa õigusaktid üsna põhjalikud, kuid mõnevõrra jäigad ja keerulised rakendada.

Suurim probleem Sloveenias on seotud kontrollidega, sest nüüd, mil Euroopa piirid on kaotatud, on raske kontrollida, kas veokijuhid tegelikult eelnevalt kindlaks määratud peatuspunktides peatuvad. Peaksin märkima, et territooriumi suuruse tõttu ei nõuta Sloveenialt oma peatuspunkte ning ta on selle asemel sõlminud kokkulepped Ungari ja Itaaliaga. Vajame kiiresti ühtset lahendust, mida saab ühtselt rakendada.

Pidades silmas katastroofilist olukorda seoses loomade vedamisega pikkade vahemaade taha Euroopa teedel, tuleks kasutada 2005. aasta määruse läbivaatamist võimalusena tõsta loomade heaolu standardeid. Transport on tihedalt seotud loomade kohtlemisega enne tapmist ning nõustun nende kaasliikmetega, kes on seisukohal, et ei ole mingit alust lubada vedusid, mis on pikemad kui kaheksa tundi.

Seega olen range ülemise transpordipiirangu kehtestamise poolt, kuid pooldan ka mobiilsete tapamajade kasutuselevõtmise ettepanekut.

Andrzej Tomasz Zapałowski (UEN). – (PL) Härra juhataja, määrus loomade kaitse kohta vedamise käigus on äärmiselt oluline ja selline teave on hädavajalik. Siinkohal tuleks rõhutada, et sarnased määrused ei hõlma suurt hulka Euroopa Liidu kodanike poolt tarbitavat imporditud liha. Kõnealune määrus on üks mõistlikematest määrustest loomade aretamise ja tapmise kohta.

Saan aru, et suured toiduettevõtted ei suuda sageli täita tööõigusi, rääkimata loomade sobivast kohtlemisest. Just suurtes ettevõtetes toimub kõige hullem loomade väärkohtlemine. See probleem puudutab harva väikseid või keskmise suurusega ettevõtteid. Ainuke lahendus on tagada rangem politseikontroll ja piirikontroll ning avalikustada ettevõtete nimed, kes rikuvad loomade õigusi, et tarbijad saaksid neid vältida.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Härra juhataja, on väga oluline, et loomade vedamisel oleks tagatud turvalisus ja ennetataks välditavaid kannatusi. Kasutan seda mõistet, sest loomad peavad reeglina igasugust mootorsõidukitransporti hirmuäratavaks. Seda on oluline vähendada nii palju kui võimalik.

Kehtestades määrusi ohutuse ja kannatuste ennetamise kohta, kaldume keskenduma ajale ja vahemaale. See on loomulik, aga lihtsustatud lirimaa puhul, mis tuletan teile meelde, on saar ja samuti suur loomade eksportija. Ületades vett, mis eraldab meid mandrist ja turgudest, ei saa ainukeseks määrajaks olla ajalised piirangud ja vahemaa. Kuulsime kaheksa tunni pikkuse ajalimiidi soovist, kuid looma pardale ja üle vee vedamiseks kulub rohkem kui kaheksa tundi. Keset väina ei ole võimalik looma karjamaale viia.

Seega soovitaksin teile, et uurime ainult aja ja vahemaa asemel loomade vedamise tingimusi, eriti Iirimaa puhul.

Lydia Schenardi (NI). – (FR) Härra juhataja, kuigi loomade vedamise määrus jõustus 2007. aasta jaanuaris, ei näi liikmesriigid süstemaatiliselt kõnealust määrust täitvat, sest nad ei esita nõutavaid aastaaruandeid. Põhjalik analüüs on seetõttu problemaatiline, sest puudub suur hulk vajalikku teavet seoses kontrollide täideviimiseks eraldatud ressurssidega. Loomade heaolu ühingu ja loomade heaolu ja säilitamise töörühma liikmena olen kõnealusest küsimusest eriti huvitatud.

Ühendused võitlesid aastakümneid järeleandmatult kuni 2007. aastani, mil lõpuks kehtestati direktiivid valdkonnas, milles liikmesriigid näivad praeguseks ilmutavat teatavat minnalaskmist. Ütleksin isegi soovimatust, sest lühidalt öeldes, nagu teame, ei ole kontrollide ja ülevaatuste läbiviimine sugugi nii keeruline. Teame, kus on tapamajad, teame, kus loomi kasvatatakse, ning teame marsruute, mida mööda loomi veetakse – milles siis probleem seisneb?

Arvan, et praegusel ajal, kui üldsus üsna õigustatult üha rohkem huvitub loomade heaolust talumajapidamistes, tapamajas ja transpordi käigus, on oluline, et liikmesriigid neid seisukohti austaks.

Kuna mulle on antud võimalus rääkida, tahaksin lisada, et seoses vedamisega on, sõltumata reisi pikkusest, oluline arvesse võtta kohalikke ilmastikutingimusi. Pikk mitmetunnine reis Hollandis kevadisel ajal on väga erinev sama pikkusega reisist kesksuvel riigis nagu Kreeka. Kas viimasel juhul ei peaks tegema kohustuslikuks õist vedamist?

Oleksin tänulik, kui kaaluksite seda ettepanekut tulevikus.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra juhataja, õigusakti mõistes on tegemist suhteliselt uue määrusega loomade kaitsmise kohta nende vedamisel, sest see jõustus alles 2007. aasta jaanuaris. Usun, et ehkki kõik me loodaksime, et kõik täidaksid kõnealuse määruse paljusid nõudmisi esimesest päevast alates, oleks see üsna imepärane, kui nii juhtuks, sest see on väga üksikasjalik ja esitab suuri nõudmisi – ja seda õigustatult – liikmesriikidele ja ettevõtjatele.

Tervitan tänast põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehe Neil Parishit esitatud suuliselt vastatavat küsimust, sest tahame näha, kas see määrus toimib. Siiski oleks meil esmalt vaja teada, et seda rakendatakse, sest hoolime sellest, kuidas loomi Euroopa Liidus veetakse.

Riikides nagu Iirimaa, kus on suur loomakasvatusektor, on tehtud tohutult palju tööd, et seda esimesest päevast alates rakendada nii sektorisiselt kui nende poolt, kes järelevalvet teostavad – põllumajandusministeerium ja teised ametiasutused. Litsentseeritud ettevõtted on investeerinud suure hulga raha oma sõidukite kaasajastamisse ja kõnealuse määruse koolitus- ja pädevusnõuete täitmisesse. Tahaksingi märkida, et ka käesoleval kuul toimuvad Iirimaa mitmed koolituskursused sõidukijuhtidele, kes veavad veiseid, lambaid, kitsi, sigu, hobuseid ja kodulinde – pr Jeggile tõstatatud märkus – ja võib-olla peaksid teised liikmesriigid sama tegema.

Huvitav on see, et määrust kohaldatakse ainult loomade vedamisele seoses majandusliku tegevusega. Muretsen selle üle, et ignoreerime koduloomade heaolu, sest olen näinud selliseid inimesi, kes arvavad, et teavad, kuidas loomade eest hoolitseda, tegemas seda väga halvasti ja sageli on siiski just need samad inimesed need, kes nõuavad konkreetseid eeskirju põllumajanduse ja majandusliku tegevuse kohta. Seda valdkonda tuleb meil uurida.

Usun, et üldiselt on loomade vedajad litsentseeritud ja volitatud ning vastavad parimatele heaolustandarditele, sest see on neile eluliselt oluline: nad peavad vedama loomi nii, et need jõuaksid kohale heas seisundis ning vastaksid nende nõuetele, kes ostavad. Probleem on reguleerimata sektoriga, kus mõnda inimest need eeskirjad ei puuduta ning sellele peame keskenduma. Kes on inimesed väljaspool süsteemi ja kuidas saaksime nad kätte, et lõpetada nende tegevus?

Lubage mul seoses ajalise piirangu ja kaheksatunnise reeglga öelda, et põhjus, miks Euroopal oli tõsine probleem selle määruse kehtestamisel, oli see, et paljud liikmesriigid, sealhulgas Iirimaa, teavad, et peame vedama oma loomi pikema aja jooksul, aga teame ka seda, kuidas nende eest seejuures hoolt kanda. Seega ei ole ma nõus nendega, kes tahavad vähendada ajalist piirangut, kuid nõustun, et peame veenduma, et heaolu on prioriteet.

Hobustega seoses ütlen endale sageli, et tahaksin olla puhtatõuline, sest nemad reisivad esimese klassi tingimustes. Ilmselt hoolitsevad inimesed suure majandusliku väärtusega loomade eest ja praeguse

majanduslanguse tingimustes muretsen lihtsalt hobuste heaolu pärast. Ütleksin: aitab eeskirjadest. Meil on ehk juba niigi palju neid, mis lämmitavad neile vastavat sektorit. Ent kohaldagem eeskirju kõigile ja visakem need, kes eeskirju ei täida, süsteemist välja.

Robert Evans (PSE). – Härra juhataja, sooviksin önnitleda hr Parishit küsimuse tõstatamise puhul. Hoolimata meie erimeelsustest poliitika valdkonnas ja võtmata arvesse tema väga selgeid puudusi inimesena, arvan, et selles küsimuses on ta väga mõistlik, ja toetan teda. Meil on vaja, et kõnealune määrus oleks edukas ja üldiselt kohaldatav, kuid mul on mitmeid reservatsioone ning ma ei nõustu mõne kolleegiga, kes täna hommikul rääkis.

Hr Stevenson ütles, et pikemad reisid on vältimatud – mina ütlen: see pole nii. Pr Jensen rääkis 24-tunnisest transpordist – mitte ilmtingimata. Hr Allister, põllumajandussektor peab ise küsimusi küsima. Tsiviliseeritud ühiskonnana peame vaatama kogu küsimust, kogu eesmärki, kogu loomade vedamise ideed pikkadel vahemaadel, seejärel nende tapmist. Kui oleksin lihasööja, küsiksin, kuidas on võimalik, et kannatused teekonnal, millest me teadlikud oleme, dehüdratsioon, stress ning, meie lirimaa kolleegidele nii põhjas kui lõunas, merereisid, saavad lõpuks parandada toote kvaliteeti?

Minu arvates ei ole see majanduslikult loogiline. See ei ole humanitaarselt loogiline. Seetõttu pooldan loomade vedamise täielikku keelamist, mis minu arvates toetaks maapiirkondade majandust. See julgustaks kohalikke tootjaid – jah, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjaid, nagu keegi mainis – ning võimaldaks toidu tarbimist tootmiskohale võimalikult lähedal.

Selle puudumisel ja teades, et see ei juhtu lähitulevikus, arvan, et peame nõuetekohaselt realistlikult jõustama seda, mis meil hetkel olemas on – määrust, ning julgustan komisjoni kasutama kõiki Euroopa ameteid – vajadusel ka politseijõudusid maanteedel –, peatamaks ja kontrollimaks veokeid, et veenduda, kas nad täidavad kõiki kõnealuse õigusakti nõudmisi.

Fiona Hall (ALDE). – Härra juhataja, kas komisjon on kaalunud loomade heaolu käsitlevate määruste halva rakendamise mõju inimtervisele? Transport, eriti transport pikkadel vahemaadel ruumipuuduses, tekitab stressi ja stress tähendab suuremat vastuvõtlikkust haigustele. See kehtib eriti hobuste kohta, kelle puhul teaduslikud uurimused näitavad, et transport muudab hobused kallajateks. See tähendab, et nad väljutavad palju rohkem kui tavaliselt, mis oluliselt suurendab haiguste leviku tõenäosust. Paljud veetavad loomad lähevad tapamajadesse – ELis igal aastal 320 miljonit –, mis tähendab oluliselt suuremat ohtu, et haigused, nagu salmonelloos, satuvad toiduahelasse.

Arvestades praeguste eeskirjade rakendamise väga kehva taseme ja pikkade reisidega kaasneva stressiga, isegi kui peetakse nõuetekohaseid puhkepeatusi, eelkõige hobuste puhul, kas komisjon kavatseb vajadusel ja teadusliku tõendusmaterjali alusel määrata lõpliku absoluutse reisiaja piirangu? See oleks loomade heaolu ja inimeste tervise huvides.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Härra juhataja, volinik, loomade vedamise probleem on väga oluline ja on hea, et parlament seda küsimust jälle käsitleb. Vähem positiivne on siiski see, et me ei suuda määrust tõhusalt rakendada.

Tervitan asjaolu, et tänaste arutelude käigus keskendume jätkuvalt hobuste vedamisele. See on minu jaoks tervitatav mitte ainult sellepärast, et kasvatan hobuseid, vaid ka sellepärast, et selles valdkonnas ei hoita kindlasti standardeid alal. Tahaksin siinkohal öelda, et hobused saavad inimestest aru. Ehkki hobused saavad alati meist aru, ei saa meie alati nendest aru. Hobused, nagu inimesedki, tunnevad vastumeelsust, hirmu ja on suutelised inimesi usaldama. Mäletan juhtumit, kui tõsiselt haige hobune ei lubanud haiglas loomaarstidel endaga midagi teha, kui mu tütar läheduses ei olnud. Niipea kui mu tütar saabus, said nad temaga teha, mis vaja oli. Ta lihtsalt usaldas teda. Just nagu meie, inimesed, ei usalda alati arste, ei usaldanud see hobune loomaarste, kuid usaldas tuttavat inimest. Seetõttu arvan, et ka inimesed ei saa hobustest aru, kui hobused kardavad või püüavad end kaitsta. Kuid inimesed võtavad seda käitumist sõnakuulmatuseks. Omanik peksab hobust. Hobune omalt poolt teab, miks ta omanik pahane on, ja teab, kuidas talle alistuda. Seetõttu olen kohustatud kutsuma kõiki Euroopa Parlamendi liikmeid, kes samuti suudavad läheneda probleemile, mis on hea, sellest vaatenurgast, käsitleda seda elusolendit puudutava küsimusena ja teha seda teatava humaansusega.

Esther de Lange (PPE-DE). – (NL) Härra juhataja, arutame siin täiskogus taas kord loomade vedamist ning taas kord jõuame kahele järeldusele. Esiteks on praegused õigusaktid kaugel maas parlamendi ambitsioonidest, mis on sätestatud minu eelkäija Albert Jan Maati raportis, kes minu arvates tegi õigesti, eristades tapmisele

määratud loomi ja teisi loomi. Tõepoolest on astutud samme juhtide koolitamise, paremate transporditingimuste ja GPSi kasutamise valdkondades, kuid nendest kindlasti ei piisa.

Teiseks on järelevalve endiselt kõnealuse õigusakti Achilleuse kand. Euroopa-poolne järelevalve jätab soovida ja on endiselt suures osas korraldatud riiklikul tasandil. Seetõttu on tungiv vajadus sõlmida kokkuleppeid kaebuste käsitlemise ja piiriülese tõendusmaterjali kogumise kohta. Samuti tahaksin näha, et Toidu- ja Veterinaaramet suurendaks oma järelevalvealaseid jõupingutusi. Minu muudatusettepaneku teha selleks eelarvemenetluses kättesaadavaks rohkem rahalisi vahendeid on muuhulgas tagasi lükanud Euroopa Komisjon. Isegi praegu viitab Euroopa Komisjon riiklikele aruannetele, mida ta hindab paberil. Kas Euroopa Komisjon eelistaks pesta oma käed sellest küsimusest puhtaks selle asemel, et tagada tegelikku üle-Euroopalist seiret, sihtjärelevaatusi Euroopa inspektorite poolt ja Euroopa järelevalvet?

Muud parandused, mis tuleb praegustesse õigusaktidesse teha, on järgmised: rohkem ja paremini varustatud puhkekohti Euroopa Liidus ja sellest väljaspool, konkreetsemaid kliimatingimusi erinevatele loomatõugudele ning, viimaseks, peame hakkama töötama satelliitsüsteemide kohustusliku kasutamise nimel koos volitatud personali juurdepääsuga keskele andmebaasile.

Vaatamata puudulikule Euroopa ülevaatele kõnealuse õigusakti tegeliku rakendamise kohta, kuuleme loomulikult teatavaid kuulujutte, näiteks Austriast, kus kohalik inspektor näeb väidetavalt palju tühje veokeid sõitmas näiteks Poola ja Tšehhi Vabariigi suunas, aga ta ei näe täis sõidukeid naasmas suunaga Lõuna-Euroopa poole. Kas see tähendab seda, et kui need veokid on täis, otsustavad nad sõita ümber Austria – ehk selleks, et vältida seal kehtivaid rangemaid järelevalve-eeskirju, võrreldes ümbritsevate riikidega? Minu jaoks näitab see seda, et õigusakti kohaldatakse liikmesriigiti väga erinevalt.

Teine probleem on loomaarstide roll, kes peavad transpordi eest allkirja andma. Volinik, mõnel juhul ei ole need loomaarstid muud kui templimasinad. Ükski täie mõistuse juures olev inimene ei kirjutaks ju alla hobuste vedamise kavale Rumeeniast Lõuna-Itaaliasse, mis peaks kestma 24 tundi? Viimase 500 km läbimiseks sellest reisist kuluks vastavalt transpordikavale 2,5 tundi. See paneb mõtlema, kas neid loomi veetakse Ferrariga.

Lõpetuseks, nüüd veetakse noori loomi, eelkõige näiteks kutsikaid, üle kogu Euroopa, ilma et oleks kehtestatud ühtegi õigusakti. Seetõttu tahaksin tungivalt nõuda, et Euroopa Komisjon küsimust uuriks.

Oleme siin täiskogus oma kodutöö teinud; nüüd ootame huviga komisjoni ettepanekuid enne siinse täiskogu ees olevaid valimisi.

Elizabeth Lynne (ALDE). – Härra juhataja, nagu mõned teised kolleegid, kavatsen keskenduda hobuste vedamisele. Nüüdseks on palju kaalukaid tõendeid selle kohta, et ignoreeritakse ELi eeskirju, mille eesmärgiks on kaitsta hobuste heaolu, põhjustades ebainimlikke tingimusi ja tarbetuid kannatusi. Mõnel juhul on hobused topitud nagu sardiinid terasest veokitesse, kus temperatuur võib ületada 40°C. Mõnel juhul veetakse neid hobuseid tuhandete miilide kaupa ilma toidu ja veeta, põhjustades vigastusi või isegi surma.

Kas komisjonil on mingit teavet selle kohta, kui palju määruse (EÜ) nr 1/2005 rikkumisi on viidud liikmesriikide poolt kohtusse alates selle jõustumisest 5. jaanuaril 2007. aastal ja kas ELi määrused sõidukite ühtlustatud GPS-järelevalve kohta jõustatakse? Kas üksikisikud pääsevad kuidagi ligi andmetele, mis on välja võetud loomade liikumise jälgedest liikmesriikides? Tean, et komisjonil on sellele juurdepääs, kuid üksikisikutel mitte. Sooviksin palun vastuseid neile kolmele konkreetsele küsimusele.

Den Dover (PPE-DE). – Härra juhataja, mul on hea meel kõneleda sellel väga olulisel arutelul täna hommikul ning rõhutaksin, kui väga oluline on elusloomade vedamine Loode-Inglismaa jaoks. Nagu põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimees ütles, eelistaksime meelsasti, et loomad enne tapetakse ja seejärel transporditakse lähtekohast pärast suuremat töötlemist, kui liha liikumine on vajalik; kuid loodeosas on meil palju hobuseid, palju lambaid ja palju veiseid – palju loomade liikumist.

Olin 18 aastat riikliku parlamendi liige. See oli pidev probleem, mille ikka ja jälle tõstatasid minu valijad. Nõustun, et asjad ei ole eriti paranenud viimase 10 või 20 aasta jooksul.

Mul on hea meel, et see küsimus on esitatud. Esimene aasta oli 2007 ja aruanded pidid olema esitatud 2008. aasta juuniks, kuid olen nõus, et oleme kavast maas. Kuulasin, mida volinik rääkis, et ta kavatseb uurida satelliitseire eeliseid. See on hea mõte. Kuid ütlen volinikule, et määrusesse on üsna õigustatult põimitud palju üksikasjalikke kontrolle, nt loomade veovalmidus, transporditavad, transpordivahendid, merekonteinerid, ülevaatlitavad reisijad, puhkeperioodid, ruumivõimalused, mis on kõik küsimused, mida ei ole võimalik satelliidiga jälgida. Need küsimused vajavad üksikasjalikku kontrolli ja neist tuleb võtta õppust.

Oleksin lootnud, et lõpumärkustes oleks ta maininud kuupäeva, mis ajaks ta loodab oma ettepanekud ja järeldused kokku võtta ja esitada praegusel määrase varajase rakendamise etapil, sest mida kiiremini midagi olukorra parandamiseks ette võetakse, seda parem.

See on kohutav, et loomad peavad taluma neid pikki reisiaegu oma viimastel elupäevadel. Tarbijad tahavad näha, nagu nad tahavad näha ka vabalt peetavate kanade ja munade puhul, et oleme loomade kohtlemisel humaansed, ning nad maksavad lisaraha liha eest, sest nad tahavad näha, et hoolitseme loomade eest, kes on nii väärtuslikud ja vajalikud meie toiduvajaduse seisukohast.

ISTUNGI JUHATAJA: Miguel Angel MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Asepresident

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Härra juhataja, volinik, ma tänan härra Parishit selle arutelu eest.

Loomade heaolu tagamine on väga oluline. Komisjon peab tagama, et loomade vedamise määrust rakendatakse ja jälgitakse järjekindlalt kogu ELis.

ELi õigusaktid loomade vedamise kohta on ranged. Korduvad tõsised probleemid seoses loomade vedamisega tulenevad tõsistest seaduserikkumistest. Praegused määrused loomade vedamise ajalise piirangu kohta ja nende erandid on piisavad, kui neid nõuetekohaselt jälgitakse ning kui samal ajal kasutatakse tippkvaliteediga transpordivahendeid. Viimastel peab olema nõuetekohane ventilatsioon, temperatuuri reguleerimine, joogiveesüsteem ja satelliitnavigatsioonisüsteem. Lisaks tuleb juhte koolitada ning on vaja koostada suuniseid loomade vedamise nõuetekohaste tingimuste kohta, mida praegu paljudes liikmesriikides tehakse.

Ma arvan, et on oluline, et praegust loomade vedamise määrust kõikjal ELis nõuetekohaselt rakendatakse ning sellest saadud kogemusi võetakse arvesse enne mis tahes uute määruste koostamist.

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ühendus saab koos konstruktiivselt toimida ainult siis, kui kõik järgivad seadusi ja eeskirju. Eelkõige talupidajad seavad prioriteediks, et oleks tagatud loomade vedamine viisil, mille tulemusel pärast tapmist tarbijateni jõudev liha on parima kvaliteediga ja võimalikult vähe mõjutatud stressist. Patuoinad tuleb välja selgitada ja häbistada, sest need rikkumised on vastuvõetamatud ja toovad halba mainet kogu tööstusele.

Peame edukalt vähendama tapmisele määratud elusloomade vedamist. Loodan, et jõuame selles suhtes lõppude lõpuks arusaadavale tulemusele ja saame teadusliku baasi. Volinik, soovin korrata oma nõuet, et importi kolmandatest riikidest, mis ei vasta eeskirjadele, käsitletaks ja karistataks täpselt samal viisil kui loomade saadeti ELis.

Richard Corbett (PSE). – Härra juhataja, käesolev arutelu on näidanud, et valitsevad vähemalt tohutud kahtlused selles osas, kas kehtivad õigusaktid toimivad, kas neid kõikides liikmesriikides nõuetekohaselt rakendatakse ning kas neid üldse on võimalik nõuetekohaselt rakendada. Kas on võimalik kõnealuseid õigusakte jõustada, kui toimub rahvusvaheline loomade vedu?

Peame uurima, kas tuleb tagasi minna mõtte juurde rangest kaheksa tunni pikkusest piirangust ilma eranditeta – välja arvatud võib-olla meretranspordi puhul saartelt, kuid muidu täielikult ilma eranditeta.

Ehk pakub kolleegidele huvi, et on olemas uus veebileht, mis teeb just sellealast kampaaniat, kogudes ka petitsioonile allkirju. See on: www.8hours.eu. Paljud liikmed ja teised, kes praegust arutelu kuulavad, võivad olla huvitatud selle veebilehe külastamisest.

Sylwester Chruszcz (UEN). – (PL) Härra juhataja, täna on palju räägitud humaanse kohtlemise teemal ja mil määral oleme tsiviliseeritud ühiskond. Nõustun, et üldiselt on meie arutelud ja seisukohad samm õiges suunas. See arutelu on väga vajalik.

Tahaksin lihtsalt juhtida tähelepanu sellele, et kuigi meie võetud suund on üsna õigustatud ja õige, ei tohiks me asetada kunstlikke või ebavajalikke koormaid talupidajatele ja ettevõtetele, mida saame kindlasti vältida. Pöördun lihtsalt komisjoni ja meie kõigi poole Euroopa Parlamendis palvega tagada, et me ei viiks kõnealust head projekti teatavatesse ebavajalikesse raskustesse. Kuna rõhutame täna kindlalt neid täiesti õigustatud seisukohti, pöördusins teie poole palvega vältida hiljem valikulise lähenemisviisi rakendamist. Me kõik, nimelt kõik ühenduse riigid Euroopa Liidus peame neid võrdselt kohtlema. Täna olen näiteks mures...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Constantin Dumitriu (PPE-DE). – (RO) Loomkatsed on oluline etapp bioloogilistes ja meditsiinilistes uuringutes. Osana sellest tegevusest tuleb siiski erilist tähelepanu pöörata nende loomade eest hoolitsemisele, keda kasutatakse teaduslikel või teistel katsealastel eesmärkidel. Tõepoolest, Euroopa Liit peab olema eeskujuks selles, kuidas neid loomi hoida ja nende eest hoolitseda.

Euroopa Komisjoni direktiiv 86/609 on rohkem kui 20 aastat vana ja reguleerib kõnealuseid aspekte ainult ebamäärasel, avatud viisil. Statistika kohaselt on sellel perioodil kogu Euroopas katsetes kasutatud umbes 235 miljonit looma, kellest rohkem kui 12 miljonit tapetakse igal aastal Euroopa Liidu laborites.

Hoolitsemine hõlmab tervet hulka materiaalseid ja muid tingimusi, mis on vaja tagada kasutatavatele loomadele. Kõik aspektid, alates loomadega kauplemisest, transpordist ja kirurgias kuni tapmise ja looma elu hävitamiseni, tuleb teostada ranges vastavuses rahvusvaheliste ja riiklike sätetega seoses liigi, looma kategooria ja tingimustega mis tahes füüsiliste ja vaimsete kannatuste vältimiseks nii palju kui võimalik.

See hool eeldab....

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Uued liikmesriigid – viitan eelkõige oma päritolumaale Rumeeniale – vajavad, nagu siin on juba väljendatud, toetust nende ametiasutuste volituste tugevdamisel, kes vastutavad täna arutatava loomade vedamist käsitleva määruse kohaldamise tagamise eest.

Sellest seisukohast on Rumeenia veterinaarasutustel endiselt väga raske kontrollida loomade vedamist, kutsumata politseid, mis on ainuke pädev asutus peatama teel olevaid liiklusvahendeid.

Teine konkreetselt Rumeeniat puudutav küsimus on rändkarjatamise jätkamine, ilmselgelt palju väiksemas ulatuses – tava, mida tuleks minu arvates käsitleda eraldi omaette küsimusena ja säilitada nii palju kui võimalik.

Kolmas ja viimane küsimus, millest tahan rääkida, on mure, mida peaksime tundma seoses arutlusel olevate ülevaatuste ja raportitega.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Avril Doyle (PPE-DE). – Härra juhataja, olen kindlal arvamusel, et sõiduki kvaliteet ja juhi oskused on sama olulised või olulisemad kui reiside pikkus. Kahel tunnil loksuvas või avatud veokis, millega sõidetakse liiga kiiresti, eriti kurvides, on palju tõsisem mõju heaolule kui kaheksal või kümnel tunnil mugavas, nõuetekohaselt varustatud kaasaegses veoautos, mida juhitakse ettevaatlikult, arvestades loomadest asukaid.

Tapmisele saadetakse hobuste heaolu on endiselt tõsine probleem ning on jätkuvalt tõendeid selle kohta, et mõned liikmesriigid eiravad – võib-olla meelega – kõnealuse valdkonna õigusakte. Volinik, kas olete saanud eelmise juuni aastaaruande lirimalt? Millised riigid ei ole aruannet esitanud? Kas need aruanded on Internetis kättesaadavad? Ning kas teil on üksikasjalikku teavet esitatud hagide arvu kohta igas liikmesriigis? Palun vastake neile neljale küsimusele.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, Euroopa Liit peab väga oluliseks loomade nõuetekohast kohtlemist kogu kasvatamise perioodi vältel sünnist tapamajani. Nagu teame, sõltub liha kvaliteet viisist, kuidas loomi kasvatamisel ja vedamisel koheldakse.

Loomade kaitse standardid vedamisel tuleb kehtestada konkreetsete loomaliikide kaupa teadusliku tõendusmaterjali alusel. Seetõttu peame kõnealuse määruse läbi vaatama. Kaubanduslike vajaduste tõttu veetakse loomi määratud vahemaadel, mis on sageli liiga pikad ja mille läbimine nõuab palju aega. Seetõttu on tähtis pidada kinni sätestatud põhimõtetest ja standarditest. Seetõttu oli küsimus selle kohta, kuidas ja kas ELi õigusakte seoses loomade vedamisega rakendatakse täiesti õigustatud. Peaksime hindama olukorda konkreetsetes liikmesriikides. Peaksime meeles pidama, et kõigel sellel on mõju kuludele ja produktiivsele konkurentsivõimele. Euroopa Liidu kodanikud on väga tundlikud....

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Neil Parish (PPE-DE). – Härra juhataja, räägin väga lühidalt, sest olen kõnealuse küsimuse autor. Kas võiksin lihtsalt öelda volinikule enne, kui ta kokkuvõtte teeb, et siinsest kolmest küsimusest on ta vastanud esimesele sedavõrd, et ta mainis liikmesriike, kes ei ole veel raportit esitanud. Tegelikult tahan teada järgmist: kas komisjon on juba viinud läbi aruannete esialgse analüüsi ja mis toimub? Lisaks, kas komisjon kavatseb tulevikus esitada raporti määruse kohta? Seda vajame kiiresti.

Samuti vajame parimaid tavasid, sest näiteks Sloveenia jälgib sõidukeid kogu riigis. Keerutamata öeldes teevad paljud riigid head tööd ja teised teevad halba tööd. Kas komisjon kavatseb seda kõike nõuetekohaselt analüüsida ja millal ta kavatseb seda teha?

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, Rooma õigus määratleb looma objektina. Mulle meenub sõjaväemäärus, millega sätestati, et ühes vagunis võib vedada 8 hobust või 48 inimest. See viitab sellele, et tsivilisatsiooni käigus on hakatud mõistma, et inimeste ja loomade vahel on suurem sugulus kui inimeste ja objektide vahel. Minu arvates on tsivilisatsiooni areng viinud meid arusaamani, et loomad ei ole objektid, et nad on elusolendid, kellel on loomulikud õigused, ning oleme väljendanud seda seisukohta oma õigusaktides. Arvan, et võib öelda, et Euroopa määrused on nüüd sõnastatud ja kahtlemata esindavad nad edusamme tsivilisatsiooni jaoks. Teisalt on arutelu selgelt näidanud, et neid ei kohaldata järjekindlalt ja võib leida põhjusi nende ülesehituse edasiseks parandamiseks.

Komisjon nõustub nende üldiste väidetega ja püüab ka oma tegevuses parandada kontrollide rakendamise ja olukorra jälgimise süsteemi. Seega oleme praegu koostamas uusi määrusi, mis püüavad võtta arvesse kõige uusimaid teaduslikke avastusi paljudest valdkondadest, sest nagu tänane arutelu on selgelt näidanud, on see keeruline probleem. See ei ole lihtne küsimus – ei piisa sellest, kui öelda: „Hästi, võtame üks-kaks meetet ja küsimus laheneb”. Minu arvates näitas arutelu selgelt ka seda, et kariloomade ja loomade kaitsmise idee on üldiselt selline, mis ei põhine ainult praktilistel kaalutlustel seoses tarbijakaitsega. Kaldume võtma teatavaid kaitsemeetmeid, kuigi nad ei oma tegelikku tähtsust tarbijatele ega too tegelikku kasu, üksnes seetõttu, et tegemist on väga olulise eetilise küsimusega.

Tahaksin vastata mõnele konkreetsele küsimusele. On küsitud üsna palju küsimusi ja oleme loomulikult valmis vastama üksikasjalikumalt Euroopa Parlamendi liikmete küsimustele, mida ma praegu ei puuduta. Üks küsimus puudutas riike, kes ei ole raportit esitanud ja keda ma mainisin oma sissejuhatavas kõnes. Kuna see on nii oluline küsimus, mainin siiski, et need riigid olid Küpros, Leedu, Malta, Bulgaaria ja Luksemburg. Seega ei puudutanud see küsimus Iirimaad, kes on täitnud oma kohustusi. Teised küsimused puudutasid juurdepääsu teabele. Tahaksin mainida, et teoreetiliselt on võimalik avaldada erinevaid riiklikke raporteid, kuid määrus lubab liikmesriikidel keelduda konfidentsiaalsuse alusel. Ükski liikmesriik pole seda siiski teinud. Raporti avaldamise taotluse puhul küsib komisjon liikmesriikidelt, kas nad soovivad kohaldada konfidentsiaalsuse reeglit. Kuna ma ei usu, et seda juhtuks, võib raporti seejärel täies ulatuses avaldada ja minu meelest ergutaks see edasist arutelu. Iga-aastaseid raporteid uurivad komisjoni oma eksperdid ja samal ajal täiendatakse neid komisjoni ametnike kohapealt saadud andmetega, luues seega aluse edasisteks kommentaarideks määruse tingimustele vastavuse kohta ja edasisteks ideedeks ELi õigusala ja organisatsioonilise süsteemi väljatöötamiseks kõnealuses valdkonnas.

Seoses täiendava direktiivi projekti küsimusega õigussüsteemi muutmiseks, olen juba märkinud, et komisjon tegeleb selliste projektidega ja püüab kohaldada uusimaid teaduslikke teadmisi. Esitati küsimus selle kohta, kui palju rikkumismenetlusi hetkel käsil on. Hetkel on käsil kaks rikkumismenetlust ja kaks või kolm hagi on esitatud Andalusia või pigem Hispaania vastu. 2008. aastal kontrolliti üksikasjalikult kokku kuut liikmesriiki. Need on üksikasjalikumad faktid seoses küsimustega, mis on tõstatatud. Daamid ja härrad, tahaksin teid veel kord tänada arutelu eest, mis on olnud ulatuslik ja näidanud selgelt, et komisjoni ja parlamendi seisukohad on väga lähedased. Minu arvates on see paljutõotav märk edasiseks arenguks selles erakordselt tundlikus valdkonnas.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalik avaldus (kodukorra artikkel 142)

Neena Gill (PSE), kirjalikult. – Härra juhataja, taas kord näib, et siin vastu võetud õigusakte ei rakendata kõikides liikmesriikides. Loomade vedamise määrus on juba kaks aastat kehtinud, kuid endiselt esineb loomade õiguste suuri rikkumisi, eelkõige hobuste vedamisel ja tapmisel. Küsiks komisjonilt, mida nad teevad, tagamaks, et hobused tapetakse nende päritoluriigis, ilma et neil oleks vaja läbida pikki ja stressitekitavaid reise tarbivatesse riikidesse.

Suur mure minu jaoks ja inimeste jaoks, keda esindan, on see, et loomi veetakse ebainimlikes, täistuubitud, räpastes tingimustes vähese toidu ja veega. See on ebavajalik. Me ei saa takistada liha tarbimist, kuid kui loomi peab tapma, peab neid tapma oma päritoluriigis ja vedama teistesse riikidesse rümpadena. Lisaks tuleb tarbijatele öelda, kui söödav liha ei ole kohalik, vaid pärineb sadade miilide kauguselt.

Härra juhataja, hobuste heaolu huvides ei tohi jätkuvalt eirata kõiki jõupingutusi, mida oleme siin parlamendis teinud veetavate loomade õiguste nimel.

3. Vahemeremaade toitumistavad (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on suuliselt vastatav küsimus, mille esitas komisjonile Neil Parish põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel Vahemeremaade toitumistavade kohta – toitumistavad, mida praeguse täiskogu istungi juhataja juhtumisi mõistlikult rangel viisil järgib rohkem kui vastuvõetavate tulemustega.

Neil Parish, autor. – Härra juhataja, mul on hea meel, et järgite Vahemeremaade toitumistavasid, ja näen, et tulemus on teie jaoks väga edukas!

Tänane hommik siin põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehena on mulle näidanud, et räägime väga mitmekesistel teemadel. Ühel hetkel räägime loomade vedamisest, mis on väga oluline teema ning nüüd räägime ühest teisest väga olulisest temast: Vahemeremaade toitumistavad.

Üks töödest, mis on minuni põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehena tulnud ja millega me eriti püüame toime tulla, on see, et ministrite nõukogu 16. juulil 2007. aastal Brüsselis peetud üritusel kordas komisjon oma täielikku toetust taotlusele kanda Vahemeremaade toitumistavad UNESCO inimkonna immateriaalse kultuuripärandi nimekirja. Seda taotlust uurib 2009. aastal – tegelikult nüüdseks juba uuris – vastutav UNESCO komisjon. Kas komisjon kavatseb kehtestada konkreetse ja koordineeritud strateegia, toetamaks seda taotlust, sest liigume praegu väga kiiresti edasi?

Nagu ütlesin, esindan siin põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, kuid tõenäoliselt esindan kõiki liikmeid, kui räägime toitumistavadest, sest üks headest asjadest Euroopas on mitmekesisus ja kultuur ning osa sellest mitmekesisusest ja kultuurist on loomulikult meie toit.

Vahemeremaade toitumistavad on väga head. Mis on Vahemeremaade toitumistavad? Olen kindel, et võiksime sellest täna hommikul palju rääkida, kuid üldiselt sisaldavad need toitumistavad rikkalikult rasvast kala, oliiviõli, puu- ja juurvilju. See on kahtlemata väga maitsev toitumistava ja minu suuruse järgi võite näha, et olen selle väga suur fänn. Samuti on see tervislik toitumistava: see on rikkalik asendamatute rasvhapete ja antioksidantide allikas – kombinatsioon, mis võib aidata parandada kolesteroolitaset ja kaitsta südame tervist. Hiljutised meditsiiniuuringud on viidanud ka sellele, et see võib aidata vähendada selliste seisundite ohtu nagu dementsus.

Kui külastate Vahemeremaid, näete, et inimesed naudivad seda ja mitte ainult need, kes seal elavad, vaid ka paljud meie seast, kes Vahemeremaadesse reisivad, eelkõige kui tahame päikesepaistet ja väga head toitu.

See on midagi, mida peame tõsiselt võtma maailmas, kus kõik tundub ühetaoline. Näeme, kuidas kiirtoiduketid – ma ei nimeta neid kõiki täna siin –, mis kogu Euroopa Liidus levivad, uusi põlvkondi pommitavad. Peaksime meeles pidama, et kiirtoidukettidel on küll oma roll, kuid oleks kohutav, kui tulevatel aastatel Euroopas reisides leiaksime ainult kiirtoitu. Reisides Ameerika erinevates osades, eelkõige läänerrannikul, ei näi peale kiirtoidukettide muud olevat ja see on viimane asi, mida me siin Euroopa Liidus tahame.

Nagu ütlesin, peame toetama Vahemeremaade toitu ja see on väga hea kultuuri ja mitmekesisuse idee. Arvan, et tulevikus peame kogu Euroopa Liidus vaatama teisi toitumistavasid, sest tahan täna hommikul väga selgelt öelda, et ehkki olen Vahemeremaade toitumistavade suur toetaja, ei ole ma siin põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehena ainult selleks, et toetada Vahemeremaade toitumistavasid, sest Euroopas on ka teisi toitumistavasid, mis on sama head, kuid on teiste omaduste ja teistsuguse toiduga.

Seega on see paljude asjade algus ja nagu ma ütlesin, tahaksin väga küsida komisjonilt, kuidas ta kavatseb aktiivselt toetada seda pakkumist kogu käesoleva aasta vältel, sest ootame pikisilmi Vahemeremaade toitumistavadele auhinna määramist ning samuti ootame, et meil tulevikus oleks väga head Vahemeremaade toitu.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, tahaksin alustada, rõhutades tervislike toitumistavade olulisust haiguste ennetamisel. Euroopa Parlamendi liikmetena teate, et Valge raamat pealkirjaga „Euroopa strateegia toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimuste kohta”, mille Euroopa Komisjon võttis vastu 30. mail 2007. aastal, koondab kogu ühenduse poliitikat, mis võivad aidata kaasa toitumisharjumuste parandamisele ja ülekaalulisuse vältimisele. Peamiselt hõlmab see meetmeid rahvatervise, toitlustuse, transpordi, regionaalpoliitika, spordi, hariduse ja statistika ning põllumajanduspoliitika valdkondades.

Üks parimaid näiteid on komisjoni algatus, mis sisaldab üleeuroopalist kava varustada koole puu- ja juurviljadega. Selle kava eesmärk on muuta lihtsamaks meie lastel tervislikult elu alustada. See käivitatakse 2009/2010. kooliaasta alguses aastaeelarvega 90 miljonit eurot värskete puu- ja juurviljade ostmiseks ja tarnimiseks koolidesse.

Mis puudutab ühe Euroopa Parlamendi liikme esitatud konkreetset küsimust taotluse kohta kanda Vahemeremaade toitumistavad UNESCO maailma kultuuripärandi nimekirja, tõstatas voliniku eelkäija Markos Kyprianou selle teema nõukogu põllumajandusteemalisel kohtumisel 2007. aasta juulis. Komisjon tervitab seda algatust, sest see saab aidata kaasa tervislike toitumistavade edendamisele kogu ELis.

Euroopa Komisjonil puuduvad loomulikult ametlikud volitused sellist taotlust UNESCO raames toetada, sest ta ei ole UNESCO liige ega saa seetõttu osaleda otsustusprotsessis. Loodan siiski, et osalevad riigid on oma taotluses UNESCO-le edukad ning saavad selleks teistelt ELi liikmesriikidelt tugevat toetust.

Rosa Miguélez Ramos, fraktsiooni PSE nimel. – (ES) Härra juhataja, tahaksin kõigepealt tänada komisjoni korduva selge toetuse eest seoses taotlusega kanda Vahemeremaade toitumistavad UNESCO inimkonna immateriaalse kultuuripärandi nimekirja.

Olles kuulnud voliniku vastust, on oluline meeles pidada, et toitumistava on kultuurivara ja toitumistava mõiste on palju laiem kui lihtsalt söödava toidu tüüp. Loomulikult, nagu härra Parish ütles, on Vahemeremaade toitumistaval toidutüübina väga oluline rolli tervislikus elustiilis, sealhulgas haiguste vältimisel seoses ebaõige toitumise või kehalise aktiivsuse puudumisega.

Vahemeremaade toitumistava mõiste on siiski midagi enamat ja selles suhtes täiendavad minu märkused tema omi. See hõlmab konkreetset eluviisi, toidu jagamise viisi ja selle nautimist seltskonnas, mis on seotud teatavat tüüpi maastiku ja territooriumiga ning ühiskondadega, mis sajandite jooksul on arendanud välja kultuuri, kunsti, traditsioonid ja festivalid Vahemeremaade toitumistava mõiste ümber.

Olles selgitanud, mida Vahemeremaade toitumistava minu ja enamiku kõnealuses valdkonnas tegutsevate inimeste jaoks tähendab, ja põhjendanud taotlust ning võtnud aluseks komisjoni kinnituse valmisoleku kohta koostööd teha, mõelgem, volinik, et ehkki komisjon ei ole UNESCO liige – nagu me juba teame – ega osale selle otsustusprotsessides – nagu me samuti teame – saab komisjon toetada taotlust kaudsete meetmetega, millel oleks kahtlemata positiivne mõju hääletusprotsessi kaasatud inimeste arusaamadele.

Muuhulgas pakuksin välja Euroopa Komisjoni ametliku toetusavalduse taotlusele, sest teised rahvusvahelised organisatsioonid, nagu ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), Maailma Tervishoiuorganisatsioon ning teadus- ja akadeemilised ringkonnad, esitavad selliseid toetusavaldusi.

Seoses tuleviku meetmekavaga arvame loomulikult, et komisjon peaks sekkuma, toetades või ühinedes konkreetsete riikidevaheliste meetmetega, mille kohta võidakse ettepanek esitada. See on olnud kultuuridevahelise dialoogi aasta ning üks riikidest, kes aitab taotlusele kaasa, on meie Vahemeremaade naaber, Maroko Kuningriik. Kõik see on eriti oluline, arvestades, nagu ütlesite, komisjoni huvi edendada eurooplaste tervislikke toitumistavasid ja elustiile.

Ka võiks komisjon aidata toetuse ja koostöö otsimisel ning teha diplomaatilisi jõupingutusi, arvestades komisjonile pakutud austust, eelkõige väljaspool ELi asuvates Vahemeremaades ning samuti väljaspool Vahemeremaade piirkonda ja Euroopa Liitu. Loomulikult, volinik, võiks komisjon näidata end kättesaadavana, et organiseerida või teha koostööd potentsiaalsetes tegevustes, mis võivad praegustel kuudel mõnedes töövaldkondades ette tulla.

Jorgo Chatzimarkakis, fraktsiooni ALDE nimel. – (DE) Härra juhataja, suur tänu härra Parishile selle küsimuse eest ja tänu ka volinikule vastuse eest. Euroopal on palju asju, mida üle maailma kadestatakse: meie mood, meie elustiil, meie sotsiaalkindlustussüsteemid ning üha enam meie toitumistavad. Meil Euroopas oleks kasulik tõmmata tähelepanu kõige tervislikumale toitumistavale, nimelt Vahemeremaade toitumistavale.

Selgitamaks mõistet: Vahemeremaade toitumistava on pärit toitumisviisist, mis on omane suurele osale Kreekast, sealhulgas Kreet saarele, ja Lõuna-Itaaliale, millest tuleneb selle nimetus. Selle peamine koostisosa, nagu volinik juba ütles, on oliiviõli. See on veel üks põhjus – ning ma ei suuna seda ainult volinik Špidlale, vaid kogu komisjonile – pakkuda sellele algupärasele Euroopa tootele veel suuremat kaitset.

Vahemeremaade toitumistava koosneb endiselt kõrge kiudainesisaldusega leivast, suurest hulgast puu- ja juurviljadest, mistõttu tervitame komisjoni kava jagada koolidele puuvilja, kalast, mõõdukas koguses piimatoodetest ja ka veinist. On teaduslikult tõestatud – sellele järeldusele jõuti *British Medical Journal*'i 2008.

aasta septembrikuu väljaandes –, et Vahemeremaade toitumistavad aitavad vähendada südame-veresoonkonna haiguste, II tüüpi diabeedi (kaasaegne Euroopa epideemia) ja vähi esinemise ohtu ning vähendada Alzheimeri tõve ja Parkinsoni tõve mõju. Seda illustreerib külaskäik surnuaedadesse Kreetal – saarel, kust on pärit mu isa: nägemine, kui vanaks inimesed seal elavad, toob selle ilmekalt esile.

Seetõttu peame andma endast parima, et suurendada Vahemeremaade toitumistava austajate arvu Euroopas ja mujal ning selle kaasamine maailma kultuuripärandi nimekirja on oluline samm selles suunas. Soovin tänada komisjoni jõupingutuste eest.

Peame siiski mõistma, et kui Hiina ja India võtavad omaks Ameerika toitumistavad, nagu nad üha enam teevad, on kahjulikud mõjud kolmekordsed. Esiteks halveneb maailma elanikkonna tervis. Teiseks kasvab intensiivne karjakasvatus kõigi kahjulike mõjudega keskkonnale ning kolmas mõju puudutab metaani tootmist, sest enamik liha on veiseliha. Veised toodavad metaani ja see on halb maailma kliimale. Seepärast on nii oluline astuda see konkreetne samm. Täna teid veel kord, härra Parish.

Sebastiano (Nello) Musumeci, *fraktsiooni UEN nimel. – (IT)* Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa Liidu otsus toetada Vahemeremaade toitumistavade tunnustamist UNESCO inimkonna kultuuripärandina tuleb meile eelkõige meelde rahvaste identiteedi kaitse õigust nende tihedas seoses oma maadega. Siiski ei saa institutsioonidevaheline pühendumine Itaalia, Hispaania, Kreeka ja Maroko poolt piirduda üksnes selle prestiižika tunnustuse saavutamisega.

Ma arvan, et peame taas üles ehitama seose, mis tänapäeval on üha nõrgem ja hapram, põllumajandustoodangu ja igapäevaseks tarbimiseks ettenähtud toidu vahel; teisisõnu, peame julgustama tarbijaid olema teadlikud tervislike toitumistavade põhimõtetest ja toodangu hooajalisusest. Toodang peab taas muutuma naturaalseks ja vabaks lisaainetest ja keemilistest säilitusainetest. Rahvusvaheline teaduslik ringkond kinnitab meile, et sellise toodangu tarbimine vähendab märkimisväärselt suremuse määra. Pean silmas näiteks ekstra neitsioliiviõli, veini ja puuvilju ning eelkõige Sitsiilia veriapelsine, mis on maailmas ainulaadsed oma värvi poolest, sisaldades rikkalikult antioksidante.

Kokkuvõttes loodan, et seda eesmärki saab jagada teiste Vahemeremaadega ja kuna on vajalik konkreetne strateegia, saab ainult komisjon võtta juhtpositsiooni ja toimida tõlgendajana kõnealuses küsimuses.

Pedro Guerreiro, *fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (PT)* Algatusi, mille eesmärgiks on edendada ja kaitsta rahvaste kultuure, eelkõige seoses toiduga, tuleb tervitada. Näide sellest on taotlus kanda Vahemeremaade toitumistavad UNESCO inimkonna immateriaalse kultuuripärandi nimekirja, mida hindab UNESCO vastutav komisjon 2009. aastal.

Sellise eesmärgi teostamine võib aidata kaasa Vahemeremaades ülekaalus oleva toitumistava, mille tervislikkus on erinevate toitumisspetsialistide ja muude spetsialistide poolt tõestatud, säilitamisele, teadlikkuse suurendamisele ja edendamisele. Toitumistava põhineb, nagu siin on juba mainitud, Vahemeremaade piirkonna traditsioonilistel toodetel, nagu puu- ja juurviljad, oliiviõli, kala, teravili, pähklid, maitsetaimed, piimatooted, lamba- ja kitseliha ja vein.

Inimeste arv, kes neid tervislikke toitumistavasid järgivad, on siiski langenud.

Seega oleme seisukohal, et koos teiste suurte ja vajalike poliitiliste algatustega tuleb võtta tõhusaid meetmeid traditsioonilise Vahemeremaade tootmise toetamiseks, eelkõige ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika raames. Sellised meetmed peaksid olema suunatud väikesemahulisele põllumajandusele ja perepõllumajandusele ning ka nende piirkondade kaluritele, tagamaks nende toodangut. Meetmed peaksid andma lisaväärtust traditsioonilistele ja rannalähedastele toodetele ning ergutama kohalike turgude arengut.

Sisuliselt on vaja meetmeid, et võidelda põllumajandustegevuse kasvava vähenemise ja elanikkonna, kes oma teadmistega jätkab ja tagab nende traditsiooniliste kvaliteettoodete tootmist, vähenemise vastu.

Kõik kõnealused küsimused ja meetmed on Euroopa Komisjoni pädevuses.

Luis Manuel Capoulas Santos (PSE). – (PT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ei ole tavaline, et üks teema hõlmab samal ajal ja positiivsel viisil kolme väga olulist teemat – tervishoid, kultuur ja majandus. Vahemeremaade toitumistavad teevad seda täielikult.

Tervishoiu seisukohast näib, et ei ole enam teaduslikke kahtlusi sellise toitumistava kasulikkusest inimeste tervisele, mis põhineb värskel ja naturaalsel toidul. Nagu siin on juba mainitud, sisaldab see teravilja, riisi,

kaunvilju, pähkleid, puu- ja juurvilju, sagedast kala tarbimist, oliiviõli peamise toiduõlina ja veini mõõdukat tarbimist.

Kultuurilisest vaatenurgast on kõnealuste toodete tootmissüsteemid ning töötlemine ja tarbimine seotud esivanemalt päritud tehnikate ja traditsioonidega, mis lähevad ajas tagasi kaugemale kui Kreeka-Rooma kultuur ning see on paljuski endiselt alles Vahemere piirkonna kogukondade tavades, kommetes ja tehnikates.

Majanduse seisukohast avaldavad eelkõige tegevused seoses põllumajanduse, kalastuse ja maaturismi sektoritega, mis on nii olulised elanikkonna vähenemise ennetamisel ja maa- ja rannikupiirkondade elujõulisuse säilitamisel, jätkuvalt väga märkimisväärset sotsiaal-majanduslikku mõju. Samal ajal ja kummaliselt põllumajanduse puhul esindavad need kõige konkurentsivõimelisemaid tootmisviise Euroopa Liidus ning on alati saanud kõige vähem rahalist toetust ühise põllumajanduspoliitika raames.

Kõikidel neil põhjustel tuleb soojalt tervitada Hispaania ametiasutuste algatust lasta Vahemeremaade toitumistavasid tunnustada UNESCO inimkonna kultuuripärandina ning arvan, et on Euroopa Liidu kohustus teha, mida ta suudab, et seda otsust mõjutada, sest see ei ole ühe riigi või riikide grupi huvides, see on kogu liidu huvides.

Salvatore Tatarella (UEN). – (IT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ülekaalulisus on muutumas tõsiseks ja ütleksin isegi peamiseks probleemiks kogu Euroopas, eelkõige noorte seas. Eksperdid arvavad, et kui me soovime hoolitseda oma laste tervise eest, on parim viis selle tegemiseks minna igapäevaselt tagasi Vahemeremaade kõõgi traditsioonide juurde – ainuke elukindlustus, mida finantskriis kunagi mõjutada ei saa.

Alfonso Iaccarino, tuntud Itaalia koka ja Vahemeremaade toitumistavade inimkonna immateriaalse kultuuripärandina tunnustamise eksperthüma liikme lähenemisviis on minna tagasi naturaalse, lihtsate toitade ja traditsioonide, mitmekesisuse ja kvaliteedi juurde toidutegemises. Vahemeremaade toitumistava ei tähenda ainult palju leiba ja pastatooteid, vaid hõlmab ka liikumist, füüsilist aktiivsust ja elustiili. Vahemeremaade toitumistaval, mis põhineb ekstra neitsioliiviõlil ja heal veinil, on suurepärase mõju tervisele: oliiviõli vähendab vere kolesteroolisisaldust ja mõõdukas veinitarbimine on antioksüdeeriv mõju.

Vahemeremaade toitumistava on aidanud itaallastel murda pikaajalise rekordi Euroopas. Itaalia juhib parima kehamassiindeksi pingereas, mis on suhe pikkuse ja kaalu vahel. Kokkuvõtteks: Itaalia senat kinnitas hiljuti üksmeelselt dokumendi Vahemeremaade toitumistavade tunnustamiseks inimkonna pärandina. Loodan, et Euroopa Parlament on samal arvamusel ja komisjon käitub sellele vastavalt.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Vincenzo Lavarra (PSE). – (IT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, tahaksin kõigepealt väljendada oma tänu parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni esimehele härra Parishile kõnealuse küsimuse esitamise eest pärast komisjonis peetud väärtuslikku ekspertide arutelu.

On vaieldamatu, et Vahemeremaade toit on osa meie mandri ajaloolisest ja kultuurilisest pärandist. Samuti on vaieldamatu toitumistava tervislik alus. Komisjoni Valge raamat ülekaalulisuse kohta määratles Vahemeremaade toitumistavad suurepärase naturaalse ravimina.

Kasu tervisele on teaduslikult tõestatud ja sellel on suurepärase maine välismaal, eelkõige Ameerika Ühendriikides. See on tähendanud mõiste laiendamist sinnamaani, et moondub selle esialgne olemus. UNESCO tunnustus ergutaks täpsemale määratlusele selle konkreetse toitumistava kaitsmiseks. Ütleksin härra Parishile, et seoses konkreetsete toitumistavadega Euroopa kokanduskultuuris räägime praegu Vahemeremaade toidust, kuid see ei ole kindlasti ainuke konkreetne toitumistava väga rikkalikus Euroopa kokanduses.

Volinik, olete säilitanud oma eelkäija pühendumise käesoleva algatuse olulisuse tunnustamisel ja tänan teid selle eest. Olete rõhutanud, et teil ei ole otsuste vastuvõtmise võimu seoses UNESCO menetlusega. Arvan siiski, et saaksite esitada avalduse ja teha diplomaatilisi jõupingutusi...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, oleme kõik teadlikud ideest, et Vahemeremaade toitumistava, nagu kinnitavad paljud uurimused, saab aidata võitluses ülekaalulisuse ja südame-veresoonkonna haigustega ning on üldiselt paljudel erinevatel viisidel inimeste tervisele väga positiivse mõjuga.

Idee ei seisne siiski püüus kehtestada Vahemeremaade toitumistava kogu ELis või eelistada seda teistele toitumistavadele, mis on kohasemad ilmastikele ja piirkondadele, mis ei asu Vahemere piirkonnas. Meil on siiski ülesanne seda kaitsta ja määratleda selle sisu ja omadused, et kaitsta seda välise järeletegemise ja saastamise poolt, mis võib kahjustada selle mainet ja väärtust.

Seega tuleks toitumistava väärtustada samal viisil kui kõiki teisi Euroopa kultuuri väljundeid, mis väärivad kaitsmist ja edendamist kogu maailmas. Kogu maailmas on tehtud katseid mudelit jälgendada ja seetõttu on oluline määratleda toitumistava konkreetne iseloom ja kaitsta seda, et vältida täieliku Euroopa pärandi kadumist globaliseerumise merre.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vahemeremaade toitumistava väärrib kaitsmist ja edendamist ka teistel põhjustel. Praeguses maailmas, kus on valdavad supermarketite toit ja kiirtoit, on Vahemeremaade köök kiiduväärt erand, sest see on populaarne ja tervislik. Seda ei mõelnud välja toitumisteadlased, vaid see on mitmete sajandite pikkuse traditsiooni toode, mis on antud edasi põlvkondade kaupa.

Üle poole Euroopa Liidu elanikkonnast on ülekaalulised. Koguni 15% on rasvunud. Ka mind mõjutab see probleem. Selline statistika on murettekitav. Peaksime võtma meetmeid selle negatiivse trendiga võitlemiseks. Üks viis probleemi käsitleda on edendada tervislikke toitumisharjumusi ning Vahemeremaade toitumistava kuulub kindlasti sellesse kategooriasse. Teadusuuringud on näidanud, et see aitab kaasa südame-veresoonkonna haiguste, eelkõige südame isheemiatõve ja erinevate vähktõbede riski vähendamisele ning sel on positiivne mõju keskmisele elueale.

Marios Matsakis (ALDE). – Härra juhataja, toitumistava on teadaolevalt oluline hea tervise tagaja. Nüüdseks on vaieldamatut teaduslikku tõendusmaterjali selle kohta, et Vahemeremaade toitumistava, mis põhineb Lõuna-Euroopa osade, nagu Kreeta ja Küpros, kodanike traditsioonilistel toitumisharjumustel, aitavad kaasa pikemale ja tervemale elule, samas kui Ameerika mõjudega rämpstoidu söömine, nagu tööstuslikult töödeldud hamburgerid, krõpsud ja kommid, põhjustab lühemat ja haigustest rohkem mõjutatud eluiga. Head toitumistavad on eriti olulised laste puhul. Seega, kas komisjon kavatseb teha rohkem – palju rohkem –, tagamaks, et liikmesriigid edendavad tõhusalt Vahemeremaade toitumistavasid koolides ja isegi keelavad toitumistavad, millel on tõestatud kahjulik mõju laste tervisele, sellistes asutustes?

Muide, härra volinik, ma ei saanud päris hästi aru, miks EL ei ole UNESCO liige? Kas ta ei peaks olema?

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Härra juhataja, parem on toituda tervislikult ja vältida haigusi, kui läbida isegi kõige tõhusamat kaasaegset ravi. Liiga kõrge kolesteroolitasemega patsientide ravi, sealhulgas keerukad operatsioonid, on ka kallim kui lihtsad, traditsioonilised toidud. See lähenemisviis on mõistlik, sest põhineb headel, järeleproovitud ja kontrollitud traditsioonidel. Vahemeremaade toitumistavad toovad meile tervist ja elurõõmu ning aitavad vältida liigset kehakaalu tõusu. Tervitan asjaolu, et UNESCO on asetanud Vahemeremaade toitumistavad oma maailma pärandi nimekirja.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Härra juhataja, mul on hea meel, et kõnealuse teksti on esitanud britt härra Parish. See näitab lihtsalt seda, et kaks tuhat aastat tagasi tegid Rooma sõdurid õigesti, minnes Suurbritanniasse oma oliiviõli ja veini amforatega. Seega tuleneb sellest paratamatult kaks tagajärge. Et sümboolsest vaatenurgast on üsna veider luua Toiduamet Helsingisse ning et Euroopa Komisjonil on põhjendamatu jätta uuesti läbi vaatamata järgmised küsimused: esiteks, taaskehtestada toetus mandlipuudele, seejärel peatada rünnakud oliivipuudele, eelkõige Andaluusias ja kogu Euroopas; peatada rünnakud tuunikalurile Vahemeres ja rünnakud Euroopa viinamarjaistandustele, kus viinamarjapõõsaid üles kistakse. Mina ise tahaksin teha ettepaneku volinikule ja härra Barrosale, et nad korraldaksid Portugalis suure banketi ja pakuksid lambajuustu ja Samose veini.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Daamid ja härrad, Valges raamatus kehtestatud strateegia alusel toetab komisjon kõiki ettepanekuid ja kõiki protsesse, mis edendavad tervislikke toitumisharjumusi. Komisjon toetab neid algatusi aktiivselt. Ta ei saa siiski toetada üksnes kitsalt määratletud toitumisharjumusi, sest liikmesriikide ja üksikute piirkondade vahel on märkimisväärsed erinevusi ning erinevusi on ka näiteks erinevate Vahemeremaade vahel. Loomulikult ei muuda see mingil juhul kehtetuks seda, mis ma oma sissejuhatuses ütlesin selle kohta, et komisjon toetab ettepanekut tunnustada Vahemeremaade toitumistavasid osana inimkonna kultuuripärandist. Teeme selles suunas edusamme ja on loomulikult selge, et ehkki me ei ole UNESCO liige, on kindlasti viise selle ettepaneku toetamiseks.

Daamid ja härrad, tahaksin vastata ühele kõnele konkreetselt, millega ma üldse ei nõustu. Ma ei näe mingit põhjust, miks peaksime uuesti läbi vaatama ameti asukoha Soomes. Mul ei ole mingit kahtlust, et sealses ametis tegutsevad inimesed on täielikult suutelised kaitsma ja täitma ametile antud volitusi. Minu arvates otsustati asukoha üle korrektselt ja mõistlikult.

Juhataja. – Ma ei tea, kas liikmesriikide või fraktsioonide vahel on suuri erinevusi, kuid kindel on see, et siinses arutelus ei olnud erinevusi märgata; Saksamaast Poolani, Ühendkuningriigist Portugali, Hispaania või Küproseni, usun ma, on algatust märkimisväärselt ühehäälselt toetatud.

Täna teid kõiki väga. Peatame istungi paariks minutiks. Meil on õnnestunud lõpetada arutelu õigeaegselt ja eelkõige rahulikus õhkkonnas, mis on vajalik selleks, et saaksime kõik üksteist kuulata. See on hea algus meie täiskogu istungite aastale. Istung jätkub kell 12.00 hääletamisega.

(Istung katkestati kell 11.50 ja algas uuesti kell 12.00)

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING

President

Francis Wurtz (GUE/NGL). – (FR) Härra president, daamid ja härrad, pean teile kahjuks teatama, et kuulsime äsja, et ÜRO asutuse peakorterit, mis tegeleb põgenike aitamisega Gazas, on just pommitatud mürskudega Israeli tankidest. Kolm inimest on vigastatud ja ÜRO on otsustanud peatada kõik oma operatsioonid.

Pidades silmas hääletust, mis kohe algab, arvan, et teil kõigil on oluline sellest asjaolust teadlik olla.

(Aplaus)

Juhataja. – Suur tänu teabe eest, härra Wurtz. Kui see on tõsi, muudab see saabuva hääletuse veel tungivamaks.

4. Nõukogu ühistest seisukohtadest teadaanemine (vt protokoll)

5. Eutelsati kaudu Hiinasse NTDTV programmi edastamise taastamine (kirjalik deklaratsioon)

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Härra president, daamid ja härrad, täna teid nende nimel, kes toetasid kõnealust algatust. Tahaksin tänada rohkem kui 440 liiget, kes lisasid oma allkirjad. Siinne parlament nõuab Eutelsati kaudu NTDTV programmide edastamise taastamist Hiinas. Vabadus hankida teavet ja teadmisi on põhiline inimõigus. Siinne parlament näitab, nagu ta on teinud Sahharovi auhinna, Hu Jia ja kutse puhul dalai-laama juurde, et kritiseerides Hiinat või ELi seoses inimõigustega, teeme seda selleks, et edendada Hiina rahva vabadust.

6. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletustund.

(Tulemused ja muud hääletuste üksikasjad (vt protokoll))

6.1. ELi eelarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontroll (A6-0488/2008, Véronique Mathieu) (hääletus)

6.2. Meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega (A6-0491/2008, Teresa Riera Madurell) (hääletus)

6.3. Olukord Lähis-Idas/Gaza sektor (hääletus)

– Enne hääletust:

Martin Schulz (PSE). – (DE) Härra president, võlgnen teile tänu võimaluse eest kõneleda. Teie ja kaasliikmete loal tahaksin teha kaks märkust, millest esimene on seotud hääletusele pandava resolutsiooniga ja teine on isiklik avaldus seoses siinse täiskogu liikmega.

Resolutsiooni teemal arutati meie fraktsioonis jälle eile õhtul. Arutelu oli väga põhjalik ja väga kirglik, aga ka väga tähelepanelik. Usun, et täna hommikul hääletuseks valmistudes oleme kõik ehmunud sellest, mida hr Wurtz meile just rääkis. Kui relvastatud sõjategevus laieneb nii, et rahvusvahelised asutused ei ole enam turvalised, on olukord äärmiselt tõsine. Praegusel juhul tuleb eelkõige Iisraelile esitada taotlus austada rahvusvahelise üldsuse organeid, sest suutmatust seda teha seab ohtu humanitaaralase infrastruktuuri, mis ei ole kindlasti kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

Oleme siiski otsustanud kõnealust resolutsiooni toetada, sest pärast eilset pikka arutelu usume, et on õige ja oluline see nüüd vastu võtta ning meile, Euroopa Parlamendile institutsioonina, on vajalik saada selliseid signaale. Üks asi on siiski üsna kindel - kui vägivald laieneb nii kaugele, et kaitsud ei ole isegi koolid ja lasteaiad, ei ole see mitte kahetsuse, vaid resoluutseima hukkamõistu küsimus. Ehkki resolutsioon seda ei sisalda,

(Vali aplaus)

ei rõhuta me seda siin, sest usume, et see peegeldab paljude meie kaasliikmete tundeid, sealhulgas teistest fraktsioonidest.

Lubage mul täna öelda paar sõna kolleegi kohta, kes kogu oma poliitilise karjääri vältel on andnud erilise panuse rahuga seoses maailmas ja Euroopa Liidus. Täna on viimane täiskogu istung, millel härra Rocard osaleb. Meie jaoks Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioonis, kuid usun, et kõigi meie jaoks...

(Kestev ovatsioon)

Juhataja. – Suur tänu, härra Schulz. Kuna mul ei olnud võimalik eilsel vastuvõtul osaleda nõukogu eesistuja, Tšehhi peaministri Mirek Topoláneki visiidi tõttu, tahaksin hr Rocardile öelda järgmist. Härra Rocard, sooviksin väljendada oma sõprust ja sügavat austust ning soovin teile õnne ja edu kõikides tulevikuplaanides. Loodan, et näeme teineteist jätkuvalt sageli ning tahaksin tänada teid suure panuse eest Euroopa integratsiooni. Minu siiras tänu, härra Rocard!

(Vali aplaus)

– Enne hääletust – seoses lõikega 3:

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Härra president, kooskõlas oma fraktsiooni ja ka teiste fraktsioonidega tahaksin teha järgmise muudatusettepaneku:

Asendada „konkreetne kohustus” sõnadega „oluline roll”, et sõnastus oleks järgmine: „mis tähendab olulist rolli Egiptuse jaoks”.

(Suuline muudatusettepanek võeti vastu)

Juhataja. – Daamid ja härrad, soovin teile öelda, et oma pädevuses Euro-Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee presidendina (EMPA), püüan nüüd kaasa aidata sarnasele resolutsioonile EMPA büroos, nagu siinne täiskogu on just otsustanud.

(Aplaus)

6.4. Olukord Somaali poolsaarel (hääletus)

– Enne hääletust:

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Sooviksin teha ettepaneku lisada uus lõige lõike 1 ette, milles märgitakse järgmist:

„Märgib, et praegune olukord Somaali poolsaare riikides ei ole kooskõlas koostöö põhielementidega, mis on sätestatud Cotonou lepingu artiklis 9;”.

See lause oli juba raportis, mille meie kolm piirkonda külastanud kolleegi hiljuti meile andsid.

(Suuline muudatusettepanek lüüti tagasi)

6.5. Euroopa Liidu strateegia Valgevene suhtes (hääletus)

– Enne hääletust – seoses lõikega 9:

Jan Marinus Wiersma (PSE). – Teeme ettepaneku jätta välja lõike 9 viimane lause järgmises sõnastuses: „kutsub Valgevene ametiasutusi üles lõpetama väljasõiduviisade väljastamise tava oma kodanikele, eelkõige lastele ja õpilastele”. Tahame selle välja jätta, sest ametiasutused on juba tühistanud kõnealuse väljasõiduviisade süsteemi, mistõttu see on iganenud.

(Suuline muudatusettepanek võeti vastu)

6.6. Srebrenica massimõrva ohvrite mälestuspäeva tähistamine 11. juulil (hääletus)

– Enne hääletust – seoses lõikega 3:

Doris Pack (PPE-DE). – (DE) Härra president, daamid ja härrad, kõik on nõustunud lõike 3 lisamisega. Tahaksime kõnealusesse lõikesse lisada järgmised sõnad, mis on seotud endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu tööga Haagis:

„kordab sellega seoses, et rohkem tähelepanu on vaja pöörata sõjakuritegude kohtuprotsessidele siseriiklikul tasandil;”.

(Suuline muudatusettepanek võeti vastu)

7. Hääletuse kohta selgituste andmine

Suulised selgitused hääletuse kohta

- Riera Madurelli raport (A6-0491/2008)

Daniel Hannan (NI). – Härra president, võrdse tasu ja soolise võrdõiguslikkuse valdkond on võib-olla Euroopa Liidus parim näide kohtu aktiivsusest – sellest, kuidas asutamislepingus on öeldud üht ja Euroopa Kohus tõlgendab seda ulatuslikult ja loovalt.

Rooma leping sisaldab ühte lauset teemal, mida võiks pidada väga kergesti mõistetavaks: „Meestele ja naistele makstakse võrdse töö eest võrdset tasu”. Kuid mitmes vastuolulises otsuses – Defrenne vs Sabena, Barber vs Guardian Royal Exchange, jt – on määratlust järjest enam laiendatud, esiteks selleks, et kaasata puhkusetasud ja pension jne, ja seejärel selleks, et kaasata võrdse väärtusega töö.

Ei ole üldse selge, kuidas tööandja peaks hindama võrdse väärtusega tööd, kas ta peab näiteks võtma arvesse nõuetekohaselt kvalifitseeritud taotlejate olemasolu. Asja tuum ei ole tegelikult seotud soolise võrdõiguslikkusega, see on seotud liikmesriikide õiglusega, kes mõtlevad, et nad allkirjastasid ühe asutamislepingu ja siis avastavad, et kohtutes tõlgendatakse seda kohtunike poolt, kes annavad sellele tähenduse, mida kindlasti ei olnud ette nähtud.

Enne, kui avame ukse ulatuslikele uutele laienemistele Lissaboni lepingu kaudu, peaksime panema selle rahvahääletusele. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

ISTUNGI JUHATAJA: Gérard ONESTA

Asepresident

Philip Claeys (NI). – (NL) Härra juhataja, mul on raske nõustuda proua Riera Madurelli raportiga ja mitte seetõttu, et oleksin soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte vastu. Lausa vastupidi, loomulikult, aga probleem kõnealuse raporti ja kõikide sarnaste raportite puhul siinses poliitiliselt korrektse täiskogus, on tegelikult selle üleolevalt armulik toon. Kuidas on näiteks võimalik kiita tõendamiskohustuse muutmist, ehkki see on õigusriigi peamine põhimõte, et inimesed peaksid tõestama süüd, mitte süütust?

Miks koormatakse ettevõtteid iga-aastase kohustusega esitada soolise võrdõiguslikkuse äriplaan? See on väga üleolevalt armulik, koormates ettevõtteid sel viisil bürokraatliku absurdsusega lihtsalt selleks, et tagada

pähe mitmeid üldiselt heakskiidetud põhimõtteid, mida ei ole alati lihtne praktikas rakendada. Kuidas saame sundida ettevõtet palkama võrdse arvu mehi ja naisi selle asemel, et lihtsalt vaadata, kes on töö jaoks kõige sobivam?

- Resolutsiooni ettepanek B6-0051/2009 (Olukord Lähis-Idas/Gaza sektoris)

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – (LT) Hääletasin resolutsiooni poolt olukorra kohta Gaza sektoris, sest kõnealune resolutsioon hõlmab paljusid asju, mis on olulised Leedu kodanikele, kes mind siia parlamenti delegeerisid.

Elkõige, kohene ja alaline relvarahu. Eile edastatud statistika maailma uudisteagentuuride poolt on kohutav – enam kui 1 000 hukkunut, sadu vigastatud, sandistunud, nutvaid lapsi. See ei saa jätkuda.

Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjoni liikmena on inimõiguste rikkumised ja humanitaarolukord Gaza sektoris minu jaoks eriti oluline. Humanitaarabi ei tohiks kuidagi tõkestada. Abi tuleb anda neile, kellele see on eraldatud ja kes seda enim vajavad – tsiviilisikutele.

Tervitan kõnealust Euroopa Parlamendi resolutsiooni. Seda oli väga vaja. Euroopa Parlament ei vaiki kunagi ega tohi vaikida, kui inimesed surevad.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Härra juhataja, tundub üsna kasutu tervitada kõnealust resolutsiooni ettepanekut Gaza kohta, mida ma loomulikult teen, sest seni ei ole sõnu kuulnud üle raketitule müra ja kõmina, kuulide ning meeste, naiste ja laste nutu, kes on vigastatud ja kõnealuses piirkonnas surma saanud. Kuid võib juhtuda, et täna toimuvad piirkonnas täiendavad sammud relvarahu suunas, mis oleks väga tervitatav.

Selles osas toetame Egiptuse jõupingutusi relvarahu vahendamisel. Kui Egiptus ja Araabia riigijuhid võivad kasutada mõjutusvahendeid Hamasi suhtes, siis Iisraeli puhul arvan, et USA on see, kellel on vastav mõju, kuigi ma loodan, et kõnealune resolutsiooni ettepanek, mida täna parlamendis kõlavalt toetati, lisab juurde survet koheseks ja tõhusaks humanitaarabiks, relvarahuks ja püsivaks rahuks piirkonnas.

Daniel Hannan (NI). – Härra juhataja, esmalt oli mul hea meel näha, et ei võetud meetmeid liikmete vastu, kes otsustasid selle hääletuse ajal demonstratsiooni korraldada oma „Lõpp sõjale” plakatite ja Palestiina lippudega. Loodan, et meil on nüüd pretsedent, et erinevalt nendest, kes pidasid demonstratsiooni rahvahääletuse kohta, lepime õigusega esitada rahumeelne seisukoht sobival viisil osana demokraatlikust protsessist.

Nagu kõik teised siin parlamendikojas, olen loomulikult kohutatud sellest, mis on Lähis-Idas toimunud. Kaotajateks ei ole üks ega teine pool, vaid hea tahtega inimesed kogu piirkonnas. On Gaza perekondi, kes üritavad rahumeelselt oma lapsi kasvatada, kes on kohutatud põrgust, mis on raketiheitmistega lahti läinud. On iisraellasi, kes saavad aru, et ühel päeval on nende naabriks sõltumatu Palestiina ja sellised meetmed ei tee temast tõenäoliselt healoomulist naabrit. Praegustes tingimustes ei taha keegi siiski selliseid hääli kuulda.

Ütleksin ainult, et mind hämmastab proportsionaalsuse nõudmine resolutsioonis. Ma pole kindel, mida proportsionaalsus tähendab. Kas Iisraeli valitsuse kritiseerijad oleksid õnnelikumad, kui oleks sadanud proportsionaalne hulk rakette juhuslikele Gaza küladele? Näen teie tõstetud haamrit, mistõttu ütlen lihtsalt, et loodan, et relvarahu kiiresti saavutatakse ja saame minna tagasi kõneluste ja rahumeelse lahenduse leidmise juurde.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, tahaksin tänada nõukogu eesistujat, Tšehhi välisministrit Karel Schwarzenbergi ning välissuhete ja Euroopa naabruspoliitika volinikku Benita Ferrero-Waldnerit osalemise eest meie arutelus eile ja ka kaasliikmeid tänase hääletuse eest, mis oli peaaegu ühehääline.

EL on tõepoolest palju ühtsem, kui inimesed räägivad. Kui nii jätkub, saame Lähis-Idas midagi korda saata ja seetõttu peame selles suunas jätkama.

Komponendid on selged: „jah” Iisraeli õigusele eksisteerida, „ei” sõjale ja verevalamisele, „ei” Hamasi raketitulele, „ei” Hamasi terrorismile ja eelkõige „jah” läbirääkimistele vaidlusküsimuste teemal, kaasa arvatud asunike probleem, sest see on keskel kohal koos vastuvõetamatu terrorismiga Hamasi poolt.

Peamised koostisosad on seega laual ja ELi ülesanne on viia asju energiliselt edasi selle asemel, et taanduda ühtsusetuks jututoaks, mis me kahjuks viimastel aastatel Lähis-Ida poliitika küsimuses oleme olnud.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Härra juhataja, usun, et me kõik Euroopa Liidus ja Euroopa Parlamendis tahame rahu selle piirkonna jaoks – rahu ja relvarahu. Veelgi enam, me peame selleks, et relvarahu tekiks, tegema tohutuid jõupingutusi, tagamaks, et terroriorganisatsioon Hamas on täielikult desarmeeritud.

Minu arvates oleks kõnealuses resolutsiooni ettepanekus võinud rohkem rääkida Hamasi iseloomust terroriorganisatsioonina, kuid tean, et sellise kompromissi koostamisel erinevate osapoolte vahel võib seda olla raske teostada. Igatahes peame meie eurooplastena jääma erapooletuks ja objektiivseks ning eelkõige peame alati toetama demokraatia, inimõiguste ja sõnavabaduse põhimõtteid ja olema mis tahes tingimustes terrorismi vastu. See on kõige olulisem. Samuti peame mees pidama, et kõik see sai alguse terrorirünnakust ja nüüd peame terrorismielemendi välja juurima.

Kristian Vigenin (PSE). – Härra juhataja, mul on hea meel, et meie parlament suutis kõnealuse resolutsiooni nii muljetavaldava hääletusega vastu võtta, ilma ühegi vastuhäälta. Meie – ja mina isiklikult – toetasime seda resolutsiooni, sest Euroopa Parlamendil peab olema selge seisukoht ja ühtsed alused – isegi kui täna vastuvõetud resolutsioon ei vasta täielikult Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni seisukohale.

Lubage korrata, et Sotsiaaldemokraatide fraktsioon väljendab sügavaimat pahameelt vägivalla üle Gaza sektoris, ebaproportsionaalse jõu kasutamise tagajärgede üle Iisraeli armee poolt ja sõjalise tegevuse eskalteerumise üle, mis toob kaasa sadu ohvreid, kellest enamik on tsiviilelanikud, sealhulgas paljud lapsed, ning avaldame sügavat kahetsust, et rünnatud on tsiviil- ja ÜRO sihtmärke.

Rõhutame veel kord, et mis tahes ELi ja Iisraeli vaheliste poliitiliste suhete edendamise tugevaks tingimuseks peab olema rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine, tõeline pühendumine ulatuslikele rahulepetele, lõpp humanitaarkriisile Gazas ja Palestiina okupeeritud alal ning EÜ-PVO ajutise assotsiatsioonilepingu täielikust rakendamisest kinnipidamine.

- Riera Madurelli raport (A6-0491/2008)

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Härra juhataja, tahaksin lihtsalt selgitada, sest suulises selgituses hääletuse kohta ütles üks mu kaasliikmetest mitmeid asju ja väitis, et resolutsioon sisaldab asju, mida see ei sisalda. Tööandjatel ei ole kohustust koostada kavasid. Oleme kaotanud kõik need kohustused, kõik need nõudmised raportist, nagu see võeti vastu naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjonis. Esitasime ühise resolutsiooni ja loodan, et kaasliige ei ole selle vastu, et rõhutan vajadust ergutada sotsiaalset dialoogi sotsiaalsete partnerite vahel, et oleks võimalik kohaldada võrdsuslikkuse põhimõtet, või selle vastu, et liikmesriike kutsutakse üles ergutama tööandjaid andma oma töötajatele ja nende esindajatele regulaarselt teavet seoses võrdsuslikkuse põhimõtte täitmisega. Seega on kõik, mida kritiseeriti, vastuvõetud resolutsioonist välja jäetud ja seda tahtsingi selgitada.

- Resolutsiooni ettepanek RC-B6-0028/2009 (Valgevene)

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – (LT) Hääletasin resolutsiooni poolt Euroopa Liidu strateegia kohta Valgevene suhtes. Usun, et dokument peegeldab ideaalselt muutusi, mis on toimunud selles riigis viimase kuue kuu jooksul ja mida tuleb hinnata.

Loomulikult ei tähenda esimene kägu ilmtingimata kevade saabumist, aga Valgevene on suur ja tähtis riik, Euroopa Liidu naaber ja kahtlemata on meil hea meel mis tahes positiivsete muutuste üle. Poliitvangide vabastamine, teatavate ajakirjandusvabaduse piirangute kaotamine ja dialoog Euroopa Liiduga energiaalastes, keskkonnavalastes ja muudes küsimustes on positiivsed muutused.

Täna tahaksin väljendada oma veendumust, et on kätte jõudnud aeg, mil Euroopa Parlamendi delegatsioon peaks külastama Valgevenet, ja antud resolutsioon räägib selgelt sellest olulisest küsimusest. Loodan, et on saabumas aeg, mil Valgevene saab kasutada ära positiivseid võimalusi, mida pakub Euroopa naabrusspoliitika. Ärgem ainult peatugem poolel teel: see kehtib nii Valgevene kui Euroopa Liidu kohta.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, hääletasin resolutsiooni vastu, kuigi see sisaldas tasakaalukaid ja vastuvõetavaid elemente. Ma arvan, et enam ei ole piisavaid põhjuseid santsioonide süsteemi säilitamiseks suhtes Valgevenega. Majandusliku, poliitilise ja usuvabaduse seisukohast on Valgevene riik, mis on peaaegu täielikult täitnud vabaduse tõekspidamisi, millesse meie usume.

Arvan, et selle asemel on vajalik alata siiraid, nõuetekohaseid suhteid Valgevenega, et integreerida see riik Euroopasse eelkõige ajal, mil saame aru, et peame alustama suhteid Venemaaga. Valgevene võib olla suurepärane sild Euroopa ja Venemaa vahel ning usun, et ähvardavate sanktsioonide asemel tuleks alata siirast, kasulikke suhteid selle riigiga.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

- Mathieu raport (A6-0488/2008)

Laima Liucija Andrikienė (PPE-DE), kirjalikult. ? (LT) Hääletasin kolleegi Véronique Mathieu koostatud ELi eelarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontrolli käsitleva raporti ning Euroopa Parlamendi selleteemaliste resolutsioonide poolt.

See on põhjalik ning hästi koostatud dokument, milles esitasid oma arvamuse vähemalt kolm Euroopa Parlamendi komisjoni, kaasa arvatud eelarvekomisjon, mille arvamuse koostas mina.

Sooviksin veelkord tähelepanu tõmmata olulisematele asjaoludele, millest meie Afganistanile antava abi tulemused sõltuvad. Nendeks on eelkõige rahalise toetuse koordineerimine mitte ainult ELi liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni, vaid ka liikmesriikide endi vahel ning samuti koordineerimine teiste doonorriikidega.

Teiseks sooviksin rõhutada prioriteetide olulisust. Olen veendunud, et ELi prioriteetide nimekirjas peaksid olema infrastruktuuri areng, alternatiivsete elatusvahendite teenimise võimaluste toetamine, mis aitaks vähendada vaesust ning asendaks oopiumi tootmise teiste alternatiivsete tegevustega, ning lõpuks tervishoiu- ja haridusasutustega seotud tegevus.

Robert Atkins (PPE-DE), kirjalikult. – Mina toetan koos Briti konservatiividest kolleegidega täielikult ELi ning rahvusvahelisi jõupingutusi, edendamaks rahu, demokraatiat ja majanduslikku õitsengut Afganistanis. Afganistani stabiilsus tulevikus on olulise tähtsusega ELi liikmesriikide julgeoleku seisukohalt ning ka laiemalt.

Me toetame Afganistani arengu rahastamist ning heade valitsemistavade edendamist, kuid sama oluliseks peame rahastamise tõhusat kontrolli. Peame oluliseks maksumaksja raha kasutamise läbipaistvust ning iga seadusevastase omastamise või väärkasutamise korral tuleb kohaselt tegutseda.

Soovime selgitada, et meie toetus antud raportile ei tähenda mingil juhul raporti põhjenduses 11 nimetatud Lissaboni lepingu tunnustamist. Me oleme põhimõtteliselt Lissaboni lepingu vastu.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin Véronique Mathieu esitatud ELi eelarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontrolli käsitleva raporti poolt. See on hästi läbimõeldud ning oluline raport, kuna Afganistani stabiliseerimiseks tehtavate rahaliste, poliitiliste, tsiviil- ja sõjaliste jõupingutuste edukus on eriti oluline ELile ning kogu demokraatlikule maailmale.

Rumeenia aitab neile rahvusvahelistele jõupingutustele Afganistanis kaasa ISAF missiooni raames (NATO egiidi all) 721 sõduriga ning *Enduring Freedom* operatsiooni raames (koalitsioonitüüpi missioon) 57 sõduriga. Nende missioonide käigus on mitmed Rumeenia sõdurid saanud surma või haavata, tuues kaasa leina nii nende perekondades kui ka Rumeenia ühiskonnas. Me ei taha, et nende ohverdused oleksid asjatud. Me soovime, et Rumeenia poolt Euroopa ning rahvusvahelisse jõupingutusse tehtava rahalise, sõjalise ning inimeselise panuse tulemuseks oleks Afganistani pikaajaline stabiilsus ning terroristlike kollete kõrvaldamine.

Dragoș Florin David (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Mina hääletasin raporti poolt, kuna komisjonil tuleb suurendada uimastiäriavastasele võitlusele eraldatavaid vahendeid.

ELi poolt ajavahemikus 2004 – 2007 antud abi koosneb otsesest ja kaudsest abist. Ajavahemikus 2002. kuni 2007. aastani moodustas otsene ühenduse abi 70% (970 miljonit eurot) kogu ühenduse abirahast, rahvusvaheliste organisatsioonide poolt hallatud kaudne ühenduse abi moodustas 30% (422 miljonit eurot) ühenduse abirahast.

Siiski tuleks tähelepanu pöörata doonorriikidevahelise koordinatsiooni puudulikkusele rahvusvahelisel tasemel. Sama olukord valitseb ka mitmete ELi liikmesriikide ja komisjoni vahel ajal, mil nad võiksid tegutseda ühtsemalt. Selle otsene tagajärg on oodatust madalam tulemuslikkus ning leviv arvamus, et afgaanid oleksid võinud nende maale eraldatud rahvusvahelistest ja ühenduse vahenditest saada palju enam kasu.

Koenraad Dillen (NI), kirjalikult. – (NL) EL on üks peamisi Afganistanile arenguabi ja humanitaarabi andjaid. Ajavahemikus 2002 kuni 2007 andis komisjon kõnealusele riigile abi kogusummas 1 400 000 000 eurot.

See on suurepärane raport, kuna selles toetutakse õigetele väidetele ning esitatakse mitmeid häid ettepanekuid. Näiteks, ELi vahendite kontrolli peaks tugevdama ning tegema suuri jõupingutusi riigis vohava korruptsiooniga võitlemisel. (Õigupoolest kas see ei kehti kõikide meie abi saavate arenguriikide kohta?)

Lisaks väljendab Euroopa Parlament poolehoidu suuremale arengutoetusele ning komisjoni delegatsiooni suurendamisele. Kabulis, et viia läbi vajalikke tõestusi, auditit ja kontrolli.

Kuna Afganistan kas võitleb või lõpetab võitluse rahvusvahelise terrorismiga, on rahalised lisajõupingutused enam kui teretulnud.

Carl Lang (NI), kirjalikult. – (FR) ELi eelarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontrolli käsitleva raporti sisu viitab järjekordselt asjaolule, et lääne sekkumine nendesse regioonidesse ei ole midagi muutnud. Meie kohalolek mitte ei kõrvalda, vaid pikendab sõdimist ning sellega kaasnevaid kannatusi.

Võhiklikele üli-eurooplastele, kes räägivad demokraatiast ning soolisest võrdõiguslikkusest riigis, kus kombad meenutavad mõnikord barbaarsust, on senini iseloomulik eelistus tegelda Euroopa probleemide asemel rahvusvaheliste probleemidega.

Mitmeid sajandeid sõdu pidanud Afganistanis elavad etnilised rühmad ei tunnusta kunagi mingisugust ükskõiki kui humanitaarsete kaalutlustega okupatsioonirežiimi. Sekkumine vaid kindlustab Talibani ja teiste äärmusrühmituste positsioone, selle asemel et võimaldada tugeva ning suutliku seadusliku võimu tekke ja stabiliseerida riiki.

Eurooplased peavad Afganistani herilasepesast eemalduma nii kiiresti kui võimalik.

Bogusław Liberadzki (PSE), kirjalikult. – (PL) Austatud juhataja, ma hääletan ühenduse Afganistanile eraldatavate vahendite rakendamist käsitleva raporti poolt (2008/2152(INI)).

Proua Mathieu märkis päris õigesti, et Afganistani sotsiaalsed näitajad on äärmiselt madalad. Riiki iseloomustab pidev sõjaseisukord, hõimudevaheline ja rahvusvaheline vastasseis, uimastikaubandus ning korruptsioon. Selle tulemusena vajab Afganistan rahvusvahelist abi.

Ma pooldan Afganistanile abi andmist. Tervitan pikaajalist pühendumist nimetatud riigile suunatud toetuse andmisel ning arvan, et Afganistani käsitlevas komisjoni strateegiadokumendis esitatud prioriteedid rahuldavad Afganistani ühiskonna vajadusi.

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liit on üks peamisi Afganistanile abi andjaid, aidates kaasa stabiilsuse saavutamisele ning parandades piirkonna julgeolekut, mille nähtavaks tulemuseks on näiteks keskmise eluea pikenemine.

EL peab jätkama Afganistanile antava toetuse jagamist. Siiski ei saa tähelepanuta jätta ühenduse eelarvest eraldatud ja lõppkokkuvõttes maksumaksja taskust tuleva raha raiskamist. Seetõttu leian, et nimetatud raport on tervitatav kui vahend, mis võimaldab tõhustada ELilt Afganistanile eraldatavat abi ning kasutada maksimaalselt vahendite finantsmõju. Selles mõttes on Afganistanile antud arenguabi vahendite koordineerimine ning kontrollimine kolm valdkonda, millega saavutada kõnealuse rahajagamise eesmärke.

Esitatud raportis võetakse kokku mitmed probleemid, mis ilmnesid Afganistanile ELi vahendite andmisel, ning pakutakse mitmeid elluviidavaid soovitusi. Avaldan raportile toetust ning loodan, et sellele järgneb kindlate järjestikuste meetmete täideviimine, mille eesmärgiks on ELi vahendite kasutamise mõju suurendamine ning rahaliste vahendite kasutamisele rangema kontrolli seadmine. Võttes arvesse praegust majanduslikku olukorda enamikus liikmesriikides, usun, et Euroopa Parlamendi kui Euroopa Liidu eelarvepädevusega organi kohuseks on tagada maksimaalne avaliku sektori raha kasutamise tõhusus.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, hääletasin proua Mathieu koostatud ELi eelarvest Afganistanile eraldatavate vahendite kontrolli käsitleva raporti poolt.

Raportis jõutakse alates lepingu sõlmimisest kuni tänaseni antud ühenduse abi tulemuste kohta väga selgetele järeldustele. Ehkki need järeldused võinuksid olla kaugeleulatuvad, on need tulemused positiivsed ja märkimisväärsed. Konkreetsemalt viitan väikelaste suremuse vähenemisele, esmasele tervishoiuteenusele paranenud juurdepääsule ning koolis käivate laste arvu olulisele suurenemisele. Ühinen raportööri arvamusega, et ühenduse ning rahvusvaheliste doonorriikide koostööd peaks veelgi enam parandama, hoidmaks riigis ära dubleerimist ja võimalikke korruptsioonialgeid.

Veelgi enam, varasest olulisem on, et kui sotsiaalsete ja poliitiliste probleemidega tugevalt mõjutatud riigile on antud rahalist abi, siis peab kontrollisüsteem olema tõhus, vastasel juhul on risk, et olukorra parandamise asemel muutub see halvemaks. Seetõttu loodan, et kontrollisüsteemi, täpsemalt ennetavat kontrolli, täiustatakse ning jõustatakse senisest enam.

- Riera Madurelli raport (A6-0491/2008)

Robert Atkins (PPE-DE), kirjalikult. – Mina toetan koos Briti konservatiividest kolleegidega täielikult meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamist kõikides eluvaldkondades, kaasa arvatud töö saamisel, kutseõppes ja edutamisel ning töötingimuste pakkumisel.

Siiski usume, et mainitud teemadega peaksid peamiselt tegelema liikmesriigid, mitte Euroopa Liit. Seetõttu oleme otsustanud kõnealuselt raportist hoiduda.

Gerard Batten, Godfrey Bloom, Derek Roland Clark, Nigel Farage, Michael Henry Nattrass and John Whittaker (IND/DEM), kirjalikult. – UKIP toetab täielikult meeste ja naiste võrdõiguslikkust. Ent Ühendkuningriigil on juba võrdõiguslikkusealased õigusaktid olemas ning me saame neid vajadusel parlamendi ja rahva nõudmisel muuta ning parandada. Seetõttu ei ole täiendav seadusandlus ja ELi poolt määratud bürokraatia vajalik. Pealegi ei ole EL demokraatlik ja turvaline igauhe õiguste, kaasa arvatud naiste õiguste, kaitsja.

Koenraad Dillen (NI), kirjalikult. – (NL) Mina hääletasin selle parlamendile heaks kiitmiseks esitatud poliitiliselt korrektse raporti, mille sarnaseid on juba mustmiljon, vastu. Esiteks sooviksin ära märkida, et kuna sooline võrdõiguslikkus on ELis juba mitmeid aastaid eksisteerinud, on nimetatud raport täielikult ebavajalik. Veelgi enam, olen raportis kiidetud tõendamiskohustuse muutmise (lõige 20) vastu, sest sellest ei saa ükski õigusriik kasu, kuna kõik õigused on loovutatud organisatsioonidele, kellel on palutud seda direktiivi täita (lõige 19).

Fakt, et liikmesriigid on kohustatud nõudma ettevõtetele iga-aastaste ettevõttesiseste soolise võrdõiguslikkuse kavade arendamist ning tagama sugupoolte tasakaalustatud esindatuse ettevõtete juhatustes, on risti vastupidine ettevõtlusvabadusega. Ettevõtetele, kes vaevlevad rahvusvahelise rahanduskriisi käes, oleks nimetatud nõudmisest tulenev lisapaberimajandus laastav. Nagu oleme näinud mitmel korral varemgi, valitseb tervete ettevõtetega vabas turumajanduses alati kvaliteet, olgu tegemist mehe või naisega.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Praeguse majanduskriisi ajal kuuluvad naised kõige enam töötusest ja palgakärbetest mõjutatud gruppi. Euroopa tasemel on meil vaja, et liikmesriigid rakendaksid direktiivi 2002/73/EÜ sätteid ning Euroopa Komisjon teostaks järelvalvet nende tegevuste üle ja jagaks parlamendile regulaarselt ajakohast teavet.

Nagu proua Madurelli raportis lisaks viidatakse, on tööturul soolise diskrimineerimise vastase võitlemise üheks suuremaks probleemiks ka teabe puudumine õiguste kohta, mis diskrimineerimise ohvriks langenutel on. Selle eest vastutavad võrdselt nii liikmesriigid, Euroopa institutsioonid, nagu näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, ning tööandjad. Kodanikuühiskonna organisatsioonidel on samuti siin oluline roll. Korvamaks puudusi riiklikul või Euroopa tasemel, võivad nad teostada teabekampaaniaid ja raportite järelvalvet.

Komisjon on kohustatud teostama järelvalvet liikmesriikide üle, et nad võtaksid vastu meetmeid, saavutamaks töö- ja eraelu tasakaalustatuse, vähendamaks meeste ja naiste vahelisi palgaerinevusi ning tagamaks naistele ligipääsu juhtivtöötajate sekka. Rumeenias aitasid Euroopa tasemel vastu võetud määrused luua institutsionaalset süsteemi, mis tagab, et „meeste õigused tähendavad ka naiste õigusi“.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin Riera Madurelli koostatud direktiivi 2002/73/EÜ (meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega) ülevõtmist ja kohaldamist käsitleva raporti poolt, kuna pean oluliseks kohaldada naiste ja meeste võrdse kohtlemise põhimõtet direktiivis kaetud valdkondades.

Mitmete selle direktiivi ülevõtmisega seotud puuduste hulgas sooviksin rõhutada fakti, et paljude liikmesriikide seadused ei viita konkreetselt soolisele diskrimineerimisele. Nagu raportöör mainib, on palgaerinevused suured, naiste palk jääb keskmiselt 15% meeste omast madalamaks. Nimetatud erinevus vähenes ajavahemikul 2000 kuni 2006 vaid 1% võrra. Sellise *status quo* muutmine on Lissaboni strateegia kontekstis tähtis ning seetõttu ma nõustun raportööriga, et on oluline soovitada Euroopa Komisjonile aktiivselt jälgida direktiivi ülevõtmisega seonduvat ning siseriiklike õigusaktide vastavust sellega.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), kirjalikult. – (PL) Hääletasin proua Madurelli koostatud meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega käiva raporti poolt. Võrdne kohtlemine, olenemata soost, rassist, usust jne, on inimese põhiõigus. Muidugi ei saa me unustada meeste ja naiste vahelisi loomulikke bioloogilisi erinevusi.

Minu arvates ei ole sugupoolte tasakaalustatud võrdse esindatuse poliitika üldine ja automaatne kohaldamine eesmärk, mille poole peaksime sugudevahelise võrdõiguslikkuse osas püüdlema. Füüsiliselt raskete tööde, nagu töö kaevanduses, metallurgiatehases jne puhul toob selline lähenemine endaga kaasa absurdse olukorra, nagu ka õdede ja õpetajate puhul. Samamoodi ei saa me tasakaalu tagamiseks sundida tüdrukuid õppima tehnilistel erialadel. Põhilisteks probleemideks on juurdepääs haridusele kõikidel tasemetel, juhtivtöötajate ametikohtade täitmine (kaasa arvatud poliitilistes asutustes), "võrdse töö eest võrde töötasu" põhimõtte rakendamine, sotsiaalkindlustusele ja selle hüvedele piisav ligipääs, samamoodi raviteenustele (k.a sünnituspuhkusele). Siin on tähtis roll mängida ametiühingutel. See on oluline küsimus nii kohalikul, regionaalsel kui ka riiklikul tasemel, nagu ka Euroopa Liidu institutsioonide tasemel.

Sooviksin kasutada võimalust tõmmata teie tähelepanu kohtumäärustele, millega diskrimineeritakse mehi, kuna lahusasjades antakse peaaegu alati automaatselt laste hooldusõigus naistele.

Jörg Leichtfried (PSE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin proua Madurelli võrdse kohtlemise direktiivi käsitleva raporti poolt.

Minu arvates on viimane aeg, et naised hakatakse meestega võrdselt kohtlema mitte ainult mõningates, vaid kõikides valdkondades.

Kaugeltki ei saa öelda, et võrdsed võimalused eksisteerivad karjäärivõimalustele ligipääsus või igapäevases tööelus. Mis puudutab sugudevahelist palgaerinevust, siis mõnes liikmesriigis väheneb see ülima ebakindlusega, samal ajal kui teistes riikides see isegi suureneb taas.

Sellise ilmse ebaõigluse tõttu ja ka seetõttu, et olen ise pereinimene ning hindan ja austan naisi väga, on selle direktiivi rakendamine mulle eriti oluline

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon on mures direktiivi meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamise ning tööttingimustega täitmise tagamise pärast.

Euroopa Komisjoni raporti puudumise tõttu koostas meie komisjon omapoolse ülevaate riikide parlamentidest ja võrdõiguslikkuse asutustest. 22 liikmesriigile saadeti ametlik teade. 15 liikmesriigil olid mõned mõisted ebaõigelt üle võetud. 5. oktoobriks 2008 pidi veel 9 liikmesriiki teavitama direktiivi ülevõtmisega seotud meetmete kasutuselevõtmisest.

Meie omaalgatuslik aruanne on kui häirekell ja hoiatus liikmesriikidele. Kahjuks saadeti komisjonile liialdatud avaldused ning väited. Seetõttu esitasin alternatiivse resolutsiooni.

Oodates 2009. a esimesel poolel saabuvat rakendamise aruannet, jõudsime me ühise resolutsiooni osas, mille poolt ma ka hääletasin, kokkuleppele. Sellega võimaldatakse läbi viia põhjalik analüüs, et saaks kindlaks määrata järgnevad tegevused, tagamaks EÜ aluslepinguga ning meeste ja naiste võrdset kohtlemist ja võimalusi käsitlevate seadustega vastavust.

Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Diskrimineerimisel ning ahistamisel ei ole vabas ühiskonnas kohta. Käsitletav raport tuletab meile meelde kohutava tõsiasja, et mitmel liikmesriikidel on meeste ja naiste võrdsustamisel töö- ja eraelus veel pikk tee käia. Kuid siiski on ja peab jääma näiteks tööturul ebavõrdsusega võitlemise kohustus mitte ELi institutsioonide, vaid liikmesriikide vastutavate kodanike ning nende poliitiliste esindajate ja nende ELi institutsioonidesse kuuluvate esindajate kanda. Ma olen täielikult vastu sellistele sõnastusele, mis üritavad kasutada seda ebavõrdsust kui argumenti riigiülesuse suurendamiseks liikmesriikide enesemääratluse hinnaga. Valitsejate ning valitsetavate üksteisest kaugenemine ei iseloomusta vaba ühiskonda, mis on rajatud kõikide inimeste võrdsuse põhimõttele.

Selle raporti peamine eesmärk on siiski kirjeldada, kuidas diskrimineerimine ja ahistamine võib ikka veel hävitada inimeste võimalused elus ning väljavaated töö saamisel. See on niivõrd oluline, et otsustasin kõigest hoolimata alternatiivse resolutsiooni hääletamise poolt.

Iosif Matula (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning tööttingimustega käiva raporti poolt.

Ehkki sooline võrdõiguslikkus on Euroopa Liidus põhiõigus, näitab siiski ametlik statistika, et eriti äsja Euroopa Liiduga liitunud riikide tööhõive määras valitsevad ikka veel erinevused.

Pidades meeles, et naiste ja meeste võrdne kohtlemine on siiani struktuurne probleem, määras Euroopa Ülemkogu 2000. a märtsis Lissabonis toimunud kohtumisel Euroopa Liidule eesmärgiks tõsta naiste tööhõivet aastaks 2010 üle 60%, mida peab uutest liikmesriikides tähelepanelikult jälgima.

Ma leian, et direktiivi rakendamine Euroopa tasemel on meile oluline, et kaotada tööturul naiste diskrimineerimise, samal ajal kui vajame lisa-jõupingutusi, muutmaks eriti maapiirkondades valitsevaid hoiakuid selles küsimuses.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin antud raporti poolt, kuna leian, et raportis komisjonile esitatud nõue tähelepanelikult jälgida direktiivi 2002/73/EÜ ülevõtmist ning pärast rakendamist vastu võetud seaduste vastavust on seaduslik ja vajalik.

Kõnealuse raporti vastuvõtmisel annab Euroopa Parlament liikmesriikidele meeste ja naiste tööturul võrdset kohtlemist puudutavate siseriiklike õigusaktide konsolideerimiseks kasuliku vahendi.

Siiski, kui võtta aluseks esitatud statistika, on siiani naiste ja meeste tööhõive määra erinevus 28,4% ning see näitab, et sooline ebavõrdsus tööturul on siiaaani probleemiks, millega tuleb tegeleda.

Seetõttu usun, et liikmesriigid peavad tegema kõiki vajalikke jõupingutusi, rakendamaks strateegiaid, mille eesmärgiks on soolise võrddõiguse edendamine.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma teatan oma poolthäälest proua Riera Madurelli raportile, mis käsitleb meeste ja naiste võrdset kohtlemist seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamise ning töötingimustega.

Nõustun oma kaasliikmega parlamendis, kes leiab, et praktikas on võrdse kohtlemise printsiip tööturul ikka veel rakendamisest kaugel, hoolimata Euroopa Liidu Lissaboni eesmärkide raames tehtavatest jõupingutustest suurendada töötavate naiste protsenti. Olen raportööriga samal arvamisel liikmesriikide poolt direktiivi 2002/73/EÜ ülevõtmise kohta ja vajaduse kohta, et kõik liikmesriigid rakendaksid direktiivi poolt esitatud vahendid, tugevdamaks siseriiklikke õigusakte meeste ja naiste tööturul võrdse kohtlemise valdkonnas. Tööga seotud sooline võrddõiguse ei ole mitte vaid eetilise vaatepunktist lähtudes väärtuslik printsiip, vaid on nii praegu kui tulevikus Euroopa Liidu kui terviku jätkusuutliku ja kestva majandusliku arengu põhialus.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Meeste ja naiste vaheline võrddõiguse on Euroopa Liidu oluline põhimõte. On vaja veel palju teha, et selle printsiibiga seonduv saavutada, ja ma loodan, et me teeme sellest poliitilise prioriteedi kõikides Euroopa Parlamendi töövaldkondades. Mitte ainult naiste õiguste komisjon ei peaks neid küsimusi tõstatama.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Hoolimata faktist, et sooline võrddõiguse on põhiõigus, jääb tööturul sooline ebavõrdsus töötasu, tööhõive määra ja tööhõive kvaliteedi osas tõsiseks struktuurseks probleemiks. Kahjuks näeme, et kõrgem haridustase ei vii alati väiksemate erinevusteni meeste ja naiste palkade vahel.

Proua Madurelli raportis paljastatakse liikmesriikide puudujäägid, mis puudutavad direktiivi 2002/73/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega ülevõtmist ja kohaldamist.

Eelkõige rõhutab raportöör, et paljud liikmesriigid olid diskrimineerimise mõisted oma õigussüsteemi ebaõigesti üle võtnud. Paljudes riikides on ainus siduv mõiste üldine ning seal ei mainita soolist diskrimineerimist. Teistes riikides ei viidata seksuaalse ahistamisele või on see vaid lisatud ahistamise üldisele mõistele (Poolas on seksuaalse ahistamise mõiste esitatud tööseaduse artikli 183a lõikes 6), mis teeb kannatanutele oma õiguste kaitse taotlemise palju raskemaks.

Diskrimineerimisevastases võitluses on üliolulised rohujuure tasandi algatused, mille eesmärgiks on teadlikkuse tõstmine ühiskonnas, samuti need algatused, millega aidatakse diskrimineerimise ohvreid.

- Resolutsiooni ettepanek B6-0051/2009 (Olukord Lähis-Idas/Gaza sektoris)

Marco Cappato (ALDE), kirjalikult. – (IT) Et eristada radikaalse partei ja nende seisukohti siin istungisaalis, kes argumenteerivad meie väidetele vastu, tõmbasime liisku, kes meist peaks hoiduma hääletusest ja kes selle asemel ei peaks võtma hääletusest osa. Lahendus, mida EL pakub pikaajaliseks struktuurseks rahuks Lähis-Idas

ja mida korraldab täna siin Strasbourgis uuesti üle president Pötteringi poolt, on kaks suveräänset ja iseseisvat riiki.

Euroopa loojad uskusid vastupidist: rahu saavutamiseks pidi riik oma täielikust suveräänsusest lahti ütlema. Nii oli kirjas Ventotene manifestis.

Praegu peame kuulama Iisraeli kodanike suurt enamust, kes soovivad Iisraeli liitumist ELiga ning keda eiravad Iisraeli ja ka Euroopa valitsevad klassid.

Sõjajärgse perioodi "kaasav" Euroopa, mis on avatud liitumistele ning naaberriikidele eeskujuks, on olnud rahu edendaja, seda kas või puudulikult viisil. „Välisrav“ rahvusriikide Euroopa, mille püüdlusteks on Euroopa "piirid" ning "judeo-kristlikud juured", on Euroopa, mis põhjustab sõdu nii Lähis-Idas, Balkanil kui ka Kaukaasias ning mis tekitab pingeid, nagu näha Uuralis, Türgis ja Magribis.

Mittevägivaldse radikaalse parteina arvame, et rahu saavutamise struktuurseks lahenduseks on Euroopa föderalism, s.t Euroopa Ühendriigid, kes avavad ukse Türgile, Iisraelile ja tulevastele oma täielikust suveräänsusest lahti ütlevatele demokraatlikele riikidele.

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – Möistan tingimusteta hukka valimatud ja jõhkrad tsiviilisikute tapmised Gazas, nagu ka südametud ja kaitstamatud Iisraeli tsiviilisikute tapmised Hamasi raketitega.

Hääletasin Euroopa Parlamendi Gaza resolutsiooni poolt, kuna see toetab selgesõnaliselt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni, mis nõuab kohese relvarahu sõlmimist. Samuti tõmbab see tähelepanu parlamendi detsembris vastu võetud otsusele peatada ELi suhete arendamine Iisraeliga. Ehkki selle resolutsiooni sõnastus on nõrgem kui ma lootsin, siis sellele vaatamata mõjutab parlamendis ülekaaluka hääleteenamusega heaks kiidetud resolutsioon suurema tõenäosusega Iisraeli ja Hamasi otsuseid enam kui ühe fraktsiooni resolutsioon.

Ma olen vastu ELi suhete arendamisele Iisraeliga ning usun, et kaubanduskokkuleppe sõlmimise Iisraeliga peaks külmutama, kuni Iisrael vastab inimõiguste normidele ning alustab oma naabritega konstruktiivsete ja sisuliste läbirääkimiste pidamist, leidmaks konfliktile kahe riigi olemasolul põhinevat lahendust. Toomaks Iisrael laua taha realistlike ettepanekutega, peaksid kõik liikmesriigid olema nüüd nõus oma varasema otsuse peatamiseks, mis nägi ette Iisraeliga suhete arendamist.

Manuel António dos Santos (PSE), kirjalikult. – (PT) Mina otsustasin Lähis-Ida/Gaza olukorda käsitleva resolutsiooni ettepaneku hääletamisest hoiduda sel ainsal põhjusel, et ma ei pea Euroopa Parlamendi resolutsiooni praegu õigustatuks.

Ma leian, et diskussioon sellel teemal ilma hääletamiseta oleks palju tõhusam viis siduda Euroopa Parlament selle temaga.

Koenraad Dillen (NI), kirjalikult. – (NL) *Une fois n'est pas coutume*, see on väga erapooletu resolutsioon, mis väärrib meie kõigi toetust, sest see palub selgelt mõlemalt konflikti osapooltelt mitte kasutada abinõuna vägivalda. Sellest hoolimata ei tohiks me hellitada lootust Euroopa Liidu mõju, ja *a fortiori*, Euroopa Parlamendi mõju osas Lähis-Ida olukorra arenemisele. Enne, kui hakkame otsima lahendust, peab Hamas peatama oma raketirünnakud Iisraelis. Samal ajal peab Iisrael lõpetama ebaproportsionaalse vägivalda kasutamise, kus kannatajateks on süütu lapsed ja kodanikud. Hoolimata minu toetusest sellele resolutsioonile, tahaksin sellele täiskogule meelde tuletada, et terroristlik rühmitus Hamas jääb peamiseks kriisi puhkemise põhjustajaks.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Hääletasin ühise resolutsiooni poolt, ehkki see ei olnud nii karm, kui ma lootsin, oma hukkamõistus Iisraeli tegevustele Gazas.

Hamasi juhuslikke raketirünnakuid ei saa toetada, siiski ei vastuta relvarahu lõppemise eest täielikult Hamas. Iisraeli tegevus on täielikult ebaproportsionaalne ning selle sihtmärgiks olevate süütute tsiviilisikute – meeste, naiste ja laste – ründamine on kollektiivse karistuse vorm, mis on vastuolus rahvusvahelise humanitaarõigusega.

Rünnakud ÜRO kontorite ja abiandjate vastu olid sihilikult suunatud abivajajatelt abi äralõikamisele ning Iisraeli barbaarsete tegevuste sõltumatute vaatlejate kõrvaldamisele.

Mathieu Grosch (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Ma leian, et Euroopa Parlamendi ühtsel häälel kõnelemine on õige ja sobiv. Me peame püüdlema selle poole, et teha selgeks nii Iisraelile kui Hamasile, et me oleme vastu igasugusele vägivaldsele vaenutegevusele ja nõuame täielikku lugupidamist rahuvalvejõudude ja abiorganisatsioonide vastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Hoolimata sellest, et väga kiireloomuliselt tuleks nõuda relvarahu kehtestamist, mis osas on meil kokkulepe, on parlamendi poolt vastu võetud resolutsioon Gaza sektori äärmiselt tõsisest olukorrast erakordselt ebaadekvaatne, sisaldades vaid negatiivseid aspekte, eriti kui võrrelda seda ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) 12. jaanuari resolutsiooniga. Parlamendi resolutsioonid:

- Ei ole Israeli hukkamõistmisest ainsatki sõna, hoolimata jõhkrast agressioonist, kuritegudest ja põhiliste inimõiguste rikkumisest.

- Varjates tõsiasi, et Palestiinas on koloniseerija ja koloniseeritav, agressor ja kannatanu, rõhuja ja rõhutav, ekspuuteerija ja ekspuuteeritav, näidatakse veelkord selle kahemõttelisust ning vaikitakse maha Israeli kohustused.

- Pestakse EL kohustustest puhtaks, mis on samaväärne Israeli karistamatusega. Võtke arvesse ELi hiljutist otsust tugevdada selle riigiga kahepoolseid suhteid või ELi riikide häbiväärset hoidumist UNHRCi poolt vastu võetud resolutsiooni täitmisest.

- Veelgi enam, olukorras, mis on nii tõsine, kui käesolev on, ei arvustata seal Israeli-poolset ÜRO resolutsioonide rikkumist, okupatsiooni kestmist, illegaalseid asundusi, eraldava müüri ehitamist, mõrvade toimepanemist, vahistamisi, palestiina rahva lugematuid alandamisi ega isegi seda, et neilt võeti võõrandamatu õigus riigile, mille piirid pandi paika 1967. a ning mille pealinn on Ida-Jeruusalemmas.

Jens Holm ja Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), kirjalikult. – (SV) Toetame fakti, et resolutsiooniga nõutakse Israeli-poolset Gaza elanike tapmise viivitamatut lõpetamist. Samas kahetseme, et resolutsiooniga ei nõuta Israeliga sõlmitud assotsiatsioonilepingu külmutamist ning suhete arendamise lõpetamist. Need on endastmõistetavad nõuded, mis peaks esitama riigile, kes nii jultunult rikub enesele võetud kohustusi, nimelt inimõigusi ja rahvusvahelise õiguse norme.

Samuti seame kahtluse alla väite, et Israeli rünnakuid alustati vastuseks Hamasi raketitulele. Israel oli pidevalt rikkunud vaherahu, kaasa arvatud eelmise aasta 4. novembri sündmustega, kui Israeli väed sisenesid Gaza sektorisse ja tapsid 6 palestiinlast, ning palestiina rahva kollektiivse karistamisega embargode, elektriga varustamise katkestamise, asustuste laiendamise, müüride ehitamise, Palestiina juhtivate poliitikute röövide jne kaudu.

Hoolimata sellest tervitame ühist resolutsiooni ning nõuet Israelile, et see lõpetaks koheselt tapmised.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE), kirjalikult. – (ES) President Pöttering kiirustas kinnitades, et resolutsioonile ei ole ühtegi vastuhäält. Mina hääletasin kõnealuse resolutsiooni vastu. Ehkki ma tunnistan, et see sisaldab palju positiivseid osi, eelkõige Gaza elanike "kollektiivse karistuse" termini kasutamist, pean seda ebapiisavaks. Ainus praktiline asi, mida see parlament teha saab, on taotleda Israeliga assotsiatsioonilepingu külmutamist, kõik ülejäänud on lihtsalt jutt, positiivne ja atraktiivne, kuid siiski vaid jutt. Poliitikas ei ole ilusad sõnad midagi väärt, vaja on tegusid ja MITTE MIDAGI ei muutu Gazas pärast seda resolutsiooni. Kui me räägiksime mõnest teisest riigist peale Israeli, oleks resolutsioonil palju enam kaalu. Ma usun, et Israelil on õigus elada rahu, kuid see ei tähenda seda, et kõike võib teha, ning Israel peab seda teadma. Veel enam, ainus, mida see pealetung võib saavutada, on konflikti pingelisemaks muutmine. Täna ei ole parlamendil hea päev, kuna see on valinud tegude asemel sõnad.

Carl Lang (NI), kirjalikult. – (FR) Kõigi selle täiskogu fraktsioonide poolt esitatud tekst, mille kavatsuseks on esindada eurooplaste huve, sisaldab tõesti mõningaid häid soovitusi, nagu näiteks üleskutset võitluse lõpetamiseks, kuid ei viita kordagi selle konflikti kandumisele Euroopasse. Samamoodi kui nende vastastikune vägivald, olid eriti ehmamatapanevad kaks pilti Israeli sissetungi vastaselt meelevaelduselt.

Üks pilt oli meelevaeldajatest, kellest enamus olid immigrandid ja kes viibutasid Palestiina, Alžeeria, Hamasi ja Hezbollah' lippe ning kandsid araabia kirjadega loosungeid.

Teine oli Prantsuse äärmusvasakpoolsete ühenduste juhtidest, Besancenot'ist Revolutsioonilisest Kommunistide Liigast ja Buffet'ist Kommunistlikust Parteist, kes marssisid koos imaamidega.

Need pildid illustreerivad kahte hirmutavat arengut: järkjärguline moslemimaailmast pärit immigrantide kaasamine Islami ühendustesse ning meie tsivilisatsiooni hävitada sooviva kahe revolutsioonilise liikumise, Islami liikumise ja äärmusvasakpoolsete kommunistide, kokkutulemine. Rohkem kui varem on eurooplaste identiteedi ja vabaduse kindlustamiseks vaja, et sellised meelevaeldused keelatakse ning viiakse ellu poliitika migratsioonitulva ümberpööramiseks.

Roselyne Lefrançois (PSE), kirjalikult. – (FR) Nähes Gaza olukorra tõsidust, ei tohi Euroopa Parlament vaikida. Seetõttu toetasin käsitletavat resolutsiooni, millega nõutakse koheselt püsiva relvarahu sõlmimist, kaasa arvatud lisraeli-poolse sõjategevuse lõpetamist Gaza sektoris ning Hamasi raketirünnakute peatamist lisraeli vastu.

Siiski on mul kahju, et lisraeli armee rünnakud, mille tagajärjel on saanud surma enam kui 1 000 inimest, enamik neist tsiviilisikud, ei saanud tugevat ja kindlat hukkamõistu. Ehkki ma olen nõus sellega, mida Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimees Martin Schulz ütles enne hääletamist, korrates, et need rünnakud on lubamatud, oleksin mina eelistanud, et see hukkamõist oleks esitatud kirjalikult.

Samamoodi, ehkki ettepanekus palutakse, et lisraeli ametivõimud võimaldaksid Gaza sektoris takistamatult toimetada humanitaarabi ja võimaldada rahvusvahelisele ajakirjandusele vaba ligipääsu Gazasse, ei lähe see nii kaugele, kui ma oleksin soovinud, ega sea ELi suhete arendamist lisraeliga sõltuvaks lisraeli vastavusest rahvusvahelisele humanitaarõigusele.

Euroopal on selle konflikti lahendamisel peamine roll mängida, kuid iisraellaste ja palestiinlaste vahelist kestva rahu kokkulepet on minu arvates võimalik saavutada ainult elujõulise Palestiina riigi loomisega, mis on tunnustatud lisraeli poolt ning mis tunnustab lisraeli.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Ühisel resolutsioonil Gaza kohta on positiivseid külgi, nagu näiteks kohese relvarahu sõlmimise nõue, tõdemine, et lisraeli armee rünnaku tõttu on hukkunud 1 000 elanikku, kaasa arvatud naised ja lapsed, samuti tõdemine, et lisraeli-poolne embargo Gaza suhtes on vastuolus rahvusvahelise humanitaarõigusega.

Sellest hoolimata ei saanud ma poolt hääletada, kuna resolutsioonis jäetakse Hamasile lisraeliga samaväärne vastutus. Selles ei tunnistata, et lisraeli armee rikkus vaherahu oma sissetungi ja mitmete õhurünnakutega 4. novembril, ning pigem pannakse relvarahu rikkumise süü Hamasile. Resolutsioon on selgelt puudulik, kuna selles ei paluta komisjonil ja nõukogul võtta tarvitusele jõulisi abinõusid. EL peab külmutama olemasoleva assotsiatsioonilepingu lisraeliga, kuna see rikkus lepingu artiklit 2, mis sätestab, et inimõiguste austamine on selle lepingu tingimuseks. Veelgi enam, ühises resolutsioonis ei nõuta lisraeli blokaadi lõpetamist Gazas ega nõuta, et 27 ELi liikmesriiki tühistaks kogu oma relvaekspordi lisraelisse.

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Olles teadlik praegusest humanitaar- ja julgeolekuolukorrast Lähis-Idas, õnnestus selle resolutsiooni abil tuua kokku kõik Euroopa Parlamendi poliitilised fraktsioonid, et koostada igati vajalik deklaratsioon.

Hoolimata arengutest, mis viisid selle konflikti puhkemiseni, on sel juba rasked tagajärjed suurele osale selle piirkonna tsiviilelanikele ja ÜRO kohalolekule Gazas. Ka mina koos paljude teiste parlamendiliikmetega usun, et oleme kohas, kus jätkusuutlikku tulemust on võimalik saavutada vaid läbi dialoogi, mida on võimalik pidada ainult relvarahu kokkuleppe olemasolul.

Lisaks on Rumeenia järjekindlad seisukohad sellel teemal olulisel määral selles dokumendis esindatud. Olen rahul võimalusega hääletada dokumendi poolt, mis väljendab nii Euroopa poliitilise perekonna seisukohti, kuhu ma kuulun, kui ka minu riigi arvamust.

Vural Öger (PSE), kirjalikult. – (DE) Tervitan resolutsiooni vastuvõtmist Gaza sektori olukorra kohta. On ülioluline, et Euroopa Parlament esitab oma seisukohad selle kriisi osas. Parlamendi kohuseks on mõista see humanitaarkatastroof hukka, nõudes moraalselt juhtimist, nagu ta teeb seda nõudega austada inimõigusi. Seda eelkõige seetõttu, et parlament ei saa enam vaikida. Seepärast hääletasin kõnealuse resolutsiooni poolt. Sellest hoolimata oleks parlament võinud välja saata tugevama signaali: resolutsioon jääb mõningates punktides liiga nõrgaks. On oluline, et me nõuaksime püsiva relvarahu kehtestamist ja mõistaksime hukka tsiviilelanike kannatused. Samuti on meie kohuseks soovitada sõjategevuse lõpetamiseks praktilisi lahendusi ning kutsuda ELi üles end pühendama nendele lahendustele läbi oma rolli Neliku tegevuses. Kuna Ameerika Ühendriigid on praegu presidendi vahetuse tõttu halvatud, peab Euroopa oma kohusetunnet suurendama. Pausi pidamist lisraeliga suhete parandamise läbirääkimistesse peeti vajalikuks ülemäärase sõjategevuse tõttu. Kahjuks ei mainita seda resolutsioonis. Kui lisrael ei soovi otse Hamasiga läbirääkimisi pidada, on Euroopa ülesandeks tagada, et Hamasiga räägivad teised. Jätkuv sõjaline pealetung toob ohvriks liiga palju elusid. Tühja jutu ajamine sellise tõsise humanitaarkriisi korral ei ole vajalik.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Ühine resolutsioon on pime lisraeli agressiivse ja barbaarse sõjategevuse põhjuste suhtes, leides, et need on vastuseks Hamasi raketirünnakutele. Kõik teavad, et see sõda oli eelnevalt ette planeeritud ja põhjused peituvad lisraeli okupatsioonis ning lisraeli keeldumises kohaldada

ÜRO resolutsioone iseseisvale Palestiina riigile, mille pealinnaks on Ida-Jeruusalemm. Sõja põhjuseks on Iisraeli agressiivse poliitika, mida on toetanud nii USA kui ka EL, samuti illegaalsed asundused ja keeldumine taganeda 1967. a piirideni.

Ehkki resolutsioonis räägitakse sõjategevuse lõpetamisest, välditakse selles otsuse tegemist, kuna sellega ei nõuta mingi meetme kasutuselevõtmist ELi poolt, isegi mitte seda, et Iisraelile surve avaldamiseks peaksid soodussuhted olema külmutatud. Sellega ei mõisteta hukka Iisraeli agressiivset poliitikat, vastupidi, sellega sekkutakse palestiinlaste siseasjadesse.

Resolutsioonile alla kirjutanud võimud nõuavad ja nõustuvad tugevama ELi rolliga, mis tähendab imperialistlikke ambitsioone selles regioonis. Nad tugevdavad USA/NATO "laiendatud Lähis-Ida" plaani, millega on EL nõustunud, ja selle eesmärgiks on allutada imperialistide poolt terve regioon.

Nendesamade põhjuste tõttu ei hääletanud Kreeka Kommunistlik Partei fraktsioonide ühise resolutsiooni poolt ning nõuab, et imperialismi-vastast võitlust tuleks tugevdada, ja märgib, et ei ole olemas head ja halba imperialismi.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Keeldusin Euroopa Parlamendi Gaza sektori olukorda käsitleva resolutsiooni poolt hääletamast, sest, ehkki see sisaldab positiivseid punkte, ei mõista see tugevalt hukka sõjalist ülereageerimist, mis viis humanitaarse katastroofini. Ei piisa Euroopa Parlamendi poolt väljendatud vapustusest ja kahetsusest rünnakute pärast tsiviilisikute vastu ning humanitaarabi kohaletoimetamise takistamise pärast. Euroopa peab seisma silmitsi oma kohustustega ja nõudma Iisraeli agressiooni selget lõpetamist ning tegema jõupingutusi, leidmaks elujõuline ja pikaajaline lahendus. Kahjuks puudub Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud kompromiss-resolutsioonist selline tugev poliitiline tahe.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Iisraeli õigus elada rahumeelselt ja turvaliselt on võõrandamatu. Palestiinlaste õigus elada enda poolt hallataval vabal maal rahumeelselt, demokraatlikult ning inimõigusi austades on samuti võõrandamatu. Kõik sellele regioonile suunatud lahendused peavad tagama, et mainitud õigusi ähvardavad ohud on kõrvaldatud.

Läbi vastupidise olukorra Jordani Läänekaldal paljastab vastasseis Gazas, et osapooltevaheline läbisaamine, ehkki pingeline ja konfliktne, on võimalik, kui mõlemad on nõus leppima teise olemasoluga. Nii ei ole see aga Hamasiga, kes kasutab oma kontrolli alla võetud territooriumi, jätkamaks oma kuulutatud eesmärgi –Iisraeli olemasolu takistamise – saavutamist.

Need asjaolud ei tee siiski surmasid Gazas vähem traagiliseks. Me teame, et Hamas kasutab palestiinlaste elude pärast pikemalt muresemata elanikke kui inimkilpi Iisraeli rünnakute vastu ja nende surma kui propagandarelva. Iisrael, olles otsustanud seaduslikult oma julgeolekut tagada, jätkab võitlust, hoolimata traagilistest tagajärgedest. Selline protsess on vältimatu, kui rahvusvaheline üldsus, kaasa arvatud araabia maad, ei edenda Lähis-Ida rahuprotsessi eesmärgiks seatud elujõulisust ühelt poolt ja julgeolekut teiselt poolt.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, olen Gaza sektori traagilist olukorda käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt.

Jagan täielikult neid muresid, et see konflikt ei ole veel lõpuni jõudnud, hoolimata kogu rahvusvahelise üldsuse soovist sõjategevus lõpetada. Ühinen oma kolleegidega, väljendades sügavat kahetsust Gaza tsiviilelanike kannatuste pärast ja usun, et ainuke võimalik lahendus, mitte ainult sellel alal, vaid kogu pühal maal, on dialoog, läbirääkimised, diplomaatia ja mitte kunagi sõjad, mis vaid võimendavad vihkamist.

Euroopa Liit saab ja peab mängima peamist rolli selles protsessis nii relvarahu saavutamisel kui ka koridoride avamisel humanitaareesmärkideks. Seetõttu hääletan selle ettepaneku poolt ja loodan, et lepitamiseks tehtavate jõupingutuste tulemuseks on konkreetne areng rahu suunas nii pea kui võimalik.

Martine Roure (PSE), kirjalikult. – (FR) Iisraeli ja Gaza vaheline konflikt on lihtsalt liiga kaua kestnud.

Nüüd, mil surmade arv on jõudnud tuhandeteni, on meie ülimaks eesmärgiks tagada võitluse kohene lõpetamine.

Gaza isoleerimise poliitika on läbi kukkunud, muutes selle poliitika esimeseks ohvriks oleva elanikkonna äärmuslikuks.

Ükski sõjaline lahendus Iisraeli-Palestiina konfliktile ei ole võimalik.

Ainus võimalik lahendus on kestev ja kõikehõlmav osapooltevaheline rahukokkulepe. Seepärast nõuame nii pea kui võimalik Lähis-Ida neliku soodustatud ja kõikide piirkondlike osalejate osalusel toimuva rahvusvahelise konverentsi korraldamist, mis põhineks Araabia Liiga algatusel ning iisraellaste ja palestiinlaste eelmisel kokkuleppel.

Samal ajal leiame, et poliitiliste suhete tihendamine ELi ja Iisraeli vahel peab tugevalt sõltuma rahvusvahelise humanitaarõiguse järgmisest. Seepärast hääletame vastu otsusele toetada Iisraeli edasist suurenevat osalemist ühenduse programmides.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin Euroopa Parlamendi Gaza sektori olukorda käsitleva resolutsiooni poolt, et sellel alal kehtestataks kohene relvarahu.

Usun, et konflikti osapoolte seisukohtadest hoolimata on dialoog on ainus viis, lahendamaks probleemid üldsuse huvides.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Gaza olukorda käsitlev resolutsioon, mille poolt Euroopa Parlament täna hääletas, ei mõistnud hukka terrorirühmitust Hamas, kes rikkus detsembris relvarahu ja kes kasutab tsiviilisikuid inimkilbina. Hoolimata selle puudumisest resolutsioonis, pidasin vajalikuks hääletada selle poolt, nõudmaks piirkonnas relvarahu kehtestamist, ning seetõttu hääletasingi resolutsiooni poolt.

Brian Simpson (PSE), kirjalikult. – Olukord Gaza sektoris on taunitav. Tapetud on sadu süütu tsiviilelanikke ning tuhanded seisavad praegu iga päev surmaga silmitsi. Jah, ma nõustun sellega, et Iisrael peaks saama elada rahumeelselt. Jah, raketirünnakud üle piiri on vastuvõetamatud ning need tuleb peatada.

Kuid Iisraeli vastus oli täiesti ebaproportsionaalne ning seda ei saa toetada.

Iisraellastel ei õnnestunud näidata üles austust rahvusvahelise üldsuse vastu. Nad tulistasid ÜRO laagrit, nad ründasid koole ja lapsi. See on täiesti vastuvõetamatu ning peab lõppema. Peame kehtestama koheselt relvarahu.

Hääletan selle resolutsiooni poolt, kuna Euroopa Parlamendil peab tegema oma hääle kuuldavaks, et ei unustataks süütu Gazas lõksus olevaid inimesi.

Iisrael, sul on õigus elada rahu. Sul ei ole õigust tekitada põhjendamatuid purustusi ning olla süütute tsiviilisikute surmade ja laastamiste sünnitajaks. Sinu teod näitavad, et sinust on saanud agressor, mitte kannataja.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Ma kiitsin meie ees oleva kompromissi heaks, ehkki selles puudub jõud ja julgus, mida oleksin soovinud näha. Olen jahmatatud ja vihane Iisraeli õhu- ja maavägede laiaulatusliku ja ebaproportsionaalse rünnaku pärast tihedalt asustatud aladel.

Tunnen solidaarsust Gazas kinni peetud 1,5 miljoni palestiinlasega, kes on suletud Gazasse võimaluseta piirkonnast lahkuda, ning muret nende käekäigu ja turvalisuse pärast ning Jordani Läänekaldal elavate palestiinlaste humanitaarolukorra pärast, kelle elamistingimused ei ole Palestiina omavalitsuse koostöövalmidusele vaatamata paranenud.

On väga kahju, et kompromissettepanek ei maini Iisraeli ja ELi suhete küsitavat arendamist. Mina kutsuks nõukogu üles peatama suhete arendamine Iisraeliga niikauaks, kuni kõik osapooled on kokku leppinud täieliku ja püsiva relvarahu osas ning Iisrael võimaldab humanitaarabi takistuse kohaletoometamist.

ELi ja Iisraeli vaheliste suhete eeltingimus on inimõiguste ning rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine, Gaza ja okupeeritud Palestiina alade humanitaarkriisi lahendamine, tõeline pühendumine ulatusliku rahukokkulepe saavutamisele ning ELi ja Palestiina Vabastusorganisatsiooni (PVO) vahel sõlmitud ajutise assotsiatsioonilepingu täielik rakendamine.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Toetan Gazat käsitlevat resolutsiooni ning nõuet saavutada kohene relvarahu

- Resolutsiooni ettepanek B6-0033/2009 (olukord Somaali poolsaarel)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Täna teid, Härra juhataja. Hääletan poolt. Somaali poolsaare olukord on jätkuvalt äärmiselt murettekitav. Probleemide ja konfliktide läbipõimumine on seesugune, et EL peab olukorra dramaatilise halvenemise ärahoidmiseks pöörama sellele pidevat tähelepanu. Usun, nagu ka minu fraktsioon, et Somaali poolsaare olukord vajab kohest ja laiahaardelist lähenemist.

Nagu on öeldud, tulenevad peamised raskused piirkonna erinevate riikide vahelistest mitmetest konfliktidest. Seetõttu on ülioluline töötada julgeoleku ja sellega seotud mitmete valdkondade kallal, nagu näiteks selle kallal, kuidas peaks vaatlema valitsuste vahetust. Neilt valitsustelt peaks nõudma tungivalt, et nad teeksid ennetava pühenduse inimõiguste parandamiseks.

Marie-Arlette Carloti (PSE), kirjalikult. – (FR) Somaali poolsaar kannatab praegu kuhjuvate hädade käes:

- nii kodu- kui ka regionaalne sõda,
- demokraatia ja vabaduse puudumine,
- nälg ja toidukriis.

Teisi aegu meelde tuletav piraatlus on vaid selle kaose viimane tulem.

Seistes silmitsi seda piirkonda laastavate ja verevalamist külvavate tragöödiatega, ei tohi me jääda vait ja kuulutada oma võimetust.

Praegu, rohkem kui kunagi varem, mil rahvusvaheline üldsus näitab mitte kunagi lõppeda näivast kriisist tulenevaid väsimuse märke, peab EL võtma juhtiva rolli.

Alustades operatsiooniga „Atlante“, turvaks kaitsetuid laevu ja toiduabi jagamist somaali põgenikele, on liit näidanud, et ta on võimeline leidma hädaolukorraga silmitsi seistes tõelisi ja tõhusaid lahendusi.

Siiski peab ta leidma vastused piirkonna üldise poliitilise kriisi lahendamiseks.

Ta peab koostama „ELi piirkondliku poliitilise partnerluse Somaali poolsaare rahu, julgeoleku ja arengu tagamiseks“, mille algatas arengukomisjon, kui see võttis vastu oma raporti 2007. a. aprillis.

Ärgem laskem Somaali poolsaarel saada piirkonnaks, kus valitseb seadusetus ja kus ei toimu mingit arengut.

Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Kuna ma olen tõsiselt veendunud, et Euroopa Parlament ei peaks ennast siduma välispoliitikaga, hääletasin selle resolutsiooni vastu tervikuna. See ei tähenda *per se*, et pean kogu selles resolutsioonis sisalduvat valeks ja ebasobivaks. Vastupidi, resolutsioon sisaldab samuti positiivseid osi, mida oleksin puhtsüdamlikult toetanud, kui need esineksid näiteks Rootsi valitsuse seisukohtades. Tõin praeguse näite Rootsi-Eritrea ajakirjaniku Dawit Isaaki juhtumi tõttu, kes vangistati ilma kohtumõistmiseta 2001. aastal.

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) ELi ja rahvusvahelise üldsuse võimalused muuta Somaalia tegelikkust on tagasihoidlikud. Siiski on meie haardes ühe selle tagajärje, piraatluse käsilevõtmine. Me ei tohi unustada, et piraatlus on eelkõige Lõuna- ja Kesk-Somaalias elavate gruppide sissetulekuvahend. Seda sissetulekut kasutatakse omakorda selles riigis ja piirkonnas konfliktide õhutamiseks.

Mereväe tugevamal kohalolekul piirkonnas võib olla positiivne mõju Somaalia julgeolekukeskkonnale ja seega kogu piirkonnale. EL peab seetõttu toetama poliitilistelt vaadetelt mõõdukaid Somaalia juhte, kes pühendavad ennast tugevalt piirkonna stabiilsuse ja rahu tagamisele. Piraatlusega võitlemine on valikuvõimalus ELile, kel on vajaminev sõjaline võimekus ja kes võib panustada mitte vaid eluliselt oluliste transiitteede turvalisuse taastamisele, vaid ka piirkonna stabiilsuse ja rahu ülesehitamisele.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, hääletan Somaali poolsaare olukorda käsitleva resolutsiooni ettepaneku poolt.

Tundlik olukord selles Aafrika piirkonnas näitab, et Euroopa institutsioonid peavad võtma otsustava hoiaku. Seetõttu toetan palvet nõukogule nimetada Somaali poolsaare piirkonda ELi eriesindaja või saadik. Etioopia, Eritrea, Somaalia ja Djibouti peavad tegema koostööd, kui tahavad saada praegusest ummikseisust üle.

Seepärast peab Eritrea valitsus liikmesuse peatamise IGADis uuesti läbi vaatama. Seepärast peab Djibouti andma endast parima, et tagada ametiühingute õiguste parem kaitse. Sellepärast peab Etioopia tühistama seaduse heategevuslike organisatsioonide ja ühenduste registreerimiseks esitamise ja reguleerimise kohta. Seetõttu peab Somaalia lõpetama ühe raskeima humanitaar- ja julgeolekukriisi maailmas.

- Resolutsiooni ettepanek RC-B6-0028/2009 (Valgevene)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Lõpuks näib, et Lukašenko režiim saadab, ehkki küll veel kõhklevalt, välja signaale, et hakkab rahvusvahelisele üldsusele avanema. Pangem seda tähele ja töötagem

kiiresti ühise menetluse loomise nimel, parandamaks suhteid riigiga, mis asub meie piiridele nii lähedal. Siiski ei saa me anda järele oma nõudmiste osas, mis puudutavad inimõiguste austamist ja garanteerivad väljendus- ja infovabadust. Veel on näha pilte mitmete opositsioonipoolsete rahumeelsete demokraatlike meelevalduste katsete mahasurumise kohta.

Lisaks sooviksin paluda suuremate jõupingutuste tegemist, leppimaks kokku sellise tundliku teema osas, nagu ühiseeskirjad Valgevene laste külastäide kohta suvekuudel ELi vahetusperekondadesse. Igal aastal muudab Valgevene valitsus sellel teemal strateegiat, mis viib tihti väga keeruliste olukordadeni, millel on negatiivsed tagajärjed eriti lastele endile, kes on niigi teistes valdkondades halvemas seisus. Praegune areng on tervitav, kuid läbikäimist vajav tee on ikka veel väga pikk: loodame, et pärast mitmeid valesid pealehakkamisi soovib Lukašenko käia mööda seda teed, vähemalt mõnes osas, koos meiega.

Martin Callanan (PPE-DE), kirjalikult. – Valgevene on president Lukašenko autoritaarse valitsuse tõttu suures osas Euroopa Liidu poolt tõrjutud. Viimase viie aasta jooksul on Euroopa Parlament kahel korral autastanud Valgevene teistimõtlejaid Sahharovi auhinna ja mitmeid on nomineeritud. See näitab selgelt, et inimõigused ja poliitilised vabadused on Valgevenes alla surutud.

Siiski on näha märke, et Lukašenko suhtumine muutub lääne suhtes soojemaks. Loomulikult on olukord Valgevenes veel tõsine, aga me peame teadma, et üheks Valgevene Euroopa Liidu suunas meelitamise viisiks on Lukašenko ettepanekute tunnustamine ja neile vastamine. Lühidalt öeldes oleks see porgand eesli nina ees.

Mina, keda sügavalt huvitavad endised sotsialistlikud riigid Kesk-Aasias, näen sarnasusi selle piirkonna ja Valgevene vahel. Selles resolutsioonis ei hoita end tagasi Lukašenko kritiseerimisel, kuid sellega esitatakse talle ELiga suhete normaliseerimiseks midagi teekaardi sarnast.

Meil ei tohiks Valgevene suhtes olla ühtegi illusiooni ja me ei tohiks kõhelda dialoogi peatamisel, kui olukord halveneb. Kuid see resolutsioon annab lootust, et aja jooksul võivad suhted paraneda ja seetõttu hääletasin selle toetuseks.

Koenraad Dillen (NI), kirjalikult. – (NL) Hääletasin selle resolutsiooni poolt. Euroopa Parlament tervitab fakti, et Valgevenes on ajakirjandusvabaduse piirangud mingil määral kaotatud ning mõned poliitvangid on vabastatud. Tähelepanu on samas juhitud ka sellele, et mõned teistimõtlejad on siiski ikka veel vangis. Resolutsioonis väidetakse, et suhete parandamiseks peab Valgevene jääma riigiks, kus ei ole poliitvange, kus valitsus tagab sõnavabaduse jne. Samuti peab riik muutma seadusi ja andma valgevenelastele liikumisvabaduse.

Ehkki kõik on selle resolutsiooni poolt, sooviksin märkida järgnevat. Kas Euroopa Parlament ei võiks luua selliseid resolutsioone ka riikide suhtes, kellele ta hoiab alal sooje suhteid? Siinkohal meenub Hiina, kus inimõiguste olukord on vähemalt sama dramaatiline kui Valgevenes. Aga võib-olla takistavad meid seda tegemast kaubanduslikud kaalutlused?

Alexandru Nazare (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Resolutsiooniga jätkatakse Minskis asuva valitsusega kestvat ja tulemuslikku dialoogi ning see näitab Euroopa Parlamendi ja kodanike, keda ta esindab, muret inimõiguste olukorra ja Valgevene üldiste arengute pärast.

Valgevene ametivõimud on teinud mõningaid kiiduväärt edusamme, kuid me loodame, et nad algatavad demokrateerimise protsessi ning ei tee lihtsalt ajutisi kosmeetilisi parandusi. Resolutsioon on piisavalt jõuline ja samuti lihvitud varjunditega, nii et see väljendab meie rahulolu ühes ja samas ka muret teises küsimuses.

Praegused sündmused piirkonnas tõstavad järjekordselt esile valitsusajade ajamise läbipaistvuse ja valitsuste demokraatliku vastutuse olulisuse kodanike ees, keda nad esindavad. Omaks võetud demokraatlikud väärtused on seotud nii ühiskonna kui ka turgude, kaas arvatud energiaturgude stabiilsuse ja arenguga. Selle resolutsiooniga astutakse samm edasi nende väärtuste kinnitamisel.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), kirjalikult. – (PL) Euroopa Liidu ja Valgevene vahelised suhted sõltuvad mõlemast osapooldest. Kui seal on ühine hea tahe, siis on dialoog, nagu ka sobiv naabrusspoliitika ning idapartnerlus, võimalik. Partnerlust ei saa üles ehitada keeldudele ja käskudele ning seetõttu tervitan Euroopa Komisjoni hiljutist algatust suhete parandamiseks Valgevenega. Objektiivselt rääkides peame me mõnna, et Valgevene on teinud mõistmise edendamiseks palju. Näidete hulka kuulub vabadusliikumise registreerimine, opositsiooni ajalehtede avaldamine ja levitamise luba ning avatus idapartnerluse algatusele. Euroopa Liidul on suuremad ootused. Muidugi on selleks head põhjused. Siiski on ka paljudel Valgevene ootustel head põhjused.

Mitmetes valdkondades on partnerite vahel vaja sümmeetriat ning mõistmist. Näiteks, kuna me kutsume Valgevene ametivõime üles lõpetama oma kodanikele, eriti lastele ja üliõpilastele väljasõiduviisade väljastamist, siis miks ei astu Euroopa Liit samme Valgevene kodanike viisamenetluse lihtsustamiseks? Need probleemid on eriti olulised neile meie hulgast, kes elavad piirialadel, mis on omavahel seotud nii kultuuri-kui ka peresidemetega.

Lisaks kultuuriteemadele ja rahvuse küsimusele on majanduse ning piiriülese koostöö teemad samuti olulised. Siin samuti võiks ja peaks komisjon ning nõukogu tegema enam.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Praegune kontekst ning suhted Valgevenega tulevikus kujutavad endast Euroopa Liidu välispoliitikale väljakutset. Mõned märgid Minskist õigustavad mõningate suhete taastamist. Siiski on selge, et praeguses kontekstis mängib energiategur selle protsessi edasiviimisel olulist rolli. See on arusaadav. Realism on välispoliitika oluline osa. Siiski ei saa, ei pea ja ei või realismi lahutada väärtustest ja strateegiast. Valgevene demokraatia edendamise küsimus on seotud nii väärtuste kui strateegiaga. Ettekujutus Euroopa keskmise tähtajaga ja pikaajalistest huvidest peab olema selle partnerluse uue etapi keskel kohal. Muidu loome me tulevikuks sõltuvuse, kus lühiajaliste strateegiate puhul on väärtused teisel kohal ning see vähendab edu.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, sooviksin teavitada oma poolthäälest resolutsiooni ettepanekule, mis käsitleb Euroopa Liidu hoiakuid Valgevenega suhtlemisel.

Olen rahul Valgevene välisministri kinnitusega, et tema riik kavatseb osaleda koos teiste Ida-Euroopa riikidega idapartnerluses. Siiski on Valgevenel vaja uue tuumaelektrijaama ehitamisel täpsemalt kinni pidada rahvusvahelistest ohutusnormidest ja -nõuetest ning täita tuumaohutuse konventsiooni nõudeid.

Lõpetuseks, olen kurb fakti pärast, et Valgevene on jäänud ainukeseks Euroopa riigiks, kus on säilinud surmanuhtlus. Kui tulevikus kaalutakse liidu laienemist, siis selline ebakultuurne karistamise viis peab olema kaotatud.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin ELi Valgevenet käsitleva resolutsiooni poolt, sest mulle tundub, et mis iganes samm, mis on võimeline ükskõik mis maailma riigis demokraatiat juurutama, on positiivne samm.

Valgevene demokratiseerimisprotsess edendab selle riigi kodanike õiguste ja vabaduste austamist.

Tervitan seda resolutsiooni, kuna ma loodan, et selle meetmega saab üha kasvav osa Valgevene kodanikest parema ligipääsu Euroopa Liidu riikide viisadele, et nad saaksid seeläbi meilt õppida meie väärtusi ja traditsioone. Loodan samuti, et üsna varsti ei ole Valgevenel enam poliitilisi kinnipeetavaid või koduarestis hoitavaid inimesi.

Charles Tannock (PPE-DE), kirjalikult. – Mina toetan koos Briti konservatiividest kolleegidega täielikult Valgevene demokraatliku opositsiooni vajadust olla kaasatud järkjärgulisse ELi ja Valgevene läbikäimise taastamisse. Praegu teeb autoritaarset režiimi juhtiv kohalik peamees ehk president Lukašenko ELile ettepanekuid ja kaugeneb Moskvast, viies läbi protsessi, mida me peaksime julgustama, parandades Minskiga meie poliitilisi suhteid.

Samuti toetame üleskutset Valgevene valitsusele toetada ja austada inimõigusi, mis on ELi ja Valgevene suhete parandamise protsessi oluline osa.

Neil põhjustel ning rõhutamaks Valgevene demokraatliku tuleviku olulisust, otsustasime seda ühisresolutsiooni toetada. Samuti soovime selgitada, et vastavalt selle ühisresolutsiooni lõikele 16, on surmanuhtluse teema Briti konservatiividest parlamendiliikmetele südametunnistuse küsimus.

- Resolutsiooni ettepanek RC-B6-0022/2009 (Srebrenica)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Hääletasin poolt.

Srebrenica on haav, mis on Euroopa ajalukku jätnud sügava armu. Elusalt pääsenud jutustavad siiaamaani, kuidas aprillist 1992 kuni aprillini 1993 tuhanded põgenikud, kes püüdsid end päästa Bosnia serblaste rünnakute eest, varjusid keldritesse, garaazidesse ja isegi serblaste poolt mahajäetud majadesse, kuidas neil oli süüa vaid juurikaid, kuidas nad kubisesid kirpudest, kuidas nad, olles külmunud 1992. a pika talve perioodil, soendasid endid, põletades rehve ja plastpudeleid ja kuidas nälja ning haavade tõttu surnud inimeste kehasid sõid koerad. Seitseteist aastat pärast seda massihävitust on vaja veel tuvastada sadu surnukehasid.

Seega ma usun, et mälestuspäeva sisseseadmine kindlustab, et me ei unusta neid sündmusi, avaldame solidaarsust selle mõttetu massihävituse ohvrite pereliikmetele ja taas elustame palju otsustavamal viisil Euroopa rahu, sotsiaalse õigluse ja vabaduse poliitika veendumusega, et võrdõiguslikkuse austamine on saavutatav vaid erinevuste tunnustamisega.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – See resolutsioon tuletas meile traagiliselt meelde, et ühe inimese ebainimlikkus teise vastu ei ole midagi, mis lõppes pärast Teise maailmasõja aegset holokausti. Euroopas jätkus see Srebrenicaga ja täna jätkub see Gazas!

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Kiidan heaks Srebrenica genotsiidi iga-aastase mälestuspäeva sisseseadmist, eelkõige seetõttu, et ELi ja tema liikmesriikide sekkumine lõi vale arusaama julgeolekust, mistõttu ei olnud elanikel võimalik õigel ajal põgeneda. Selle kriitika kuulamist ei naudi need, kes toetavad sõjalist sekkumist. Eileõhtuse kõne ajal vaigistas juhataja mind poole pealt, ilmselt ärrituse tõttu, mida tunti minu kõne sisu pärast. Viimane osa, mis oli vaevalt kuulda, kuna juhataja lõi pidevalt haamriga, sobib selle ettekandega.

Srebrenica on samuti sümbol humanitaarse sekkumise ja turvapaikade kohta käinud optimistliku arvamuse läbikukkumisest. Oleks pidanud juba alguses selgeks tegema, et välismaine sõjaline kohalolek tekitab vaid väärasid illusioone. See tegi Srebrenicast serbia kogukonna vastase operatsiooni baasi, kuigi oli paratamatu, et see lõpuks selle sama kogukonna poolt alla neelatakse.

Ilma Hollandi sõjaväliste üksuste kohaloluta Srebrenicas ei oleks seal olnud sõjaseisukorda ja seal ei oleks olnud vajadust serblaste poolt kätte maksta. Kannatanute ohverdused ei anna ainult põhjust tuua Mladić and Karadžić kohtu ette, vaid on ka ajendiks, et mõelda sõjaliste sekkumiste läbikukkumiste ja etniliselt jagunenud Bosnia ühtseks muutmise kõikide katsete nurjumise üle.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Euroopa Parlamendi Srebrenicat käsitlev ühisresolutsioon on kui katse moonutada ajalugu ja varjata või lükata Ameerika ja Euroopa imperialistidelt ära endise Jugoslaavia ohvrite ees olevat vastutust oma kuritegude eest, vastutust riigi tükeldamise eest ning vastutust tükeldamise ärahoidmiseks valla päästetud barbaarse NATO poolt ning ELi kaasabil läbi viidud sõja eest.

Samal ajal üritab see suurendada Ameerika poolt innustatud põlastusväärse Haagi erikohtu staatust, kus imperialistid soovivad mõista kohut oma ohvrite üle ning mida on juba kasutatud Jugoslaavia liidri Slobodan Miloševići füüsiliseks kõrvaldamiseks.

Srebrenica sündmuste suurimaks sõjajärgseks kuriteoks nimetamine ning ettepanek seada ELi liikmesriikides sisse päev selle mälestamiseks, kui ikka on veel üleval tõsine küsimus, et mis seal tegelikult toimus, on jäme ajaloo moonutamine, kuna tegelikult on olnud siiaaani kõige suurem sõjajärgne kuritegu Euroopas jugoslaavlaste tapmine Ameerika ja Euroopa imperialistide poolt.

Kreeka Kommunistlik Partei keeldub selliseid vastuvõetamatud resolutsioone toetamast, eriti ajal, mil oleme tunnistajateks sadade palestiina laste ja tsiviilsete igapäevastele tapmistele Iisraeli poolt, keda toetavad samad imperialistlikud jõud ja kes praegu pigistavad silma kinni. Ja jugoslaavlased ei osalenud kõnealuse resolutsiooni ettevalmistamisel.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Euroopa must ajalugu, inimese võime päästa halvim endast valla ei ole lõppenud. Srebrenica ja selle kohutav tragöödia ei ole ainult kõige hiljutisem inimõuduse näide. See tuletab meelde, kui vaja, et hävitustöö on alati võimalik, et inimloomusele on omane pidev võitlus rahu nimel ning mitte miski, mille me omandame, ei ole igavene. Siiski, selle massimõrva mälestus, selle tragöödia mälestamine on kui andam, mida halb maksab heale.

Meile, portugallastele, kes on geograafiliselt ja kultuuriliselt kaugel kohtadest, kus toimusid 20. sajandi Euroopa peamised õudused, ning kel on teine ajalugu, on isegi olulisem neid mäletada. Geograafia ja kultuuri tõttu on meil erinevad ajalood, kuid need ei erista meie inimloomusi. Mälestus, mille tunnistajateks oleksime võinud olla, peab olema oluline osa meie pärandist.

Luca Romagnoli (NI), kirjalikult. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, hääletan resolutsiooni ettepaneku poolt, mis seab sisse Srebrenica massimõrva ohvrite mälestuspäeva tähistamise 11. juulil.

1995. a traagiline juulikuu, kui Ratko Mladić poolt juhitud Serbia väed mõrvasid üle 8000 bosniaalse, vapustab meid kõiki siiaaani. Parim viis kõikidele endise Jugoslaavia sõdade ajal toime pandud metsikute ohvritele austuse avaldamiseks on kuulutada välja mälestuspäev, nii et saaks mäletada seda, mis toimus.

Edasised jõupingutused ja ohverdused on samuti vajalikud, tagamaks, et genotsiidis süüdi olevad toodaks kohtu ette (kõige olulisem neist on kindral Ratko Mladići kohtu ette toomine), pidades lugu neil aastatel surnud süütute ohvrite isadest, emadest, lastest, õdedest ja vendadest ning samuti pidades lugu Euroopast, kes soovib elada vabaduses.

8. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung peatati kell 12.35 ja jätkus kell 15.00)

ISTUNGI JUHATAJA: Gérard ONESTA

asepresident

9. Eelmise istungi protokollu kinnitamine (vt protokoll)

10. Inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumise juhtumite arutamine (arutelu)

10.1. Iraan: Shirin Ebadi juhtum

Juhataja. -Järgmine päevakorrapunkt on Iraani resolutsioonile esitatud viie ettepaneku arutelu.⁽¹⁾

Marios Matsakis, autor. – Härra juhataja, Nobeli preemia laureaadi proua Shirin Ebadi tagakiusamine on vaid üks paljudest näidetest praegu Iraanis toimuva kohta ning selline tagakiusamine ei tohiks olla meile üllatuseks, arvestades selle riigi anakronistlikult teokraatlike valitsejate kitsast maailmakujutlust.

Me ei tohiks olla ka üllatunud faktist, et Iraani režiim ei pööra sellele resolutsioonile mitte mingit tähelepanu. Nad naeravad selle peale ja viskavad selle prügikasti, nii nagu nad on teinud selle parlamendi kõikide eelnevate resolutsioonidega. Ja keda saab siin süüdistada? Nad teavad, et meie resolutsioonid on vaid sõnad, mitte teod ja nende hinnangul ei vääri need paberit, millele need on kirjutatud.

Kui me tõesti soovime aidata Iraanil muutuda, peame siduma sõnad tegudega. Näiteks saame me kustutada PMOI terroristide nimekirjast või lõpetada tulused lepingud ELi liikmesriikide ja kandidaatriikide ja Iraani vahel. Kui me nii toimime, võime olla kindlad, et Teherani ametivõimud võtavad meid tõsiselt ja mõtlevad kaks korda, enne kui jätkavad oma demokraatia poole püüdlevate kodanike tagakiusamist.

Niisiis, mulle näib, et meil oleks olnud vaja teist resolutsiooni ettepanekut praeguse asemel, mis kutsuks üles mõningate ELi liikmesriikide valitsusi, nagu näiteks Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa omi, ning kandidaatriikide, nagu näiteks Türgi oma, peatama oma silmakirjalik hoiak Iraani suhtes ning alustada kohese ja tõhusa sellevastase tegevusega. .

Catherine Stihler, autor. – Härra juhataja, Shirin Ebadi, Nobeli rahupreemia saanud juristi juhtum, esimese moslemi naise ja esimese selle preemia saanud iraanlase juhtum võib täna enamikule meist olla hästi teada. Ta oli esimene naissoost kohtunik oma riigis, kuid oli sunnitud Iraani revolutsiooni tõttu tagasi astuma.

Ta kaitses iraanlaste ja laste õigusi, võideldes lahutus- ja pärandiseaduste muutmise eest. Ta seisis usuvähemuste ning nende õiguste kaitsmise eest ning viimati kaitses ta seitset bahá'í usu liiget, kes kõik koos arreteeriti ning kes seisis silmitsi tagakiusamisega nagu paljud teised uskude järgijad Iraanis. Kuid meid kõiki siin istungisaalis on pannud teda austama tema töö inimõiguste valdkonnas ning tema julgus ja pühendumus.

Ta rajas vapralt koos teiste inimõiguste aktivistidega Inimõiguste Kaitse Keskuse Teheranis. Selle eesmärgiks oli koostada aruandeid inimõiguste rikkumise kohta Iraanis, võimaldada poliitiliste vangide esindamist ning aidata nende perekondi. Siiski püüdsid ametiasutused kohe algusest peale selle kontori kinni panna. Ähvardati, vangistati ja hirmutati neid, kes seal töötasid. Shirin Ebadi on isiklikult teinud mitmel korral tapmisähvardusi ning rahvusvaheline üldsus on juba mõnda aega väljendanud oma muret tema ohutuse pärast. Siis, vahetult enne jõule, kui keskuses töötajad pidid hakkama mälestama Inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva, sulgesid Iraani julgeolekutöötajad keskuse.

⁽¹⁾ Vaata protokoll.

Keskus peab kohe taasavatama. Peame avaldama survet komisjonile, kõrgele esindajale eesistujariigile Tšehhile ja oma liikmesriikidele, tõstatamaks see juhtum ja nägemaks selle keskuse taasavamist.

Meil, kes me istume siin istungisaalis, on väga raske tõeliselt aru saada sellest julgusest, vaprust ja tugevusest, mida vajavad inimõiguste aktivistid nagu Shirin Ebadi Iraanis tegutsemiseks ning diktaatorluse vastu võitlemiseks. Ent inimõigustega tegelevate juristide ning aktivistide töö on vajalik, et heita valgust Iraanis toimuvale ning anda lootust inimestele nagu Alaei vennad. Arash ja Kamiar Alaei on mõlemad arstid, kes aitavad HIVi nakatunuid ja aidsihaigeid ning keda süüdistatakse vaenlasega koostöö tegemises, kui kõik, mida nad on teinud, on üritada aidata haigeid.

Ma loodan, et me näeme inimõiguste keskuse taasavamist ning see parlament teeb kõik, mis suudab, et aidata Shirin Ebadi. Lõppude lõpuks on tema kui kaasinimese võitlus ka meie võitlus.

Jean Lambert, autor. – Härra juhataja, ma arvan, et meil on oluline toetada inimõiguste kaitsjaid, hoolimata meie arvamusest, kas valitsused kuulavad meid või mitte. Tihti on inimesed meile öelnud, et nad saavad palju julgustust väljastpoolt tulevatest häältest, mis panevad neid ähvardavaid ohte tähele.

Nagu öeldud, on see tõsine juhtum, kuna rünnak sellise rahvusvaheliselt tunnustatud inimõiguste kaitsja vastu annab märku, et inimesed, kes kahtlevad riigi tegevustes või viivad ellu omi põhiõigusi, nagu näiteks usuvabadust, ei ole kaitstud, nii et seetõttu nad peavad kohandama end riigi poliitikaga või seisma silmitsi tagajärgedega.

Shirin Ebadi on isiklikult tehtud mitmel korral tapmisähvardusi, mitte vaid sellepärast, et ta kaitses Iraanis tagakiusamise all kannatanud seitset bahá'í usu juhtliiget. Viimase 24 tunni jooksul oleme lisaks näinud temaga koos töötanud inimeste ning tõesti teiste bahá'í usu liikmete vahistamisi.

Kui me vaatame seda, mida me siin teeme, peame samuti tõdema, et me tegelikult näeme nihet inimõiguste tunnustamise osas teatud valitsuste poolt üle maailma ning see mõjutab riike, kellega Euroopa Liidul on suhted. Praegu tunnevad need riigid, et nad ei pea pöörama nii palju tähelepanu inimõigustele, sest nad saavad kaubitseda ja töötada riikidega, kes sellest tõesti ei hooli. Ma arvan, et seetõttu on meile veelgi olulisem teha kindlaks, et toetame neid standardeid ja et, nagu öeldud, me ei suurenda kaubandust riikidega, kelle inimõigustealane taust on äärmiselt halb, vaid me teeme kõik jõupingutused selleks, et toetada neid inimõiguste valdkonnaga tegelevaid ja neid demokraate, kes võitlevad ebademokraatlike jõudude vastu.

Tunne Kelam, autor. – Härra juhataja, Teherani mullade rõhuva diktatuuri all elavate Iraani kodanike olukord on murettekitav ning see on halvenenud kõikides valdkondades alates 2005. a. Seetõttu kutsun komisjoni üles jätkama sealse inimõigustealase olukorra jälgimist ning esitama laiahaardelise aruande olukorrast selle aasta esimesel poolel.

Täna avaldame protesti Nobeli preemia laureaadi Shirin Ebadi ja tema Inimõiguste Kaitse Keskuse tagakiusamise vastu. Palju on küsitud, millised on selle protestiavalduse tulemused. See küsimus peaks olema suunatud samuti nõukogule ja komisjonile.

Iraani režiim kujutab endast suurimat potentsiaalset ohtu rahule ja õigusriiklusele maailmas. Suure tõenäosusega on Teheranil lähimas tulevikus tuumalõhkepead – tal on juba olemas raketid nende kohaletoimetamiseks. Samuti on Iraan suur terrorismi eksportija – näiteks Iraaki, ta toetab ka Hezbollah'i ja Hamasi.

Samal ajal loodab EL ikka veel veenda seda diktatuuri läbi kompromisside ja on kuni viimase ajani aidanud Teherani terroristlikul režiimil siduda käed kinni peamisel demokraatlikul opositsioonil, mis on, nii irooniline kui see ka pole, lahterdatud terroristlike organisatsioonide hulka.

Niisiis peab meil olema inimõiguste kohta selge ja jõuline seisukoht ning me peame Teheraniga suhtlemisel võtma prioriteediks Iraani inimõigustealase olukorra.

Erik Meijer, autor. – (NL) Härra juhataja, härra Matsakisel on õigus. Shirin Ebadi tagakiusamine ei ole üksikjuhtum. Režiimi kriitika all olles nautis ta aastaid eelisseisundit. Inimõiguste keskuse olemasolu jättis mulje, et Iraanis ei olnud asjad nii halvad.

Enamikku Iraani teokraatliku režiimi ohvritest ei ole teada. Erineval poliitilisel arvamusel olemine, meelevaldamine diskrimineeritute – etniliste ja usuvähemuste, homoseksuaalsuse – poolt ja naiste ebasoodsa olukorra vastu võitlemine on kõik põhjused vangistamiseks või tapmiseks. Paljude asjade pärast, mida võtame

Euroopas iseenesestmõistetavatena, võidakse sind Iraanis tappa. Mõned ohvrid puuakse kõrgele kraana otsa üles vinnatuna, et tuua näidet kohal olevale suurele rahvahulgale.

Sellest hoolimata ei ole välismaailm, kaasa arvatud Euroopa, sellest kohutavast olukorrast ja võimalustest selle lõpetamiseks väga huvitatud. Rahvusvaheline tähelepanu kipub keskenduma muudele asjadele. Kuigi see sooviks näha Iraani sõjalise jõu piiramist ning tuumaenergia rakendamise lõpetamist, pöörab rahvusvaheline üldsus peamiselt tähelepanu nafta jätkuvale kättetoimetamisele ja heade kaubandussidemete säilitamisele ja/või laiendamisele.

Selle tulemusena on Iraan olnud pidevas sõjaohus, kuna inimõiguste puudumise pärast ei ole kriitikat väljendatud. See viis isegi olukorrani, kus Iraani režiimiga koostöö ostmiseks paigutati peamised väljasaadetud opositsioonigrupid pidevalt terroristide nimekirja. Me peame lõpetama selle veidra olukorra, et iga kord, kui kohtuotsusega kuulutati see paigutus terroristide nimekirjas ebaseaduslikuks, võeti Euroopa Liidu nimel nõukogu poolt vastu samane otsus.

Erinevalt Iraani teistest tagakiusamise ohvritest ei ole Shirin Ebadi anonüümne, vaid rahvusvaheliselt tuntud ning austatud. Siiaamaani on Nobeli preemia laureaatide staatus kohati tähendanud piiratud määral vabaduse tagamist. Fakt, et selline staatus hakkab praegu lõppema, viitab, et on vaja rahvusvahelist toetust nende jõududele, kes püüdleval muutuste poole.

Bernd Posselt, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (DE) Härra juhataja, minu kontor Münchenis asub tänaval, mis on koduks paljudele Iraanist pärit kristlastest armeenlastele. Nad on maailma ühe kõige vanema kristliku kogukonna liikmed ja on samal ajal patriootilised pärsilased. See näitab, et Iraanil/Pärsial on iidne sallivuse traditsioon, mitte ainult erinevate uskude, vaid ka paljude rahvaste suhtes, kes kuulusid sellesse suurde impeeriumisse.

On risti vastupidine Iraani/Pärsia laadile juhtida nii sallimatult, nagu seda teeb praegune mullahi režiim. See on vastuolus maailma ühe kõige iidsema riigi parima, kõige üllama traditsiooniga. Seetõttu on iraanlaste ja nende tuleviku huvides, et me oleksime selgemad nende rikkumiste hukkamõistmisel.

Shirin Ebadi, kes on isiklikult kõvasti riskeerides neid rikkumisi hukka mõistnud ja kes võitis selle tulemusel Nobeli rahupreemia, jätkab seda tegemast kõikide etniliste gruppide ja religioossete kogukondade nimel. Me ei saa sallida sellist kohutavat, jälki Shirin Ebadi tagakiusamist. Ta vajab meie solidaarsust. Seepärast pöördun eesistujariik Tšehhi poole palvega rakendada oma tugevat inimõiguste alast poliitikat ka sellel teemal

Józef Pinior, *fraktsiooni PSE nimel*. – (PL) Härra juhataja, volinik, esmalt sooviksin juhtida teie tähelepanu eesistujariigi Tšehhi esindaja puudumisele selle arutelu ajal. Mul on selle pärast väga kahju, kuna Tšehhi Vabariik on kogu Kesk- ja Ida-Euroopa demokraatliku inimõiguste alase võitluse järeלטuli. Ma kordan, see on äärmiselt kahetsusväärne, et siinses arutelus ei osale ühtegi eesistujariigi Tšehhi esindajat, ehkki teised nõukogu eesistujariigid, nagu näiteks eesistujariik Saksamaa, on alati saatnud oma esindaja.

Täna arutleme inimõiguste olukorra üle Iraanis, mis on oluline riik Lähis-Idas ja millel saab olema otsustav mõju piirkonna poliitilisele olukorrale. Iraani Valitsus peaks olema seetõttu isegi veel tugevamalt seotud inimõiguste ja humanitaarõiguse valdkonnas rahvusvaheliste normide täieliku austamisega.

Kaitseme Nobeli preemia laureaati Shirin Ebadi ja oleme vastu ametivõimude hiljutistele tegevusele ja valitsuse kampaaniale, mille eesmärgiks oli pöörata avalikku arvamust Shirin Ebadi vastu. Sooviksin juhtida ka teie tähelepanu Shirazi üliõpilaste edasistele vahistamistele. Sel nädalal, kui Euroopa Parlament pidas oma istungit Strasbourgis (täpsemalt 12 jaanuaril), vahistati veel 6 inimest. Me peame kaitsma üliõpilaskäitumise iseseisvust Iraanis. Samuti tahaksin juhtida teie tähelepanu AIDS-uurimisega seotud arstide represseerimisele ja tagakiusamisele.

Volinik, me saame teha vaid ühe järelduse: inimõiguste olukorda Iraanis peab Euroopa Komisjoni ning kogu Euroopa Liidu poolt veelgi enam jälgima.

Leopold Józef Rutowicz, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, kuna Iraanis toetab fundamentalismi põhimõtteid suur osa ühiskonnast, kohtavad erinevatele kultuurilistele õpetustele põhinevad demokraatlike asutuste tegevused suurel määral vastasseisu ja sallimatust. Iraan pakub sellist tüüpi näiteid.

Ehkki Iraanis võivad võimalolevad poliitikud oma maine parandamiseks alla kirjutada kohustustele, mis tulenevad rahvusvahelistest lepetest, siis igapäevane tegelikkus on sootuks teistsugune. Nobeli rahupreemia laureaadi ja Inimõiguste Kaitse Keskuse direktriisi Shirin Ebadi juhtumit võib võtta kui näidet. Tema tegevuse

tagakiusamine tuleneb valitseva klassi nõrkusest, kes on oma staatuse poolest hirmuäratav, kuid kes ei suuda korrale kutsuda demokraatiavastastes tegevustes kaasa löövaid fundamentaliste. Me toetame seda resolutsiooni. Ma arvan, et selles valdkonnas tuleks võtta veel põhjalikumaid meetmeid.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Iraanilt saame maailmas ilmselt kõige vähem dokumenteeritud inimõiguste rikkumiste juhtumeid. Praegu ei ole olukorra paranemisest mingit märki. Selles osas on Shirin Ebadi tagakiusamine väga tõsine küsimus ja ma saan sedasama öelda ka varem mainitud kuue tudengi olukorra kohta.

On julgustav, et mitmed fraktsioonid on teinud sellel teemal mitmete resolutsioonide algatamise ettepanekuid. Ma usun siiski, et Euroopa Rahvapartei poolt esitatud resolutsioon täidab meie kohustusi inimõiguste kaitsmisel palju paremini. Hiljuti nii totalitaarse režiimi kui ka sõnavabadust tagava demokraatliku režiimi kogemusega riigi kodanikuna ei saa ma teha muud, kui olla nõus selle naise inimõiguste eest võitlemise põhjustega, ja ma olen kindel, et sellele küsimusele pööratakse tähelepanu.

Konstruktivne kriitika saab vaid Euroopa Liidu ja Iraani vahelisi suhteid aidata.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Ma ei toetaks mitte ainult seda resolutsiooni, vaid eeskätt ka kõikide vaba Iraani sõprade, nagu härra Matsakise ja teiste seisukohti, kus rõhutatakse, et peamine probleem seisneb Iraani režiimi suhtes rakendatavas lepituspoliitikas. See on poliitika, milles nafta ning ärisuhted on põhimõtetest olulisemad.

People's Mujahedin of Iran'i (PMOI) terroristlike organisatsioonide nimekirja paigutamine põhjustas algusest peale skandaali. See tegu muutis tegeliku üliolulise probleemi vastandlikuks poliitikaks, mille tagajärjel osutatakse teeneid terroristlike poliitikate järgijatele.

Seetõttu kutsun nõukogu veel kord üles kohe see olukord lõpetama ning kustutama *People's Mujahedin of Iran* terroristlike organisatsioonide nimekirjast.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Härra juhataja, Zbigniew Brzeziński kirjeldab Egiptusest Pakistanini ulatuvat ebastabiilsuse kõverat kui peamist ohtu globaalsele julgeolekule ning globaalse arengu tulevikuväljavaadetele. Tema sõnul on sellel kõveral keskseks riigiks, omal moel edasikandvaks jõuks, Iraan. Kui me ei lahenda Iraani probleemi, kui me ei taga, et temast saab etteaimatava käitumisega ja demokraatlik riik, siis on väga raske plaanida härra Brzeziński poolt kirjeldatud ohu kõrvaldamist.

Siiski ei saa meie juurutada Iraani demokraatiat või stabiilsust. Iraanlased peavad selle ülesandega ise hakkama saama. Iraanlaste all mõtlen nii neid, kes elavad Iraanis, nagu proua Ebadi, kui ka emigreerunud iraanlasi, nagu Miriam Rajavi. Seetõttu on oluline toetada just neid demokraatlikke liikumisi ja lõpuks mõista, et *Mujahedin* ei ole terroristlik organisatsioon.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, irooniline küll, aga olukord Iraanis sarnaneb olukorraga Gazas, kui valiti Hamas, nimelt on sealne valitsus valitud rahva poolt.

Meie jaoks on see probleem, sest me saame siin vähe teha. Miski peab Iraanis muutuma. Me saame vaid terve maailma ees oma arvamus avaldada ning saata Iraanile oma sõnumi, nimelt et me mõistame inimõiguste rikkumised ja demokraatia puudumise hukka, ükskõik kas see neile meeldib või mitte. Võib-olla on praeguse juhtumi puhul meie sõnad kui relvad ja samal ajal pakuvad abi iraanlastele, kes võitlevad tõelise vabaduse eest, mille nad loodetavasti saavutavad.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, Euroopa Komisjon jälgib hoolikalt olukorra arenguid, millega tuleb Shirin Ebadi silmitsi seista, ja peab vastuvõetamatuks tema ja ta kolleegide ähvardamist pärast tema Teherani kontori läbiotsimist 29. detsembril. Kontori läbiotsimine on üks viimaseid toiminguid Ebadi suunatud hirmutamiste jadas, mille hulgas on ka näiteks Inimõiguste Kaitse Keskuse, asutuse, mida ta juhtis, sulgemine detsembris.

Seetõttu toetab Euroopa Komisjon täielikult ühenduse nõukogu eesistujariiki Prantsusmaad, kes esitas eelmise aasta 31. ja 22. detsembril proua Ebadi juhtumi osas kaks deklaratsiooni. Eriti rõhutab komisjon asjaolu, et Iraani ametivõimud peavad täitma oma rahvusvahelisi kohustusi inimõiguste valdkonnas, eelkõige rahumeelse kogunemise õiguse osas, mis on sätestatud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga. Iraan on sellele paktile alla kirjutanud ja selle ratifitseerinud ning seetõttu peab lubama Inimõiguste Kaitse Keskusel oma kontori taasavada ja ta peab andma sellele õigusliku staatuse, mida nad on mitu aastat taotlenud.

Nii nagu minevikuski, ei lase komisjon 2009. aastal käest ühtegi võimalust Iraani ametivõimudele surve avaldamiseks, kaitsmaks proua Ebadi ja teisi inimõiguste kaitsjaid (indiviide või organisatsioone) ja võimaldamaks neil jätkata selles riigis töötamist ilma nende seaduslikesse tegevustesse sekkumata.

Nagu te kõik teate, siis tuumaenergia ning inimõiguste küsimused piiravad olulisel määral meie tegevuse ulatust Iraanis. Sellest hoolimata jätkab komisjon 2009. aastal ühist huvi pakkuvates valdkondades koostööd, eelkõige uimastikaubanduse vastase võitluse valdkonnas. Samuti oleme suutnud alal hoida mõningaid programme, mis toetavad inimõigusi ja avalike suhete nõuetekohast haldamist, näiteks UNICEFiga koostöös laste õigusi toetavat projekti ning õigusreformi toetavat projekti.

Samuti jätkame algatustega, mille eesmärk on tugevdada koostööd ja vahetust hariduse ja kultuuri valdkonnas – Erasmus Mundus programmi raames toimuv vahetus, mitme Iraani ajakirjaniku hiljutine külaskäik Brüsselisse või pärsiakeelsete teleprogrammide edastamine, mida komisjon soovib käivitada enne käesoleva aasta lõppu. Sellest hoolimata on selge, et meie suhetel ei ole võimalik normaalselt areneda, kui inimõigustealane olukord Iraanis oluliselt ei parane.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub arutelude lõpus.

10.2. Guinea

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kuue Guinea olukorda käsitleva resolutsiooni ettepaneku arutelu.⁽²⁾

Marios Matsakis, autor. – Härra juhataja, Guineal on olnud väga rahutu ajalugu, millesse Euroopa riigid on olnud ühel või teisel määral kaasatud. 15. sajandil võtsid riigi üle portugallased ning riigi kodanikud olid allutatud 16. sajandil ja hiljem Euroopa orjakaubandusele. 1890. aastal koloniseeris selle Prantsusmaa. Pärast iseseisvust 1958. aastal loodi tugevad sidemed Nõukogude Liiduga. Postkolonialistlikul ajal valitses seal peamiselt presidentaalne totalitarism ning selle valitsejaid toetas mõõndavasti üsna algeline sõjavägi.

Ehkki Guinea on õnnistatud väga rikaste maardlate poolest, kaasa arvatud raua-, alumiiniumi-, kulla-, teemandi-, uraanimaaardlad, on see siiski üks maailma vaesematest riikidest. Nimetatud maavarasid ekspuuteerivad ettevõtted Venemaalt, Ukrainast, Prantsusmaalt, Suurbritanniast, Austraaliast ja Kanadast.

Ametnike suur korrumpeeritus on hästi teada ning nende riikide valitsused, kuhu need ettevõtted kuuluvad, näivad väga vähe hoolivat Guinea kodanike heaolust ning kaebavad riigi kohutava inimõigustealase olukorra üle vaid siis, kui nende rahalised huvid on häiritud või ohustatud.

Olgu kuidas on, praegu on Guineas võimul juba jälle uus diktaator, nooruke maaväe nooremohvitser, keda hüütakse Kapten Camaraks. Ta juhib huntat, kes on lubanud vabastada riigi korruptsioonist ning parandada oma 10 miljoni kodaniku elatustaset. Nendel eesmärkidel loodi riigi valitsemiseks 32-liikmeline Rahvuslik Demokraatia ja Arengu Nõukogu.

Ma ei tea, kas Kapten Camara püüdlused on ehtsad või kas ta saavutab edu Guinea küsimuste lahendamisel. Üks asi on kindel: asjaolud ei saa siiski minna halvemaks, kui need on olnud viimase paarikümne aasta jooksul, mil Euroopale ja ülejäänud maailmale meeldis lihtsalt istuda, vaadata ja nautida Guinea maavarade kasutamise hüvesid. Seega, kuigi olen *a priori* sõjalise diktatuuri vastu, saan ma vaid loota, et mõne aja pärast võiks leida aset üleminek demokraatiale.

Jean-Pierre Audy, autor. – (FR) Härra juhataja, härra Špidla, daamid ja härrad, 22. detsembril 2008. aastal suri 74-aastaselt Guinea Vabariigi president Lanzana Conté. Selle 22. ning 23. detsembri vahelise öö jooksul olid tema lähedased sugulased riigipöördekatse kuulduste tõttu hõivatud korralduste tegemisega vahepealseks perioodiks.

Kas need mehed, keda *Transparency International* luges maailma kõige korrumpeerunumateks, kes nüüd tuginesid õigusriiklusele ja demokraatiale, mis pole seal kunagi tegelikult eksisteerinud, olid sel hetkel siirad? Just sel hetkel tuletasid nad meelde, kuidas 24 aastat tagasi haaras võimu kindral Lanzana Conté, kui 1984. aastal suri 1958. aasta iseseisvuse isa, marksistlike vaadetega president Sékou Touré. Kas nad mõtlesid sel hetkel, et võimu on võimeline haarama lihtne ohvitser, kelle ülesandeks olid olnud sõjaväe kütusehanked?

⁽²⁾ Vaata protokoll.

Kas nad kahetsesid sel hetkel, et nad ei olnud piisavalt kõvasti töötanud õigusriikluse ja demokraatia rajamise nimel, mis oleks võimaldanud korraldada 60 päeva jooksul need kiiduväärt valimised, nagu on sätestatud põhiseaduses?

Kui nad tõesti seda kahetsesid, siis pidid Kapten Moussa Dadis Camara ja tema sõprade tunded muutuma kahetsuseks mõne tunni jooksul. Kolmapäeval, 24. detsembril kuulutas tundmatu kapten end vabariigi presidendiks, tuhanded guinealased võtsid teda vastu rõõmuhõisetega ja 25. detsembril andis ta truudusevande tsiviilvalitsusele, kes oli tema ultimaatumiga nõus. Ta lubas võidelda korruptsiooni vastu ning korraldada valimised enne 2010. aastat. Ta nimetas peaministriks korraliku mehe, Egiptuse taustaga rahvusvahelise teenistuja. Ta teadustas rõõmsalt, et keegi Guineas ei mõista teda hukka; olukorraga leppisid opositsiooniparteid ja kodanikuühiskond.

Kas riigipöõret peaks sellistes oludes hukka mõistma? Jah, daamid ja härrad, me peame selle hukka mõistma! Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraadide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon, kelle nimel on mul au rääkida, mõistab selle riigipöörde hukka, ehkki me ei ole naiivsed; me teame, et kui riik tuleb välja diktatuurist, siis ei ole poliitilised lahendused kunagi lihtsad. Me kutsume teid üles hääletama kuue fraktsiooni ühisresolutsiooni poolt.

Erik Meijer, autor. – (NL) Härra juhataja, 15. veebruaril 2007. aastal arutasime me kiirkorras Guinea diktaatori Lansana Conté riikliku vägivalda üle. See diktaator tuli võimule pärast riigipöõret 1984. aastal ning on sellest peale võimul olnud. Ta pidas riiki oma eravalduseks, mis oli eriti oluline maavarade, nagu kulla, raua ja boksiidi tõttu. Enamus parteidest ei võtnud tema juhtimise all korraldatud valimistest osa ja ajutiselt parlamendis esindatud ametlikku opositsiooni sunniti hiljem lahkuma.

Niisiis sai ametiühingute konföderatsioonidest CNTG ja USTG peamine jõud demokraatia eest võitlemisel. Diktaatori poja poolt juhitud presidendi julgeolekujõud vastasid nende protestirallile 22. jaanuaril 2007. aastal, tappes 59 ja haavates 150 inimest.

See kohutav režiim lõppes ootamatult eelmise aasta detsembris diktaatori surmaga. Hunta esitas järgmiseks peaministriks pankuri. Praegune küsimus on, millele täpselt tegi järgmisena võimu üle võtnud sõjaline hunta ruumi. On see samm demokraatia ja kõigi elanike võrdsuse poole või puhastas see uus riigipöõre teed uuele diktaatorile, kes on jällegi peamiselt huvitatud riigi maavaradest ja võimalusest oma taskuid täita?

Välismaailma reageeringud on segadust tekitavad. Lääne-Aafrika riikide koostöö liit ECOWAS mõistis viimase riigipöörde hukka. Nigeeria president kiidab viimast diktaatorit, kuid õnneks nõuab kiiret võimu üleminekut demokraatlikult valitud valitsusele. Samuti avaldavad Prantsusmaa ja Senegal survet valimiste korraldamisele aasta jooksul.

Minu fraktsioon on aastate jooksul alati toetanud siiaaani mängust väljas näiva Guinea demokraatliku opositsiooni nõudmisi. Me ei mõista hukka võimu üleminekut, vaid me mõistame hukka demokraatia puudumise võimalikku jätkumist lähemas tulevikus. Praegu ei ole veel ühtegi põhjust Guinea karistamiseks või isoleerimiseks, kuid me peaksime uutele juhtidele meelde tuletama, et nende hetked rambivalguses võivad olla vaid väga lühiajalised. See riik ei vaja teist diktaatorit, vaid demokraatia taastamist.

Filip Kaczmarek, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (PL) Härra juhataja, volinik, õnneks on see aeg möödas, kui ainus teadaolev viis Lääne-Aafrikas asuvat valitsust kukutada oli läbi sõjalise riigipöörde. Sellal, kui Guineaga piiri jagavates riikides, nimelt Sierra Leones, Elevandiluurannikul, Senegalis või Libeerias, toimub poliitiline sula, kus sõjalised režiimid on kokku kukkunud ja tekivad noored demokraatiad, on Guinea jäänud kinni minevikku. Viimane president haaras ise võimu sõjalise riigipöördega ja praegu on seal otsekui déjà vu. 24 tundi pärast presidendi surma väljakuulutamist haaras Guineas võimu sõjavägi, kes peatas põhiseaduse.

Ainus hea uudis on see, et teised Aafrika riigid ja Aafrika Ühendus mõistsid riigipöörde hukka. Euroopa Liidu edasine abi Guineasse peab kahtlemata olema seotud põhiseadusliku korra taastamisega ja presidendivalimiste korraldamisega nii pea kui võimalik. Sõltumatud rahvusvahelised organisatsioonid peaksid vaatlema valimiste protsessi ja kontrollima nende valimiste ausust. Kui Kapten Camara soovib olla natukenegi Guinea Obama, siis selle riigi korruptsiooni ja vaesust tuleb oluliselt vähendada.

Ewa Tomaszewska, fraktsiooni UEN nimel. – (PL) Härra juhataja, päev pärast president Lansana Conté surma 23. detsembril 2008 haaras Guineas võimu Kapten Camara poolt juhitud sõjaline hunta, peatades põhiseaduse, õiguse poliitilisele tegevusele ning saates laiali valitsuse. Hunta kuulutas sõja korruptsioonile ja kavatseb korraldada presidendivalimised enne 2010. aasta detsembrit, ehkki kuni selle ajani oli eelnev seadus seadnud tingimuseks, et valimised tuleb korraldada 60 päeva pärast eelmise koosseisu volituste lõppemist.

Siiski ei ole meil võimalik mitte tähele panna, et Guinea elanikud toetavad uut valitsust. 29. detsembril peatas Aafrika Ühendus Guinea liikmelisuse, andes riigile 6 kuud põhiseadusliku korra taastamiseks. Euroopa Parlament peab kutsuma Guinea valitsust üles taastama tsiviilõiguse ja korraldama demokraatlikud presidendivalimised nii pea kui võimalik. Ma loodan, et Euroopa Komisjon tagab tsiviilelanike humanitaarabiga varustamise ning alustab läbirääkimiste protsessi Guinea valitsusega.

Charles Tannock (PPE-DE). – Härra juhataja, president Lansana Conté oli jõulise aafrika mehe võrdkuju, korrumpeerunud diktaator, kes valitses guinealasi eeskätt oma raudse käega. Tegelikult ei nautinud Guinea kunagi oma pool sajandit väldanud iseseisvuse jooksul tõelist demokraatiat.

Härra Conté surm andis Guineale võimaluse pöörata uus lehekülj, kuid sõjalise riigipöördega hävisid kõik lootused muutustele. Etteaimatavalt oli Aafrika Liidu reageering riigipöördele kahetsusväärset jõuetu. ALi ei saa võtta rahvusvaheliselt tõsiselt, kui ta jätkab tõe väänamist ja asjade edasi lükkamist. Miks peaksime meie läänes minema selle küsimuse käsitlemisel nii kaugele, kui Aafrika valitsused näivad nii ükskõiksed?

EL peab kaaluma Cotonou lepingu sanktsioone käsitlevate sätete kasutamist. Kapten Camara ja riigipöörde juhid peavad mõistma, et EL eeldab vastutasuks kaubandus- ja abisuhte teatud valitsemise põhistandarditele vastavust. Guinea ainus tee õitsengu poole on demokraatliku tsiviilvalitsuse kaudu.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Härra juhataja, volinik, meie ees on uus juhtum, mil võimu haarab ohvitseride rühm. Sõjalised huntad käituvad sarnaselt: esmalt on arreteerimised, siis peatatakse põhiseadus ja hiljem kuulutatakse välja demokraatlikud valimised. Selle juhtumi puhul korraldatakse valimised kahe aasta jooksul. Tegelikuses hakkavad siiski ohvitserid rakendama jõudu ja leidma, et neile see meeldib. See omakorda toob kaasa sotsiaalse rõhumise ja mässu, samuti inimõiguste ja demokraatia põhimõtete rikkumised. Meil on põhjust karta, et sama võib juhtuda Guineas, ehkki me kõik loodame, et sel korral on asjad teisiti, et sündmused pöörduvad paremuse poole ja tulemus on palju positiivsem.

Ma arvan, et Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse ja Aafrika Liidu avaldused Guinea osaluse peatamisest oma tegevuses avaldavad mõningast survet ja kutsuvad üles tervele mõistusele. Ma arvan, et sotsiaalse olukorra tõttu – näiteks sissetulek elaniku kohta alaneb pidevalt – astuvad Euroopa Liit ja seega Euroopa Komisjon kohaseid ja kaalutletud, samuti julgeid samme, et tagada nii pea kui võimalik riigi tagasipöördumine normaalsusse, mis oleks selle riigi elanike hüvanguks ja hoiaks ära genotsiidi ning inimõiguste rikkumised.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – (LT) Täna arutame Aafrika ühe kõige enam korrumpeerunud riigi Guinea riigipööret. Lisaks ei vääri Guinea sotsiaalne ja majanduslik olukord kadestamist, inimeste elutingimused on äärmiselt karmid, puudu on peamistest toiduainetest, inimõigusi rikutakse jultunult ja kõik see loob keskkonna, kus eelistatakse ebaseaduslikul viisil võimu haaramist.

Teisest küljest teame me väga hästi, et sõjalise riigipöörde abil võimu haaramisest on saanud Guinea traditsioon. Kui kaks aastat tagasi lõppesid rahvuskogu volitused, siis parlamendivalimisi välja ei kuulutatud. Kahtlemata mureseb rahvusvaheline üldsus selle kõige pärast. Ükskõik mis riigis viiks selline olukord varem või hiljem mässudeni, ebastabiilsuseni ja tihti ka verevalamiseni.

Seetõttu nõustun ma täielikult arutletava resolutsiooniga, kus palutakse tungivalt parlamendi- ja presidendivalimiste organiseerimist, rahvusvahelistest standarditest kinnipidamist ja abi Lääne-Aafrika riikide majandusühenduselt. Lisaks peab enne valimisi tagama pressi-, sõna- ja kogunemisvabadused, vastasel juhul saab valimistest farss.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Härra juhataja, Guinea riigipööre järgis sama mustrit, mida enamus Aafrika ja teiste kontinentide sarnased riigipöörded. See toimus kohe pärast president Conté surma, kes ise tuli võimule pärast riigipööret 24 aastat varem. Selle äärmiselt vaese riigi majanduslik ja poliitiline olukord õhutab inimesi protestimisele. Need protestid vaigistatakse relvajõudude poolt, kes kindlustavad korrumpeerunud valitsust, ja riigi elanike jagunemise kaudu nendeks, kes elavad külluses ning nendeks, kes surevad nälga.

Asjaolu, et Aafrika Liit ja Aafrika majandusühendus peatasid huntaga suhted, on selle juhtumi puhul positiivne. Välissurve võib sundida huntat korraldama demokraatlikud valimised. See, mida me sellest olukorrast peame õppima, on see, et demokraatia toetamiseks Aafrikas vajab Aafrika Liit tegevuskava, mis aitaks ära hoida riigipöörded, mille tulemuseks on tohutu kahju selle maailma vaese piirkonna elanikele. Ma toetan seda resolutsiooni.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, 2008. aasta 23. novembri hommikustele teadetele Guinea presidendi Lansana Conté surmast järgnesid mõne tunni pärast uudised

sõjalisest riigipöördest, mida juhtis hunta, kes asutas Rahvusliku Demokraatia ja Arengu Nõukogu ning kes kuulutas põhiseaduse peatatuks ja saatis valitsusasutused laiali.

Euroopa Komisjon toetab täielikult ELi eesistuja deklaratsiooni, kus mõistetakse hukka vägivaldse võimu ülevõtmine ja kutsutakse Guinea ametivõime üles tooma nii pea kui võimalik tagasi tsiviil-, põhiseadusliku ja demokraatliku valitsuse. Positiivne vastuvõtt, mida Guinea avalikkus, eriti poliitilised parteid ja ametiühingud näitasid üles sõjalise režiimis suhtes, näitab selgelt, et guinealaste elatustase on niivõrd halvenenud, et isegi sõjalist riigipööret nähakse kui muutust paremuse suunas ning kui sündmust, mis annab optimismi tuleviku suhtes. See näitab samuti, et eelnev režiim oli kaotanud guinealaste usalduse selle määran, et nad eelistasid valitsuse ülevõtmist pigem militaarjoudude, mitte aga ametlike järglaste poolt.

Selles segadust tekitavas olukorras on oluline tervitada kiireid ja tõhusaid algatusi, mille taga on Lääne-Aafrika riikide majandusühendus (ECOWAS) ja tema esimees härra Chambas, samuti on olulised kindlameelsus ja otsusekindlus ühenduse ja Aafrika Liidu poolt, kes peatasid Guinea liikmelisuse oma organisatsioonides ning mõistsid hukka võimu vägivaldse ülevõtmise. Komisjon on pühendunud ECOWASi ja Aafrika Liidu jõupingutuste toetamisele ja nende jõupingutuste toetamisele, mis lubavad kiireimat võimalikku tagasimekut tsiviil-, põhiseaduslikule ja demokraatlikule valitsusele läbi vabade ning läbipaistvate valimiste.

Rahvusvahelise üldsuse väljakutseks järgnevatel kuudel on Guinea toetamine tema üleminekul demokraatiale ning vabade ja demokraatlike seadusandliku kogu valimiste ja presidendivalimiste korraldamisel.

Daamid ja härrad, nagu te teate, siis 2004. aasta märtsis, pärast valimisi, kus ei austatud demokraatia põhimõtteid ning millega rikuti Cotonou lepingu põhilisi elemente, otsustasime vastavalt leppe artiklile 96 alustada Guinea ja Euroopa Liidu vaheliste konsultatsioonidega. Edu saavutati järgnevates valdkondades: üldiste valimiste korraldamine 2006. aastal, ajakirjanduse liberaliseerimine, valimissüsteemi muutmine selliseks, et valimisi saaks korraldada valitsusele ning opositsioonile koos; makromajandusliku raamistiku parandamine.

Me ei kaota lootust. Usume kindlalt, et eelmise aasta oktoobris alanud valimisprotsessi võib edukalt uuesti alustada. Nüüd kolmapäeval sõidab Guineasse eesistujariigi ning komisjoni ühine delegatsioon. Delegatsiooni kuuluvad ka ECOWASi ja Aafrika Liidu esindajad ja selle eesmärk on riigi olukorra hindamine ning sobivate meetmete pakkumine, toetamaks Guinea üleminekut demokraatiale.

President. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub arutelude lõpus.

10.3. Ajakirjandusvabadus Kenyas

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kuue Kenya ajakirjandusvabadust käsitleva resolutsiooni ettepaneku arutelu.⁽³⁾

Marios Matsakis, autor. – Härra juhataja, ajakirjandusvabadus on väljendusvabaduse ning demokraatia sünonüüm. See ei kehti muidugi ideaalselt meie ühiskondade kohta, kus nii meediahiidude kui ka valitsuse ja poliitiliste parteide sekkumine meediasse ei ole jäänud märkamatuks, vaid on mõningates lääne riikides, kaasa arvatud USAs ja ELi liikmesriikides, üsna silmatorkav. Kuid teoreetiliselt on vähemalt seadustes antud meediale meie ühiskondades õiguslik kaitse, et see saaks toimida nii laitmatult kui võimalik.

See on valdkond, kus me erineme kõvasti Kenya valitsusest, kes kehtestab seaduste abil meetmed, mida saab kasutada võimalikuks riigipoolseks ajakirjanduse represseerimiseks ja tagakiusamiseks. Seetõttu kutsume Kenya ametivõime üles vaatama selles küsimuses oma seisukohad uuesti üle ning andma massimeediale vajalik seadusandlik vabadus, et nad saaksid vähemalt proovida toimida nii demokraatlikult kui võimalik. Kenya valitsus peab mõistma ja leppima, et ajakirjanduse kaitsmine on oluline riigi kodanike elatustaseme parandamisel. Me loodame ja usume, et läbi selle resolutsiooni esitatud palvet ei nähta kui sekkumist, vaid kui sõbralikku soovitusi Kenya valitsusele, et sellega arvestatakse tõsiselt ning et siia maani tehtu vaagitakse arukalt uuesti läbi.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, autor. – (PL) Härra juhataja, Kenya on kannatanud pikemat aega tõsiste poliitiliste kriiside käes. Praegune president Kibaki rakendab selliseid meetmeid, mis on selgelt

⁽³⁾ Vaata protokoll.

kavatsetud sõna- ja ajakirjandusvabaduse piiramiseks. 2. jaanuaril 2009. aastal rikkus ta inimõiguste ülddeklaratsiooni ning Aafrika inimõiguste ja rahvaste õiguste harta sätteid, kiites heaks muudatusettepanekud 1998. aasta Kenya sideseadusesse, mis annavad riigiasutustele uued õigused, kaasa arvatud õiguse monteeri maha saateseadmed, samuti kontrollida ja muuta massimeedia väljaannete sisu. Rahvusvaheline üldsus nimetas selle üksmeelselt järgmiseks sammuks Kenya meedia tsenseerimise suunas.

Veelgi enam, hoolimata Kenya laiapõhjalise koalitsioonivalitsuse rajamise lepetest tulenevatest varasematest kohustustest ei konsulteerinud president selles ega ka teistes küsimustes ametis oleva peaministriga. See halvendas juba üle aasta kestnud Kenya kriisi, mille tulemusena sai surma umbes 1 000 ja jäi kodutuks 350 000 inimest. Euroopa Liit ei tohi jääda kõrvalseisjaks, kui rikutakse jämedalt põhiõigusi.

Me peaksime tervitama Kenya presidendi lubadust need muudatusettepanekud uuesti üle vaadata ning konsulteerida selles küsimuses kõikide poliitiliste jõududega, andmaks nendele muudatusettepanekutele uue demokraatliku kvaliteedi ja tagamaks Kenya ühiskonna laialdase toetuse. Euroopa Liit peab neid meetmeid toetama ja neid täpselt kontrollima, tugevdades paljusust selles tsiviilühiskonna rajamise protsessis. Samal ajal peavad Kenya ametivõimud tegutsema jõulisemalt, saavutamaks riigi olukorra normaliseerumine, sealhulgas looma sõltumatu komisjoni, mis koosneks kohalikest ja rahvusvahelistest ekspertidest, et karistada vägivaldatsenud isikuid ning aastataguse kriisi põhjustajaid. On võimalik, et need meetmed stabiliseerivad riigisisest olukorda ja hoiavad ära humanitaarkatastroofi, mis paratamatult ähvardab seda 10-miljonilise elanikkonnaga Ida-Aafrika riiki.

Colm Burke, autor. – Härra juhataja, pean kahetsusväärseks Kenya sideseaduse muutmise seaduse allkirjutamist president Kibaki poolt. See seadus eirab õigust väljendus- ja ajakirjandusvabadusele, mis on tagatud inimõiguste ülddeklaratsiooniga ning taaskorratud teistes rahvusvahelistes konventsioonides, kaasa arvatud Aafrika inimõiguste ja rahvaste õiguste hartas.

Mainitud seadusega antaks märkimisväärsed volitused Kenya informatsiooniministrile korraldada reide riiklikule julgeolekule ohtlikuks peetavatesse raadio- ja telejaamadesse ja monteeri maha nende saateseadmed. Seadusega antakse ka riigile pädevus reguleerida elektrooniliselt eetrisse antavat ja trükkis avaldatavat meediasisu. Ent ma tervitan president Kibaki hiljutist lubadust meediaseadus läbi vaadata ja kaaluda meediasindajate esitatud seaduse muudatuse ettepanekuid.

Väljendusvabadus on inimese põhiõigus, nagu on sätestatud inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 19. Ma kutsun Kenya valitsust üles algatama arutelusid sidusrühmadega, et jõuda üksmeelele selles, kuidas ilma ajakirjandusvabadusse sekkumata ning inimõiguste ülddeklaratsioonis sisalduvate õiguste rikkumiseta sidevaldkonda paremini reguleerida.

Lõpetuseks sooviksin rõhutada vajadust midagi ette võtta Kenyas levinud karistamatuse õhkkonna suhtes ning tuua aastataguste valimiste järel vägivaldatsenud isikud kohtu ette. Kutsun üles moodustama kohalikest ja rahvusvahelistest juristidest koosneva sõltumatu komisjoni, mis korraldaks juurdluseid ja esitaks süüdistusi 2007. aasta detsembris võltsitud presidendivalimiste järel toimunud vägivaldsete sündmuste kohta.

Erik Meijer, autor. – (NL) Härra juhataja, Kenyal on vägivaldne minevik. Pärast Teist maailmasõda, kui Euroopa hakkas tasapisi aru saama, et Aafrika riikide iseseisvus on lõpuks paratamatu, jäeti Kenya sellest otsustavalt välja, nagu ka praegu Zimbabwe nime all tuntud riik. Koloniaalvalitsejate väidete kohaselt oli neis riikides liialt palju koloniseerijaid ning liialt palju välismaiseid majandushuve, et jätta need riigid valdavalt mustanahalise elanikkonna kätte.

Erinevalt teistest Lääne-Aafrika riikidest ei tulnud Kenya vabadus rahumeelselt, vaid pärast vabadusliikumise Mau Mau pikaleveninud ning vägivaldset võitlust. Selline vajadus vägivaldse võitluse järele pani aluse jätkuvalle vägivaldsele ja hirmutamisele. Võitjad kuuluvad põhiliselt ühte peamisesse hõimu Kikuyusse. Teisi elanikerühmi on alati hoitud opositsioonis ja kui vaja, siis seda läbi võltsitud valimistulemuste. Viimased presidendivalimised tõestasid veelkord, et mitte-Kikuyul ei ole võimalik presidendiks saada, isegi kui tema poolt hääletab enamik hääletajatest.

Tänu kompromissile on praegu peaminister opositsioonikandidaat ja kodurahu paistab olevat taastatud. Zimbabwe kui ühte kahest võltsitud presidendivalimistega riigist Aafrikas peetakse halvaks kompromissiriigiks ning Kenyat kiidetakse kui head kompromissiriiki. Mitmeid aastaid pidasid Lääne-Euroopa ja Ameerika Ühendriigid Kenyat suure edulooga riigiks. Riigil oli suhteliselt hea majandusöitseng, rahvusvahelise äritegevuse vabadus, sõprus läänega ning seal hooliti turistidest. Praeguseks on Kenya selle eduloo imago kaotanud. Taas on pingeid tekitanud toiduainetepuudus ning uus sideseadus. Mainitud

toiduainetepuudust võiks osalt süüks panna asjaolule, et sadamaehituse vastutaksuks rentis president naftariigile Qatarile selle toiduga varustamiseks välja 40 000 hektarit põllumaad.

Sideseadus tundub olevat kui hoob, mida president kasutab koalitsioonivalitsuse võimu vähendamiseks ning kriitiliste oponentide kõrvaldamiseks. Veel enam meelepaha tuleneb sellest, et seadus anti välja isegi peaministriga konsulteerimata. Presidendi ja peaministri vaheline kompromiss on ohus, kui presidendile antakse võimalus peaministrist mööda minna, piirata valitsuse rolli ning kaitsta ennast kriitilise ajakirjanduse eest.

Charles Tannock, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – Härra juhataja, kuni eelmise aasta vägivallani oli Kenyal Aafrika ühe poliitiliselt kõige stabiilsema ning suhteliselt vaba ja tugeva ajakirjandustraditsiooniga riigi kuulsus.

President Kibaki peab mõistma, et poliitiline stabiilsus ja vaba ajakirjandus on üksteist tugevdavad. Ettepanud sõnavabaduse piiramine on sobimatu riigile, keda juhib mees, kes võimule tulles lubas avatuse ja läbipaistvuse uut ajastut. Kahjuks näib, et paljud Kenya kogenud poliitikud ei ole ikka veel endale kasvatanud piisavalt paksu nahka, et tulla toime vaba ajakirjanduse ja demokraatia paratamatute okastega. Ma loodan, et president Kibaki võtab meie nõu kuulda ja muudab oma meelt. See annaks meile kinnitust Kenya poolt võetud kohustuse osas tagada vaba ühiskond võimu jagava koalitsioonivalitsuse juhtimise all. Samuti tugevdaks see Kenya moraalsel autoriteeti ning juhirolli selles ebastabiilses piirkonnas.

Ma tervitan presidendi praegust lubadust kaaluda seaduse muudatusettepanekuid ja konsulteerida enam meediaga. Võttes arvesse, et peaminister Raila Odinga ja tema partei ODM on sellele seadusele tugevalt vastu, on ka valitsuse stabiilsusele oluline, et sellest ei tekiks veelgi kõrvetavam ning lahknevusi tekitavam poliitiline probleem.

Catherine Stihler, *fraktsiooni PSE nimel*. – Härra juhataja, mul on hea meel, et mul on võimalus rääkida sellest Kenya ajakirjandusvabadust käsitlevast resolutsiooni ühisettepanekust. Olin aasta tagasi nagu paljud teisedki jahmunud ning pettunud, et pärast Kenyas toimunud võltsitud presidendivalimisi viisid tänavarahutused mässuni ning etniliste kokkupõrgeteni, levides üle kogu riigi, mille tulemusena tapeti enam kui tuhat inimest ning 350 000 inimest jäi koduta. Aastataguste valimiste järel vägivalda eest vastutavad isikud tuleb tuua kohtu ette ning praegu on Kenyale oluline lepituse ja sallivuse etapp.

Selles kontekstis on väga halvaks uudiseks, et reedel, 2. jaanuaril 2009. aastal allkirjastas president Kibaki Kenya sideseaduse muutmise seaduse eelnõu, millega muudeti 1998. aasta Kenya sideseadust. See seadus visatakse ajakirjandusvabadusele näkku ning sellega eiratakse Kenya valitsuse poolt allkirjastatud rahvusvahelisi konventsioone. Kaks jagu kehtestavad tõhusalt valitsuse otsese tsensuuri meedia üle. 88. jaos antakse informatsiooniministrile märkimisväärsed volitused korraldada reide riiklikule julgeolekule ohtlikuks peetavatesse raadio- ja telejaamadesse ja monteerida maha nende saateseadmed. 46. jaoga antakse riigile pädevus reguleerida elektrooniliselt eetrisse antava ja trüki avaldatava meedia sisu. Kenyas on sellele seadusele olnud vastu ajakirjanikud, peaminister Odinga ja ODM ning see viitab praeguses suures koalitsioonis tõsisele konsultatsioonide puudusele. Pean kahetsusväärseks selle seaduse vastuvõtmist ning nõuan, et iga sideseaduse muudatuse tegemisel võetaks arvesse paljusid esitatud tingimusi.

Ewa Tomaszewska, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, *Solidarność*i liikmena ning inimesena, kel on kogemusi Poola abieluseadusega, tean, et sõnavabadus on demokraatia veri. Kenya valitsus on allkirjastanud ja ratifitseerinud inimõiguste ülddeklaratsiooni ja teised rahvusvahelised konventsioonid, kaasa arvatud Aafrika inimõiguste ja rahvaste õiguste harta. Nendes konventsioonides sisaldub õigus sõnavabadusele.

Täna teavitas Ida-Aafrika Ajakirjanike Ühendus meid valitsuse kavatsusest kehtestada Kenyas tsensuur. Ma loodan, et president Kibaki hoidub kõigist meediaga seotud sõnavabadust rikkuvatest seadusemuudatustest. Kutsun Kenya ametivõime üles peatama oma tsensuuri kehtestamise plaanid, et jõuda üksmeelele, tugevdamaks ajakirjandusvabadust ning avalikku sidevaldkonda. Loodan, et Kenyas tunnustatakse usu- ja rahvusvähemuste õigusi. Aasta tagasi suri valimistega seotud protestide käigus üle tuhande inimese ning 350 000 inimest põgenes oma kodudest. Ma loodan, et need, kes on nimetatud intsidentide eest vastutavad, saavad õiglase karistuse.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Härra juhataja, isegi kui see tõsi, et mõni Kenya erameediaasutus aitas pärast erutavat valimiskampaaniat provotseerida rahutusi, ei õigusta see sõnavabaduse piiramist.

Kenyas aset leidnud rünnak ajakirjandusvabaduse pihta sisaldas ka parlamentaarse demokraatia põhiprintsiipide rikkumist. Tuleb rõhutada, et uus seadus kiideti heaks 25 parlamendisaadiku poolt 220st. Selline seis on äärmiselt arusaamatu. Veel halvem on aga see, et kuni selle ajani kiitles Kenya, et tal on kogu

Aafrika üks paremini arenenud ning mitmekesisem ajakirjandusvõrgustik. See muutub pärast uue seaduse elluviimist, kui eriteenistustel lubatakse sekkuda meedia tegevustesse, sulgeda toimetused ning kontrollida kirjutatavat ja räägitavat. Rahvusliku julgeoleku nimel meediasektori vabaduste piiramisel saavad olla vaid loodetud eesmärgile vastupidised tulemused.

Laima Liucija Andrikiene (PPE-DE). – (LT) Miks oleme mures Kenya ajakirjandusvabaduse pärast? Miks arutame Euroopa Parlamendis kiireloomulisena seda küsimust kui inimõiguste rikkumise juhtumit?

Esiteks seetõttu, et sõnavabadus on inimese põhiõigus, nagu on sätestatud Kenya poolt allkirjastatud inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 19. Seetõttu peab ta, nagu teisedki allakirjutanud riigid, mitte ainult kinni pidama selle vaimust, vaid järgima seda sõna-sõnalt.

Peaaegu aasta tagasi pärast Kenya presidendivalimisi aset leidnud meeleavaldused, mis kasvasid mässuks ja etniliseks konfliktiks, mille käigus tapeti enam kui 1 000 inimest ja kümned tuhanded jäid kodutuks, on suurimaks argumendiks, miks ei tohi lasta sarnastel sündmustel korduda. Seepärast peavad Kenya valitsus ning president tegutsema ühiselt ning pidama lugu oma kohustustest austada ajakirjandus-, sõna- ja kogunemisvabadust. Ja mis on veelgi olulisem, nad peavad võitlema karistamatusena ning nõudma selgitusi aasta tagasi aset leidnud mässu eest vastutajatelt.

Marios Matsakis (ALDE). – Härra juhataja, kui me arutame kolmandate riikide humanitaarküsimusi ning ajakirjandusvabadust, kasutaksin võimalust teavitada täiskogu, et vastavalt Gazast tulnud pressiteadetele on ÜRO kontorid, mida Iisraeli väed täna mõni aeg tagasi pommitasid, täielikult leekides ning kõik sinna varutud peamiselt ELi poolt saadetud humanitaarabi on täielikult hävitatud. Sama saatus on saanud Reuteri ning teiste rahvusvaheliste ajakirjanike Gazas paiknevate kontorite osaks. Sooviksin märkida, et jagan praegu Iisraelis oleva ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni seisukohta, kes on Iisraeli ametivõimude käitumisest väidetavalt täielikult šokeeritud.

Juhataja. – Härra Matsakis, tänan teid selle avalduse eest, kuid teoorias ei peaks ma seda heaks kiitma, kuna kodukord näeb ette, et kui te palute sõna, siis peab see olema arutletava teema kohta, mis on praegu, tuletan ma teile meelde, ajakirjandusvabadus Kenyas, isegi kui need sündmused, millele te viitasite, on tõepoolest dramaatilised, nagu kõik nõustuvad.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Härra juhataja, Euroopa Parlamendi resolutsioon Kenya ajakirjandusvabaduse kohta tõstab esile olulise küsimuse. Diktatuur algab ajakirjandus- ja infovabaduse ning ka tsiviilõiguste piiramisest. Ma loodan, et see protsess peatatakse rahvusvahelise ning kodumaise tegevusega. Arvan, et president Kibaki ja peaminister Odinga võtavad asjakohaseid meetmeid. Resolutsioon, mida ma toetan, aitab kindlasti Kenya demokratiseerimisprotsessile kaasa.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Härra juhataja, kommunismi ajal nägi üks kriminaalkoodeksi sätetest Poolas ning teistes riikides ette, et isikut, kes levitab teavet, mis võib viia rahutusteni, karistatakse. Selline säte oli kui erakordselt kasulik vits, millega sai hoope anda mitte ainult indiviidide, vaid - ja eelkõige - ka ajakirjanduse pihta. Täna näeme sarnaseid kavatsusi Kenya seadusandlike püüdluste taga. Keegi ei saa väita, olgu see argumendina või hirmutamiseks, et ajakirjandust peab sundima vaikima, kuna ta võib riigis probleeme põhjustada. See ei ole mingiks põhjenduseks või selgituseks sellis tüüpi tsensuurile. Ajakirjandus on inimeste varustamiseks teabega, mis on demokraatia tõeline nurgakivi.

Vladimír Špidla, komisjoni liige. – (CS) Härra juhataja, daamid ja härrad, alustuseks sooviksin rõhutada, et väljendusvabadus, mis kehtib ka televisiooni ja raadio kohta, on üks sammastest, millele EL toetub. See vabadus on üks Euroopa võtmeväärtustest ning seda ei saa pidada küsitavaks.

2. jaanuaril 2009. aastal Kenyas jõustunud 2008. aasta sideseadus sisaldab mõningaid punkte, mis meie arvates võivad rikkuda ajakirjandusvabadust. Seepärast olime rahul, et president Kibaki otsustas hiljuti 7. jaanuaril vaadata üle selle seaduse mõned kahtluse alla seatud jaod. Oleme rõõmsad, et Kibaki volitas informatsiooni- ja kommunikatsiooniministrit ning peaprokuröri kohtuma meediasindajatega, tegemaks ettepanekuid seadusemuudatusteks, mis kõrvaldaks need hirmud.

Väljendusvabadus ja ajakirjandusvabadus kuuluvad riigi haldusjuhtimisse selle mõiste laiemas tähenduses ning see on iseenesest ELi arengustrateegia keskmes. Arvan siiralt, et vaba ja vastutustundega ajakirjandus on oluline eeltingimus demokraatiale ja õigusriigile, mis on jätkusuutliku arengu lahutamatuks koostisosadeks. Ajakirjandus ja Kenya valitsus saavad välja töötada ühise arusaama ja rajada vastastikuse austuse vaid läbi dialoogi. Seepärast ootab Euroopa Komisjon huviga Kenyas aset leidvate erinevate seotud

osapoolte kohtumiste tulemusi ja loodab, et asjasse puutuvad osapooled jõuavad sideseaduse sobivate muudatusettepanekute osas kokkuleppele.

Mis puudutab valimistele järgnenud vägivalda, siis komisjon tervitab uurimiskomisjoni raportit vägivalda kohta (Waki raport). Ta hindab Kenya valitsuse poolt võetud kohustust viia ellu raportis esitatud soovitusel, kaasa arvatud eritribunali loomine, tagamaks, et vägivaldatsenud isikud annaksid vastust oma tegude eest.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub kohe.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Sebastian Valentin Bodu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) 2009. aasta alguses kannatas Kenya demokraatia ajakirjandusvabaduse pihta antud hoobi tõttu. President Mwai Kibaki kirjutas alla seadusele, ehkki järgnevalt muutis ta meelt, mis annab Kenya ametivõimudele õiguse korraldada reide toimetustesse, kuulata pealt ajakirjanike telefonivestlusi ning kontrollida saadete sisu “rahvusliku julgeoleku” nimel. Justkui sellist väärkohtlemist ei oleks piisavalt, sätestab seadus suured trahvid ning näeb ette “valitsusevastases tegevuses” süüdi mõistetud reporterite vangistuse. Ehkki president Kibaki andis nädal hiljem korralduse need sätted muuta, ei ole me teadlikud, mida need “muudatused” endast kujutavad.

Oma algsel kujul meenutas see seadus diktatuuri pimedaid päevi, kui Kenya ajakirjandus oli põlvili surutud. Praegu valitseb Kenyas demokraatia ning ma usun kindlalt, et mitte keegi, kaasa arvatud president Kibaki, ei soovi neid aegu tagasi. Rünnak ajakirjandusvabaduse vastu on rünnak demokraatia vastu. Rahvusvaheline üldsus peab avaldama jätkuvat survet Kenya ametivõimudele, et see käituks kodanikuvabadustega, eeskätt ajakirjandusvabadusega, vastutustundlikult.

Marianne Mikko (PSE), kirjalikult. – (ET) Kallid kolleegid. Keenia tegutseb vastuolus inimõiguste ülddeklaratsiooni ja Aafrika inimõiguste ja rahvaste õiguste hartaga. Sellised tähtsad demokraatia alustalad, nagu sõna- ja pressivabadus ei ole austatud. Vaba press on tõsisel ohul.

Riigi kontroll ja tsensuur olid kommunikatsiooniteatise muudatuseelnõu osad. President Kibaki mõtlematu teo läbi on neist saanud seadus.

On ennekuulmatu, et valitsusele on antud õigus korraldada ajalehtede ja ringhäälingu toimetustes haaranguid ning kontrollida, mida ja millises vormis eetrisse lastakse. See on kaugel demokraatlikust ühiskonnast.

On hädavajalik muuta praegu jõus olevaid seadusnorme. Ajakirjandust on võimalik reguleerida sõna- ja pressivabadust ohustamata. Seda tuleb kiiremas korras teha.

11. Hääletused

11.1. Iraan: Shirin Ebadi juhtum (hääletus)

11.2. Guinea (hääletus)

11.3. Kenya pressivabadus (hääletus)

12. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

13. Teatavaid dokumente puudutavad otsused (vt protokoll)

14. Registrisse kantud kirjalikud deklaratsioonid (kodukorra artikkel 116) (vt protokoll)

15. Istungil vastu võetud tekstide edastamine: (vt protokoll)

16. Järgmiste istungite ajakava (vt protokoll)

17. Istungjärgu vaheaeg

Juhataja. - Kuulutan välja Euroopa Parlamendi istungjärgu vaheaja.

(Istung lõppes kell 16.10.)

LISA (Kirjalikud vastused)

KÜSIMUSED NÕUKOGULE (Vastuste eest kannab ainuvastutust Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik)

Küsimus nr 6, mille on esitanud Brian Crowley (H-0973/08)

Teema: Teadus- ja arendustegevuse seitsmes raamprogramm

Milliseid poliitilisi algatusi kavatakse nõukogu käesoleval aastal väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate edendamiseks kohaldada, kui teadus- ja arendustegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2013) märgib, et Euroopa ettevõtetele eraldatakse selle perioodi jooksul 52 miljardi euro ulatuses rahalist toetust.

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestasid teadus- ja arendustegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) (7RP)⁽⁴⁾ õigusaktide paketi selge eesmärgi vastavalt millele pööratakse erilist tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) osaluse tagamisele programmis.

Sellest tulenevalt on nimetatud eesmärk 7RP rakendusmeetmete keskmes, nimelt eriprogrammi „Koostöö” kaudu, mis sätestab, et iga prioriteetse teema kohta VKEdel jaoks tuleb rajada strateegia ning eesmärk on kõnealuse programmi raames eraldatakse rahast VKEdele vähemalt 15 % võimaldamine. VKEd saavad kasu ka 7RP abikõlblike kulude 75 % suuremast rahastamismäärast (võrreldes 50 %-ga suuremate äriühingute puhul). 6RP puhul kehtinud ühine finantsvastutus asendati 7RP-s Tagatisfondiga, mis vähendab VKEde finantsriski.

Nagu austatud parlamendiliige juba teab, vastutab komisjon 7RP rakendamise eest vastavalt programmi eesmärkidele, seepärast peaks komisjon võtma kõik vajalikud meetmed VKEde osaluse edendamiseks. Üheks meetmeks on Tšehhi eesistumise ajal 2009. aasta mais Prahas komisjoni organiseeritav konverents Research Connection 2009. Osa sellest konverentsist on pühendatud just VKEde osalusele 7RP-s.

Nõukogu soovib juhtida austatud parlamendiliikme tähelepanu ka järgmistele innovatsiooni toetamiseks tähtsatele Euroopa Ühenduse algatustele:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (CIP), 24. oktoober 2006⁽⁵⁾

Komisjoni käivitatud juhtivate turgude algatus Euroopas, mida nõukogu tervitas ja aitas kaasa selle järelduste vastuvõtmisele 29. mail 2008⁽⁶⁾.

Piirkondliku innovatsiooniklastri strateegia, mida nõukogu oma 2008. aasta 1. detsembri järeldustes tervitas kui vahendit, mis soodustab VKE potentsiaali ja integratsiooni kõrgtehnoloogilistes võrgustikes⁽⁷⁾.

Lõpuks tuleb märkida ka Euroopa Investeeringupanga hiljutist otsust kasutada Euroopa majanduse elavdamise kava raames 30 miljardit eurot Euroopa VKEde toetamiseks.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1906/2006, millega kehtestatakse ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide Euroopa Ühenduse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad (ELT L 391, 30.12.2006).

(5) ELT L 310, 9.11.2006

(6) Nõukogu järeldused – Uus tõuge Euroopa majanduse konkurentsivõime tugevdamiseks ja innovaatilisuse suurendamiseks – (dok 10174/08)

(7) Nõukogu järeldused – Teel Euroopa Liidu asuvate maailmatasemel klastrite poole: laiapõhjalise innovatsioonistrateegia rakendamine – (dok 14679/08)

Neid algatusi tuleb nimetada koos 7RPs esitatud uurimistegevustega, arvestades, et innovaatilised VKEd, kes viivad läbi 7RP alla mittekuuluvaid teadusuuringuid ja tehnoloogiaarendusi, võivad areneda teiste Euroopa Liidu pakutavate innovatsioonitoetuskavade abil.

Ma soovin austatud parlamendiliikmele kinnitada, et Tšehhi on eesistujana täielikult teadlik väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) tähtsusest teadusuuringu, selle rakendamise ja innovatsiooni edasiviijatena. Eesistujariigi arusaamade kohaselt on VKEd puhul vaja erikohtlemist, et hõlbustada nende osalust 7RPs – me usume, et kõikides raamprogrammides tuleb ergutada VKEd osalusega seotud menetluste täiendavat lihtsustamist. Eesistujariik toetab täielikult ka Euroopa Komisjoni rakendustegevusi.

*
* *

Küsimus nr 7, mille on esitanud Eoin Ryan (H-0975/08)

Teema: Euroopa abi efektiivne jaotamine arengumaadele

Euroopa Liit on maailma suurim arengumaade toetaja, ent siiski rõhutas 2008. aasta novembri lõpus eetris olnud BBC saade Panorama, kuidas seda abi on sageli tarbetult kulutatud, ebaefektiivselt kasutatud või see ei jõua sihtrühmani. Paljude probleemide hulgas oli välja toodud ka haridussektoris kulutatud abi ebaefektiivsus, kus kasutatakse raha pigem hoonetele kui väljaõppele ja palkadele, mille tulemuseks võivad olla madalad õppestandardid. Õpetajate töölt puudumise tase on sageli kõrge, kuna õpetajad peavad äraelamiseks mitmel töökohal töötama. Sellised arengusuunad võivad väga kergesti viia murettekitava ja ausalt öeldes lubamatu olukorrani, kus üldise alghariduse puhul on aastatuhande arengueesmärk nr 2 näiliselt saavutatud, kuid haridus on nii madalal tasemel, et sellel puudub eriline väärtus hariduse omandanud laste elude muutmiseks. Milliseid meetmeid või muudatusi näeb nõukogu ette, et tagada Euroopa abi efektiivsem jaotamine ja rakendamine?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu meenutab, et rahaliste vahendite kasutamise organiseerimine ja ühenduse abi haldamisele kaasaaitamine on komisjoni ning Euroopa Arengufondi (EAF) kohustus.

Nõukogu soovib juhtida tähelepanu kahele abi aspektile, s.o 1) abi üleandmise jälgimiseks ette nähtud erisätetele ja 2) abi tõhususe parandamiseks kavandatud algatustele. Mõlema aspekti puhul on nõukogu praegu ja ka tulevikus valvas ja aktiivne.

1. Abi üleandmise jälgimine

Kõik EÜ arengukoostöö vahendid hõlmavad erisätteid, mis on ette nähtud EÜ finantshuvide kaitsmiseks. Komisjonil ja kontrollikojal on õigus auditeid teostada, sealhulgas iga ühenduselt vahendeid saanud töövõtja või alltöövõtja dokumente kontrollida või kohapeal auditeerida.

Nii nõukogul kui Euroopa Parlamendil on võimalus hinnata EÜ välisabi rakendamist aastapõhiselt iga-aastase EÜ arengu- ja välisabipoliitika ning selle rakendamise aruande kaudu, mille komisjon esitab tavaliselt juuni lõpus.

Nõukogu usub siiski, et arenguabi nõuetekohane haldamine ja rakendamine ei ole üksnes rahastaja kohustus: kohaldada tuleb omavastutuse, hea valitsemistava ja vastastikuse aruandluse põhimõtteid, millega seoses on abikõlblikud partnerid kaasvastutavad. Oma 2008. aasta 27. mai järeldustes kinnitas nõukogu veel kord vastastikuse aruandluse tugevdatud mehhanismide riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil rakendamise tähtsust võrdsemate partnerluste tagamiseks.

Lõpetuseks, komisjon pani 2008. aasta juulis üles Interneti veebisaidi, mis pakub põhjalikku teavet kõikide EÜ väliskoostööprogrammide haldamise ja rakendamise kohta. Selle haldajaks on EuropeAid ning see on avalikult kasutatav.

2. Abi tõhusus

ELi kindel eesmärk on nii abi tõhusust käsitleva Pariisi deklaratsiooni, märts 2005⁽⁸⁾, kui ELi arengukonsensuse, november 2005⁽⁹⁾, kaudu rohkema ja parema abi pakkumine. ELi eesmärk on eelkõige edendada paremat rahastajatevahelist koordineerimist ja vastastikust täiendavust, töötades mitmeaastase ühise programmitöö suunas, mis tugineb partnerriikide vaesuse vähendamisele või samaväärsetele strateegiatele ning partnerriikide eelarvemenetlustele, ühistele rakendusmehhanismidele, sealhulgas ühisanalüüsidele, rahastajaid kaasavatele ühistele missioonidele ja kaasrahastamise korrale.

Rahastajate tegevuse vastastikune täiendamine on olulise tähtsusega abi tõhususe parandamiseks ning seega tulemuslikuma ja tõhusama arenguabi pakkumiseks. Nõukogu ja liikmesriigid võtsid 2007. aasta mais sel põhjusel vastu ELi tegevusjuhendi vastastikuse täiendavuse ja tööjaotuse kohta arengupoliitikas⁽¹⁰⁾. Lõpuks, 2008. aasta septembris pärast kolmandat abi tõhusust puudutavat kõrgetasemelist foorumit (s.o Accra tegevuskava) vastu võetud ministrite deklaratsioon näeb ette ELi väga ambitsioonika lähenemise ning nõuab kindlaid, täpseid ja mõõdetavaid kohustusi, samuti rakendamise ajakava.

*
* *

Küsimus nr 8, mille on esitanud Liam Aylward (H-0977/08)

Teema: Tšehhi eesistumine

Kas eesistuja võiks Euroopa Ülemkogu kevadise kohtumise ning ELi tööhõive ja majanduskasvu strateegia osas selgitada, kuidas ta muudab Euroopa Liidu konkurentsivõime tegevuskava oma põhiprioriteediks, eriti praeguse majanduslanguse ajal?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Mis puudutab Euroopa Ülemkogu kevadist kohtumist ning ELi tööhõive ja majanduskasvu strateegiat, siis muudab eesistuja Tšehhi tõepoolest Euroopa Liidu konkurentsivõime tegevuskava esmatahtsaks, olles täiesti teadlik, et praegune majanduslangus nõuab ELi kindlameelset ja otsustavat tegutsemist. Tugev majanduslik surutis rõhutab Lissaboni strateegia kui majanduskasvu ning majanduse sisemaistele ja välisõkkidele vastupanuvõime tugevdamise vahendi tähtsust. Seepärast domineerib märtsis toimuval konkurentsivõime nõukogu istungil võtmeküsimuste dokumendi⁽¹¹⁾ vastuvõtmine Euroopa Ülemkogu 2009. aasta kevadiseks kohtumiseks, mille põhiteemaks on majanduskasv ja tööhõive. Ülejäänud eesistumise aeg pühendatakse eeskätt Euroopa majanduse elavdamise kava⁽¹²⁾ rakendamisele ning selliste Euroopa Ülemkogu uute kohustuste nagu Euroopa uuendustegevuse kava täitmisele.

Eesistujariigi kavatsus on selge juba ametiajaks valitud juhtlausest, s.o „Tõketeta Euroopa”, mis on rohkem kui lihtsalt poliitiline lööklause. Tegelikult sisaldab see ambitsioonikat programmi ühtse turu ja teadmiste kolmnurga, sealhulgas teaduse, hariduse ja innovatsiooni tõhusaks tugevdamiseks, et säilitada ja soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist, pidades samas meeles halduskoormuse vähendamise ja õigusaktide lihtsustamise vajadust.

ELi kõige ulatuslikuma laienemise viies aastapäev annab võimaluse hinnata selle kulusid ja tulusid kõigi liikmesriikide jaoks. Eesistuja Tšehhi esitab koostöös Euroopa Komisjoni ja OECDga uurimuse, mis tuvastab siseturul järele jäänud takistused ning arutab seda teemat 2009. aasta märtsis peetaval rahvusvahelisel konverentsil „5 aastat hiljem”.

⁽⁸⁾ Kõnealusel konverentsil nõustus EL osutama igakülgset suutlikkust suurendavat abi kooskõlastatud programmide kaudu, kasutades üha enam mitut rahastajat hõlmavat menetluskorda; suunata 50 % riigilt riigile osutatavast abist läbi riiklike süsteemide, sealhulgas suurendades sellise abi osatähtsust, mida osutatakse eelarvetoetuste või sektoripõhise lähenemise kaudu; vältida projektide mis tahes uute rakendusüksuste loomist ja vähendada kooskõlastamata abi hulka 50 % võrra.

⁽⁹⁾ Dok 14820/08

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 15. mai 2007. aasta järeldused (dok 9558/07)

⁽¹¹⁾ 17359/08

⁽¹²⁾ 16097/08

Selles raamistikus kavatseb eesistuja Tšehhi keskendada oma tegevused ja kaasata liikmesriigid järgmisse kuude põhiteemasse:

- Täielikult toimiv takistusteta ühtne turg.
- Teadmiste kolmnurgas kitsaskohtadeta vastastikmõju soodustamine.
- Parem õigusloome, keskendumine halduskoormuse vähendamisele.
- Euroopa tööstuse selgroo tugevdamine: toetus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd).
- Majanduse ümberkorraldamise kiirendamine, et suurendada tähelepanu konkurentsivõimele ja uuendustegevusele.
- Haridus-, teadus- ja innovatsiooniinvesteeringute suurendamine ja parandamine.

Nimetatud tegevused hõlmavad Euroopa konkurentsivõime lühiajalisi, keskmise tähtjaga ja pikaajaseid perspektiive. Teisisõnu, me peame tegutsema kohe ja samas mõtlema ette. Seda arvesse võttes kavatseb eesistuja Tšehhi suunata liikmesriikidevahelise arutelu konkurentsivõime tegevuskava nendele küsimustele ning usub kindlalt, et neil tuleb saata selge sõnum riigipeadele ja valitsusjuhtidele, kes kohtuvad 2009. aasta märtsis, et arutada teiste teemade hulgas ka ELi majanduslikku olukorda.

*

* *

Küsimus nr 9, mille on esitanud Claude Moraes (H-0980/08)

Teema: Inimkaubandus

2008. aasta juunis avaldatud ning Prantsusmaa, Tšehhi ja Rootsi 18-kuulisest eesistumise tegevuskavast ülevaate andev dokument deklareerib, et inimkaubandusevastane võitlus jääb prioriteediks. Peale selle nõudis komisjon oktoobris inimkaubandusevastases võitluses nii Euroopa Liidu kui liikmesriikidepoolseid „erakordseid jõupingutusi”.

Millised erimeetmed kavatseb eesistuja Tšehhi selles valdkonnas järgmise kuue kuu jooksul kehtestada?

Küsimus nr 10, mille on esitanud Mikel Irujo Amezaga (H-1006/08)

Teema: Inimkaubandusevastane võitlus

Oma 17. jaanuari 2006. aasta resolutsioonis P6_TA(2006)0005 seksuaalse kuritarvitamise suhtes kaitsetute naiste ja lastega kaubitsemise ennetusstrateegiate kohta (2004/2216(INI)) taunis parlament tõsisalt, et vaatamata inimkaubanduse vastu võitlemise raamotsuse 2002/629/JSK⁽¹³⁾ vastuvõtmisele 19. juulil 2002. aastal, mis sätestas inimkaubanduse kui kuritöö koosseisu tunnused ja kehtestas liikmesriikidele kasutamiseks inimkaubanduse ühise määratluse, ei olnud konkreetselt naiste ja laste seksuaalse ekspluateerimise eest liikmesriikides kohaldatavaid karistusi ikka veel ühtlustatud.

Kas nõukogu võiks viidata progressile, mis on saavutatud 2006. aastast liikmesriikides kehtestatud karistuste ühtlustamise osas?

Ühine vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Inimkaubandusevastane võitlus on praegu üks suurematest väljakutsetest mitte ainult ELis, vaid ka ülemaailmselt. Inimkaubandus on üks raskemaid organiseeritud kuritegevuse vorme ning sellise tegevuse kaudu kurjategijate teenitud tohutud kasumid muudavad selle üheks tulusamaks kuriteoliigiks. Kuna inimkaubandusel on mitu avaldumisviisi, siis peavad ka selle vastu võitlemiseks võetud meetmed olema laialdased ja põhjalikud.

⁽¹³⁾ EÜT L 203, 1.8.2002, lk 1

Komisjon teatas oma 2009. aasta õigusloome-ja tööprogrammis⁽¹⁴⁾ „Organiseeritud kuritegevuse pakett: kannatanute aitamine” õigusakti ettepaneku esitamisest nõukogule, et ajakohastada nõukogu raamotsus 2002/629/JSK⁽¹⁵⁾ inimkaubanduse vastu võitlemise kohta. Seepärast on ennekõike komisjoni ülesanne kontrollida selliste kriminaalõiguse sätete edasise ühtlustamise võimalust ja vajadust. Eesistuja Tšehhi kavatsus on algtada seejärel nõukogu raames kiiresti arutelu sellise ettepaneku kohta.

Inimkaubanduse vastu võitlemise valdkonnas kavatseb eesistuja Tšehhi panustada peamiselt andmete kogumise ühtlustamise heade tavade sisseseadmisele. 30.–31. märtsil 2009 on Prahas kavas ekspertide konverents „Ühisanalüüs, ühismeede”. Muude teemade hulgas on konverentsi eesmärk uurida Euroopa Liidus inimkaubanduse riiklike raportööride võrgustiku loomise ning samuti kriminaalmenetluse ajal kaitsetute ohvrite ja nende seisundi kaitsmise võimalusi.

*
* *

Küsimus nr 11, mille on esitanud Marie Panayotopoulos-Cassiotou (H-0985/08)

Teema: Perekonnasisese tööhõive tunnustamine

Euroopa tasemel langetatakse otsuseid anda emadele ja isadele mitmeid õigusi ja teha mõõndusi, õigusi ülalpeetavate perekonnaliikmete (lapsed, eakad, puudega inimesed) suhtes, samuti otsuseid hõlbustada töö ja pereelu ühitamist, kuid vaid tasustatava töö või füüsilisest isikust ettevõtja tegevuse suhtes. Füüsilisest isikust ettevõtjate perekonnasisest ettevõtlust, selle mõjusid perekonnale ning perekonda kui tööandjat ei ole EL siiski tunnustanud. Millised on eesistuja Tšehhi ettepanekud sellel teemal?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Perekonnasiseselt sooritatud tööd, eriti selle töö tunnustamist ja selle mõju perekonnale käsitleva küsimuse esitamisega on austatud parlamendiliige tõstatanud äärmiselt tähtsa probleemi.

Nagu teate, saab Euroopa Parlament ja nõukogu täita õigusloomega seotud ülesandeid ainult komisjoni esitatud ettepaneku alusel. Ma soovin meenutada, et komisjon on tõepoolest hiljuti arutamiseks välja pakkunud ettepaneku, mis puudutab austatud parlamendiliikme väljendatud küsimusi. Ma viitan ettepanekule koostada uus direktiiv füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 86/613/EMÜ⁽¹⁶⁾. Nimetatud ettepaneku eesmärk on füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalkaitse tagamine kavatsusega kõrvaldada naisettevõtjaid takistavad tegurid. Selle eesmärk on ka parandada sotsiaalkaitset abistavate abikaasade puhul, kes tegutsevad sageli füüsilisest isikust ettevõtjatena, kasutamata ise vastavaid õigusi. Nagu austatud parlamendiliige teab, on enamik sellistest abistavatest abikaasadest naised, ning paljud neist töötavad põllumajandussektoris. Komisjoni ettepaneku eesmärk on samuti tõhustada pereettevõttes töötavate isikute füüsilisest isikust ettevõtjana tunnustamist. Andes lapsehoolduspuhkuse õiguse seda soovivatele abistavatele abikaasadele, kompenseerib see ettepanek ka mõnikord problemaatilised mõjud perele, mis võivad peresisese mitteametliku tööga seoses tekkida, eriti kui abistavad abikaasad saavad lapsed.

Pöördudes abistavate abikaasade tunnustamata töö pikaajaliste mõjude juurde, soovin austatud parlamendiliikmele kinnitada, et nõukogu on teadlik sellest eriti keerulisest olukorrast, millega peavad silmitsi seisma palgata naised, kes on oma sissetulekute poolest abikaasadest sõltuvad ning kelle rahaline olukord on pensionile minnes, lahutuse või lehestumise korral sageli ebakindel. Nõukogu väljendas selles küsimuses oma muret 2007. aasta detsembris, kui võttis vastu järeldused teemal „Naised ja vaesus”, sealhulgas ka Portugali eesistumise ajal Pekingi tegevusplatvormi⁽¹⁷⁾ kontekstis välja töötatud statistiliste näitajate kogu. Nendes järeldustes tunnustas nõukogu, et naised on madala sissetuleku suhtes meestest haavatavamad ning sugudevaheline erinevus suureneb koos vanusega.

⁽¹⁴⁾ KOM(2008) 712 (lõplik)

⁽¹⁵⁾ EÜT L 203 1.8.2002, lk 1

⁽¹⁶⁾ 13981/08

⁽¹⁷⁾ 13947/07

Hiljuti, 2008. aasta detsembris võttis nõukogu vastu järeldused teemal „Naised ja majandus: töö ja pereelu ühitamine” – jällegi Pekingi tegevuskava⁽¹⁸⁾ rakendamise järelmeetmete kontekstis. Nõukogu kinnitas siin veel kord meetmete tähtsust, mis võimaldavad naistel ja meestel oma tööd ja pereelu ühitada, ning nõudis asjakohaseid meetmeid.

Kokkuvõtteks, nõukogu on tegelenud aktiivselt austatud parlamendiliikme tõstatatud küsimustega, mis puudutavad pereettevõttes töötava füüsilisest isikust ettevõtja tegevust. Eesistuja Tšehhi jätkab arutlusi eespool nimetatud õigusloome algatuse teemal ning jälgib selle arengut Euroopa Parlamendis.

*
* *

Küsimus nr 12, mille on esitanud Jim Higgins (H-0987/08)

Teema: Liikluseeskirja rikkumiste sanktsioonide piiriülese täitmise tagamine

Justiits- ja siseasjade komisjon nimetas novembris toimunud 2908. kohtumise järeldustes, et usub olemasolevate süsteemide piisavusse, et tegeleda välismaiste juhtide liikluseeskirjade rikkumisest tulenevate karistuste vältimise probleemiga. Praktilised kogemused näitavad siiski selgelt, et nii see ei ole, ning enamik välismaistest autojuhtidest ei saa liikluseeskirjade rikkumise eest karistada. Kui nõukogu ei soovi uut õigusakti toetada, siis milliste meetmete kallal ta töötab, et tagada välismaiste autojuhtide karistamine ühenduse olemasoleva õiguse raames?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu jagab parlamendi muret seoses igal aastal Euroopa teedel surmaga lõppenud liiklusõnnetuste suure arvuga ning raskusega karistada mittekohalikke autojuhte liikluseeskirjade rikkumiste eest.

Nõukogu soovib juhtida tähelepanu sellele, et 2008. aasta septembris organiseeris nõukogu eesistuja Prantsusmaa seminari Euroopa liiklusohutuskampaaniate kooskõlastamise kohta. Nimetatud seminaril uuriti võimalusi muuta teeohutusealane tegevus veel tõhusamaks. Konverentsi järelmeetmena võttis nõukogu 27.–28. novembril 2008 vastu järeldused politsei tegevuse kooskõlastamise kohta liiklusohutuse alal. Nende järelduste eesmärk on panna paika üleeuroopaline liiklusohutusega seotud politseiteenistuste kooskõlastamise protsess. Nõukogu kinnitas ka otsustavust käivitada vajalikud algatused, et parandada strateegilist ja operatiivkoostööd liiklusohutuse suurendamiseks juba olemasolevate vahendite põhjal.

Sellega seoses meenutab nõukogu oma raamotsust 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta⁽¹⁹⁾. Kõnealune raamotsus hõlmab liikluseeskirjade rikkumise eest määratavate rahaliste karistuste kehtestamist. Riiklike õigusaktide kehtestamine koos raamotsusega peaks võimaldama õigusasutustel ning teatud juhtudel ka haldusasutustel rahalisi karistusi teiste liikmesriikide asutustele edasi saata ning võimaldama täiendava formaalsuseta nende tunnustamiste ja täidesaatmise.

Nõukogu meenutab ka oma otsust 2008/615/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta⁽²⁰⁾, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega. See nn Prümi otsus kannab hoolt piiriülese koostöö eest ELi asutamislepingu VI jaotise sätetega hõlmatud küsimustes ning hõlbustab muu hulgas liikmesriikidevahelist sõidukite registreerimisandmete vahetamist.

Lõpuks viitab nõukogu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2008. aasta direktiivi ettepanekule, millega hõlbustatakse karistuste piiriülest täitmist liiklusohutuse valdkonnas. Nimetatud ettepaneku eesmärk on liiklusohutuse suurendamine Euroopa Liidus, nähes ette piiriüleste sanktsioonide täitmise tagamise nelja liikluseeskirja punkti rikkumise suhtes, mis on toime pandud rikkumise toimepanekuriigist erinevas liikmesriigis registreeritud sõidukiga ning mille tulemusel on surmajuhtumite määr kõige suurem, nimelt kiiruse ületamine, liiklusvahendi joobeseisendis juhtimine, turvavöö mittekasutamine ja mittepeatumine punase fooritule korral. Nõukogu on nimetatud ettepaneku läbi vaadanud.

⁽¹⁸⁾ 17098/08

⁽¹⁹⁾ ELT L 76, 22.3.2005, lk 16–30

⁽²⁰⁾ ELT L 210, 6.8.2008, lk 12–72

On tõsi, et enamik liikmesriike ei ole veendunud, et ettepanek võtta vastu neid meetmeid puudutav õiguslik alus võimaldab nõukogul nii toimida; sellest seisukohast ei saa eeldada, et nõukogu ei soovi toetada talle esitatud ettepanekuid võtta vastu uusi õigusakte. Nõukogu liikmed ei ole tõesti kahelnud liikluseeskirja rikkumistest tulenevate sanktsioonide piiriülese täitmise tagamise eesmärgi õiguspärasuses kui sellises.

*
* *

Küsimus nr 13, mille on esitanud Gay Mitchell (H-0989/08)

Teema: Euroopa rannavalve

Kuna Lissaboni leping nõuab paremat kaitsekoostööd, siis millised on üleeuroopalise rannavalve väljavaated? Kas on võimalus luua katusorganisatsioon, nagu Frontexi täiustatud versioon, mis koosneb liikmesriikide rannavalvetest, kuid ELi poolse rahastamisega ja parandatud koostööga, et võimaldada väikeriikidel, nagu Iirimaa, oma suurt rannajoont ja suveräänsete õiguste alla kuuluvat vett paremini narkokaubanduse, inimkaubanduse ja muude ebaseaduslike tegevuste suhtes valvata?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Euroopa rannavalve asutamise mõtte esitasid Euroopa Parlament ja nõukogu direktiivi 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest, artiklis 11⁽²¹⁾. Nimetatud direktiivis paluti komisjonil esitada teostatavusuuring saastamise vältimise ja sellele reageerimise eest vastutava Euroopa rannavalve loomise kohta. Seda uuringut ei ole seni veel esitatud. Euroopa rannavalve moodustamise küsimus on tõstatatud ka komisjoni 2006. aasta juuni rohelises raamatus ELi merenduspoliitika kohta⁽²²⁾.

Piirikontrolli ja ebaseadusliku sisserände vastu võitlemise suhtes tõstatab „Haagi programm: vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamine Euroopa Liidus”,⁽²³⁾ mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 5. novembril 2004 toimunud kohtumisel, võimaluse luua „Euroopa piirivalvesüsteem”. Seda mõtet jätkati 15. ja 16. novembril 2008 Euroopa Ülemkogus vastu võetud Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktis⁽²⁴⁾, milles sätestati, et lõppkokkuvõttes võib sellise süsteemi moodustamist kontrollida.

On tõsiasi, et ohtude suhtes tuleb võtta vajalikke meetmeid, ning see kehtib nii mere-, maa- kui ka õhupiiride kohta. Frontexil on oluline roll välispiiridel liikmesriikidevahelise operatiivkoostöö juhtimisel ning see on ikka veel praeguse mandaadi alusel kättesaadavate vahendite kasutamise arendamise etapis.

Tuleb märkida, et EÜ asutamislepingu artikli 62 lõike 2 punkt a piirab ühenduse pädevust võtta vastu normid ja kord, mida liikmesriigid järgivad isikute kontrollimisel välispiiridel, mis tähendab, et kohustus selliste kontrollide läbiviimise eest lasub liikmesriikidel.

Praeguseni ei ole nõukogu saanud komisjoni ettepanekut Euroopa rannavalve ega Euroopa piirivalvesüsteemi loomise kohta.

*
* *

Küsimus nr 14, mille on esitanud Colm Burke (H-0991/08)

Teema: Rahvusvaheline reisipiirang Valgevenest reisivate laste puhul

Võttes arvesse, et välissuhted on Tšehhi eesistumise üks põhiprioriteete, siis kas eesistuja võiks anda ülevaate, milliseid samme kavatsetakse astuda, et ergutada Valgevene valitsust tühistama rahvusvahelist reisipiirangut Iirimaa ja teistesse ELi liikmesriikidesse puhkamise ja taastumise eesmärgil reisivate laste puhul.

⁽²¹⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 14

⁽²²⁾ Komisjoni roheline raamat „Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja merele küsimuses” – KOM(2006) 275 (lõplik), 7.6.2006

⁽²³⁾ ELT C 53, 3.3.2005, lk 1

⁽²⁴⁾ 13440/08

Kirjutamise hetkel näib, et Iirimaa ja Valgevene ametiasutused on kokku leppinud erandis, mis võimaldab lastel jõulude ajal reisida. Ametlik valitsustevaheline leping piirangu täielikuks tühistamiseks on siiski alles arutlusel. Igal aastal reisib Iirimaaale puhke- ja taastusprogrammide raames umbes 3 000 last.

Kas Valgevene ja teiste ELi liikmesriikide vahel eraldi kahepoolsete lepingute suhtes läbirääkimiste pidamise asemel muudab Tšehhi eesistumine prioriteediks taotleda Valgevene ametiasutustega üleeuroopalise lepingu sõlmimist, mis võimaldab lastel Valgevenest ELi piires kõikjale reisida?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu on teadlik hiljutistest probleemidest seoses Valgevene laste abireiside (Tšernobõli heategevused) ja puhkusereiside raames erinevatesse Euroopa riikidesse, sealhulgas Iirimaaale, reisimisega ning on jälginud olukorda selle tekkimisest.

Asjaomased riigid peavad praegu nõupidamisi vastavate Valgevene ametiasutustega, et arutada kahepoolsetl kõnealusest probleemist tulenevaid küsimusi. Selles suhtes oli 2008. aasta 8. detsembril Iirimaa ja Valgevene vahel sõlmitud kokkulepe Tšernobõli katastroofiga seotud laste edasiste puhke- ja taastusreiside kohta tervitatav edasiminekuks.

Lisaks sellele tuleb märkida, et 3. detsembril 2008. aastal tegi ELi eesistujakolmik Minskis Valgevene välisministeeriumis sellekohase demarši. Seal rõhutati nende külastuste jätkumise tähtsust ning Valgevene ametnikud võtsid selle vastu konstruktiivses vaimus.

Nõukogu jätkab kõnealuse probleemi täpset jälgimist ning vajadusel tõstatab selle küsimuse Valgevene ametiasutustega suheldes.

*
* *

Küsimus nr 15, mille on esitanud Avril Doyle (H-0993/08)

Teema: Ringlussevõetud materjalide turu krahh

Vastavalt pakendijäätmete direktiivi nõuetele on Iirimaa ja teised liikmesriigid pakendijäätmete osas välja arendanud sihtide ja eesmärkide kogu, mis ühildub jäätmehierarhiaga, nagu on sätestatud pakendijäätmete direktiivis (2006/12/EÜ⁽²⁵⁾). Ringlussevõtu sektori elujõulisus, millest nimetatud eesmärkide täitmine sõltub, on kindlaks määratud turupoolsete kulude ja hindadega.

See sektor on ringlussevõetavate materjalide suure hinnalanguse tulemusel maailmaturul siiski viimastel kuudel tohtu pingel all olnud. Probleem on muutunud nii tõsiseks, et mõni turg on reaalsetult suletud ning paljudel juhtudel on jäätmekäitluste võtetel tegevuse jätkamine majanduslikult mittetasuvaks muutumas. Arvestades käesoleva sektori tähtsust jätkusuutliku tarbimise ja tootmise jaoks ELis, siis kas nõukogu algatab tegevuse vastusena ringlussevõetavate materjalide suurest hinnalangusest tulenevale kehtivale pakilisele olukorrale, rakendades näiteks turutõrgetega tegelemiseks vajalikke meetmeid?

Kas ta rakendab viivitamata komisjoni enda raportis „Ringlussevõtu rakkerühma raport” (koostatud teatise „Juhtivate turgude algatus Euroopas” (KOM(2007)0860) ettevalmistamisel) sätestatud soovitusi?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu on austatud parlamendiliikme tõstatatud probleemi teadlik. Nõukogu kohtumisel 4. detsembril 2008 esitas Iirimaa ringlussevõetud materjalide kaubahindade languse teema päevakorra osas „Muud küsimused” ning sellel teemal võttis sõna mitu nõukogu liiget. Neid probleeme meele pidades nentis komisjon, et hindab käesolevat olukorda ning vajadusel kaalub edasiste meetmete võimalusi. Järgmine eesistujariik võttis kohustuse esitleda nõukogule viivitamatult avaldatavaid komisjoni hinnangu tulemusi ja väljapakutud soovitusi.

(25) ELTL 114, 27.4.2006, lk 9

*
* *

Küsimus nr 16, mille on esitanud Mairead McGuinness (H-0995/08)

Teema: Munakanad

Direktiiv 1999/74/EÜ, ⁽²⁶⁾ millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded, keelab 1. jaanuarist 2012 munakanade kasvatamise tavakohastes või täiustamata puurides. Eelmisel aastal Iirimaa konverentsil esinedes nentis toiduainetööstuse juhtiv eestkõneleja, et kui EL ei soovi muuta rohkemat kui poolt oma kodulinnukasvatuse toodangust ebaseaduslikuks, tuleb anda sellest direktiivist vabastus. Kas nõukogu kommenteeriks seda vaatepunkti ning ütleks, kas ta usub, et vabastuse andmine on vajalik, arvestades, et aastal 2006 pärines peaaegu 80 % ELi munatoodangust puurisüsteemidest?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

1999. aasta juulis võttis nõukogu vastu direktiivi 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded. Direktiiv sätestab, et 1. jaanuarist 2012 ei ole ELis enam lubatud munakanade pidamine puurides, mis ei vasta kõnealusel direktiivis sätestatud heaolu miinimumnõuetele.

Pidades silmas huvirühmade muret, kohustas direktiiv komisjoni esitama nõukogule raporti, mis on koostatud teadusliku arvamuse põhjal, võttes arvesse nii munakanade pidamise eri süsteemide füsioloogilisi, etoloogilisi aspekte kui ka nende tervise- ja keskkonnamõju, ning uurimuse põhjal, mis arvestab sotsiaal-majanduslikku toimet ja mõju ühenduse majanduspartneritele. Raportiga pidid kaasnema asjakohased ettepanekud, mis arvestavad raporti järeldustega ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni läbirääkimiste tulemustega.

Komisjon esitas kõnealuse raporti nõukogule 2008. aasta jaanuaris koos komisjoni töödokumendiga, mis viitab kasutatud allikatele. Raporti koostamisel võeti muu hulgas arvesse sotsiaal-majanduslikku uurimust, mis sisaldab liikmesriikide raporteid.

Nimetatud raporti põhjal kinnitas komisjon nõukogule oma kavatsust mitte esitada ühtegi ettepanekut tavakohaste puuride keelustamiseks ette nähtud tähtaja edasilükkamiseks ega teha teisi asjakohaseid ettepanekuid.

Kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 249 on direktiiv 1999/74/EÜ saavutatava tulemuse seisukohalt siduv igale liikmesriigile, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku riiklikele ametiasutustele.

*
* *

Küsimus nr 17, mille on esitanud Silvia-Adriana Țicău (H-0997/08)

Teema: Suurenevad takistused Rumeenia ja Bulgaaria tööjõule

Arvestades ebaseadusliku rände mõju nii liikmesriikide kohaliku tööjõu kui seaduslike rändajate jaoks, milliseid meetmeid näeb nõukogu ette kavatsusega eemaldada praegu tööjõu vaba liikumist takistavad tõkked ning soodustada seeläbi tööjõu seaduslikku rännet nii liikmesriikidest kui väljastpoolt? Kas nõukogu saab nimetada, milliseid meetmeid ta pakub, et kaotada takistused Rumeenia ja Bulgaaria tööjõu värbamisele?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nagu austatud parlamendiliige kindlasti teab, näeb Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisleping seoses tööjõu vaba liikumisega ette kuni seitsmeaastase üleminekuaja. Selle aja jooksul võivad EL 25 liikmesriigid rakendada riiklike meetmeid, mis reguleerivad uute liikmesriikide kodanike juurdepääsu nende tööturule.

(26) EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53

Liitumisele järgnev esialgne kaheaastane üleminekuaeg sai tõesti 31. detsembril 2008 läbi. Nüüd tuleb pöörduda nõukogu poole palvega vaadata komisjoni raporti põhjal läbi kõik üleminekupiirangud. Nõukogu võttis arvesse komisjoni raporti esitamise 17. detsembril 2008. Nimetatud raport on tööhõive, sotsiaalpoliitika-, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu järgmise istungi päevakorras jälle 2009. aasta märtsis. Eesistujariik Tšehhi seadis liidu siseturu tõkete, sealhulgas ka tööjõu vaba liikumise takistuste eemaldamise üheks oma peamiseks poliitiliseks prioriteediks eesmärgiga käivitada põhjalik poliitiline arutelu erinevatel tasanditel, näiteks tööhõiveministrite mitteametlikul kohtumisel Tšehhi Vabariigis, ning ergutada liikmesriike kaotama tõkked liikuvuselt ja tööjõu vabalt liikumiselt, kus need osutuvad kasututeks ja põhjendamatuteks. Nõukogu aitab kaasa erinevatele meetmetele, mis hõlbustavad liikuvust ja tööjõu vaba liikumist kogu Euroopa Liidus.

Riiklike meetmeid võib siiski võtta kuni viis aastat pärast liitumist ning pikendada seda aega veel kahe aasta võrra nendes liikmesriikides, kus on oluline tööturu häirete tekkimise oht.

Igal juhul tuleb rõhutada, et vastavalt ühinemislepingule on otsus riiklike meetmete võtmise ning samuti nende meetmete laadi kohta riikide pädevuses. Sellise otsuse tohiks siiski teha ainult pärast olulise tagasiside saamist asjaomastelt liikmesriikidelt kohapealse olukorra kohta objektiivse hinnangu alusel.

*
* *

Küsimus nr 18, mille on esitanud Manuel Medina Ortega (H-1002/08)

Teema: Mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste jätkamine

Millisena näeb nõukogu edasist olukorda hiljuti Washingtonis toimunud G20 valitsusjuhtide kohtumisel mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste (Doha vooru) jätkamise kohta vastu võetud kokkulepete põhjal ning milliseid ettepanekuid saaks ta selle protsessi taaskäivitamiseks esitada?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Tšehhi eesistumisaaja juhtlause on „Tõketeta Euroopa”. Takistuste kõrvaldamine on meie eesmärk nii sise- kui välispoliitikas. EL eksisteerib suhete ja juhuste maailmas ning ei ole kunagi olnud kaubanduspoliitika alal üksiküritaja. ELi sisesed eesmärgid, olgu nendeks siis tööhõive, kõrged elustandardid, areng või turvalisus, on suurel määral seotud Euroopa majanduses osalejate võimega ennast väljaspool ELi piire maksuma panna. Eesistujariik Tšehhi on sellest asjaolust teadlik ning aitab aktiivselt kaasa ELi toodetele, teenustele ja investeeringutele uute turgude avamisele – vabakaubandus on üks nüüdisaegse kriisi lahendamise vahenditest.

15. novembril rõhutasid G20 liikmed, kui tähtis on saavutada kokkulepe juhendite kohta, mis aitaksid WTO Doha arengukava sellel aastal ambitsioonika ja tasakaalustatud tulemusega edukalt lõpule viia. Selles kontekstis teavitas komisjon 8. detsembril nõukogu Maailma Kaubandusorganisatsiooni viimastest arengutest Doha arengukava kaubanduslääbirääkimistes eesmärgiga pidada detsembri lõpus Genfis ministrite kohtumine.

11.–12. detsembril 2008. aastal viitas Euroopa Ülemkogu oma järeldustes, et toetab eesmärki jõuda sellel aastal Maailma Kaubandusorganisatsiooni piires kokkuleppele juhendite osas, mis viivad Doha arengukava ambitsioonika, ülemaailmse ja tasakaalustatud tulemusega lõpule viia.

Selles mõttes olid komisjon ja nõukogu valmis ELi konstruktiivseks osalemiseks ministrite kohtumisel selle toimumisel. 12. detsembril 2008. aastal viitas WTO peadirektor delegatsioonijuhtide mitteametlikul kohtumisel siiski, et järgmise 48 tunni jooksul oluliste muutuste mitteilmnemisel ei kutsu ta ministreid kokku, et aasta lõpuks juhendid lõpule viia. Selles olukorras ütles ta, et pärast nädala kestnud intensiivseid nõupidamisi ei tuvastanud ta piisavat poliitilist tahet leppe saavutamiseks viimase jõupingutuse tegemiseks, ning arvestas, et sellise koosoleku pidamisel oleks suur oht ebaõnnestuda, mis oleks kahjustanud mitte ainult läbirääkimiste vooru, vaid ka WTO süsteemi üldiselt, ja seega ministrite kohtumist ei toimunud.

Euroopa Liit on jätkuvalt täielikult pühendunud mitmepoolsele kaubandussüsteemile, samuti WTO Doha arengulääbirääkimiste vooru tasakaaluka, ambitsioonika ja laialdase kokkuleppe lõpptulemusele, eriti praegustes majandus- ja finantstingimustes. Tšehhi eesistumise jaoks on DDA vahend kaubanduse läbipaistvaks liberaliseerimiseks mitmepoolsel tasandil, mis toob kaasa pikaajalisi eeliseid. Eesistujariik püüab võimalikult ruttu arutelu jätkata ning toetab ka intensiivsemaid läbirääkimisi teiste WTO tegevuskavade raames, eelkõige

teenuste ja TRIPS-lepingu valdkonnas. Eesistujariik toetab mitmepoolse kaubandussüsteemi võimalikult laialdast kohaldamist. Nendel põhjustel jätkab ta WTO liikmebaasi laiendamisprotsessi.

*
* *

Küsimus nr 19, mille on esitanud Dimitrios Papadimoulis (H-1009/08)

Teema: ELi eesistujariigi deklaratsiooni eelnõu ÜROs homoseksuaalsuse legaliseerimise kohta

Nõukogu eesistujariik Prantsusmaa teeb 10. detsembril 2008, mis on inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäev, ettepaneku esitada ÜROle Euroopa Liidu poolt deklaratsiooni eelnõu, mis kutsub ülemaailmselt kõiki valitsusi üles homoseksuaalsust legaliseerima. Vatikani-poolne ÜRO vaateleja on juba teatanud, et Vatikan on nimetatud deklaratsiooni vastu.

Pidades silmas Euroopa Parlamendi resolutsiooni (P6_TA(2007)0167) homofoobia kohta Euroopas, mis kutsub üles ülemaailmsele homoseksuaalsuse legaliseerimisele ja ühenduse diskrimineerimisvastaste õigusaktide täielikule rakendamisele, kuna taunib liikmesriikides homofoobia ilminguid, siis kas nõukogu ütleks, millistes riikides üle maailma on homoseksualism kriminaliseeritud? Millised meetmed võtab ta eesistujariigi Prantsusmaa deklaratsiooni suhtes? Millised meetmed võtab ta Euroopa Parlamendi resolutsiooni täielikuks rakendamiseks? Kas ta arvestab varjupaigataotlejate kontrollimisel, et tuleb silmas pida, kas taotlejaid on päritolumaal nende seksuaalse sättumuse pärast taga kiusatud?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu võtab kindlalt arvesse, et soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimine ei vasta ELi rajamise põhimõtetele. ELi institutsioonid on selliste diskrimineerimiste ilminguid korduvalt tõrjunud ja neid tauninud.

Asutamislepingutega temale antud volituste raames järgib EL kindlalt selliste ilmingute vastu võitlemise selget poliitikat oma piiride siseselt ning välistegevuse kontekstis ka siiani homoseksuaalsust kriminaliseeriva umbes 80 riigi suhtes üle maailma.

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 13 sätestab õigusliku aluse, mille põhjal astuda „vajalikke samme, et võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel”. Nende volituste alusel võttis EL 2000. aasta juunis ühehäälselt vastu rassilise võrdsuse direktiivi (2000/43/EÜ)⁽²⁷⁾ ja 2000. aasta novembris tööhõive raamistiku direktiivi (2000/78/EÜ)⁽²⁸⁾.

Välissuhete kontekstis on EL Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni piires aktiivselt seotud püüetega lahendada rassismi ja diskrimineerimise, sealhulgas seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise küsimusi. Selles suhtes on EL 2006. aastal täielikult ja edukalt toetanud lesbide, geide, biseksuaalide ja transseksuaalide (LGBT) õiguste eest võitlevatele rühmitustele ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus valitsusväliste organisatsioonidega suhtlemise eest vastutavas komitees nõuandva staatuse andmist. Lisaks esitati ÜRO Peaassambleel 18. detsembril 2008 päevakavapunkti 64b „Inimõiguste küsimused, sealhulgas alternatiivsed lähenemisviisid inimõiguste ja põhivabaduste kasutamise parandamiseks” arutelu raames (veel) 66 riigi nimel deklaratsioon seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi kohta. See deklaratsioon kinnitab veel kord (muuhulgas) universaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid ning nõuab tungivalt riikidel võtta kõik vajalikud meetmed, eelkõige õigus- või haldusmeetmed, et tagada mitte mingitel asjaoludel seksuaalse sättumuse või soolise identiteedi põhjal kriminaalkaristuste määramist, eriti hukkamist, vahistamist või kinnipidamist.

EL on inkorporeerinud rassismi, ksenofoobia ja diskrimineerimise küsimused poliitilistesse dialoogidesse kolmandate riikidega ning toetab pidevalt mittediskrimineerimise põhimõtet, mis nõuab inimõiguste kehtimist iga inimese puhul, vaatamata seksuaalsele sättumusele või soolisele identiteedile.

⁽²⁷⁾ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust; EÜT L 180 19.7.2000, lk 22–26

⁽²⁸⁾ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel; EÜT L 303 2.12.2000, lk 16–22

Nõukogu direktiiv 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta kehtestab teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise kui tagakiusamise põhjuse ühise mõiste. Vastavalt selle direktiivi artikli 10 punktile d võib teatava sotsiaalse rühma mõiste hõlmata seksuaalse sättumuse ühisel tunnusel põhinevat rühma. Liikmesriigid arvestavad rahvusvahelise kaitse kohaldamise kohta otsuse tegemise kontekstis tagakiusamise põhjuste hindamisel selle asjaoluga.

*
* *

Küsimus nr 21, mille on esitanud Pedro Guerreiro (H-1012/08)

Teema: Liikmesriikides asuvate lennujaamade kasutamine ebaseaduslikult hoitavaid vange vedavate LKA lennusalkade poolt

Vastavalt Hispaanias ilmunud hiljutistele raportitele on tulnud avalikuks ametlik dokument, mis sedastab, et 2002. aasta jaanuaris teavitas USA saatkonna poliitilis-militaarne atašee Hispaania valitsuse vanemliikmeid, et USA soovib kasutada Hispaania õhuruumi ja lennuvälju eesmärgiga transportida „vange” Guantánamo sõjaväebaasi. Palutud oli ka vajadusel Hispaania sõjaväebaaside kasutamist transpordi toetamiseks. See seni saladuses olnud dokument sedastab, et samasugust meetodit järgiti ka teiste Ameerika lennukite marsruudile jäävate riikide, sealhulgas Itaalia ja Portugali puhul. Paistab, et selle taotluse rahuldamisel anti asjaomastele liikmesriikidele teada, et USA kavatseb kasutada nende õhuruumi ebaseaduslikult hoitavate vangide transportimiseks Guantánamosse. Nüüdseks avalikustatud kõnealune dokument kinnitab arvamust, et USA-poolseid kinnipidamisi, inimrööve ja piinamisi, mis rikuvad kõige elementaarsemaid inimõigusi, ei oleks saanud teostada ilma mitme ELi liikmesriigi valitsuse osalusega.

Milline on nõukogu seisukoht selle avalikustatud teabe osas ning milliseid selgitusi ta kavatseb nõuda?

Millised meetmed nõukogu välja pakub, et see enam kunagi ei korduks?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Järelevalve liikmesriigi territooriumil toimuva luure- ja turvateenistuse tegevuse üle on liikmesriigi pädevuses. Sama põhimõtte kohaselt ei kuulu liikmesriikide territooriumi (maa, vesi ja õhuruum) kontrollimine, sealhulgas sellele territooriumile saabumise või sealt lahkumise volitamine Euroopa Liidu Nõukogu pädevusse.

*
* *

Küsimus nr 22, mille on esitanud Johan Van Hecke (H-1017/08)

Teema: Majanduskriis

Tšehhi eesistumise kava sisaldab edusamme Euroopa ja rahvusvahelises lähenemises, et ohjeldada majanduskriisi. Kuid kõige rängemalt mõjub majanduskriis arengumaadele. Toormaterjalide hinnad langevad äärmiselt kiiresti, mis tähendab, et vaesemad riigid saavad vähem tulu. Selle tulemusena tekib oht, et krediitdivoog arengumaadesse kuivab kokku.

Kas Tšehhi eesistujariigina annab head eeskuju ning suurendab oluliselt oma ametlikku arenguabi, et täita lubadust eraldada 2010. aastaks 0,7 % oma RKTst arengule?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Eesistujariik tunneb muret ülemaailmse majanduskriisi ja selle võimaliku tagasilöögi pärast arengumaadele. Selles küsimuses toimub mõne päeva pärast [29.–30. jaanuar 2009] Prahas aset leidval mitteametlikul ministrite kohtumisel arenguministritevaheline arvamuste vahetus.

Ametliku arenguabi suhtes kinnitas EL 2008. aasta mais vastu võetud nõukogu järeldustes⁽²⁹⁾ veel kord kindlalt oma pikaajalisi finantskohustusi arengumaade ees, et saavutada 2010. aastaks ühise ametliku arenguabi eesmärk 0,56 % rahvamajanduse kogutulust ja 2015. aastaks 0,7 % rahvamajanduse kogutulust, nagu on sätestatud nõukogu 2005. aasta mai järeldustes, Euroopa Ülemkogu 2005. aasta juuni järeldustes ja 2005. aasta 22. novembri Euroopa arengukonsensuses.

Eelkõige nõukogu 2005. aasta mai järeldustes⁽³⁰⁾ määrati kindlaks, et ELiga pärast 2002. aastat liitunud liikmesriigid, kelle ametliku arenguabi määr ei ulatunud 0,17 %-ni rahvamajanduse kogutulust, püüavad suurendada oma vastava eelarvealalduse piires ametlikku arenguabi vajaliku tasemeni aastaks 2010, samas võtsid seda määra ületavad riigid kohustuse nii jätkata. Lisaks sellele kohustusid ELi liikmesriigid saavutama aastaks 2015 ametliku arenguabi määra 0,7 % rahvamajanduse kogutulust, samas kui selle taseme saavutanud riigid kohustusid seda eesmärki ületama; pärast 2002. aastat ELiga liitunud liikmesriigid püüavad 2015. aastaks suurendada oma ametliku arenguabi määra 0,33 %-ni rahvamajanduse kogutulust.

Tšehhi kohustus peaks viitama ühise ametliku arenguabi eesmärgile, mille EL võttis kohustuseks, et saavutada vastavaid eesmärke, nagu on juba mitmel korral veel kord kinnitatud.

Oma viimatistes 11. novembril 2008. aastal vastu võetud järeldustes⁽³¹⁾ julgustas nõukogu, rõhutades samas selle küsimuse kuulumist liikmesriikide pädevusse, asjaomaseid liikmesriike 2010. aasta lõpuks riiklikke ajakavasid välja töötama, et oma vastava eelarvealalduse piires abi määra kehtestatud ametliku arenguabi eesmärgini suurendada.

Me leiame, et äärmiselt tähtis on oluliste vahendite ja finantseerimisviiside suunamine abi tõhususe paratamatuse rõhutamisele, võttes arvesse kaubanduse ja WTO rolli arengus, samuti kaubandusabi programmi tähtsust. Vastutus meie partnerite mõistliku arengupoliitika eest seoses aruandekohustusega maksumaksjatele vahendite kohta on väga tähtis nii rahastajate kui abistatavate riikide jaoks. Neid küsimusi on rahvusvahelistel foorumitel laialdaselt arutatud. Viimatised foorumid New Yorgis ja kõrgetasemeline abi tulemuslikkuse foorum Accras, samuti Doha konverents rõhutasid, et arutelud arengu rahastamise järelemeetmete võtmise mehhanismi tugevdamise üle algatatakse 2009. aasta aprillis ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu kevadisel konverentsil. Usume, et erinevad ametliku arenguabi andmise viisid tuleks lugeda tulemuslikuks ja seega nad järelikult võimaldavad kõigil osapooltel saada kasu ametliku arenguabi kohustustest.

Tšehhi eesistumise tegevused on ja jäävad eelnevalt nimetatud nõukogu järeldustega kooskõlla. Sarnaselt mitmele liikmesriigile püüab eesistujariik Tšehhi suurendada 2010. aastaks oma ametliku arenguabi määra 0,17 % tasemeni ning 2015. aastaks 0,33 % tasemeni. Praeguse ülemaailmse majanduskriisi olukorras ei oota me oma ametliku arenguabi olulist suurenemist.

*
* *

Küsimus nr 23, mille on esitanud Christa Prets (H-1020/08)

Teema: Albiinode tapmine Tansaania

4. septembril 2008 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni ühisettepaneku albiinode tapmise kohta Tansaania.

See resolutsioon kutsub nõukogu üles täpsemalt jälgima inimõiguste olukorda Tansaania. Kas nõukogu saab anda teavet albiinode praeguse olukorra kohta Tansaania, kui kohapealne meditsiinipersonal jälgib alles paranemismärke albiinode inimõiguste suhtes?

Milliseid püüdeid tehti Prantsusmaa eesistumise ajal ja millised on Tšehhi eesistumise plaanid albiinode olukorra parandamiseks Tansaania, eriti seoses arstiabiga, ning juba tehtud saavutused?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

⁽²⁹⁾ 9907/08

⁽³⁰⁾ 9266/05, sealhulgas selle I ja II lisa

⁽³¹⁾ 15480/08

Nõukogu jälgib pidevalt inimõiguste olukorda Tansaania ning on märganud albiinode halvenevat olukorda selles riigis, mis teeb väga murelikuks. Koosõlas inimõigusi käsitleva poliitikaga tõstatab nõukogu selle küsimuse Tansaania ametivõimude ees, nõudes täiendavaid meetmeid selle ilmingu lõpetamiseks ning õiglust kannatanutele ja nende perekondadele.

Tansaania on albiinod alati diskrimineerimise ohvrid olnud. Mõnes piirkonnas peeti albiinolapse saamist needuseks kogu kogukonnale ning üsna mitmed neist tapeti sündimisel. See probleem on siiski võtnud viimasel ajal uue pöörde, ning praegu albiinode suhtes toime pandavate võigaste mõrvade põhjuseks on puhas rahaahnus, tapjad kasutavad ära vaesust, meeleheidet ja kindlat usku nõiakunsti.

Tansaania valitsus on võtnud nende kuritööde peatamiseks juba mõned meetmed ning president Kikwete on nende täitmise piirkondlike volinike ülesandeks teinud.

Need meetmed sisaldavad Mwanza piirkonnas albiinode turvalisuse ja kaitse tõstmist ning teadlikkuse suurendamist. Muuhulgas viidi albiinodest koolilapsed, kelle elud olid ohus, üle Misungwi rajooni erikooli ja teistesse piirkonna internaatkoolidesse, mis on politsei kaitse all. Varsti toimub albiinode loendus.

Samal ajal tegelevad valitsusvälised organisatsioonid teadlikkuse tõstmisega. Mitmetes asjaomastes külates on tõstetud inimeste teadlikkust albiinode tapmise suhtes. Kõiki majapidamisi, kus on albiinosid, on eraldi külastatud eesmärgiga nende teadlikkust tõsta ja julgustada neid kõikidest kahtlustatavatest isikutest politseile teada andma.

Nõukogu jätkab olukorra täpset jälgimist.

*
* *

Küsimus nr 24, mille on esitanud Jolanta Dičkutė (H-1021/08)

Teema: HIV ennetamise, ravi ja hoolduse tõhustamine

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) 2008. aasta jaanuaris toimunud koosoleku raport „HIV testimine Euroopas: strateegiatest tulemuslikkuseni” rõhutab tõsiasja, et ELi riikides on lastud mööda mitmeid võimalusi HIV-nakkuste diagnoosimiseks, eriti tervishoiu reguleerimisel. Hinnanguliselt 30 % ELi riikides elavatest HIV-kandjatest ei ole oma nakkusest teadlikud. Hiline diagnoosimine viitab antiretroviraalse teraapia (ART) hilisele algatamisele, piiratud võimalustele ravimeid saada, suurenenud suremuse tasemele, samuti nakkuse edasiandmise ohu suurenemisele.

Kas Tšehhi jätkab nõukogu eesistujariikide Luksemburgi, Saksamaa, Portugali ja viimati Prantsusmaa juhitud suuna järgimist ning kohustub võtma meetmeid HIV ennetamise, ravi ja hoolduse tõhustamiseks?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Eesistujariik Tšehhi kinnitab oma kohustust tegeleda kriitilise väljakutsega, mida kujutab endast ülemaailmne HIV/AIDSi pandeemia. Senised saavutused ei ole olnud piisavalt tõhusad, et takistada HIV/AIDSi pandeemia ülemaailmset levikut, mida raskendab vaesus ning sotsiaalne, majanduslik ja sooline ebavõrdsus.

Selles valdkonnas soovib nõukogu meenutada oma 31. mail 2007 vastu võetud järeldusi teemal „HIV/AIDSi vastane võitlus Euroopa Liidus ja naaberriikides”, samuti 3. juunil 2005 vastu võetud järeldusi HIV/AIDSi vastu võitlemise kohta.

Eelkõige oma 2007. aasta järeldustes rõhutas nõukogu vajadust tervikliku ja kooskõlastatud tähelepanu järele HIV/AIDSi ennetamise, diagnoosimise, ravi, hoolduse ja toetuse suhtes, mis põhineb nii HIV-kandjate kui riskirühma kuuluvate elanikkonnarühmade inimõiguste parandamisel. Nõukogu kutsus liikmesriike üles muuhulgas vajalikke avastamis- ja ravimeetodeid arendama, et vähendada võimalikult suurel määral HIV ülekandumist emalt lapsele, ning soodustama üldist juurdepääsu tõenduspõhisele ennetamisele ja kahjulike tagajärgede laialdasele vähendamisele, millel on keskne roll HIV/AIDSi mõju leevendamise tulemusliku reaktsiooni puhul.

Varem saavutatule tuginedes edendab eesistujariik Tšehhi seda tegevust, et EL jääks HIV/AIDSi pandeemia peatamisele pühendumise osas maailmas esimeseks.

*
* *

Küsimus nr 26, mille on esitanud Laima Liucija Andrikiene (H-1027/08)

Teema: Gaasijuhtmete projektid ja ELi ühine energiapoliitika

Nabucco gaasijuhtme projekti eesmärk on tuua Kaspia gaas Viini, samas kui Läänemere alt läbi mineva Nord Streami gaasijuhtme projekt peaks kava järgi tooma gaasi Venemaalt Saksamaale. Kuidas kavatseb Tšehhi eesistumine vähendada liidu sõltuvust Venemaa gaasist? Kuidas võib kavandatud Nabucco gaasijuhe muuta Euroopasse eksporditud gaasi olukorda? Milline on ELi eesistujariigi Tšehhi seisukoht Nord Streami gaasijuhtme projekti suhtes? Mida kavatseb ELi eesistujariik Tšehhi teha, et luua ja tugevdada ELi ühist energiapoliitikat?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Energeetikaküsimus on üks kolmest Tšehhi eesistumise poliitilisest põhiprioriteedist. Üldiselt tõdetakse, et 2007. aastal Euroopa Ülemkogu kevadisel kohtumisel kokku lepitud tegevuskava (2007–2009) rakendamisel peaks rõhuasetus olema energiavarustuse kindlusel. Tšehhi eesistumisel suunatakse oma jõupingutused ELi energiapoliitika edendamisele ja tugevdamisele. Hiljutine Venemaa-poolne Ukrainat läbiva gaasitransiidi peatamine rõhutas selle küsimuse tähtsust ELi kavas.

Euroopa Liitu gaasi importimise suhtes meenutab nõukogu kõnealuses tegevuskavas sätestatud eesmärki suurendada tarnekindlust energiaallikate, tarnijate ja transpordiliinide tõhusta mitmekesistamise kaudu. Eesistujariik Tšehhi kordas 8. jaanuaril 2009 Prahas toimunud üldasjade nõukogu mitteametlikul kohtumisel vajadust tugevdada usaldust olemasolevate tarnijate ees, kuid tõhustada samal ajal koostööd teiste täiendavate tarnijatega. Energia tarnekindlus oli selle Euroopa asjade ja välisministrite mitteametliku kohtumise üks kolmest põhiteemast.

Vastavalt eesistujariigi kalendrile on nõukogul kavas 2009. aasta veebruaris võtta vastu järeldused teatise „Teine strateegiline energiaülevaade – ELi tegevuskava varustuskindluse ja solidaarsuse tagamiseks energiavaldkonnas” kohta, mille komisjon esitas 2008. aasta novembris. ELi siseses laiemas kontekstis nimetab see teatis koos Lõuna-Euroopa gaasitransiidikoridoriga ka Läänemere energiaühenduste kava. Nõukogu järeldused ja teatis ise esitatakse Euroopa Ülemkogule 2009. aasta kevadisel kohtumisel.

Lisaks sellele kavatseb Tšehhi edastada oma eesistumise ajal toimuval tippkohtumisel „Lõunakoridor – Ida-Lääne ühendus” märguande ühenduse huvi kohta Kaukaasia piirkonna ja Kesk-Aasia gaasitootjate ja transiidiriikidele. See tippkohtumine, mille ettevalmistamiseks teeb eesistujariik tihedat koostööd komisjoni ja liikmesriikidega, toimub riigijuhtide tasemel selle piirkonna riikidega püsiva koostöö algatamise eesmärgil.

Gaasiallikate mitmekesistamine paraneb ka veeldatud maagaasi terminalide rajamisega.

Kuid see variant nõuab palju aega, raha ja energiat.

Peale gaasi impordist sõltuvuse vähendamise tähtsuse on ELi nurka surunud Venemaa-Ukraina korduvad gaasitülid rõhutanud kõigi liikmesriikide solidaarsuse suurendamise tähtsust varustamise katkemise korral. See küsimus kuulus ka eesistujariigi Tšehhi 12. jaanuaril 2009 korraldatud energeetikanõukogu erakorralise kohtumise teemade hulka. Sellest tulenevalt sisaldavad võimalikud meetmed direktiivi 2004/67/EÜ, mis käsitleb maagaasitarnete kindluse tagamise meetmeid, läbivaatamist, mis on hetkel peamine õiguslik vahend energiasolidaarsuse rakendamiseks, energiainfrastruktuuridevahelistesse ühendustesse investeerimiseks (et luua tehnilised võimalused vajadusel liikmesriikidevaheliseks abistamiseks) või liikmesriikidevahelise energeetikaalase teabevahetuse läbipaistvusmehhanismi rakendamiseks (sealhulgas kontaktid kolmandates riikides olevate partneritega või planeeritud investeeringud infrastruktuuriprojektidesse).

Mis puudutab nõukogu seisukohta Nabucco projekti suhtes ja selle mõju gaasiekspordile Euroopa Liitu, siis viitab nõukogu austatud parlamendiliikmele oma vastusele suuliselt vastatavale küsimusele H-0590/07.

Nõukogu seisukoha puhul Nord Streami gaasijuhtme projekti suhtes viitab nõukogu austatud parlamendiliikmele oma vastustele suuliselt vastatavatele küsimustele H-0121/07 ja H-575/07.

*
* *

Küsimus nr 27, mille on esitanud Athanasios Pafilis (H-1028/08)**Teema: Pagulaste varjupaiga andmisest keeldumine ELi liikmesriikides**

Hiljuti avalikuks tulnud teave viitab varjupaigataotlejate süstemaatilisele arreteerimisele Kreekas, nende kehvalede vangistustingimustele ja Kreeka ametivõimude tegevustele, kes saadavad neid sunniviisiliselt Kreeka territoriaalvetest välja või takistavad nende varjupaigataotluste menetlemist. 2007. aastal rahuldati 25 111-st varjupaigataotlusest ainult 0,04 % pärast esmast vestlust ning 2 % apellatsioonini korras. Lisaks sellele võtavad määruse (EÜ) nr 343/2003⁽³²⁾ (- Dublin II -) tingimuste alusel Kreeka asutused varjupaigataotluste tagasilükkamise korral asjaomastelt isikutelt igasuguse võimaluse teistest ELi liikmesriikidest varjupaika taotleda, samas ei saa nad ka sõja- või tagakiusamishirmu tõttu oma päritoluriiki naasta. Samalaadne teave on ilmnunud ka teiste ELi liikmesriikide kohta.

Milline on nõukogu seisukoht selle lubamatu olukorra suhtes, mis on arenenud pärast Euroopa viimast migratsioonikokkulepet, arvestades, et Frontexi areng piirab pagulaste õigusi veelgi?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Austatud parlamendiliikme esitatud küsimus viitab tulemustele seoses nõukogu määruse nr 343/2003/EÜ vastuvõtmisega, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (Dublini II määrus). Nimetatud määruse artikkel 28 näeb ette komisjoni raporti Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohaldamise kohta, samuti vajalike muudatusettepanekute esitamist, kui on asjakohane. Vastavalt sellele esitas komisjon 2008. aasta detsembris ettepaneku Dublini määruse uuesti sõnastamiseks. Selle ettepaneku põhieesmärk on tugevdada varjupaigataotlejate õigusi ja tagatise, mis jäävad Dublini II määruse reguleerimisalasse.

Peale selle oodatakse komisjonilt varjupaigadirektiivide uuesti sõnastamiseks ette nähtud ettepanekut, mis keskendub seni vastu võetud miinimumnõuete parandamisele ning mille eesmärk on Euroopa ühise varjupaigasüsteemi arendamine. Suurt rõhku tuleb panna varjupaigamenetluse algetapile, st menetlemisele pääsemisele. 2008. aasta detsembris avaldati juba esimesed ettepanekud – ettepanek vastuvõtmise tingimuste direktiivi, Dublini II ja Eurodac'i määruste uuesti sõnastamiseks. 2009. aasta kevadel oodatakse ettepanekuid kvalifitseerimis- ja menetlusdirektiivide muutmise kohta. Nende eesmärk on samuti varjupaigataotlejate staatuse tugevdamine. Tuleb siiski märkida, et direktiivis 2003/9/EÜ sätestatud varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõuded on kõikide ELi liikmesriikide jaoks siduvad.

Mõlema 2009. aastal nõukogu kaalutava ettepaneku suhtes kohaldatakse kaasotsustamismenetlust.

*
* *

Küsimus nr 28, mille on esitanud Konstantinos Droutsas (H-1030/08)**Teema: Mehhiko töötajad – monopoolse kontserni aruandekohustuse puudumise ohvrid**

Umbes kolm aastat tagasi, 19. veebruaril 2006 toimus Mehhikos ettevõttele Industrial Minera Mexico kuuluvast Pasta de Conchosa kaevanduses gaasiplahvatuse tagajärjel suur tööstuslik õnnetus, mis nõudis 65 kaevuri elu. Neist ainult kahe jäänused on leitud, ülejäänud on varemete alla mattunud. Tööandjad ja ametivõimud ei luba neid otsida, kuna see paljastaks kõikide ohutuseeskirjade pidevad rikkumised ettevõtte poolt. Juba enne õnnetuse toimumist olid paljud töötajad gaasilekete tõttu väljendanud hirmu suure plahvatusohtu suhtes. Ohvrite sugulased, kes on väsinud ootamast, on otsustanud koguda piisavalt rahalisi vahendeid, et ise surnukehad välja tuua.

Milline on nõukogu arvamus riigivõimude omavolilise otsuse kohta nõustuda asjaomase ettevõtte vastutustundetu käitumisega jultunud varjamisega?

⁽³²⁾ ELTL 50 25.2.2003, lk 1

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu ei ole seda küsimust arutanud.

*
* *

Küsimus nr 29, mille on esitanud Georgios Toussas (H-1031/08)**Teema: Opositsiooniliikmete massilised arreteerimised Peruu**

Novembril lõpus lasi Peruu valitsus arreteerida 14 kommunistliku partei ja opositsiooni juhtliiget, sealhulgas viimaste presidendivalimiste kandidaadi Ollanta Humala. Arreteerimiste ettekäändeks olid ühe FARC'i liidri Raul Reyesi arvutist leitud „andmed”. Arreteeritutele ei ole siiski võimaldatud juurdepääsu nende „andmetele”, millel nende süü väidetavalt põhineb. Need arreteerimised on kutsunud esile reaktsioone nii rahva kui ka opositsiooniparteide seas, kes süüdistavad valitsust kõikide eriarvamuste ja üldise töölisliikumise kriminaliseerimises. Ametivõimud on igasugustele rahva protestiaktatsioonidele vastanud vägivaldse rünnakuga.

Milline on nõukogu seisukoht selle demokraatlike vabaduste ränga rikkumise, poliitilise eriarvamuse ja opositsiooni kriminaliseerimise ning nende väidetavalt terroristlike organisatsioonidega seostamise suhtes Peruu?

Vastus

(ET) Käesolevat eesistujariigi vastust, mis ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv, ei esitatud suuliselt Euroopa Parlamendi osaistungjärgul 2009. aasta jaanuaris Strasbourgis toimunud nõukogu infotunnis.

Nõukogu ei ole austatud parlamendiliikme tõstatatud küsimust arutanud.

EL on alati väljendanud oma poolehoidu õigusriigi, demokraatia ja inimõiguste väärtuste ning põhimõtete tagamisele Ladina-Ameerika riikides, nagu on tunnistatud 2008. aasta mais Lima deklaratsioonis⁽³³⁾.

Nõukogu kinnitab veel kord neid põhimõtteid asjaomaste riikide ametivõimudega poliitilisel tasandil toimuvatel kohtumistel.

*
* *

KÜSIMUSED KOMISJONILE**Küsimus nr 38, mille on esitanud Claude Moraes (H-0981/08)****Teema: Kuriteoennetus ELis**

Kas komisjon annaks minu eelmise küsimuse (E-3717/06) vastuse täpsustuseks aru edasiminekest seoses nii üldise Euroopa kuriteoennetuspoliitika kui Euroopa võrdleva kuritegevusstatistika süsteemi arenguga?

Kas komisjon viitaks peale selle konkreetsetele meetmetele, mida ta on võtnud Euroopas vägivaldse tänavakuritegevuse, eriti pussitamiste vastu võitlemiseks?

Vastus

(ET) Kuritegevuse ennetamine on tulemuslikuks võitlemiseks selle põhjuste ja tagajärgedega äärmiselt tähtis. Komisjon on pühendunud iga kuriteoliigi jaoks strateegiliste suuniste väljatöötamisel ennetuspõhimõtte tähtsusele. 2006. aastast on toimunud oluline edasiminekest ELi tegevuskava väljatöötamises kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise statistika kohta. Eksperdirühma kehtestatud näitajaid saab kasutada liikmesriikide keskmiste andmete võrdlemisel.

Subsidiaarsuse põhimõttest lähtuvalt lasub linna kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise kohustus liikmesriikidel ja/või piirkondlikel ning kohalikel ametiasutustel. Euroopa kriminaalpreventsiooni võrgustik

⁽³³⁾ Dok 9534/08 (presse 128).

(EUCPN), mille sekretariaadi määrab komisjon, on kasulik platvorm linnavägivalda sisaldava teabe ja heade tavade vahetamiseks.

*
* *

Küsimus nr 39, mille on esitanud Stavros Arnaoutakis (H-0982/08)

Teema: Üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames asutatud fondide areng

Kas komisjon saab anda teavet uute fondide arengu kohta, mis asutati üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames (Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Euroopa Pagulasfond, Välispiirifond ja Euroopa Tagasisaatmisfond).

Kuidas on piirkondlikud ja kohalikud sidusrühmad ning valitsusvälised organisatsioonid kaasatud fondide töö planeerimisse ja rakendamisse?

Vastus

(ET) Üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” neli fondi, nimelt Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Euroopa Pagulasfond, Välispiirifond ja Euroopa Tagasisaatmisfond on alles asutatud. Aastatel 2007–2013 jääb fondide koguväärtus suurusjärku 4,02 miljardit eurot.

Praeguseks on komisjon enamuse fondides osalevatest liikmesriikidest pärit programmidest vastu võtnud. Tagasisaatmisfondi puhul, mille jaoks muutusid finantsvahendid kättesaadavaks alles 2008. aasta novembris, viiakse viimaste programmide vastuvõtmine lõpule eeldatavasti 2009. aasta esimeses kvartalis. Selle protsessi lõpuks on komisjon panustanud nende nelja fondi käivitamisse 580 miljonit eurot. 2008. aastal said kolm liikmesriiki ka Euroopa Pagulasfondi erakorraliste meetmete raames lisatoetust 10 miljoni euro väärtuses. Nendeks riikideks olid Kreeka, Itaalia ja Malta.

Programmi algusaastate tegevuse finantseerimissummad liikmesriikidele on maksmisel.

Nende fondide asutamine on nõudnud komisjonilt ja riikide valitsustelt suuri pingutusi. See näitab rändevoogude juhtimise puhul Euroopa Liidu poolset solidaarsuse põhimõtte rakendamist.

Komisjon omistab fondide rakendamisel erilist tähtsust piirkondlike ja kohalike asutuste, samuti valitsusväliste organisatsioonide kaasamisele. Õigupoolest kutsus komisjon liikmesriike üles looma partnerlussuhteid programmis osalevate asutuste ja organitega ning teistega, kes võiksid kasulikult fondide arengusse panustada. Need partnerlussuhted võiksid hõlmata kõiki pädevaid riigiasutusi, eriti piirkondlikke, kohalikke ja munitsipaalasutusi, samuti kodanikuühiskonda esindavaid rahvusvahelisi organeid ning valitsusväliseid organisatsioone. Partnerlussuhete ülesehitus kuulub iga liikmesriigi vastutusse ning sõltub muuhulgas iga fondi omadustest. Seoses sellega võivad näiteks paljude valitsusväliste organisatsioonide projektid saada Euroopa Liidult integratsioonifondi, tagasisaatmisfondi ja pagulasfondi kaudu kaasrahastust.

*
* *

Küsimus nr 40, mille on esitanud Marie Panayotopoulos-Cassiotou (H-0986/08)

Teema: Euroopa strateegia laste õiguste kaitsmiseks

EL on koostanud strateegia laste õiguste kaitsmiseks oma territooriumil. Mida on Euroopa praeguseks saavutanud? Kas Euroopa tasandil tunnustatakse terve või väärarenguga embrüo – sündimata lapse – õigusi ning kuidas neid rakendatakse?

Vastus

(ET) Alates 2006. aastal teatise „Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia väljatöötamine” vastuvõtmisest on komisjon olnud kohustatud panustama konkreetsetesse meetmetesse laste õiguste rikkumise vastu võitlemiseks.

Asjaomane teatis sätestab esitama Euroopa strateegiat aastateks 2010–2014. Sellealane konsultatsioon on juba toimumas.

Euroopa meetmed põhinevad lapse õiguste kaasamisel kõikidesse ELi poliitikatesse ja praktilistesse algatustesse valdkondades, mis kuuluvad liidu pädevusse.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta tagab inimväärikuse puutumatus printsiibi. Embrüo inimväärikuse puutumatus põhimõttele vastavuse ja sellele füüsilise isiku staatuse määramine kuulub liikmesriikide pädevusse. Selles küsimuses puudub Euroopa Liidul pädevus.

*
* *

Küsimus nr 41, mille on esitanud Jim Higgins (H-0988/08)

Teema: MAOC-N

Kas komisjon võiks öelda, kas ta rahastab praegu Lissabonis asuvat hiljuti asutatud Mereanalüüsi ja -operatsioonide Keskust – Narkootikumid (MAOC-N), ning kas komisjon tunneb muret, et vaatamata suurenenud pingutustele liikmesriikidevahelises teabevahetuses võib valitsustepoolse, näiteks Iirimaa-poolse, alarahastamise tõttu reaalse rannikuseire ebapiisavus selliste luureoperatsioonide nagu MAOC-N saavutusi õõnestada?

Vastus

(ET) Mereanalüüsi ja -operatsioonide Keskus – Narkootikumid (MAOC-N) on õiguskaitsele tuginev valitsustevaheline sõjaväeorganisatsioon, mis on asutatud 30. septembril 2007 Lissabonis seitsme ELi liikmesriigi (Ühendkuningriik, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, Portugal, Iirimaa, Madalmaad) allkirjastatud lepinguga; MAOC tegeleb avamere merendusajadega, kooskõlastades vaidlustatavate (mere ja õhu) luureandmete, vabade vahendite ja väljaõppinud personali vahetust, et reageerida Atlandi-ülese narkokaubanduse ohtudele.

Teabe kogumise, vahetamise ja analüüsimise eesmärgiks on optimeerida selle lepinguga seotud liikmesriikide mere- ja õhusõiduvahendite kasutamist. Lepinguosaliste määratud tegevuspiirkond hõlmab Atlandi ookeani idaosa, ulatudes Islandist Hea Lootuse neemeni ning hõlmates Euroopa ja Lääne-Aafrika rannikuid.

2008. aasta jaanuarist on komisjonil vaatlaja staatus nagu ka Ameerika Ühendriikide (USA) lõunaosa asustustevahelisel tööühmal (JIATF-S), mis asub Key Westis (USA) ja millest mõned ELi liikmesriigid võtavad osa selle piirkonna tõttu (Kariibi meri), mis katab mõne liikmesriigi territooriumi (nimelt mõned asutamislepingu peatükiga IV hõlmatud) ja Kanadat. Ka Brasiilia on ilmutanud huvi vaatljaks saamise vastu.

Komisjon kaasrahastab keskuse MAOC-N tegevust, täpsemalt 661 000 euroga õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi (JLS)⁽³⁴⁾ ISEC eelarverea⁽³⁵⁾ kaudu kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise programmi raames, kattes 2010. aasta septembrini personali- ja varustuskulud.

Kuna kõik ELi liikmesriigid ei ole keskusega MAOC-N lepinguliselt seotud, siis on tähtis, et nende algatused ei kattuks ega oleks ELi tasandi või keskuse MAOC-N mittekuuluva ELi liikmesriigi tasandi võimalike algatustega vastuolus. Seepärast on tehtud Europolile ülesandeks jälgida selle piirkondliku merenduse õiguskaitseasutuse tegevust, osaledes seni toimunud keskuse MAOC-N juhatuse koosolekutel, samuti määrates 2009. aasta jaanuarist kontaktametniku.

Komisjon peab Europoli sobivaks asutuseks ELi õiguskaitsealase koostöö jaoks, nimelt luureandmete vahetamise tõttu, et tagada ühtsus ja koostalitlusvõime ning vältida kohustuste, ülesannete ja kulude dubleerimist.

Selle põhjal seega komisjon i) toetab merenduse õiguskaitse vallas tehtavate pingutuste ühtsust teiste piirkondlike merendusalgatustega ning ii) jälgib hoolega vastastikust mõju laialdase ühenduse õigustikuga mereohutuse, turvalisuse ja keskkonna valdkonnas, ning edendab koostöövõimalusi teiste osapooltega, eriti selliste Euroopa organitega nagu Frontex ja EMSA,⁽³⁶⁾ mis peavad vastama kindlatele reeglitele.

2009. aastal käivitub pilootprojekt, mille eesmärk on katsetada lahendusi veelgi tõhusamaks mereseireinfo vahetamiseks merendusküsimustega tegelevate ametiasutuste vahel Vahemere ja Atlandi ookeani lähenemise raames, ning ettevalmistustegevus määrab kindlaks kosmoses paiknevate vastuvõtjate efektiivsuse rannikust eemalt tulevate AIS-tuvastussignaalide püüdmiseks.

⁽³⁴⁾ Õigus, vabadus ja turvalisus

⁽³⁵⁾ JLS/2007/ISEC/426

⁽³⁶⁾ Euroopa Meresõiduohutuse Amet

*
* *

Küsimus nr 42, mille on esitanud Bernd Posselt (H-1000/08)**Teema: Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet**

Milline on komisjoni arvamus Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti töö kohta Viinis, mis paljude ekspertide arvates dubleerib Euroopa Nõukogu tööd või tegeleb inimõiguste tavaarusaamast erineva ideoloogilise õhutustööga? Milline roll on põhiõiguste ameti puhul FRALEX grupil, mis tekkis väidetavalt võrgustikust, kuhu kuulus ameti praegune direktor Morten Kjærum, ning mis on ilmselt saanud nelja-aastase konsultandi lepingu eelarvega 10 miljonit eurot?

Vastus

(ET) Komisjon toetab Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti praeguseks tehtud töid, mis on talle nõukogu mandaadiga antud, ning ootab huviga teiste, veel kestvate tööde tulemusi.

Üldine küsimus Euroopa Nõukogu töö dubleerimise kohta on lahendatud ameti asutamise määruks. Euroopa Nõukogu ja ühenduse vahelises kokkuleppes on ära määratud mehhanismid dubleerimise vältimiseks.

Amet on komisjonist sõltumatu ning määrab ise oma töömeetodid ja sisemise struktuuri.

2007. aasta juulis kuulutas amet oma mandaadi uuenemise ja laienemise tõttu välja pakkumiskutse nõutava õiguslase pädevuse saamiseks. 2007. aasta novembris ja detsembris allkirjastas amet raamlepingud mitme rangetele kriteeriumitele vastava töövõtjaga, sealhulgas FRALEXiga. Need lepingud sõlmiti enne 2008. aasta juunit, see tähendab enne praeguse direktori ametisse asumist. Asjaomased lepingud kehtivad neli aastat ning on hinnanguliselt väärtusega kuni 4 miljonit eurot. Täiendav teave on saadaval ameti veebilehel.

*
* *

Küsimus nr 43, mille on esitanud Manuel Medina Ortega (H-1003/08)**Teema: Euroopa-Aafrika sisserännet käsitlevast tippkohtumisest tulenevad ettepanekud**

Millised ettepanekud kavatseb komisjon 2008. aasta novembris Pariisis toimunud viimast teise Euroopa-Aafrika sisserännet käsitleva konverentsi tulemuste põhjal esitada, et lahendada ebaseaduslikult Euroopa Liidu territooriumil elavate saatjata alaealiste rändajate probleem?

Vastus

(ET) Komisjon on teadlik raskustest, millega liikmesriigid peavad paljude saatjata alaealiste saabumise tõttu silmitsi seisma. Selles küsimuses soovib komisjon rõhutada, et olemasolevad eeskirjad võimaldavad seda probleemi erinevast seisukohast käsitleda, lähtudes täielikult lapse huvidest, isegi kui ei ole võimalik tekkinud probleemile üldist lahendust pakkuda.

Seoses sisepoliitikaga võib öelda, et ühenduse kehtivad sisserände ja varjupaigaõiguse valdkonna õigusaktid sisaldavad sätteid alaealiste, eriti saatjata alaealiste õiguste paremaks kaitsemiseks⁽³⁷⁾. Programmi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine 2007–2013” reguleerimisala, täpsemalt integratsioonifond, Euroopa Pagulasfond ja Euroopa Tagasisaatmisfond, hõlmab samuti saatjata alaealistele suunatud meetmeid ja poliitikat.

Mis puudutab välismõõdet, siis lisati see probleem hiljuti Pariisis toimunud rände ja arengu teemalises Euroopa-Aafrika konverentsil vastu võetud koostööprogrammi prioriteetide ning nõukogu järelduste hulka teemal „Üldine lähenemisviis rändele”.

Komisjon toetab juba praegu läbi programmi AENEAS ja sellele järgneva temaatilise programmi „Ränne” mitmeid projekte kõnealuses valdkonnas, mis on loodud just Hispaaniasse tulnud Maroko päritolu saatjata alaealiste aitamiseks, toetades võimalikult suurel määral nende taasintegreerimist päritoluriiki ning hoides ära uute alaealiste ebaseaduslike rändajate lahkumist sealt. Lisaks sellele rahastatakse 2009. aastal mitmeid uusi Maroko, Alžeeria ja Senegali algatusi.

⁽³⁷⁾ Vt SEK(2006) 889, 4.7.2006, punkt 1.1 – Varjupaigaõigus, sisseränne ja välispiirid. Näiteks vt eriti nõukogu direktiive 2003/9/EÜ, 27.1.2003, 2005/85/EÜ, 1.12.2005 ja 2004/83/EÜ, 29.4.2004 (varjupaigaõigus) ja direktiive 2004/81/EÜ, 29.4.2004 (inimkaubandus) ning 2008/115/EÜ, 24.12.2008 (tagasisaatmine)

On selge, et saatjata alaealiste probleemile tuleb siiski rohkem tähelepanu pöörata. See saab üheks järgmise rände- ja varjupaigaõiguse teemalise programmi konkursikutse prioriteediks (2009. aasta esimesel poolel). Lisaks võetakse see küsimus ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute rändega seotud tingimustesse ja kolmandate riikidega peetavate poliitiliste dialoogide päevakordadesse. Lõpuks, kui on asjakohane, võib alaealiste olukord liikuvuspartnerluse raamistikus olla konkreetsete koostööpakkumiste aluseks.

Edasiste ettepanekute suhtes selles valdkonnas tuleks meele pidada, et 2009. aasta sügisel võtab Euroopa Ülemkogu vastu uue viieaastase programmi õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas, mis järgneb Haagi programmile (Stockholmi programmile). Kõigi uute poliitikate ja meetmete kohta tuleks selle uue programmi ettevalmistamise raames ettepanek esitada ja neid arutada.

*
* *

Küsimus nr 44, mille on esitanud Marco Cappato (H-1004/08)

Teema: Uimastid

ÜRO Peaassamblee hakkab arutama rahvusvahelise uimastipoliitika deklaratsiooni aastal 2009, see on kümme aastat pärast mitmete algatuste käivitamist loosungi all „Uimastivaba maailm – me saame sellega hakkama“, mis lubas vastavate ÜRO konventsioonidega ebaseaduslikuks muudetud ainete nõudluse ja pakkumise suurt vähenemist. Enamik liikmesriike on vahelepinguga uimasteid puudutavaid põhimõtteid tugevdanud või kehtestanud veelgi rakenduslikemaid põhimõtteid, samas kui Madalmaade linnapead nõuavad reguleeritud kanepitootmist.

Millise hoiaku võtab Euroopa Komisjon peaassamblee rahvusvahelistel ettevalmistavatel konverentsidel 2009. aastal? Kas komisjon ei pea vajalikuks hinnata rahvusvahelise uimastipoliitika kulusid ja tulusid, nõudes vajadusel muudatusi rahvusvahelistes lepingutes, nagu on mitmel juhul nõutud?

Vastus

(ET) Märtsis 2009 formuleeritakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) narkootikumide komisjoni (CND) kõrgetasemelisel kohtumisel uue poliitilise deklaratsiooni vastuvõtmisega ülevaade 1998. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee eristungjärgu deklaratsioonist uimastiprobleemide kohta maailmas, mida teatakse kui ÜRO Peaassamblee 1998. aasta eristungjärku (UNGASS)⁽³⁸⁾.

UNGASS 2008 ülevaate ettevalmistamisel on komisjon protsessi aktiivselt toetanud, nt rahastades ÜRO eksperdirühmi, kes nõustasid UNODCd⁽³⁹⁾ 1998. aasta deklaratsioonide rakendamisel. Lisaks sellele on komisjon aktiivselt kaasa aidanud UNGASSi läbivaatusprotsessi kohta käivale ELi programmdokumendile, mille nõukogu võttis vastu oktoobris⁽⁴⁰⁾.

Selles ÜRO raamistikus puudub komisjonil Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide esindamise pädevus, välja arvatud narkootikumide lähteainete valdkonnas. Liikmesriigid esindavad ennast ise, samal ajal kui Euroopa Liidu töö on kooskõlastanud ELi eesistujariiki, kelle eesmärk on esitada võimalikult palju ELi ühiseid seisukohti. Eespool nimetatud ELi programmdokument UNGASSi kohta esindabki sellist ühist seisukohta.

Selles dokumendis jõuavad ELi liikmesriigid järeldusele, et kuigi 1998. aasta deklaratsioonide ja lisatud tegevuskavade rakendamisel on mitmes valdkonnas edenemine toimunud, ei ole aset leidnud maailma uimastiprobleemi oluline vähenemine või ohjeldamine, mis oli 1998. aasta poliitilise deklaratsiooni peaesmärk.

See programmdokument kinnitab veel kord ELi pühendumist ÜRO uimastikonventsioonidele aastast 1961, 1971 ja 1988, korrates samal ajal 1998. aasta deklaratsioonide sihte ja eesmärke. Samas kutsub see üles viimase aastakümne jooksul saadud kogemusi konstruktiivselt hindama ning õppetunde jagama. Kõnealune dokument esitab mitmeid olulisi põhimõtteid tulevaste deklaratsioonide ja tegevuskavade jaoks, sealhulgas

⁽³⁸⁾ Poliitiline deklaratsioon (S-20/2), uimastite nõudluse vähendamise juhtpõhimõtete deklaratsioon (S/20-3), maailma uimastiprobleemiga võitlemiseks tehtava rahvusvahelise koostöö tugevdamise meetmed (S-20/4)

⁽³⁹⁾ ÜRO Narkomaania ja Kuritegevuse Büroo

⁽⁴⁰⁾ /1/08 – CORDROGUE 71, 3.10.08

tasakaalustatud lähenemisviisi tugevdamine ÜRO uimastipoliitikas, soodustades püüdlusi uimastite nõudluse vähendamiseks ning tunnustades kahjulike tagajärgede vähendamist kui uimastipoliitika tulemuslikku ja tähtsat osa;

inimõiguste tagamisele ja proportsionaalsusele õiguskaitsealastes sekkumistes uimastipoliitikasse ning nõudluse-pakkumise vähendamisele tähelepanu juhtimine;

jätkusuutliku alternatiivse arengu jõuline toetamine, muutmata seda samas uimastikultuuride viljelemise likvideerimise eeltingimuseks;

suurem rõhuasetus hindamise, andmete kogumise ja kontrollimise vajadusele, et muuta poliitika tõendus põhiseks (mitte ideoloogiapõhiseks).

Lisaks sellele avaldab komisjon 2009. aasta alguses tulemused laiaulatusliku uurimuse kohta, mis sisaldab ebaseaduslike narkootiliste ainete maailmaturu toimimise ning selle piiramiseks mõeldud poliitikameetmete üksikasjalikku analüüsi. See uurimus on üks näide komisjoni panusest Euroopa ja rahvusvahelist uimastipoliitikat toetavasse teabebaasi. 2008. aasta septembris tutvustas komisjon ka täiendavaid ettepanekuid ELi uimastialase tegevuskava (2009–2012) raames toimuva tegevuse kohta, pannes erilist rõhku ühisele kontrollile, andmete kogumisele ja hindamisele uimastite pakkumise vähendamise ja õiguskaitse valdkonnas – aladel, mille kohta on tehtud vähe analüüsi või vähemalt neid avaldatud.

*

* *

Küsimus nr 45, mille on esitanud Mikel Irujo Amezaga (H-1007/08)

Teema: Inimkaubandusevastane võitlus

Oma 17. jaanuari 2006. aasta resolutsioonis P6_TA(2006)0005 seksuaalse kuritarvitamise suhtes kaitsetute naiste ja lastega kaubitsemise ennetusstrateegiate kohta (2004/2216(INI)) leidis parlament, et liikmesriikide tegevus peaks olema kooskõlas nende poliitiliste deklaratsioonidega ning nad peaksid ühenduse õigusakte tõhusamalt üle võtma, eriti omavahelise ning Europoli ja Eurojustiga operatiivkoostöö parandamise ja asjakohaste andmete vahetamise suhtes.

Kas komisjon võib viidata edusammudele, mis on saavutatud seoses inimkaubandusealase operatiivkoostööga ning asjakohaste andmete vahetamisega liikmesriikide, Europoli ja Eurojusti vahel?

Vastus

(ET) Liikmesriikide 2008. aasta alguses edastatud teave viitab positiivsele arengusuunale seoses rahvusvahelise koostööga inimkaubandusevastases võitluses. Eriti on liikmesriigid varasemast rohkem valmis kasutama Europoli ja Eurojusti allikaid, et parandada institutsioonilise tegevuse kvaliteeti inimkaubanduse suhtes.

Liikmesriikide poolt Europolile teabe ja andmete edastamiseks avati 2007. aasta juunis inimkaubandusele keskenduv analüüsifail (AWF) Phoenix. 22 liikmesriiki on väljendanud oma toetust sellele tööfailile, ning praegu toetab analüüsifail mitmeid erinevaid seksuaalse ja tööalase eksploateerimise ning lastega kaubitsemise eesmärgil toimunud inimkaubanduse juurdlusi. Analüüsifaili Phoenix aktiveerimisest 2007. aasta septembris on liikmesriigid edastanud tööfaili 131 luurealast teadet.

Lisaks nendele teadetele on Europoli infosüsteemi (EIS) loomisest 2006. aasta aprillis edastatud sinna 127 liikmesriikidepoolset teadet seoses inimkaubanduse juhtumitega.

Mis puudutab Eurojusti rolli, siis 2008. aastast on registreeritud 78 uut inimkaubanduse juhtumit. Arengusuund näitab olulist kasvu, kuna 2004. aastal registreeriti 13 ja 2006. aastal 33 juhtumit. Eurojust pidas 2007. aastal ka 10 koordineerimiskoosolekut inim- ja salakaubanduse juhtumite kohta, mis moodustab enam kui 10 % Eurojusti koordineerimiskoosolekutest.

*

* *

Küsimus nr 46, mille on esitanud Dimitrios Papadimoulis (H-1010/08)

Teema: Sisserändajate laste õigused

Kreeka valitsus koostas hiljuti seaduseelnõu, mis reguleerib lastega seotud kodakondsus- ja sisserändepoliitika küsimusi. Sisserändajate lapsed, kes on sündinud Kreekas, saanud 18-aastaseks ning kelle vanemad elavad

seaduslikult selles riigis, võivad teatud tingimustel saada sisserändajast pikaajalise elaniku staatuse, kuid mitte Kreeka kodakondsust. Seaduseelnõu ei võta arvesse juhtumeid nende laste kohta, kes ei ole Kreekas sündinud, kuid kasvavad seal ja õpivad Kreeka koolides, või lapsi, kelle vanemad ei ela selles riigis seaduslikult. Euroopa Liit on allkirjastanud ÜRO lapse õiguste konventsiooni, samas on komisjon teatises (KOM(2006)0367) ka rõhutanud, et „teine väljakutse on ELi ja liikmesriikide õigusaktides ja poliitikas täielikult tagada laste sisserännu-, varjupaiga taotlemise ja põgenikuõigused”.

Kas komisjoni arvates on eespool nimetatud sätted kooskõlas ühenduse õiguse ja inimõigustega? Milliseid meetmeid ta kavatseb sisserändajate laste õiguste kaitsmiseks võtta?

Vastus

(ET) Kreekal on ainupädevus määrata tingimused, mille põhjal kolmanda riigi kodanik saab Kreeka kodakondsust taotleda. See küsimus ei kuulu ühenduse õiguse alla.

Mis puudutab sisserändealast ühispoliitikat, siis direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta üks peamistest nõuetest on viis aastat seaduslikult asjaomase riigi territooriumil elamine. Küsimus viitab nende laste olukorrale, kelle vanematel puudub seaduslik elamisluba. Vastavalt direktiivile 2003/109/EÜ ei võeta nendele lastelt automaatselt pikaajalise elaniku staatust. Kõikide direktiivis sätestatud tingimuste täitmisel võib alla 18-aastane alaealine saada selle staatuse põhimõtteliselt oma vanematest eraldiseisvalt. Lisaks sellele on direktiivis sätestatud pikaajalise elaniku staatuse saamise tingimused laiaulatuslikud. Kuna puudub kohustus sündida liikmesriigi territooriumil, on sellise tingimuse kehtestamine Kreeka poolt asjaomase direktiiviga vastuolus. Seepärast võtab komisjon Kreeka ametiasutustega ühendust, et saada täiendavat teavet nende kahe küsimuse kohta.

Mis puudutab laste õigusi, siis peaksid liikmesriigid tagama oma riigiõiguslikest tavadest ja rahvusvahelistest kohustustest tulenevad põhiõigused. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1989. aastal vastu võetud ja kõigi ELi liikmesriikide ratifitseeritud lapse õiguste konventsioon kohustab allakirjutanud riike iga nende jurisdiktsiooni alla kuuluva lapse puhul tagama ja garanteerima need õigused, olenemata sealhulgas lapse olukorrast ja eriti lapse vanemate elanikustaatusest.

*
* *

Küsimus nr 47, mille on esitanud Sarah Ludford (H-1014/08)

Teema: Profileerimine

Kas komisjon kavandab ühenduse õigusakti, mis tegeleks konkreetselt isikuandmetega seotud andmekaeve ja profileerimise probleemiga, ning kehtestab just kaitsemeetmed selliste kahjulike mõjude vastu nagu põhjendamatud eraelu puutumatuse rikkumised, diskrimineerimine ja stereotüpiseerimine?

Vastus

(ET) Hetkel ei ole komisjonil kavas esitada konkreetselt profileerimise küsimusele keskenduvat õigusakti.

Isikuandmete töötlemise tingimused on sätestatud 24. oktoobri 1995. aasta isikuandmete kaitset käsitlevas direktiivis 95/46/EÜ⁽⁴¹⁾.

Asjaomane direktiiv täpsustab vastutavate andmetöötlejate, olgu nendeks siis ettevõtted või valitsused, kohustusi. Samuti täpsustab see isikute õigusi, kelle andmeid töödeldakse, ning sätestab nende õiguste ja kohustuste rikkumise puhul kehtivad sanktsioonid ja regressiõiguse.

Kõnealuse direktiivi artikkel 15 keelab automatiseeritud otsuste menetlusse võtmise, välja arvatud erandjuhul.

See säte näeb ette, et üksikisikute kohta ei tehta nende jaoks õiguslike tagajärgedega või märkimisväärse mõjuga otsuseid, mis toetuvad ainult selliste andmete automatiseeritud töötlemisele. Selliste otsuste tegemine nõuab alati inimsekkumist.

Euroopa Nõukogu valmistab omalt poolt ette soovituse projekti profileerimise kohta, mis põhineb üldjoontes kõnealuse direktiivi artiklil 15. Ministrite Komitee peaks selle soovituse vastu võtma 2009. aasta lõpus. Komisjon on osalenud aktiivselt selles töös, mis nõuab pärast projekti arendamist ELi tasandil kooskõlastamist.

(41) EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31

*
* *

Küsimus nr 48, mille on esitanud Manolis Mavrommatis (H-1015/08)

Teema: Kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise programm

Oma vastuses minu kirjalikult vastatavale küsimusele P-6247/07 kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise programmi kohta nentis komisjon, et selle 600 miljoni euro suuruse üldeelarve eesmärk on Euroopa Liidu asutamislepingu VI jaotise raames kõikide kuriteoliikidega seotud tegevuste rahastamine.

Milline on hetkel pakutava finantsabi määr? Milliseid meetmeid rahastati ning millised liikmesriigid on rahastamist taotlenud?

Vastus

(ET) Meetmete liigid:

Kuna kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise programm (ISEC) on väga ulatuslik, on ka selle alla kuuluvate tegevuste ulatus väga lai. See sisaldab järgmisi meetmeid:

konverentsid ja seminarid (nt Europoli korraldatud kõrgetasemeline konverents riiklike kriminaaltulu jälitamise talitsuste vahelise koostöö sisseseadmise kohta Euroopa Liidus);

ühisoperatsioonid (nt ühine tollioperatsioon ATHENA, mida juhib Prantsusmaa tolli ja aktsiisi peadirektoraat);

korrakaitseametnike vahetus (nt CEPOLi⁽⁴²⁾ korraldatav korrakaitse vanemametnike vahetusprogramm);

toetus Prümi (nt Tšehhi politsei tehnilise kompetentsuse suurendamine Prümi lepingu põhimõtete rakendamiseks) ja paljude teiste lepingute (nagu iga-aastastes tööprogrammides kirjeldatud) rakendamisele;

toetus kuriteoohvritele (nt Poola justiitsministeeriumi korraldatud kuriteoohvrite tugivõrgustik);

inimkaubandusevastane võitlus (nt Portugali siseküsimuste peadirektoraadi rakendatud projekt „Inimkaubandus: andmekogumis- ja kooskõlastatud infojuhtimissüsteemid“).

Eelarvekulu:

2007. aastal eraldati kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemise programmile kokku 44,6 miljonit eurot. 2007. aastal eraldatud toetuste kogusumma oli 37,5 miljonit eurot.

2008. aastal oli programmi kogueelarveks 51 miljonit eurot. Praeguseks hetkeks on eelarvekulu 36 miljonit eurot.

Täpne eelarvejaotus on ära toodud lisas.

Rahastamist taotlenud liikmesriigid:

2007. ja 2008. aasta jooksul esitasid 25 liikmesriigi asutused taotlusi toetuste saamiseks. Kaks riiki, kes seda ei teinud, olid Luksemburg ja Sloveenia. Sellest olenemata olid nende liikmesriikide asutused projektidega partnerluse kaudu seotud.

2008. aasta statistika (meetmetoetuste ja raamistiku partnerluste meetmetoetuste kohta kokku) on järgmine:

Esitatud taotluste arv: 167 (välja valitud umbes 95 projekti).

Esitatud taotluste jaotus vastavalt taotleja riigile:

AT	1	DE	23	FI	4	IT	31	PL	5
BE	2	DK	1	FR	9	LT	3	PT	1
BG	4	EE	1	GB	29	LV	3	RO	1
CY	1	EL	1	HU	4	MT	1	SE	11

⁽⁴²⁾ Euroopa Politseikolledž

CZ 3 ES 12 IE 1 NL 8 SK 7

Lisa: Täpne eelarvejaotus (miljonites eurodes)

2007	2008					
Eelarves nähtud	etteMääratud	Projektide arv	Eelarves nähtud	etteMääratud	Projektide arv	
Meetmetoetused	18,5	24	78	23,5	16,5	50
Tegevustoetused	0,6	0	0	0,6	0	0
Raamistikul partnerluste meetmetoetused	17	8,4	45	12	15,2	46
Toetused monopoolses seisundis asutustele	3,5	2,3	2	1,6	1,4	2
Riigihanked	5	2,8	37	13	2,9	21
Kokku	44,6	37,5	50,7	36		

*
* *

Küsimus nr 49, mille on esitanud Justas Vincas Paleckis (H-1022/08)

Teema: Teise põlvkonna Schengeni infosüsteem

21. detsembril 2007 liitusid Tšehhi Vabariik, Eesti, Ungari, Läti, Leedu, Malta, Poola, Slovakkia ja Sloveenia Schengeni ruumiga. Tehniliste raskuste ja tähtaegade ületamise tõttu ei liitunud need riigid aga teise põlvkonna Schengeni infosüsteemiga (SIS II), nagu algselt kavas, vaid esimese põlvkonna Schengeni infosüsteemiga (SIS I+). Komisjon sai 6. detsembril 2001 mandaadi arendada välja uus süsteem, mis pidi tööle hakkama 2007. aasta märtsis. Pärast mitmeid viivitusi tehti teatavaks uus ajakava, mille kohaselt pidi SIS II tööle hakkama 17. detsembril 2008.

Ma sooviksin teada, milline on hetkeolukord seoses süsteemiga SIS II ning kas selle rakendamine ei nõrgenda Schengeni riikide piirikontrolle, eriti uutest liikmesriikides?

Vastus

(ET) Teise põlvkonna Schengeni infosüsteem (SIS II) peaks õigeaegselt välja vahetama praegu kehtiva SIS I+ süsteemi, mis põhineb 1990ndatel koostatud platvormil. SIS II kasutab uusimaid tehnoloogiasid, pakub uusi funktsioone ning võimaldab biomeetrilisi andmeid lisada. Lisaks tehnilistele uuendustele sisaldavad süsteemiga SIS II seotud õigusaktid sätteid andmekaitse tugevdamiseks ja parlamendi jaoks läbipaistvuse suurendamiseks.

2008. aasta novembrist detsembrini käivitas komisjoni peatöövõtja SIS II väljatöötamiseks mitmeid katseid, et kinnitada teatud arvu riiklike süsteemidega interaktiivselt töötava kesksüsteemi toimimist.

Lõplik katsearuanne ja komisjoni „kvaliteedi töövõtja” analüüs kinnitavad sisuliselt, et töövõtja ei suutnud näidata mitmete süsteemilt SIS II nõutavate funktsioonide korrektset toimimist. Seepärast ei suuda nad täita kõiki lepingulisi kohustusi.

See tagasilöökk mõjutab ka projekti ajakava. SIS II esmakäivituse eesmärk, milleks on 2009. aasta september, tuleb uuesti läbi vaadata.

SIS II puhul ilmnenud raskused ei tekita siiski probleeme liikmesriikide piirikontrollis, kuna SIS I+ jätkab hetkel oma funktsiooni täitmist, tagades kõrge turvalisusastme Schengeni ruumi välispiiridel.

Järgnevatel kuudel on komisjoni prioriteet teha kõik mis võimalik, et praegused raskused ületada ning saada süsteem töökorras, et see oleks kooskõlas õigusliku raamistikuga ning vastaks täielikult kasutajate nõuetele.

*
* *

Küsimus nr 50, mille on esitanud Athanasios Pafilis (H-1029/08)**Teema: Riigi- ja politseiasutustepoolne brutaalsus seoses Kreekas toimunud 15-aastase koolipoisi tapmisega**

Mõne päeva eest tappis politseinik Ateenas külmavereliselt 15-aastase koolipoisi Alexandros Grigoropoulou ning see vallandas Kreekas protestilaine ja massidemonstratsioonid nagu ka teiste samalaadsete juhtumite puhul, mis on nõudnud riigi- ja politseiasutuste aastakümneid kestnud brutaalsuse tõttu inimeste Kreekas ja teistes liikmesriikides, näiteks Ühendkuningriigis. Sellised juhtumid on loomulik ja ennustatav tulemus terroristlikule ja repressiivsele õhkkonnale seoses ELi ja liikmesriikide poolt vastu võetud ennenägematult autoritaarsete seadustega, mis on soodustanud põhiliste inimõiguste ja demokraatlike vabaduste seni suurimat ületamatut mahasurumist ja lämmatamist, töötades vastu nii rahvale kui populaarsetele protestiaktatsioonidele.

Kas komisjoni arvates tekitab ja õhutab see õiguslik raamistik riigiasutuste brutaalsust ja politsei omavoli? Kas ta tunnistab, et inimõigused ja demokraatlikud vabadused peavad jääma riigi repressioonivahendite poolt puutumatuteks ning võtab meetmed kahjustavate õigusnormide kummutamiseks?

Vastus

(ET) Komisjoni kurvastab Alexandros Grigoropoulou traagilisest surmast ja selle toimumise asjaoludest teada saamine.

Kättesaadava teabe kohaselt on Kreekas algatatud sellekohane kohtuasi. Pärast uurimise lõppu sõltub selle koolipoisi traagilise surmani viivate faktide põhjal kohtuotsuse tegemine Kreeka kohtutest.

Komisjon rõhutab oma pühendumust sõnavabaduse ja kogunemisvabaduse tagamisele, mis sisaldab ka õigust demonstratsiooniaktioonideks. Samas mõistab see kindlalt hukka liigselt vägivaldsed demonstratsioonid Kreekas.

Liit põhineb vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi austamise põhimõtetel, mis kehtivad kõikide liikmesriikide jaoks.

Euroopa Liit austab ja soosib kõikides oma tegevustes Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni kaudu tagatud põhiõigusi.

Seega lükkab komisjon kindlalt tagasi austatud parlamendiliikme väited, nagu oleksid Kreekas toimunud intsidendid liidu poliitika või õigusaktide tagajärg.

*
* *

Küsimus nr 54, mille on esitanud Brian Crowley (H-0974/08)**Teema: ELi õiguslik struktuur**

Kas komisjon usub, et EL suudab lähikuudel paika panna uue õigusliku struktuuri, et juhtida rahvusvaheliste finantsturgude edasist tegevust, eriti seoses ametisse astuva presidendi Barack Obama ning India ja Hiina valitsustega?

Vastus

(ET) Finantskriis on näidanud, kuivõrd põimunud on tänapäeva rahvusvahelised finantsturud. G20 protsess tähistab rahvusvahelise majandus- ja finantskoostöö uut etappi, kus arenenud majandusega riigid teevad tihedamat koostööd areneva majandusega riikidega. See ongi lahendus, kui me suudame tagada stabiilsema rahvusvahelise majandus- ja finantssüsteemi.

15. novembril 2008. aastal Washingtonis toimunud tippkohtumisel võtsid G20 liidrid vastu tegevuskava, et reformida rahvusvahelisi finantsturge viie ühise põhimõtte järgi: i) finantsturgude läbipaistvuse ja aruandekohustuse tugevdamine ning stiimulite ühtlustamine, et vältida liigsete riskide võtmist; ii) õiguskordade, usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ja riskijuhtimise tugevdamine ning tagamine, et kõik finantsturud, tooted ja osalejad oleksid asjaoludele vastavalt reguleeritud või alluksid järelevalvele; iii) soodustada finantsturgude terviklikkust, toetades investorite ja tarbijate kaitset, vältides huvide konflikte, hoides ära ebaseaduslikku turuga manipuleerimist, pettusi ja kuritarvitamist ning kaitstes lubamatute

finantsriskide eest, mis tekivad seoses mitte-identifitseeritavate alluvusaladega; iv) globaalse koostöö tugevdamine reguleerimise, kriisiennetuse, juhtimise ja otsustamise vallas ning v) rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide (st Bretton Woodsi institutsioonide) reformimine nende legitiimsuse ja tõhususe parandamise eesmärgil. Asjaomane tegevuskava sisaldab nii esmatähtsaid meetmeid, mis peavad 2009. aasta 31. märtsiks olema lõpule viidud, kui ka mitmeid keskmise tähtajaga meetmeid. Kohustus nende põhimõtete praktilistesse ja kooskõlastatud meetmetesse rakendamiseks enne järgmist G20 tippkohtumist, mis toimub 2. aprillil 2009. aastal Londonis, on täies mahus Euroopa kanda.

Tõdedes, et määruste rakendamine on eelkõige piirkondlike ja riiklike ametiasutuste kohustus, nõustus G20, et rahvusvahelist finantsstabiilsust mõjutavate ebasoodsate piiriüleste, piirkondlike ja globaalsete arengute eest kaitsmiseks tuleb tõhustada rahvusvahelist koostööd ning tugevdada rahvusvahelisi standardeid ja järjekindlat rakendamist. Komisjon tervitab väga ning aitab aktiivselt kaasa rahvusvahelistele pingutustele reformida maailma finantssüsteeme. Tähtsamad riigid, nagu Ameerika Ühendriigid, Brasiilia, India ja Hiina, on osa nendest jõupingutustest, ning komisjon on kindel, et see protsess tugevdab finantsturge ja õiguskordi, vähendades seeläbi tulevikus sarnaste kriiside tekkimise võimalust. Kuna komisjon esindab ELi mõnes poliitika võtmevaldkonnas ning koostab ja jõustab olulisi õigusakte finantsteenuste valdkonnas, on ta ka edaspidi aktiivne ja hõivatud partner nendes rahvusvahelistes aruteludes.

*
* *

Küsimus nr 55, mille on esitanud Eoin Ryan (H-0976/08)

Teema: Ettepanekud majanduskasvu ja eraettevõtluse stimuleerimiseks VKE sektoris

Viimaste kuudega on komisjon astunud samme nii majanduse ja turu stabiilsuse taastamise kui ka finantssüsteemis selguse saamise suunas, esitades ettepanekuid liikmesriikide maksebilansi, hoiuste tagamise skeemide, kapitalinõuete direktiivi (KOM(2008)0602) ja krediidireitingu agentuuride kohta. Milliste reaalmajanduses, eriti VKE sektoris majanduskasvu, ettevõtlust ja konkurentsivõimet stimuleerivate ettepanekutega kavatseb komisjon välja tulla, et soodustada abi taastamist?

Vastus

(ET) 26. novembril 2008. aastal esitas komisjon Euroopa majanduse elavdamise kava⁽⁴³⁾, et pakkuda asjakohaseid üleeuroopalisi poliitilisi meetmeid praeguse majanduslanguse korral. See kava esindab meetmete raamistikku, mis tuleb nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil kasutusele võtta. Euroopa Ülemkogu 11. ja 12. detsembri 2008. aasta kohtumisel Brüsselis lepitakse kokku selles elavdamise kavas ja selle peamises ettepanekus kohese eelarvelise stiimulpaketi kohta summas 200 miljardit eurot (1,5 % ELi SKPst) koos mitmete teiste prioriteetsete meetmetega, mis põhinevad Lissaboni strateegia struktuurireformidel, mille eesmärgiks on ELi majanduse pikaajalise tõusu ja paindlikkuse tugevdamine.

Elavdamise kava sisaldab nii ühenduse kui liikmesriikide tasandi meetmeid, mille eesmärgiks on taastada majanduskasv ning suurendada konkurentsivõimet reaalmajanduse, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) puhul. Liikmesriikidel paluti esitada riiklikud eelarvelised stiimulmeetmed. Lisaks sellele tehti ühenduse ja liikmesriikide tasandil ettepanekuid mitmete algatuste kohta, sealhulgas

oluline algatus Euroopa tööhõive toetamiseks;

parandada ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele, nimelt on Euroopa Investeerimispank koostanud 30 miljardi euro suuruse laenukava VKEdele;

ettepanekud esitada ja suurendada investeeringuid Euroopa infrastruktuuri ning arendada kiireid internetiühendusi;

ettepanekud parandada ehitiste energiatõhusust ning suurendada keskkonnasõbralike toodete levikut.

Elavdamise kava oluliseks osaks on väikeettevõtluse algatuse⁽⁴⁴⁾ tegevuskava täielik rakendamine. Eriti selleks, et märkimisväärselt vähendada ettevõtjate halduskoormust, edendada nende rahavooge ja aidata senisest rohkematel inimestel hakata tegelema ettevõtlusega, peaksid ühendus ja liikmesriigid tegema järgmist:

⁽⁴³⁾ KOM(2008) 800, 26.11. 2008

⁽⁴⁴⁾ Vastu võtnud konkurentsivõime nõukogu 1. detsembril 2008. aastal. Täiendavat teavet Euroopa väikeettevõtluse algatuse kohta vt: http://www.ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm

tagama, et ettevõtet oleks võimalik üle kogu ELi luua kolme päeva jooksul ilma ühegi kuluta ning et esimese töötaja värbamisega seotud formaalsused saaks täita ühtse kontaktpunkti kaudu;

tühistama mikroettevõtjatele kehtestatud nõude koostada igal aastal raamatupidamisaruanne ning vähendada Euroopa osaühingu kapitalinõude ühe euroni;

kiirendama kavandatud Euroopa osaühingu põhikirja vastuvõtmist, et 2009. aasta algusest saaks selle alusel hõlbustada VKEde piiriülest ettevõtlust ning et see võimaldaks neil tegutseda kogu ELis ühiste ettevõtluseeskirjade alusel;

tagama, et ametiasutused maksavad tarnete ja teenuste eest esitatud arved ühe kuu jooksul, et leevendada likviidsuspiiranguid, ja peavad e-arveid paberkanalil esitatud arvetega samaväärseks; samuti peaksid avalik-õiguslikud asutused tasuma varem tekkinud võlad;

vähendada patenditaotluste riigilõivu kuni 75 % võrra ning säilitama ja vähendada ELi kaubamärgiga seotud kuludid poole võrra.

Elavdamise kava rõhutab ka vajadust suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, innovatsiooni ja haridusse. On tõesti äärmiselt tähtis julgustada tööstusharu ja eriti VKEsid jätkama ja isegi suurendama oma tegevust teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni alal. Kulutusi teadus- ja arendustegevusse tuleks vaadata kui investeeringut, mitte kui vähendatavaid kulusid. Praegune investeering teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni paneb aluse Euroopa tööstuse tugevale konkurentsivõimelisele positsioonile nii lühiajalises kui keskpikas perspektiivis. Komisjon jätkab VKEde teadus- ja arendustegevuse toetamist teadus- ja arendustegevuse seitsmenda raamprogrammi erinevate meetmete kaudu. Näiteks eraldatakse konkreetse kava „VKEde huvides läbiiviidavad teadusuuringud” raames 2009. aastal veel 25 miljonit eurot täiendavate projektide rahastamiseks ning samuti pakub komisjon liikmesriikidele toetust VKEde teadus- ja arendustegevuse tugiprogrammide koostööstamise parandamiseks.

Lisaks sellele esitas komisjon elavdamise kavas mitu algatust oma tööstuse, konkreetsemalt auto- ja ehitustööstuse konkurentsivõime suurendamiseks. Komisjon käivitab avaliku ja erasektori vahel kolm olulist partnerlust, et toetada innovatsiooni ja valmistada neid sektoreid ette märkimisväärsed väljakutseteks seoses üleminekuga keskkonnasõbralikule majandusele.

Autotööstuses toetab Euroopa energiasäästlike autode algatus teadustööd seoses energiasäästlike transporditehnoloogiate ja turu hõlvamisega.

Ehitussektoris edendab Euroopa energiatõhusate ehitiste algatus loodussõbralike tehnoloogiate ning energiatõhusate süsteemide ja materjalide kasutamist nii uute kui ka renoveeritavate ehitiste puhul, vähendades seeläbi oluliselt ehitiste energiatarbimist ja süsinikdioksiidi heitkoguseid.

Lõpuks, tuleviku tehaste algatus aitab ELi eri sektoritel, eelkõige VKEdest tootjatel, kohaneda ülemaailmse konkurentsivõimega, suurendades ELi tootmise tehnoloogiabaasi, arendades ja kaasates sobivaid tulevikutehnoloogiaid, nagu inseneritehnoloogia kohanemisvõimeliste masinate ja tööstusprotsesside väljatöötamiseks, info- ja sidetehnoloogia ning täiustatud materjalitehnoloogia.

Elavdamise kava ühenduse tasandi prioriteetidid on täpsemalt välja toodud Ühenduse Lissaboni programmi rakendamise aruandes,⁽⁴⁵⁾ mis avaldati 16. detsembril 2008, ning mida arutatakse Euroopa Ülemkogu 2009. aasta kevadisel kohtumisel.

*

* *

Küsimus nr 56, mille on esitanud Avril Doyle (H-0994/08)

Teema: Piiriülene tervishoid ja siseturg

Tulenevalt komisjoni (KOM(2008)0414) patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius tehtud ettepaneku avaldamisest, millele eelnesid hiljutised Euroopa Kohtu otsused, mis kinnitasid patsientide õigusi saada haiglaravi teistes liikmesriikides, siis kas komisjon näeb selle raporti rakendamisel ette raskusi või huvide konflikte seoses liikmesriikide pädevusega arstiabi teenuste pakkumisel?

⁽⁴⁵⁾ KOM(2008) 881, 16.12. 2008,

<http://www.ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/european-dimension-200812-annual-progress-report/COM2008881EN.pdf>

Vastus

(ET) Komisjoni ettepanek direktiivi kohta, mis käsitleb patsiendiõigusi piiriüleses tervishoius,⁽⁴⁶⁾ ei mõjuta mitte ühelgi viisil liikmesriikide vastutust tervishoiuteenuste ja arstiabi korraldamise ja pakkumise suhtes. Liikmesriigid on täielikult vastutavad otsustamise eest, millele on patsientidel asjaomases riigis õigus ning kuidas tervishoiuteenuseid pakkuda.

Käesolevaga ei näe komisjon esitatud direktiivi rakendamisel ette huvide konflikte seoses liikmesriikide pädevusega tervishoiuteenuste pakkumisel. Komisjoni mõjuhindamine soovib piirata riiklikke tervishoiusüsteeme käsitleva ettepaneku üldist mõju.

Komisjoni ettepanekul direktiivi kohta, mis käsitleb patsiendiõigusi piiriüleses tervishoius, on eesmärk lihtsalt parandada konkreetsetel juhtudel nende patsientide olukorda, kelle jaoks on piiriülene tervishoid parim lahendus, ning pakkuda lisavõimalust patsientidele, kellel ei ole määruse 1408/71 tingimuste kohaselt õigus saada luba plaaniliseks raviks välisriigis.

*
* *

Küsimus nr 57, mille on esitanud Silvia-Adriana Țicău (H-0998/08)**Teema: Investeerimine transpordiinfrastruktuuri**

Majandus- ja finantskriisi mõjutab paljusid liikmesriike ning igal nädalal tuleb aruandeid uute meetmete kohta, mis mõjutavad tuhandeid töötajaid erinevates liikmesriikides. Investeerimine transpordiinfrastruktuuri on üks viis, kuidas Euroopa saab majanduskriisi ohjeldada. Transpordiinfrastruktuuride (raudtee-, maantee-, õhu- ja veetransport) ehitamine nõuab väga suuri investeeringuid ning projektid on ainult keskmise või pikaajalise tähtajaga. Piisava investeeringu puhul transpordiinfrastruktuuri peaksid liikmesriigid kokku leppima vastavas üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) eelarve suurenemises või lubama teatud ajaks eelarvedefitsiidi kasvu. Milliseid meetmeid on komisjon kavandanud, et võimaldada liikmesriikidel praeguse majandus- ja finantskriisi ajal suurendada märkimisväärselt investeeringuid transpordiinfrastruktuuri?

Vastus

(ET) Komisjon tervitab austatud liikme rõhuasetust transpordiinfrastruktuuri investeerimise rollile kui majanduskriisi ohjeldamise võimalusele. Taoline investeering viiks tõepoolest nii otseselt kui kaudselt makromajanduse nõudluse stabiliseerumise ja töökohtade loomiseni ning sillutaks ka teed jätkusuutlikule majanduskasvule ja suurenenud produktiivsusele tulevikus. Kogu Euroopa jaoks on oluline praegusest kriisist tulenev väljakutse hoopis võimaluseks pöörata.

Nõukogu hiljuti heaks kiidetud Euroopa majanduse elavdamise kava on komisjoni otsene vastus ning nõuab arukat investeerimist sealhulgas ka infrastruktuuri. Transpordiinfrastruktuuri investeeringute suurendamiseks näeb asjaomane kava täpsemalt ette neli konkreetset meetet:

1. Euroopa Investeeringuspanga kapitalibaasi suurendamine ning järgmise kahe aasta jooksul umbes 15 miljardi euro võrra suurema finantseerimise võimaldamine panga poolt;
2. Investeeringufondi algatamine, mille sihiks oleks projektid infrastruktuuri, samuti energeetika ja kliimamuutuste vallas;
3. Erasektori suurema osaluse võimaldamine infrastruktuuri investeeringutes, täpsustades õiguslikku raamistikku ja eemaldades haldustakistused seoses avalike ja erasektori vaheliste partnerlustega;
4. 2009. aastal konkursikutse algatamine täiendava 500 miljoni euro ulatuses üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) projektide esitamiseks, mille puhul algaks ehitus ühenduse toetuse saamise korral juba enne 2009. aasta lõppu.

Ainuüksi viimane meede peaks kiirendama üleeuroopalise infrastruktuuri korraldamist ja riiklike investeeringute kasutamist enam kui 3 miljardi euro ulatuses. Kuid on ilmne, et konkursikutse projektidele mahus 500 miljonit eurot ei rahulda olemasolevat nõudlust. Mitmete projektide tööd on rahastamisprobleemide tõttu peatatud, eriti tõsine on olukord praegustes majanduslikes oludes. Täiendava

⁽⁴⁶⁾ KOM(2008) 414 (lõplik)

eelarve rahastamise pakkumisega saaks koheselt paljusid konkreetseid TEN-T projekte kiirendada, mis annaks kasuliku panuse ka üksikute liikmesriikide taastamise kavadesse.

*
* *

Küsimus nr 58, mille on esitanud Saïd El Khadraoui (H-1001/08)

Teema: Suitsetamiskeeld kohvikutes ja restoranides

Kooskõlas Euroopa seadusega on peaaegu kõik Euroopa Liidu liikmesriigid vastu võtnud suitsetamiskeelu avalikes kohtades ja tööruumides. Selline keeld kehtib juba või hakkab lähitulevikus kehtima Rootsis, Iirimaa, Maltal, Madalmaades, Šotimaal, Inglismaal ja Walesis, Belgias, Hispaanias ning Prantsusmaal.

2008. aasta juulist on ka meie naabritel Madalmaades kohvikutes ja restoranides suitsetamiskeeld. Hiljuti algatas komisjon ebamääraseid kavad tulevikus selle keelu laiendamiseks üle kogu Euroopa.

Millal peaks komisjoni ettepaneku kohaselt see keeld jõustuma ning kas sellel on olemas ka rakendamise ajakava?

Iirimaa läbi viidud uuring näitas, et suitsetamiskeelu tõttu on oodata ainult väga vähesel määral kohvikute klientide arvu vähenemist.

Kas komisjoni valduses on aruandeid suitsetamiskeelu positiivsete või negatiivsete mõjude kohta kohvikukülastajate arvu suhtes?

Vastus

(ET) Maailma Tervishoiuorganisatsiooni tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva raamkonventsiooni osapoolena on ühendus ja 26 liikmesriiki seotud kohustusega kõikides kinnistes tööruumides ja avalikes kohtades tubakasuitsu eest kaitsta.

Aastatel 2006–2007 osalesid komisjoni talitused kõnealuse kohustuse rakendamiseks ulatuslike juhiste väljatöötamises. Kõik osapooled võtsid juhised vastu 2007. aasta juulis. Need moodustavad nn kuldse standardi, mille iga osapool peaks püüdma saavutada viie aasta jooksul konventsiooni jõustumisest selle osapoole jaoks – see tähendab Euroopa Ühenduse ja enamike liikmesriikide jaoks aastaks 2010.

Et aidata kaasa üldiste suitsetamisvastaste seaduste vastuvõtmisele liikmesriikides, kavatseb komisjon esitada 2009. aastal ettepaneku nõukogu soovitusel, mis käsitleb tubakavaba keskkonda.

Lisaks sellele on komisjon otsustanud alustada konsultatsioone ühenduse tasandil sotsiaalpartneritega seoses vajadusega lisameetmete järele, et kaitsta töötajaid terviseriski eest, mida tekitab kokkupuude töökeskkonnas leviva tubakasuitsuga.

Kirjandusest pärit andmed suitsetamisvastase poliitika mõjude kohta seoses võõrustamissektori tulude ja tööhõivega on segased. Üldiselt tundub, et sellel on valdavalt neutraalne mõju.

On tähelepanuväärne, et rahvusvaheline uuringute ülevaade suitsetamisvastase poliitika majanduslike mõjude kohta võõrustamissektoris leidis, et 47 paremini koostatud uuringut 49st ei kajasta ühtegi negatiivset mõju sellistele kindlatele meetmetele nagu maksustatud kaubad.

On väga tähtis, et esineb usaldusväärseid aruandeid, mille kohaselt on baari- ja restoranitöötajate tervis märkimisväärselt paranenud suitsetamisvastaste eeskirjade rakendamise kuude jooksul. Suitsetamisvastase poliitika tulemusel on respiratoorsed sümptomid võõrustamissektori töötajate hulgas langenud kuni 50 % ulatuses.

Komisjon pöördub täpsemalt selle probleemi juurde mõjuhinnangus, mis kaasneb komisjoni ettepanekuga tubakavabade keskkondade kohta.

*
* *

Küsimus nr 59, mille on esitanud Marco Pannella (H-1005/08)**Teema: Võltsimisvastane kaubandusleping (ACTA)**

Euroopa Liit peab Jaapani, Ameerika Ühendriikide ja teiste riikidega läbirääkimisi võltsimisvastase kaubanduslepingu (ACTA) üle. Need läbirääkimised toimuvad salaja, Euroopa Parlamenti, riiklike parlamente ja avalikkust teavitamata. Lekkinud lepinguversioonides on sätted kriminaal- ja tsiviilmeetmete kohta autoriõiguste rikkumise suhtes ning väga laiaulatuslikud volitused piirivalve ja lennujaama julgestusteenistuse töötajatele. Täpsemalt öeldes tundub, et antakse luba hakata kontrollima reisijate arvuteid ja digitaalseid muusikamängijaid, samuti konfiskeerida nende varustust ja neid isegi arreteerida.

Kas komisjon saab eespool nimetatud väiteid kinnitada ning anda täpsemat teavet võltsimisvastase kaubanduslepingu kohta? Millised tagatised on reisijatele ette nähtud seoses nende äärmiselt privaatsust rikkuvate kontrollidega ning kaitsed süütuse presumptsiooni ja nõuetekohase menetluse õiguse kohta? Milliseid riskikontrolle on tehtud Euroopa andmekaitseinspektoriga, artikli 29 tööühmaga ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga? Kas komisjonile ei tundu, et see leping võib rikkuda Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja põhiõiguste hartat?

Vastus

(ET) Võltsimisvastase kaubanduslepingu läbirääkimiste eesmärk on pakkuda täiustatud rahvusvahelisi standardeid intellektuaalomandi õiguste laiaulatuslike rikkumiste vastases tegevuses.

Võltsimine toimub praegu juba tööstuslikus mastaabis. Sellest on saanud äärmiselt tulus äri, moodustades sissetuleku, mis on võrreldav juba narko- ja relvakaubandusega, kuid on oluliselt väiksema riskiga. Selline tegevus põhjustab ilmselt laialdast kahju ELi majandusele, mille peamine eelisseisund põhineb kvaliteedil ja innovatsioonil. See arengusuund on eriti murettekitav ka tarbijakaitse seisukohalt, kuna paljud võltskaubad on ilmselt ohtlikud (võltsravimid, -varuosad, -mänguasjad, -toiduained jne).

Seepärast teeb EL koostööd samasuguste probleemidega silmitsi seisvate partneritega, kelleks on Ameerika Ühendriigid (USA) ja Jaapan, aga samuti Mehhiko, Korea, Maroko ja teised võltsimisvastase kaubanduslepingu läbirääkimistel osalejad.

ACTA eesmärk on ennekõike võidelda kuritegelike ühenduste tegevuse vastu, mis kahjustab majandust või tarbijaid. ACTA ei ole loodud kodanikuvabaduste piiramiseks või selleks, et tarbijaid negatiivselt mõjutada. Seepärast ei tule kõne allagi, et ACTA kehtivad läbirääkimised viiksid piirivalve või lennujaama julgeolekuteenistuse töötajatele uute volituste andmiseni, mis lubaks neil reisijate arvuteid ja digitaalseid muusikamängijaid kontrollida.

Kehtivas ELi määruses on üks de minimis klausel, mis jätab reisijate isikliku pagasi õigusaktide reguleerimisalast välja, kui need asjad ei kuulu kaubandusliku liikumise alla. ACTA eesmärk ei ole mõjutada tarbijaid negatiivselt, vaid pakkuda tollile selget alust võltskauba kaubandusliku importimise vastu võitlemiseks ja kaitsta tarbijaid potentsiaalselt ohtlike toodete eest.

ACTA ei ületa ühenduse õigustikku intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta,⁽⁴⁷⁾ mis ei piira põhiõiguste hartas kinnitatud põhiõigusi ja -vabadusi ning kodanikuvabadusi. Lisaks sellele, intellektuaalomandi õiguste jõustamisega seoses ei piira see õigustik riiklike või ühenduse õiguslike sätete kohaldamist teistes valdkondades, täpsemalt isikuandmete kaitse valdkonnas [nt andmekaitse-direktiiv⁽⁴⁸⁾ ning eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv⁽⁴⁹⁾].

Nagu kõigi kaubandusläbirääkimiste puhul, peavad ka ACTA läbirääkimised tagama teatava konfidentsiaalsustaseme. See ei tähenda, et need läbirääkimised oleksid salajased või et ELi institutsioonidel takistatakse oma institutsioonilisi õigusi rakendada. ELi eesmärgid nende läbirääkimiste puhul on väga selged ja nii nõukogu kui ka parlamenti on läbirääkimiste olukorrast regulaarselt teavitatud ning nendega konsulteeritud. Arutelusid on peetud ka kodanikuühiskonna sidusrühmadega.

⁽⁴⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta, ELT L 157, 30.4.2004

⁽⁴⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, EÜT L 281, 23.11.1995

⁽⁴⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris, EÜT L 201, 31.7.2002

Kuna kriminaalpoliitikat ei ole veel ELi tasandil ühtlustatud, on võimalike kriminaalpoliitikat puudutavate küsimuste kaasamise tõttu olnud nõukogu ja liikmesriigid protsessiga lähedalt seotud. Sellest tulenevalt hakkab eesistujariik pidama läbirääkimisi selles küsimuses (ja teistes ühtlustamata küsimustes, mis võivad esile kerkida, nagu õigusala- ja politseikoostöö).

Samuti on komisjon arutanud seda küsimust regulaarselt Euroopa Parlamendiga, täpsemalt INTA komisjonis,⁽⁵⁰⁾ ning kavatseb seda ka edaspidi jätkata. Vastava taotluse korral on komisjon muidugi valmis teiste komiteede ees nende läbirääkimiste kohta täpsemat teavet andma.

*
* *

Küsimus nr 60, mille on esitanud Göran Färm (H-1013/08)

Teema: ELi teadusstipendiumide taotlemise lihtsustatud eeskirjad

Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon korraldas hiljuti kohtumise Rootsi Kuningliku Teaduste Akadeemia „füüsika klassiga“, st teadlaste rühmaga, kes määravad Nobeli preemia füüsika alal. Sellel kohtumisel kõlas palju kriitikat ELi uurimisressursside jagamise kohta. Paljud Euroopa teadlased arvavad, et näiteks seitsmenda raamprogrammi olulise osa raames teadusstipendiumide taotluste esitamisel kehtivad nii keerulised eeskirjad, et Euroopa teadlased eelistavad otsida riiklikku, USA või erasektori vahenditest rahastamist.

Mida võtab komisjon ette nende taotlusprotseduuride lihtsustamiseks?

Vastus

(ET) ELi teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse raamprogramm on oluline vahend teaduspoliitikas ja teaduse rahastamises, millel on spetsiaalne aja jooksul kasvanud eelarve. Selle euroopalik omapära, mille puhul enamik projekte viiakse läbi paljurahvuselise ja mitut valdkonda hõlmavate konsortsiumide ning kõiki ELi kulutusi katva õigusliku- ja finantsraamistiku kaudu, toob kaasa omase keerukustaseme, mis on riiklikest uurimiskavadest mõnevõrra kõrgem. Komisjon peab ka tagama nimetatud riiklike vahendite finantsjuhtimise ning järgima programmi õiguslikust alusest tulenevaid kohustusi ja andmete esitamise nõudeid.

Selles kontekstis püüdleb komisjon menetluste, eeskirjade, dokumentatsiooni ja infotehnoloogia (IT) süsteemide pideva parendamise ja kooskõlastamise poole, et vähendada osalejate halduskoormust. Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) (7RP) eduka esimese etapi tõttu võib komisjon juba praegu välja tuua mitmeid paranemisi lihtsustamise osas eelnevate programmidega võrreldes:

Osalevate juriidiliste isikute unikaalse registreerimissüsteemi rakendamine, loobudes iga osaleja olemasolu ja õigusliku seisundi korduvast kontrollimisest. Vajadus ainult ühekordseks õigusdokumentide esitamiseks, kuna kogu teave salvestatakse keskandmebaasi, millele pääsevad ligi kõik 7RP-d rakendavad peadirektoraadid.

375 000 euro suuruse künnise kehtestamisega on nõutavate raamatupidamisaruannete arvu 7RP puhul vähendatud 6RP-ga võrreldes kümnendiku võrra.

7RP puhul on seoses tagatise fondi sisseseadmisega nõutavad palju vähemad rahaliste vahendite ja kaitsemeetmete eelkontrollid. Eelkontrollid on nüüd nõutavad ainult koordinaatorite ja osalejate puhul, kes taotleavad enam kui 500 000 euro suurust EÜ toetust. See on eriti kasulik väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) ja alustavate ettevõtete osalemise korral.

Toetuslepingute läbirääkimised ja muudatused: 2007. aasta lõpus seati sisse uus veebipõhine süsteem läbirääkimiste pidamiseks, mida kasutavad kõik teaduste peadirektoraadid. See süsteem võimaldab osapooltel ja komisjoni projekti eest vastutaval ametnikel interneti teel suhelda. Muudatuste tegemise juhiseid on kooskõlastatud. Paljusid muudatusi saab nüüd lihtsalt teabekirjade kaudu käsitleda, st et need ei nõua ametlikku muutmiskorda. Veebipõhist elektroonilist süsteemi hakatakse kasutama ka kõikide teiste muudatuste käsitlemiseks.

Projektide aruandlusprotseduuride ja raamatupidamisaruannete koormuse vähendamine: regulaarsete ja tehniliste lõpparuannete struktuuri kooskõlastati oluliselt ning komisjoni eesmärk on pikemate aruandlus-

⁽⁵⁰⁾ Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

ja makseperioodide rakendamine (pikendades keskmist aega 12 kuult 18 kuuni), mis vähendab märkimisväärselt aruannete ja maksete üldarvu.

Kõik need algatused koos juhendmaterjalide kooskõlastamisega osalejate jaoks lihtsustavad 7RP-ga seotud protseduure. Komisjon jätkab ka edaspidi tööd selles suunas. Näiteks e7RP algatuse eesmärk on IT-süsteemide oluline täiustamine komisjoni ja osalejate vaheliste suhtluste jaoks. Samuti esitab komisjon peagi ettepanekud auditi eelaruande meetodikate rakendamise kohta, et pikendada teatavate toetusesaajate keskmist kuluaruandlust. Muude potentsiaalsete lihtsustatavate valdkondade tuvastamiseks küsib komisjon nõu paljudelt osapooltelt, sealhulgas nõukogu kaudu ka väiksemalt osalejatelt teadusvaldkonnas.

*
* *

Küsimus nr 61, mille on esitanud Zsolt László Becsey (H-1019/08)

Teema: Aastatel 1944–1945 toimunud Vojvodina ungarlaste, sakslaste ja juutide vastase genotsiidi mahasalgamine Serbia poolt

Kuna inimväärikus ja seega humaansus on Euroopa Liidu jaoks olulised põhiväärtused (vt nii Nice'i kui Lissaboni lepingut) ning kui Serbia rikub pidevalt neid väärtusi, eitades aastatel 1944–1945 titoistidest partisanide korraldatud genotsiidi, mille ohvriks langes umbes 40 000 Vojvodina ungarlast, 260 000 sakslast ja juuti nende „ühise süü” ettekäändel, jättas kõik ohvrid seega ilma rehabiliteerimisest, siis miks ei tõstata komisjon seda küsimust stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu ning laienemise olulise tingimusena Kopenhaageni kriteeriumite raames valitsusega läbirääkimistel ja tegevustes Belgradis? Ajaloolise süü omaksvõtmiseta ja andeks palumata ei saa liidus ühtegi Euroopa rahvast lepitada, kuidas siis saaks serblasi, ungarlasi, sakslasi ja juute lepitada?

Vastus

(ET) Teise maailmasõja ajal sooritatud julmuse ei tohi praegused ja tulevased eurooplaste põlvkonnad unustada.

Lepitamine on aeglane ja vaevaline, kuid väga oluline protsess, mis tuleb riikidel minevikuga leppimiseks läbida. Lepitusprotsess on oluline osa põhimõttest, millele EL on rajatud.

Komisjon on teadlik Vojvodina ungarlaste ja sakslaste inimkannatustest Vojvodinas aastatel 1944 ja 1945, millele austatud parlamendiliige viitab. Komisjon ei ole otseselt sekkunud Teise maailmasõja ajal toimunud sündmustesse, kuid on keskendunud kogu piirkonnas avatud ja kõikehõlmava arutelu edendamisele.

Komisjon on julgustanud rahvussuhete edendamist Serbias poliitilise dialoogi ja usaldust suurendavate meetmetega. Lisaks sellele on komisjon toetanud mitmeid projekte, mis edendavad Vojvodina paljurahvuselist identiteeti, inimõigusi ja rahvusvähemuste õigusi ning kodanikuvabadusi. Ta toetab ka Serbia ja selle naaberriikide, sealhulgas Ungari vahelisi kultuurilisi ja hariduslikke ühistegevusi.

Komisjon jälgib oma Belgradis asuva büroo kaudu täpselt Vojvodina olukorda ning esitab ülevaate poliitilise olukorra kohta oma iga-aastases arenguaruandes. Komisjonil on tihedad sidemed maakonna kodanikuühiskonna organisatsioonidega, mis on seotud lepitustegevustega ja võitlusega karistamatuse vastu.

Lõppkokkuvõttes peab minevikuga leppimine olema nende riikide endi poolne, juhindudes avatud dialoogist ja vastastikusest mõistmisest seoses mõlemapoolsete kannatustega nii lähi- kui kaugemas minevikus.

*
* *

Küsimus nr 62, mille on esitanud Pedro Guerreiro (H-1023/08)

Teema: N+2 eeskirja kohaldamine tõukefondi suhtes finantsraamistiku 2000–2006 raames – ajakohastamine

Täienduseks oma vastusele kirjalikult vastatavale küsimusele E-4746/08, mis käsitleb tõukefondide kulukohustuste assigneeringute automaatse eemaldamise eeskirja kohaldamist – nimetatud N+2 eeskirjaks –, mis seati sisse 2000–2006 finantsraamistiku raames ning mille alusel tühistatakse heakskiidetud summad kahe aasta jooksul rakendamata jätmise korral, siis kas komisjon vastaks järgmistele küsimustele:

Millised on hetkel heakskiidetud, kuid N+2 eeskirja alusel tühistatud kulude summad aastate ja riikide lõikes?

Millised on tegelikud aastateks 2000–2006 koostatud finantsraamistiku raames heaks kiidetud kulude summad, mis tuleks riigiti tühistada, kui N+2 eeskirja kohaldataks 2008. aasta lõpuni?

Komisjon nendib, et aastate 2000–2006 suhtes viiakse hinnang 2006. aastal antud heakskiitude ja võimalike tühistamiste kohta läbi pärast programmide lõpuleviimist. Millised on iga programmi tähtajad riikide lõikes?

Kas komisjon on teinud või kavatseb teha ettepanekuid meetmete kohta, mis aitaksid majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse ning tööhõive huvides tagada tõukefondide kulupiiri täitmist, täpsemalt N+2 eeskirja tühistamist aastateks 2000–2006 koostatud finantsraamistiku puhul, ning N+2 ja N+3 eeskirjade tühistamist aastateks 2007–2013 koostatud finantsraamistiku puhul?

Vastus

(ET) Juhin austatud parlamendiliikme tähelepanu manustatud Exceli failile, mis toob välja heakskiidetud kulude summad, mis komisjon on seni olnud kohustatud N+2 eeskirja alusel tühistama ning mis on esitatud aastate, liikmesriikide ja fondide (Euroopa Regionaalarengu Fond, Kalanduse Arendusrahastu, Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond, Euroopa Sotsiaalfond) lõikes.

Kogu N+2 eeskirja alusel programmiperioodi 2000–2006 kohta vabastatav summa formuleeritakse rakenduskavade lõpule jõudmisel (määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 105 lõige 3).

Lõpptähtaegade osas ei saa komisjon rakenduskavade ja liikmesriikide lõikes üksikasjalikku vastust anda, kuna igal rakenduskaval on oma abikõlblikkuse lõppemise aeg, mis on lõpptähtaja aluseks. Lisaks sellele, arvestades praegusest majandus- ja finantskriisist tulenevate survetega, on komisjon valmis konstruktiivselt arvesse võtma liikmesriikide taotlusi aastate 2000–2006 rakenduskavade kulude abikõlblikkuse lõpptähtaja pikendamiseks. Üldiselt on arvestuslikud lõpptähtajad siiski järgmised:

Märtsi lõpp 2009 programmide jaoks, mille abikõlblikkuse lõppemise ajaks on 2007. aasta lõpp ning mille puhul ei ole kaasatud riiklikku abi.

Juuli lõpp 2009 programmide jaoks, mille abikõlblikkuse lõppemise ajaks on 2007. aasta lõpp ning mille puhul on kaasatud riiklikku abi.

Märtsi lõpp 2010 programmide jaoks, mille kohustus tekkis aastal 2006 ning mille puhul ei ole kaasatud riiklikku abi.

Juuli lõpp 2010 programmide jaoks, mille kohustus tekkis aastal 2006 ning mille puhul on kaasatud riiklikku abi.

Septembri lõpp 2010 kui programmid on esitatud 4. või 5. pikenduse taotlemise raames.

Märtsi lõpp 2011 Kreeka programmidele, mis saavad juba pikendatud abikõlblikkuse tähtaja tõttu toetust.

Tuleb meenutada, et N+2 ja N+3 eeskirjad on programmiperioode, vastavalt 2000–2006 ja 2007–2013, reguleeriva raamistiku lahutamatud osad, nagu on parlamendi ja nõukogu poolt heaks kiidetud. Need eeskirjad on tähtis stiimul haldusasutustele, et kiirendada rakenduskavade rakendamist koha peal, et majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja tööhõivele avaldatavat mõju maksimeerida. Vastavalt sellele ei kavatse komisjon esitada ettepanekut aastate 2000–2006 kohta N+2 eeskirja ja aastate 2007–2013 kohta N+2 ja N+3 eeskirjade tühistamiseks.

Praeguse majandus- ja finantskriisi tõttu on komisjon teinud ettepaneku pigem taastamise paketi kohta, mis püüab tagada tõukefondide kulupiiride täitmist. See tähendab, et liikmesriikidele tehakse täiendavad ettemaksed niipea, kui muudatus määruse (EÜ) nr 1083/2006 kohta on heaks kiidetud, mis peaks stimuleerima rakenduskavade rakendamist, suurendades süsteemi likviidsust.

Sarnaselt sellele on nõukogu kalanduse valdkonnas võtnud 2008. aasta juulis vastu määruse (EÜ) nr 744/2008, millega nähakse ette ajutine erimeede, et edendada majanduskriisi tõttu kannatavate Euroopa Ühenduse kalalaevastike ümberkorraldamist. Üks vastuvõetud meetmetest on liikmesriikide võimalus taotleda teise eelmakse tegemist, et kiirendada meetmete rakendamist Euroopa Kalandusfondi rakenduskavade raames.

*

* *

Küsimus nr 63, mille on esitanud Mihael Brejc (H-1025/08)**Teema: Import riikidest, mis ei kuulu ELi**

EL on kiitnud heaks mitmeid dokumente seoses inimõigustega ning nõuab selles kontekstis vastavust konventsioonidele, mis muudavad laste töö ekspluateerimise seadusevastaseks. EL impordib siiski olulise osa kaupadest Aasiast, Aafrikast ja Lõuna-Ameerikast, kus toimub veel laiaulatuslik laste töö ekspluateerimine.

Kas komisjon kinnitab, et impordi osas peetakse kinni laste töö kasutamist keelavatest konventsioonidest?

Vastus

(ET) Komisjon on pühendunud laste töö kasutamise likvideerimisele ülemaailmsel tasandil. See kajastub komisjoni teatistes „Eriline tähelepanu lastele ELi välistegevuses“⁽⁵¹⁾ ja ELi tegevuskavas, mis käsitleb laste õigusi välissuhetes. Nõukogu tundis heameelt nende mõlema üle 27. mail 2008. aastal⁽⁵²⁾.

EL aitab tõhusalt kaasa kolmandate riikide tööstandardite parandamisele stiimulite ja koostöö kaudu, sealhulgas oma kahepoolsete kaubanduslääbirääkimiste ja lepingute (nt vabakaubanduslepingud) ning üldiste soodustuste süsteemi (GSP) kaudu.

ELi üldiste soodustuste süsteem on peamine vahend, et stimuleerida kaubanduspartnereid selles valdkonnas oma jõudlust parandama. Täpsemalt, EL pakub säästvat arengut ja head valitsemistava stimuleerivas erikorras (tuntud kui GSP+) tariifseid lisasoodustusi, mis kutsuks haavatavaid arenevaid partnerriike üles rahvusvaheliste standardite kogumit ratifitseerima ja tõhusalt rakendama, sealhulgas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) asjakohaseid konventsioone laste töö kohta (konventsioon 182, milles käsitletakse laste töö halvimaid vorme, ning konventsioon 138, mis käsitleb töölevõetava isiku vanuse alammäära) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) konventsiooni lapse õiguste kohta. Praegusel hetkel (1. jaanuariks 2009) on 16 riiki teinud piisavaid samme, et saada GSP+ raames lisasoodustusi. Samas võib komisjon asjakohaste rahvusvaheliste järelevalveorganite järelduste põhjal GSP soodustusi igalt soodustuse saajalt ajutiselt ära võtta, kui ilmneb tõsisid ja süstemaatilisi ÜRO/ILO põhiliste inim- ja tööõiguste rikkumisi.

Tegelikult on Valgevene ja Myanmaril puhul nii juba juhtunud, kui komisjon võttis vastavad meetmed pärast põhjaliku uurimise läbiviimist ning ILO poolt selgete tõendite tuvastamist.

Laste töö on enamikel juhtudel vaesemate riikide struktuuri ja arengu probleem, mis on tihedalt seotud nende individuaalarengu väljakutsetega, sotsiaalsete struktuuride ja haridusele juurdepääsu puudumisega. Parimateks laste tööd käsitlevateks vahenditeks peetakse terviklikku lähenemisviisi arengupoliitika, poliitilise dialoogi ja multilateraalses kontekstis koostöö (ILO ja ÜRO) kaudu. Komisjon toetab ILO suurt laste töö kasutamise lõpetamise programmi (IPEC). 2008. aasta keskpaigas käivitati IPECi raames uus programm (TACKLE – laste töö kasutamise ohjeldamine hariduse kaudu), mille rahaline toetus tuli Euroopa Ühenduselt osana jõupingutusest vaesusevastase võitluse kiirendamiseks ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks 11 riigis Aafrikas, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonnas. Selle projekti eesmärk on laste töö ja hariduse õigusliku raamistiku tugevdamine ning suurendada haldussuutlikkust strateegiate rakendamisel laste töö kasutamise kõrvaldamiseks.

Komisjon tõstatab partneritega suheldes pidevalt tööõiguste rikkumise küsimuse, täpsemalt just seoses laste tööga. Kuigi seni on saavutatud edu, jääb laste töö kasutamise vastu võitlemine ülemaailmseks väljakutseks ning jätkuvad jõupingutused on vajalikud.

*
* *

Küsimus nr 64, mille on esitanud Kathy Sinnott (H-1026/08)**Teema: Koduvalikulaen**

Iirimaa valitsuse koduvalikulaen kehtestati 2008. aasta oktoobri eelarves. See laen on mõeldud mitmete kohalike ametiasutuste kaudu hüpoteekide võimaldamiseks esmakordsetele ostjatele, kes ei saa pangast või elamuhoiupangast piisavalt rahalisi vahendeid. Maksimaalne antav summa on 285 000 eurot ja kuni 92 % turuväärtusest. See kehtib ainult uute majade puhul.

⁽⁵¹⁾ Dok KOM (2008) 55 (lõplik)

⁽⁵²⁾ SEK(2008)136

Kas komisjon arvab, et see skeem rikub ühenduse õigust? Kas komisjon võtab arvesse, et see moonutab turgu, toetades hindu ning eelistades uute elamute arendajaid turuolukorras, kus uute vabade majade pakkumine ületab nõudluse? Kas see eelistab uusi ostjaid nendele, kes on mis tahes põhjusel varem maja omanud? Kas see loob kõrge riskiastmega hüpoteekide programmi? Kas see paneb uusi ostjaid maksma suurendatud hinda kahaneva turu olukorras?

Vastus

(ET) Komisjon on austatud parlamendiliikme tõstatatud meetmest täiesti teadlik. Suur kaebuste arv on juba komisjoni tähelepanu sellele probleemile juhtinud. Komisjon on kutsunud Iirimaa asutusi üles neid mõne kaebuse esitaja toodud väiteid kommenteerima ning komisjoni talitused uurivad praegu Iiri ametiasutuste vastuseks antud teavet.

*
* *

Küsimus nr 65, mille on esitanud Georgios Toussas (H-1032/08)

Teema: Laevaomanike kasumit suurendav kabotaaži liberaliseerimine

Laevaomanikepoolse surve all murdudes kiirustab komisjon määruse (EMÜ) nr 3577/92⁽⁵³⁾ (merekabotaaži kohta) täieliku rakendamise, samas kui 36 rannikulaevanduse alust on meelevaldselt sunnitud oma tegevuse peatama ning üle 2000 meremehe on rahalisi hüvitisi saamata koondatud, töötajate õigused on jalge alla tallatud, rannikulaevandusteenused on likvideerimisel ning riik on „sandistatud”. Laevaomanikud esitasid komisjonile kaebuse selle määruse rikkumiste kohta, nõudes selliste põhilise kohustuste tühistamist nagu aluste juhtimine kümme kuud täiskoosseisus meeskonnaga, julgeolekuga seotud meeskonnaliikmete puhul kreeka keele piirang ning saartevaheliste teenuste puhul alates 2001. aastast 376 % tõusnud turismiklassi pilethindade liberaliseerimine, samuti doteeritud marsruutide puhul.

Kas komisjon on rannikulaevade omanike kaebuse kui põhjendatud kaebuse vastu võtnud? Kas ta palub Kreeka valitsusel nendele nõudmistele vastu tulla? Kas ta tühistab kabotaaži liberatsiooni, mis on viinud teenuste kvaliteedi halvenemiseni ja pilethindade tõusuni ning toonud laevaomanikele tohutuid kasumeid?

Vastus

(ET) Komisjon on teinud juba kõik vajaliku kabotaaži määruse⁽⁵⁴⁾ täielikuks rakendamiseks kõikides liikmesriikides, sealhulgas Kreekas.

See rakendamine tähendab, et kabotaaž on liberaliseeritud: komisjon ei näe ette liberaliseeritud kabotaaži tühistamist, vaid pigem selle väljakujundamist. Iga kaebuse esitaja koostatud hästi põhjendatud kaebust kõnealuse määruse ebakorrekse kohaldamise kohta on käsitletud kui kehtivat, ning komisjon on neid uurinud.

Kabotaaži liberaliseerimine võimaldab Kreekal võtta kõik vajalikud meetmed teenuse kvaliteedi parandamiseks ja hindade alandamiseks pikas perspektiivis. Eeltoodut arvesse võttes ei toimu meretranspordi hinna määramine ainult regulatsioonisüsteemi kaudu ning seda tuleks arvestada igasuguste liberaliseerimise mõjude hindamisel.

*
* *

Küsimus nr 66, mille on esitanud Proinsias De Rossa (H-1033/08)

Teema: Soolise võrdsuslikkuse ülevõtmine kaupade ja teenuste direktiivis

Täienduseks oma 3. septembril 2008. aastal esitatud kirjalikule vastusele minu suuliselt vastatavale küsimusele H-0604/08, siis millises olukorras on hetkel komisjoni uurimine direktiivi ülevõtmise suhtes Iirimaa poolt,

⁽⁵³⁾ EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7

⁽⁵⁴⁾ Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž), EÜT L 364, 12.12.1992

mis keelab soolise diskrimineerimise seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (direktiiv 2004/113/EÜ⁽⁵⁵⁾), täpsemalt seoses ametlikule kirjale lirimaa antud vastuse komisjonipoolse hindamisega?

Vastus

(ET) Komisjon selgitas oma vastuses austatud parlamendiliikme eelmisele küsimusele (H-0604/08), et lirimaa ametiasutuste vastus 2008. aasta septembris edastatud ametlikule kirjale on läbivaatamisel.

Selle läbivaatuse kohaselt on lirimaa ametiasutused vastu võtnud teatavaks tehtud riiklikud meetmed seoses direktiivi 2004/113/EÜ⁽⁵⁶⁾ ülevõtmisega riiklikku õigusesse, nimelt tsiviilõiguse (mitmesugused sätted) akt 2008, millega muudetakse võrdse staatuse aktid 2000–2004.

Vastavalt sellele on komisjon lõpetanud rikkumismenetluse lirimaa vastu seoses direktiivi ülevõtmise riiklikest meetmetest teatamata jätmisega. Komisjon jätkab siiski riiklikul tasandil ühenduse õiguse rakendamise jälgimist ning kui mõni liikmesriik rikub ühenduse õigust, kasutab komisjon täielikult ära talle EÜ asutamislepinguga antud volitusi.

*

* *

⁽⁵⁵⁾ EÜT L 373, 21.12.2004, lk 37

⁽⁵⁶⁾ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega, ELT L 373, 21.12.2004, lk 37–43